YAKMA ZEVKİ

RAY BRADBURY

FAHRENHEIT 451 ÖYKÜLERİ

RAY BRADBURY, 1920'de Waukegan, lllinois'de doğdu. 1934'te ailesiyle Los Angeles'a taşındı. 1947'de MargueriLe McClure'la evlendi. Şimdi yetişkin olan dört kızları var ve halen Los Angeles'ıa yasıyorlar.

Bugün Dünya'nın en büyük bilimkurgu ve fantezi yazarlarından biri olan Ray Bradbuıy, yirmi yaşındayken Weird Tales'de yayınlanan ilk öyküsünden bu yana, 500e yakın öykü, roman, oyun ve şiir kaleme aldı. John Huston'un 1956 yapımı Moby Dick'inin televizyon senaryosunu yazdı. Sonraları, Alfred Hitchcock Şov ve Rod Sterling'in Alacakaranlık Kuşağı için senaryolar yazdı.

Apollo astronot grubundan biri Ay'a indiğinde, Bradbury'nin romanı *Dandelion Wine* onuruna, bir kratere Dandelion Crater adını verdiler. Bradbury'den, Tokyo yakınlarında bir 21. yüzyıl kentinin tasarımı konusunda yardımcı olması istendi. *Fahrenheit 451* operası 1988 sonbaharında sergilendi. Film versiyonu da, 1966 yılında François Truffaut tarafından yönetilmişti.

YAKMA ZEVKİ Fahrenheit 451 öyküleri

Ray Bradbury Orijinal Adı: A *Pleasure to Burn: Fahrenheit 431 Stories*
İthaki Yayınları - 760

Yayına Hazırlayan: AsJı *Akhoç* Kapak T asarımı: *HINK* Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *Şükrü Karakoç* 1. Baskı, Şubat 2012, İstanbul

ISBN: 978-605-375-168-7

Sertifika No: 13901

İthaki[1'1] Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti. nin yan kurulusudur. Bahariye Cad. Dr. İhsan Ünlüer Sok. Ersoy Apı. A Blok No: 16/15 Kadıköy - İstanbul Tel: (0216) 330 93 08 -

Kapak, İç Baskı: Deniz Olset Matbaacılık Gümüşsüyü Cad. Topkapı Çenter, Odin İş Merkezi No: 403/2 Topkapı-lstanbul Tel. (0212) 613 30 06 - Faks: (0212) 613 51 97

RAY BRADBURY

YAKMA ZEVKİ

Fahrenheit 451 öyküleri

Çeviren: Murat özbank

Öldükten Sonra Doğmak

Bir süre sonra aşağılık kompleksinin üstesinden geleceksin. Belki. Bu konuda yapabileceğin bir şey yok. Geceleri dolaşmaya dikkat et sadece. Kızgın güneş seni zorlayacaktır muhakkak. Ve yaz geceleri de kolay geçmeyecektir. Dolayısıyla iyisi mi, serin havalan bekle, tik altı ay en iyi dönemin. Yedinci ayda suyun çekilmeye ve kurtçuklar oluşmaya başlayacak. Sekizinci ayın sonunda işlevselliğin azalacak. Onuncu ayda yorgunluktan tükenmiş bir halde uzanacak ve kederinden ağlayacaksın, ama gözlerinden bir damla bile yaş akmayacak; işte o zaman bir daha hiç hareket edemeyeceğini anlayacaksın.

Ama tüm bunlar yaşanmadan önce düşünmen gereken çok şey var ve bitirmen gereken çok sayıda iş. Şakaklarındaki etler düşmeden önce birçok düşünceyi yeniden gözden geçirecek, eskiden hoşlandığın ve hoşlanmadığın birçok şeyi zihninde çevireceksin.

Senin için yeni bir şey bu. Yeniden doğuyorsun. İçinde bulunduğun rahim ipek astarlı; mis gibi sümbül ve keten kokuyor. Sen doğmadan önce, topraktaki milyonlarca böceğin kalp atışları dışında tek bir ses duyulmuyor, tek bir çıt çıkmıyor, içinde bulunduğun rahim ahşap, metal ve kadife; toprak ananın bağrında bir cep, kasvetli ve amansız bir hava boşluğundan başka bir

yaşam desteği sunmuyor sana. Artık tek bir şekilde yaşayabiliyorsun. Harekete geçmen için sırtına vuran duygusal bir el olmalı. Bir arzu, bir ihtiyaç, bir duygu.

Sonra bir bakmışsın ki silkmiyor, doğruluyor ve alnını ipek kaplı ahşaba çarpıyorsun. O duygu tüm bedenini sarıyor, seni çağırıyor. Yeterince güçlü değilse o duygu, bitkinlikle olduğun yere yığılacak ve bir daha uyanmayacaksın. Ama bir şekilde onunla büyürsen, yukarıya doğru tırmalarsan, uzun uzun, yavaş yavaş, bıkmadan usanmadan günler boyu çalışırsan, üzerindeki toprağı santim santim atmanın bir yolunu bulur ve nihayet bir gece, karanlığı yarıp dışarı çıkar ve yıldızlan görürsün.

Şimdi ayaktasın ve radyo dalgalarının yönlendirdiği ince bir antenin titreşimleri gibi, o duygu sana yön gösteriyor. Omuzlarını hizalıyor, yeni doğmuş bir bebek gibi sendeleyerek adım atarken tutunacak bir şeyler arıyor ve mermer bir levhaya yaslanıyorsun. Titreyen parmaklarının altında kazınmış bir yazı, kısaca, çok kısaca, yaşam öykünü anlatıyor: Doğdu-Öldü.

Bir sopa yutmuş gibisin. Gevşemen ve tekrar doğal bir şekilde yürümeyi öğrenmen kolay değil. Ama bunu dert etmiyorsun. İçindeki bu duygunun çekim gücü o kadar kuvvetli ki, tuğladan duvarların yanından yürüyerek, taşlı yollardan geçerek, anıtlar ülkesinden alacakaranlık caddelere, soluk kaldırımlara doğru ilerliyorsun.

Bir şeylerin eksik kaldığını hissediyorsun. Bir yerlerde, görmek istediğin ama henüz görülmemiş bir çiçek, içine atlamanı bekleyen bir havuz, avlanmayı bekleyen bir balık, öpülmemiş bir dudak, daha önce farkına varılmamış bir yıldız var. Bir yere geri dönüyorsun; her ne eksik kaldıysa, onu tamamlamaya...

Bütün caddeler bir garip olmuş. Daha önce hiç görmediğin bir kentte yürüyorsun; bir gölün kıyısındaki bir tür rüya kentinde... Artık yürüyüşünden biraz daha eminsin, hızlıca ilerleyebiliyorsun. Hafızan geri geliyor.

Bu caddenin her taşı bildik. Yazın fırın gibi sıcağında, asfaltın betondan fışkırdığı her köşe bildik. Yemyeşil baharda, demir direklere bağlanmış atların durduğu yer bildik; aradan o kadar uzun bir zaman geçmiş ki,

beynindeki çelimsiz kurtçuklar gibi bu hatıralar. Üzerinde, bu ıssız noktaya ışıktan bir ağ ören parlak bir örümceği andıran bir lamba asılı bu kavşak... Çok geçmeden bu ağdan kurtulup bir çınar altının kasvetine sığınıyorsun. Dikenli bir çit, onu yoklayan parmaklarının altında ruhsuzca dans ediyor. Burada, çocukken elinde bir sopayla, makineli tüfek sesi çıkartarak koşar, güler, eğlenirdin.

Bu evler, içinde insanlar ve insanların hatıraları olan bu evler... Şurada oturan Bayan Hanlon'ın limon kokusunu hatırladın mı? Porselen dişleri, dolabın raflarına yansıyan kendi pırıltılarına sırıttıklarında dişetleri de solgunlaşan, solgun elli solgun bir kadındı Bayan Hanlon. Her gün petunyalarının arasından geçen kestirme yolu kullanmaman konusunda solgun bir nutuk çekerdi sana. Şimdiyse, yanmış bir antika kitabın sayfaları gibi, tam anlamıyla solmuş durumda. Yanan bir kitabın nasıl göründüğünü hatırlıyor musun? İşte artık o da mezarında aynen öyle görünüyor; katman katman kıvrılan, bükülen, siyah ve sessiz bir çürümüşlüğün ızdırabı içinde...

Cadde, üstünde yürüyen bir adamın adımları dışında sessiz. Adam köşeyi dönüyor ve hiç beklemediğiniz bir anda çarpışıyorsunuz.

İkiniz de geri çekiliyorsunuz. Bir an için birbirinizi inceliyor ve birbiriniz hakkında bir şeyi fark ediyorsunuz.

Yabancının gözleri, aşınmış bir duyun derinliklerinden fışkıran ateş toplan gibi. Uzun boylu, zayıf, koyu renk şık bir takım elbise içinde, sarışın ve çıkık elmacık kemikleriyle ateş gibi beyaz. Biraz sonra gülümseyerek hafifçe eğiliyor. "Sen yenisin," diyor, "seni daha önce görmedim."

Ve o an onun *ne* olduğunu anlıyorsun. O da ölü. O da yürüyor. O da tıpkı senin gibi 'farklı'. Farklılığını hissediyorsun.

"Böyle acele acele nereye gidiyorsun?" diye kibarca soruyor.

"Konuşacak vaktim yok," diyorsun; gırtlağın kuru ve büzüşmüş. "Gidiyorum işte bir yere. Lütfen yolumdan çekil."

Dirseğinden sıkıca kavrıyor seni. "Sen benim ne olduğumu biliyor musun?" Sana doğru biraz daha eğiliyor. "Aynı gruba ait olduğumuzun farkında değil

misin? Yürüyen ölüleriz biz. Kardeş sayılırız." Sabırsızca kıpırdanıyorsun. "Benim... benim zamanım yok."

"Evet," diyerek onaylıyor seni, "benim de harcayacak zamanım yok."

Ondan sıyrılıp yoluna devam ediyorsun ama ondan kurtulamıyorsun, çünkü seninle birlikte yürüyor. "Nereye gittiğini biliyorum."

"Biliyor musun?"

"Evet," diyor gelişigüzel. "Çocukluğunda sıklıkla vakit geçirdiğin bir yere gidiyorsun. Bir nehre. Bir eve ya da bir hatıraya. Belki de bir kadına. Eski bir arkadaşının yazlığına. Ah, biliyorum işte! Senin gibiler hakkındaki her şeyi biliyorum," diyor aydınlıkla karanlık arasından salınan ışıkta kafasını sallayarak. "Biliyorsun, öyle mi?"

"Ölüler hep aynı nedenle yürürler. Bunu ben keşfettim. Ölüler, vampirler, yürüyen kadavralar hakkında yazılmış onca kitabı düşünürsen, bu çok değerli eserlerin yazarlarının hiçbirinin, ölülerin neden yürüdüğüne ilişkin gerçek sırrı bulamamış olması garip. Oysa neden hep aynıdır: bir hatıra, bir arkadaş, bir nehir, bir dilim pasta, bir ev, bir yudum şarap... Yaşamla ve YAŞAMAKLA ilgili her şey ve herhangi bir şey!" Sözcüklerini sıkıca kavramak istercesine yumruğunu sıkıyor: "Yaşamak. Gerçekten YAŞAMAK!"

Sen, tek kelime etmeksizin hızlanıyorsun, ama onun fısıltısı yine de yakalıyor seni:

"Bu gece bana katılmalısın arkadaşım. Bu gece diğerleriyle buluşacağız, bu gece, yarın gece, zaferimizi kazanana kadar her gece."

Telaşla, "Diğerleri de kim?" diye soruyorsun.

"Diğer ölüler." Sözlerinde şiddet var. "Hoşgörüsüzlüğe karşı örgütleniyoruz."

"Hoşgörüsüzlük mü?"

Hararetle açıklıyor: "Biz azınlığız. Biz yeni ölmüş, yeni yıkanmış ve yeni gömülmüşler, dünyada bir azınlığız; zulme uğrayan bir azınlık. Bize karşı yasalar çıkartıyorlar. Hiçbir hakkımız yok!"

Beton ayaklarının altında yavaşlıyor. "Azınlık mı?"

"Evet." Kolunu sana bir sır verircesine tutuyor ve her yeni açıklamada biraz daha sıkıyor. "İsteniyor muyuz? Hayır! Seviliyor muyuz? Hayır! Bizden korkuyorlar! Koyunlar gibi mermer ocağına sürülüyoruz, bize bağırıyorlar, taş atıyorlar ve Almanya'nın Yahudileri gibi zulme uğruyoruz. İnsanlar korkuları nedeniyle bizden nefret ediyorlar. Sana söylüyorum, haksızlık bu!" İnliyor. Ellerini öfkeyle kaldırıyor ve yumruklarını hızla indiriyor. Şimdi kıpırdamadan duruyorsun. Seni durduran şey onun çektiği acı ve acısını sana boca ediyor, tüm bedeniyle, etkili bir şekilde...

"Hak, hak, hak! Hakmiş! Hak bu mu, adalet bu mu? Hayır! Sorarım sana; biz, bir azınlık olarak mezarlarımızda çürürken, kıtanın geri kalanı gülüyor, dans ediyor, oynuyor, dönüyor, fırıldıyor, sarhoş oluyor. Adil mi bu? Onlar sevişirken bizim dudaklarımızın soğuktan titremesi, onlar birbirlerini okşarken bizim parmaklarımızın taşa dokunması, onlar birbirlerini gıdıklarken bizi kurtçukların eğlendirmesi; sorarım sana, hak bu mu, adalet bu mu?

"Hayır! Avazım çıktığınca söylüyorum: Haksızlığın daniskası bu! Kahrolsunlar! Bizim azınlığımıza işkence ettikleri için kahrolsunlar! Biz de aynı haklara layığız," diye bağırıyor. "Neden biz ölelim? Neden onlar

ölmesin?"

"Haklı olabilirsin."

"Bizi bir çukura atıp, beyaz yüzlerimizi toprakla kapatıyorlar ve ağırlık yapsın diye bağrımıza oymalı taşlar koyuyorlar; eski bir teneke kutuya çiçek sokuşturup, onu da senede bir defa toprağa gömüyorlar. Senede bir. defa mı? Bazen onu bile yapmıyorlar! Tanrım, nasıl da nefret ediyorum onlardan! Yaşayanlara karşı duyduğum bu nefret nasıl da yükseliyor, serpilip gelişiyor içimde anlatamam! Salaklar! Kahrolası salaklar. Biz yok

olmaya yüz tutmuş ve çaresiz bir ihtirasla boylu boyunca yatarken, onlar tüm gece boyunca dans edip sevişiyorlar! Adil mi bu?"

"Böyle düşünmemiştim," diyorsun kararsızca.

"Ama bakacağız çaresine," diye homurdanıyor.

"Ne yapacaksın?"

"Bu gece binlercemiz Elysian Park'ta toplanacağız ve lider de benim! İnsanlığı yok edeceğiz!" diye bağırıyor, omuzlarını geri atıp başını meydan okurcasına kaldırarak. "Bizi çok uzun süredir ihmal ediyorlar ve biz de onları öldüreceğiz. Doğrusu bu! Biz yaşayamıyorsak, o zaman onların da yaşamaya hakkı yok! Sen de geleceksin, değil mi arkadaşım?[1]' diye soruyor umutla. "Çok kişiyi zorladım, bir sürüsüyle konuştum. Sen de gelecek ve yardım edeceksin. Zaten senin de kafan bozuk bu ölü yıkama ve zulme uğrama meselesine, öyle değil mi? Öyle olmasa bu gece dışarıda olmazdın. Katıl bize. Tüm kıtanın mezarlıkları aşın olgunlaşmış elmalar gibi patlayacak ve ölüler seller gibi akıp köyleri silip süpürecek! Gelecek misin?"

"Bilmiyorum. Evet. Belki gelirim," diyorsun. "Ama şimdi gitmem lazım. Daha bulmam gereken bir yer var. Tamam, gelirim."

"İyi," diyor, sen yürümeyi sürdürüp onu ardında gölgeler içinde bırakırken. "İyi, iyi, iyi."

Şimdi elinden geldiğince hızla tepeye tırmanıyorsun. Neyse ki, bu gece yerküre üzerine bir serinlik hakim. Sıcak bir gece olsaydı, senin durumundaki biri için yer üstünde olmak korkunç bir hal alırdı.

Mutlulukla nefesini tutuyorsun. Büyükannenin pansiyonerlerini ağırladığı ev, orada, bütün rokoko ihtişamıyla karşında duruyor. Çocukken, 4 Temmuzlarda, o evin balkonunda oturup, havai fişeklerin ateşten köpükler çıkartarak yükselmelerini izlerdin. Fırıldaklar kıvılcım saçar, gürültü çıkartmaya bayılan ve sırf elle sardığı sigaralarıyla patlatmak için 50 dolarlık maytap satın alan Bion Amca'nın metal topu kulaklarını tırmalardı.

Hatırlamanın verdiği bu duyguyla ürperiyor ve ölülerin neden yürüdüğünü artık anlıyorsun. Bu tür şeyleri tekrar görmek için. Burada, çiyin otları istila ettiği böyle akşamlarda, güreşen çocuk bedenleriniz, çiçekleri, otlan ve yapraklan ezerdi ve sen şimdinin, şimdinin, BU GECENİN! tadını çıkarırdın. Yarın kimin umurunda? Yarın hiçbir şey. Dün geçti ve bitti. Bu geceyi yaşa, bu geceyi!

O büyük, eski, uzun evde inanılmaz cumartesi akşamlan yaşanırdı; Boston usulü fırınlanıp koyu ve lezzetli bir sosa bulanmış ve domuz pastırmasıyla kaplanmış koca fasulye yığınları... Evet, tüm bunlar. Ve dişlerinin üzerinde müzikal bir diş hekimliği uygularcasına gezindiğinde ağlayan kocaman siyah piyano...

İşte burası, işte tam burası oğlum, hatırladın mı? Burası Kim'in evi. Arkadan gelen sarı ışık, onun odası, içeride, kitap okurkenki halini resmediyor olabilir şimdi, farkında mısın? Bir an için o eve bak, verandaya, Ağustos gecelerinde oturduğun kapının önündeki salıncağa. Bir düşün. Kim, karın. Biraz sonra onu yeniden göreceksin!

Bahçe kapısını çarparak açıyor ve hızla yürüyorsun. Seslenmek geliyor aklına, ama onun yerine sessizce evin yan tarafından dolanıyorsun. Annesiyle babası senin görürlerse çıldırırlar. Kim'in geçireceği şok zaten yeterince kötü.

Odası burası. Parlak, kare, yumuşak ve boş. Tadını çıkar. Onu yeniden görebilmek hoş, değil mi?

Nefesin camın üzerine kaygının bir işaretini çiziyor; soğuk cam buğuyla kaplanıyor ve onun oradaki tam ve mükemmel varlığının ayrıntılarını bulanıklaştırıyor.

Buğu dağıldıkça odasının şekli belirginleşiyor. Alçak ve yumuşak yatağa serili pembe örtü, kiraz ağacından pırıl pınl cilalı rabıtalarla kaplı zemin; ortaya serilmiş, parlak ve bol tüylü uyuklayan köpekleri andıran kilimler... Ayna. Sessiz bir pantomimle büyüsünü yaptığı küçük tuvalet masası. Bekliyorsun.

Odaya geliyor.

Saçlan yanan bir lamba gibi, kulaklarının arkasından tokayla tutturulmuş, hareketlerine bakılırsa yorgun gözüküyor, göz kapaklan yan açık ve gözleri bu belli belirsiz ışıkta bile mavi. Elbisesi kısa ve bedenini sarıyor.

Nefesini tutarak soğuk camın arkasını dinliyorsun ve denizin derinliklerinden gelen bir şarkı duyar gibi oluyorsun. O kadar yumuşak söylüyor ki, daha ağzından çıkmadan bir yankıya dönüşüyor sesi. Şarkı söylerken ve aynanın karşısında saçlarını tararken ne düşündüğünü merak ediyorsun. İçindeki soğuk okyanus çırpınıyor. Kalbinin soğuk gümbürtüsünü duyuyor olsa gerek!

Düşünmeden cama vuruyorsun.

Senin, camın dışındaki sonbahar rüzgârı olduğunu zannederek, saçlarını taramayı sürdürüyor.

Heyecanla, biraz da korkarak, bir kez daha vuruyorsun pencereye.

Bu kez tarağını ve fırçasını bırakıp, ne olduğuna bakmak için serinkanlı ve kendinden emin bir şekilde yerinden kalkıyor.

İlk başta hiçbir şey görmüyor. Gölgede kalıyorsun. Pencereye doğru yürürken, gözleri pencerenin parlak karelerine odaklanmış durumda. Derken, pencereden *dışarı* bakıyor. Işığın ötesinde karanlık bir şekil görüyor. Hâlâ tanımıyor.

"Kim!" Kendine hakim olamıyorsun. "Benim! Ben buradayım!"

Suya batmış bir bedenin kara bir akıntıya doğru hareketlenip, pırıldayan kapkara gözlerle ve muzaffer bir edayla ansızın yüzeye çıkması gibi, hevesli suratın da ışığa doğru hamle ediyor.

Bir anda Kim'in yüzünün rengi atıyor. Garip kanatlarla uçup giden akıl sağlığını serbest bırakmak istercesine ellerini açıyor. Kalan son sağlıklı düşüncesini yakalamak istercesine ellerini yeniden kapıyor. Bağırmıyor. Sadece gözlerini açıyor; aniden bastıran yaz yağmurunda düşen yıldırımın aydınlattığı, beyaz bir evin o korkunç gücü yansıtan boş ve gölgesiz camlar gibi bakıyor gözleri...

"Kim!" diye bağırıyorsun. "Benim!"

Adını söylüyor. Donakalmış ağzını kıpırdatıyor. Ama sesini ikiniz de duyamıyorsunuz. Kaçmak istiyor ama onun yerine, senin ısrarınla camı açıyor ve sen hıçkıra hıçkıra yukarı, ışığa doğru tırmanıyorsun. Camı çarparak kapıyor ve orada sallanarak duruyorsun. Kim odanın öteki köşesinde, korkudan çarmıha gerilmiş gibi duvara yaslanmış, öylece duruyor.

Düzensiz bir şekilde hıçkırıyorsun. Ellerin eskiden kalma bir açlığı ve ihtiyacı belirtecek şekilde ona doğru uzanıyor. "Kim. O kadar uzun zaman oldu ki..."

ZAMAN VARLIĞINI YİTlRMİŞ. Tam beş dakika boyunca hiçbir şey hatırlamıyorsun. Sonra bu durumdan çıkıyorsun. Kendini Kim'in yatağının kenarında oturmuş, yere bakarken buluyorsun.

Kulaklarında onun hıçkırıkları.

Aynanın önünde oturuyor. Ağlarken, omuzlan da ızdırap içinde, uçmak isteyen kanatlar gibi hareket ediyor.

"Biliyorum ölüyüm. Öyle olduğumu biliyorum. Ama bu soğuğa karşı ne yapabilirim? Senin sıcaklığının yakınında olmak istiyorum Kim, soğuk ve büyük bir ormanda, ateşin yanında olmayı istemek gibi... "

"Altı ay,” diyerek nefes alıyor, inanamayarak. "Altı ay önce terk ettin bu dünyayı. Tabutunun suratına kapandığını gördüm. Toprağın, davula vurur gibi tok seslerle tabutunun üstüne düştüğünü gördüm. Ağladım. İçimde boşluktan başka bir şey kal- mayıncaya dek ağladım. Şimdi burada olamazsın...”'

"Buradayım ama.[1]'

"Ne yapsak?” diye soruyor endişeyle, elleriyle vücudunu sararak.

"Bilmiyorum. Şimdi seni gördükten sonra, geriye dönüp yeniden o kutuya girmek istemiyorum. Tahtadan yapılmış berbat bir koza o, Kim. O türden

bir dönüşüm istemiyonım...[1]'

"Neden, neden, neden geldin?”

"Karanlıkta kaybolmuştum Kim, ve toprağın derinliklerinde seninle ilgili bir düş gördüm. Ergen bir çekirge gibi kıvrandım rüyamda. Bir şekilde geri dönmeliydim.”

"Ama burada kalamazsın."

"Şafak vaktine kadar kalabilirim.”

"Paul, kanımı alma ne olur. Yaşamak istiyorum ben."

"Yanılıyorsun Kim, ben o türden değilim. Ben sadece benim.”

"Farklısın."

"Flâlâ aynıyım. Seni hâlâ seviyorum.”

"Beni kıskanıyorsun.”

"Hayır, Kim, kıskanmıyorum.”

"Biz artık düşmanız Paul. Artık birbirimizi se-vemeyiz. Ben canlıyım, sen ölü. Doğalarımız gereği birbirimizin zıddıyız. Doğal düşmanlarız biz. Ben senin en çok arzu ettiğin şeyim, sense benim en az arzu ettiğim şeyi, ölümü temsil ediyorsun. Sevginin tam zıddı bu.”

"Ama ben SENİ seviyorum, Kim!”

"Sen benim yaşamamı ve yaşamın geldiği anlamı seviyorsun, anlamıyor musun?”

"*Anlamıyorum*! Birbirimizi gördüğümüz için sevinip gülüşmek yerine, böyle filozofça, bilimsel konuşmalar yapmak yakışıyor mu bize?”

"Aramıza korku ve kıskançlık girmişken başka türlüsü mümkün değil! Seni sevdim Paul. Birlikte yaptığımız şeyleri sevdim, ilişkimizin süreçlerini,

dinamiklerini... Söylediğin şeyleri, düşündüğün düşünceleri. Onları hâlâ seviyorum. Ama, ama... ”

"Hâlâ aynı düşünceleri düşünüyorum ve hep yeniden, yeniden düşünüyorum, Kim!"

"Ama biz ayrıyız."

"Bu kadar acımasız olma, Kim. Merhamet göster." Suratı yumuşuyor. Kasılan parmaklarıyla suratına bir kafes örüyor. Sözcükler, kafesten kaçıyor:

"Merhamet aşk mıdır Paul? Aşk mıdır?" Soluğunda acı bir yorgunluk var.

Ayağa kalkıyorsun. "Bu şekilde devam ederse aklımı kaçıracağım."

Yorgun bir sesle karşılık veriyor: "Ölüler delirebilir mi?"

Hızlıca ona gidiyor, ellerini tutuyor, yüzünü kaldırıyor ve toplayabildiğin tüm sahte neşenle, ona gülüyorsun.

"Kim, dinle beni! Dinle! Sevgilim, her gece gelebilirim! Eskiden konuştuğumuz gibi konuşuruz, eskiden yaptıklarımızı yaparız! Bir sene önceki gibi olur her şey. Oyunlar oynarız, eğleniriz! Ay ışığında uzun yürüyüşler yaparız, White City'de atlıkarıncaya bineriz, Mercan Plajı'nda sosisli sandviç yeriz, nehirde kayığa bineriz... Sen ne istersen, istediğin her şeyi yaparız sevgilim, yeter ki sen... "

Senin bu aceleci, acınası neşeni bölüyor Kim:

"Faydasız... "

"Kim! Her gece bir saat. Sadece bir. Ya da yarım saat. Ne zaman istersen. On beş dakika. Beş dakika. Seni görebileceğim bir dakika. Hepsi bu, hepsi." Başını onun zayıf, hareketsiz ellerine gömüyorsun ve ona temas etmenle birlikte vücudunu gayri- ihtiyari saran ürpertiyi seziyorsun. Bir dakika sonra hafifçe hareket edecek cesareti buluyor. Arkasına yaslanıyor, gözleri sıkıca kapalı ve sadece, "Korkuyorum," diyor.

"Neden?"

"Korkmayı öğrettiler bana, hepsi bu."

"Kahrolası insanlar, onların kahrolası gelenekleri ve kocakarı masalları!"

"Konuşmak korkuyu gidermez ama!"

Onu kavramak, sarmak, durdurmak, aklını başına getirmek, titremesini dindirmek ve parmaklarının arasından kaçmaya çabalayan vahşi bir kuş gibi onu rahatlatmak istiyorsun. "Kes şunu, kes şunu Kim!"

Havuzdaki çalkantılı suyun durulması, rahatlaması gibi, onun da titremesi yavaş yavaş yatışıyor. Yatağına çöküyor ve genç gırtlağından yaşlı bir ses çıkıyor: "Tamam, sevgilim." Duraksıyor. "Sen nasıl istersen." Yutkunuyor. "Ne istersen. Eğer... seni mutlu edecekse."

Mutlu olmaya çalışıyorsun. Sevinçten havalara uçmaya çalışıyorsun. Gülümsemeye çalışıyorsun. O kararsızlıkla konuşmaya çalışırken, ona bakıyorsun: "Sen nasıl istersen. Ne olursa, sevgilim." "Korkmayacaksın," demeye cesaret ediyorsun. "Hayır." Soluğu titriyor. "Korkmayacağım." Kendini açıklamaya çalışıyorsun. "Seni görmek zorundaydım, anlıyor musun? Bunu yapmak zorundaydım!"

Artık gözleri parlak ve sana odaklanmış durumda. "Biliyorum, Paul, nasıl hissettiğini anlayabiliyorum. Birkaç dakika sonra evin dışında buluşalım. Dışarı çıkmak için annemle babama bir bahane uydururum.[1]'

Camı kaldırıyor, bir bacağını dışarı atıyor ve karanlıkta kaybolmadan önce ona bir kez daha bakmak için dönüyorsun. "Seni seviyorum, Kim.-'

Hiçbir şey söylemeden, boş boş sana bakıyor ve sen dışarı çıktığında camı kapayıp ışıkları söndürerek gidiyor. Karanlıkta donakalmış bir şekilde, neşe mi hüzün mü olduğu belirsiz bir duyguyla ağlıyorsun. Köşeye gidip vaktin geçmesini bekliyorsun.

Bir adam caddenin karşısında, leylakların önünden hızlı hızlı yürüyor. Bildik bir şeyler var adamda. Hatırlıyorsun. Daha önce sana yanaşan adam

bu. O da ölü ve yabancı bir dünyada, sadece ve sadece yaşadığı için kendisine yabancı bir dünyada dolaşıyor. Cadde boyunca, bir şeyi ararcasına yürüyor.

Kim artık yanında.

Dondurma dünyanın en mükemmel şeyi. Elinde bir

kaşıkla baktığın nesne, üzerinde bolca çikolata sosuyla, cam bir bardakta serin serin duruyor.

Ağzına bir parça dondurma koyuyor ve serinliği emiyorsun. Duruyorsun. Gözlerindeki ışık yavaşça sönüyor. Arkana yaslanarak uzaklaşıyorsun.

"Bir sorun mu var?" Eski dondurma tezgahının ardındaki adam sana endişeyle bakıyor.

"Yok bir şey."

"Dondurmanın tadında bir gariplik mi var?"

"Hayır. Gayet iyi.”

"Sinek mi düşmüş yoksa içine?" Öne doğru eğiliyor.

"Hayır.”

"Niye yemiyorsun o zaman?" diyor.

"İstemiyorum." Dondurmayı iterek kendinden uzaklaştırıyorsun ve kalbin olacak yumru, ciğerlerinin kasvetli duvarlarının arasında tehlikeli bir şekilde büzüşüyor. "Hastayım. Aç değilim. Yiyemeyeceğim."

Kim senin solunda, yavaşça yiyor. Senin işaretin üzerine o da kaşığını bırakıyor ve yemeyi kesiyor.

Dimdik oturuyor, ileriye doğru, boş boş bakıyorsun. Boğazındaki kasların, artık yemeğin geçmesine izin verecek şekilde kasılamadığını nasıl anlatabilirsin onlara? Kim'in, narin çenesinin açılıp kapanmasını,

dondurmanın serin beyazlığını ağzında eritmesini, tat almasını, aldığı tattan hoşlanmasını izlerken, senin içinde tatminsiz bir açlığın alev alev yandığını nasıl söyleyebilirsin?

Midenin kurutulmuş bir kayısı gibi buruşup karın zarına yapıştığını nasıl açıklayabilirsin? Artık kupkuru bir ip haline gelmiş bağırsaklarını nasıl tarif edebilirsin?

Sanki kendi ellerinle toplayıp, soğuk bir kuyunun dibine düzgünce yığmışsın gibi duran ipi?

Ayağa kalkarken, üzerinde para olmadığından, hesabı Kim ödüyor ve kapıyı açarak birlikte, yıldızların allına çıkıyorsunuz.

"Kim...[1]'

"Tamam, mesele değil. Anlıyorum.” Kolunu tutarak seni parka doğru götürüyor. Tek bir söz etmeksizin elinin çok hafif olduğunu fark ediyorsun. Elinin orada olduğunu biliyorsun, ama hissedemiyorsun. Ayaklarının altındaki kaldırım da sertliğini yitirmiş durumda. Artık hiçbir direnç göstermeden hareket ediyor, bir rüya gibi...

Kim, sırt konuşmuş olmak için, "Bu akşam havada harika bir koku yok mu? Açan leylakların kokusu... " diyor.

Havayı kokluyorsun. Hiçbir koku alamıyorsun. İçinde bir panik yükseliyor. Tekrar deniyorsun, ama faydası yok.

Karanlıkta yanınızdan iki adam geçiyor. Sana ve Kim'e selam vererek yanınızdan geçip giderlerken birinin gittikçe uzaklaşan sesini duyuyorsun: "... garip bir koku alıyor musun sen de... Bugün caddede bir köpek mi ölmüş acaba... "

"Ben öyle bir şey görmüyorum... "

"Ama, işte... "

"KİM! GERİ DÖN!"

Onun kaçmak isteyen elini tutuyorsun. Gergin, endişeli ve biraz da lütufkar bir sessizlik içinde, meğer tam da bu anı bekliyormuş. Onun adeta çığlık çığlığa senden uzaklaşmasına yol açan şey, yanınızdan

birilerinin geçmesi ve onların birkaç sözü.

Kolunu yakalıyorsun. Konuşmadan onunla mücadele ediyorsun. Sana vuruyor. Onu kavrayan parmaklarını büküyor, sıkıyor. Onu hissedemiyorsun. Onun tüm bu yaptıklarını hissedemiyorsun. "Kim! Yapma sevgilim. Kaçma. Korkma!"

Broşu bir böcek gibi betona düşüyor. Topukları sert taş zeminde sürünüyor. Hızlı hızlı soluyor. Gözleri faltaşı gibi açık. Bir eli kurtuluyor ve tüm ağırlığını kullanarak serbest kalmak için bedeniyle arkaya doğru eğilirken, eli de geriye doğru uzanıyor. Mücadelenizi gölgeler çevreliyor. Sadece senin nefesinin sesi duyuluyor. Suratı gergin bir şekilde parlıyor, artık yumuşak bir ifade taşımıyor ve ışıkta parça parça bölünüyor. Tek bir söz edilmiyor. Sen geriye, kendi yoluna çekiştiriyorsun onu; o da öteki tarafa, kendi yoluna. Yumuşakça, yatıştırıcı bir şekilde konuşmaya çalışıyorsun. "İnsanların seni korkutmalarına izin verme! Sakinleş... "

Kim'in sözcükleri fısıltılar şeklinde, kesik kesik çıkıyor.

"Bırak beni. Bırak. Bırak."

"Hayır, yapamam."

Bir kez daha, bedenlerinizin ve kollarınızın sessiz, karanlık hareketleri... Kim gücünü yitiriyor ve hıçkırarak, gevşekçe asılı kalıyor sana. Dokunduğunda, derinden titriyor. Dişleri birbirine çarparken, onu kendine yaklaştırıyorsun. "Seni istiyorum Kim, beni bırakma. Öyle planlarım vardı ki. Bir gece Chicago'ya gidebilirdik mesela. Trenle sadece bir saat sürüyor.

Dinle beni. Bir düşün. Bembeyaz örtülerde, gümüş çatallarla, birbirimize en güzel yemekleri yedirebilirdik. Şarap, neşemize neşe katardı. Kamımızı tıka basa doyururduk. Ama artık... " diyorsun acıyla, gözlerin karanlıkta parlıyor. "Artık..." Zayıflamış kamını tutuyor, ellerini orada sıkılmış ve buruşturulmuş bir diş macunu tüpü gibi duran o hainin üzerine

bastırıyorsun. "Ama artık dondurmanın serinliğini tadamıyorum veya çileklerin olgunluğunu, ya da elmalı turtayı, ya da... ya da... "

Kim konuşuyor.

Başını ona doğru eğiyorsun. "Ne dedin?”

Bir daha konuşuyor.

"Daha yüksek sesle konuş lütfen," diyorsun ona yaklaşarak. "Seni duyamıyorum." O konuşuyor ve sen ona doğru eğilerek bağırıyorsun. İlk başta hiçbir şey duymuyorsun, ama sonra sesi kalın bir pamuk duvarının ardından geliyormuş gibi, belli belirsiz bir şekilde ulaşıyor sana.

"Paul, görüyorsun işte, faydası yok. Artık anlamalısın."

Onu bırakıyorsun. "Neon ışıklarını görmek istedim. Çiçekleri nasıllarsa öyle bulmak istedim. Eline, dudaklarına dokunmak istedim. Ama önce tat alma duyum gitti, sonra hiçbir şey yiyemez oldum, şimdi de tenim beton gibi. Artık sesini de duyamıyorum, Kim. Kayıp bir dünyadaki bir yankı gibi sesin." Kuvvetli bir fırtına dünyayı sarsıyor, ama sen hissetmiyorsun.

"Böyle olmaz Paul. Arzuladığın şeyleri böyle elde edemezsin. Bunları elde etmek için arzudan fazlasına

ihtiyacın var."

"Seni öpmek istiyorum."

"Dudakların hissediyor mu peki?"

"Hayır."

"Aşk için sadece düşünceler yetmez Paul, çünkü düşüncelerin temelinde duyular vardır. Birbirimizle konuşamazsak, birlikte duyamaz, geceyi birlikte hissedemez ve koklayamazsak, ya da yiyeceklerden birlikte tat alamazsak, bize, geriye ne kalır ki?"

Böyle olmadığını, olamayacağını sen de biliyorsun, ama yine de kırık bir sesle tartışmaya devam ediyorsun. "Seni hâlâ *görebiliyorum.* Ve tüm bunların neye benzediğini de hâlâ hatırlayabiliyorum."

"Yanılsama. Hafıza bir yanılsamadır, başka bir şey değil. Sürekli beslenmesi gereken bir ateş gibidir hafıza. Ve sen duyularını kullanamadığın için onu beslememiz de mümkün olmaz."

"Haksızlık bu. Ben yaşamak istiyorum." "Yaşayacaksın Paul, sana söz veriyorum. Ama BU şekilde, bu imkânsız şekilde değil. Altı ayı aşkın bir zamandır ölüsün ve ben de bir aya kadar hastaneye gideceğim... "

Duruyorsun. Çok üşüyorsun. Omuzlarını tutarak, onun yumuşak, dokunaklı yüzüne bakıyorsun. "Ne?"

"Evet. Hastaneye. Çocuğumuz. Bizim çocuğumuz. Görüyor musun, geri gelmene gerek yoktu. Sen zaten hep benimlesin, Paul. Yaşıyorsun." Seni geri çeviriyor. "Şimdi, senden rica ediyorum. Geri dön. Her şey kendi dengesini bulur. Buna inan. Seninle ilgili hatıralarımın bundan daha iyi olmasına izin ver, ne olur. Her şey eninde sonunda yoluna girecek. Geldiğin yere geri dön, lütfen."

Ağlayamıyorsun bile. Göz pınarların kurumuş. Bebek fikri seni sarıyor ve neredeyse doğru bile geliyor. Ama içindeki isyan kolay kolay bastırılacak gibi değil. Kim'e yeniden bağırmak için ona doğru dönüyorsun. Kim'e doğru eğilirken, onun zayıf sözcüklerini duyuyorsun.

"Şok. Hastane. Çabuk. Şok."

Caddenin aşağısına yürüyorsun, Kim kollarında yatıyor. Sol gözünü gri bir tabaka kaplıyor. "Göremiyorum. Açık hava bana bir şeyler yapıyor. Yakında iki gözüm de kör olacak. O kadar büyük bir haksızlık ki bu, Kim!"

"İnan," diye fısıldıyor, sesi yakın, ama sen güçlükle duyuyorsun.

Sendeleyerek koşmaya başlıyorsun. Bir araba geçiyor. Ona sesleniyorsun. Araba duruyor ve biraz sonra sen, Kim ve arabadaki adam hastaneye doğru sessizce, hızla yol alıyorsunuz.

Kim'in sesi fırtınayı bastırıyor. "İnanmalısın Paul. Ben geleceğe inanırım. Sen de inanırsın. Doğa o kadar da acımasız ve adaletsiz değil. Senin acın da bir şekilde telafi edilecek."

Artık sol gözün tümüyle kör. Sağ gözün de kaygı verici bir şekilde bulanıklaşıyor.

Kim artık yok!

Hastane çalışanları onu senden hızla uzaklaştırıyorlar. Ona veda bile edemedin, o da sana. Dışarıda, çaresizlik içinde duruyor ve geri dönerek binadan uzaklaşıyorsun. Dünyanın çizgileri bulanıklaşıyor. Hastaneden bir nabız atışı yayılıyor dünyaya ve düşüncelerini soluk bir kırmızıya dönüştürüyor. Adeta büyük, kırmızı bir davul, güçlü, yumuşak, sert ve sakin ritimlerle kafanın içinde vuruyor.

Caddelerde aptal aptal yürüyorsun. Arabalar, sana çarpmadan son anda yanından geçiyorlar. Parıldayan camların ardında yemek yiyen insanları izliyorsun. Bir Yunan lokantasında cızırdayan sosisleri izliyorsun. İnsanların çatallarını kaldırmalarını, bıçaklarını kullanmalarını izliyorsun. Sessizlikle yağlanmış gibi sakince kayıyor her şey. Yüzüyorsun. Kulakların kütük gibi sağır. Burnun tıkalı. Kırmızı davul daha güçlü, daha düzgün bir ritimle vuruyor. Leylakların kokusunu özlüyor,' domuz pastırmasının tadını veya gagalarını makas gibi açıp kapayarak gökyüzünden parçalar kopartan guguk kuşlarının çıkardıkları sesi anımsamak için çaba harcıyor, kendini zorluyorsun. Anımsamaya değer tüm bu güzel şeyleri yakalamaya çalışıyorsun.

Somurtkan ve hastalıklı bir şekilde, düşüncelerin ve kafa karışıklığından bir depremle sarsılırken, kendini Elysian Park'ta, bir patikada yürürken buluyorsun. Ölüler... Ölüler bu gece yürüyorlar. Bu gece toplanıyorlar. Seninle konuşan adamı hatırlıyor musun? Ne dediğini hatırlıyor musun? Ölüler bu gece birleşiyor ve yaşayan insanların sıcak evlerine doluşup onları öldürmek, imha etmek için bir birlik kuruyorlar.

Bu, Kim'i de öldürecekleri anlamına geliyor. Kim'i ve bebeği.

Kim ölecek ve sakar elleriyle sağa sola saldıracak, sendeleyecek, kokacak, etleri kemiklerinden ayrılacak, kulakları sağır, gözleri kör olacak, burun delikleri kuruyacak ve eriyecek. Tıpkı senin gibi.

"Hayır!"

Patika her iki yanında hızla hareket ediyor. Düşüyorsun. Ayağa kalkıyorsun. Yine düşüyorsun.

Sen sessiz bir vadide ellerini ona doğru uzatmış ilerlerken, Lider yalnız başına bekliyor. Bir at gibi soluyarak önünde duruyorsun; yumruklarını sıkıyor ve ölemeyen ölüler sürüsünün nerede olduğunu merak ediyorsun, onları görmüyorsun. Şimdi Lider seninle konuşuyor; öfkeyle, omuzlarını silkerek açıklıyor.

"Gelmediler. O soğuk ölülerin hiçbiri gelmedi. Sen benim tek askerimsin." Yorgunlukla, sarhoşmuşçasına ağaca yaslanıyor. "Korkaklar. Zulme uğrayan

sürüngenler!"

"Güzel." Soluğun, ya da soluk sandığın şey yavaşlıyor. Liderin sözcükleri üzerine soğuk bir yağmur gibi yağıyor. "Seni dinlemediklerine memnun oldum. Sana itaat etmemelerinin bir nedeni olmalı. Belki de... " Mantıklı bir açıklama bulmaya çalışıyorsun.. "Belki de henüz anlayamadığımız, aklımızın ermediği bir şey oldu."

Lider dudaklarını acı acı kımıldatıyor, kafasını arkaya doğru sallıyor. "Delice planlarım vardı. Ama yalnızım. Artık beyhude olduğunu da görüyorum. Bütün ölüler ayaklansa bile yeterince güçlü değiller. Bir fiske vur, yanmış keresteler gibi birbirlerinin üzerine yıkılırlar. Çok çabuk yoruluyoruz. Toprağın üstünde farklılıklarımız daha da belirginleşiyor, tn-sanın kaşını kaldırması bile acı veren, ağır bir iş haline geliyor. Yoruldum."

Onu ardında bırakıyorsun. Homurdanmaları yavaş yavaş uzaklaşıyor. Kafandaki kırmızı davul, yumuşak kum üzerindeki at nallan gibi vuruyor. Sessiz bir kararlılıkla patikadan yürüyor, caddeyi geçiyor ve mezarlığa gidiyorsun.

Adın hâlâ mezar taşında. Topraktaki oyuk seni bekliyor. Dar tünelden, seni bekleyen ahşap oyuğa süzülüyorsun. Artık korkmuyor, kıskanmıyor, heyecanlanmıyorsun. Duyularını neredeyse tümüyle yitirmiş durumdasın, geriye sadece hafızan kalmış. O da, tıpkı üstündeki kadifenin erimesi, altındaki sert, dikdörtgen ahşabın gevşemesi gibi, yavaş yavaş çözülüyor. Ahşap yumuşuyor. Sıcak, yuvarlak bir karanlığın içinde asılı bir şekilde yatıyorsun. Ayaklarını oynatabiliyorsun. Rahatlıyorsun.

Sıcacık bir yaşam desteğinin lüksüne, derin pembe düşüncelere, huzurlu bir tembelliğe boğuluyorsun. Büyük, yıllanmış bir mayanın kasılması, yaşlı, kokuşmuş dış çeperinin ufalanması, fısıldayan bir akıntıda zarif, yumuşak, usulca hareketlerle ve bir kalp atışıyla yıkanması gibisin.

Tabutun artık dikdörtgen değil. Yuvarlak ve loş bir kabuk o şimdi. Yeteri kadar nefes alabiliyorsun. Artık aç ya da endişeli de değilsin ve seviliyorsun. Derin bir şekilde seviliyorsun. Güvendesin. Yer değiştirdiğini, kasıldığını, hareket ettiğini düşlediğin bir yerdesin...

Uykulusun. Kocaman bedenin aşama aşama küçülüyor, ufalıyor, sıkışıyor ve kendinden emin bir hal alıyor. Uykulusun. Şarkı söyleyen, uyuşuk bir akıntıda, uykulusun. Yavaş. Sessiz. Sessiz.

Birini hatırlamaya çalışıyorsun, ama kimi? Bir deniz kıyısında bir isim oynaşıyor. Yakalamak için koşuyorsun ama dalgalar onu uzaklaştırıyor. Güzel birini düşünmeye çalışıyorsun. Birini. Bir zamanı, bir yeri. Ah, o kadar uykun var ki. Seni sarmalayan o yuvarlak karanlık, sıcaklık, yorgunluk... Sessiz bir kabuk. Loş bir akıntı nabız gibi atıyor. Sessiz bir kasılma.

Karanlık bir nehir, çelimsiz bedenini kıvrıla kıvrıla, döne döne taşıyor. Hızlı, daha hızlı, daha da hızlı.

Bir açıklığa çıkıyorsun ve parlak, san bir ışıkta, baş aşağı asılı buluyorsun kendini.

Dünya yepyeni, beyaz bir dağ gibi kocaman. Güneş parlıyor ve büyük, kırmızı bir el iki ayağını sıkıca kavrıyor, bir başkası da seni bağırtmak için popona bir şaplak atıyor.

Aşağıda bir kadın yatıyor; yorgun, tatlı ter damlacıkları suratını süslüyor. Bu odada ve bu dünyada şarkı söyleyen, ferah ve keskin bir mucize var. Yeni bulduğun sesinle bu mucizeye bağırıyorsun. Bir an için baş aşağısın, ama sonra hemen doğru yöne döndürülüyor, kundaklanıyor, baharatlı ve tatlı bir memede emziriliyorsun.

Hoş bir açlık içinde, konuşmayı, endişelenmeyi ve her şeyi düşünmeyi unutuyorsun. Üstündeki ka- dinin sesi, sakin bir yorgunlukla, aynı şeyi defalarca fısıldıyor

sana.

"Benim küçük, yeni doğmuş bebeğim. Sana Paul adını vereceğim, onun anısına. Onun için..."

Bu sözleri anlamıyorsun. Bir zamanlar bir şeyden korkmuştun, dehşet verici ve siyah bir şeyden, ama ne olduğunu artık hatırlamıyorsun. Bu tenin sıcaklığı ve seni gıdıklayan dokunuşu unutturdu onu. Bir an için ufacık dilinin ucuna bir isim geliyor; ne olduğunu bilmeden söylemeye çalışıyorsun, telaffuz edemiyorsun. Sadece mutlu bir şekilde, nereden kaynaklandığı belirsiz bir coşkuyla, gırtlağından boğuk bir ses çıkıyor. Sözcük hemen yok oluyor; geriye, kafanın işleyen yuvarlağında, bir zaferin, bir kahkahanın hızla solan ve hemen silinen imgesi kalıyor: "Kim! Hey, Kim!"

Ateş Sütunu

yarısına kadar yollayabildi. Ve bu azıcık havayla bağırıp bir çığlık attı. Gözyaşı da dökmek istedi ama yapamadı. Tek bildiği ayakta durduğu, ölü olduğu ve aslında yürümemesi gerekliğiydi. Nefes alamıyordu, ama yine de ayaktaydı.

[Dünyanın kokuları çevresini sarmıştı. Hüsran içinde, sonbaharın kokularını koklamaya çalıştı. Sonbahar araziyi yakıp kül ediyor, bir harabeye dönüştürüyordu. Tüm doğada yazın geride bıraktığı yıkıntı görülebiliyordu: aleş açan geniş ormanlar. üst üste yığılmış yapraksız boş kütükler... Yanık kokusu yoğun, mavi ve görünmezdi.

Mezarlıkta, nefret ederek ayağa dikildi. Dünyada yürüyordu, ama dünyanın tadını ya da kokusunu alamıyordu. Duyuyordu, evet. Rüzgar, yeni açılmış kulaklarında uğulduyordu. Ama ölüydü. Yürüyor olmasına rağmen ölü olduğunu biliyordu ve ne kendisinden ne de bu nefret edilesi yaşayan dünyadan pek fazla bir beklentisi yoktu.

Açık mezarının üstündeki taşa dokundu. Kendi ismini yeniden öğrendi. İyi bir taş işçiliğiydi.

W1LL1AM LANTRY

Mezar taşında yazan buydu.

Parmakları taşın soğuk yüzeyinde titrekçe gezindi.

DOĞUM: 1898-ÖLÜM: 1933

Ya *yeniden* doğum?..

Hangi yıldaydı? Gökyüzüne ve soluk bir ışıkla rüzgarlı karanlıkta yavaş yavaş hareket eden sonbahar

yıldızlarına baktı. O yıldızlardan yüzyılların devrini okudu: Orion şurada, Arabacı takımyıldızı burada! Peki, Boğa takımyıldızı nerede? Hah, işte orada!

Gözleri kısıldı. Dudaklarından içinde bulunduğu yıl döküldü:

"2349."

Tek bir sayı. Okuldaki toplamlar gibi. Eskiden insanın 100'ün üzerindeki sayılan kavrayamayacağı söylenirdi. 100'den sonrası o kadar soyuttu ki, saymaya devam etmenin manası yoktu. Bu ise 2349 yılıydı! Bir sayı, bir toplam. Ve o, burada, gömülmüş olmaktan nefret ederek, yukarıda yaşayıp, yaşayıp, yaşayıp duran insanlardan nefret ederek, nefret edilesi tabutunda, bugüne, şimdiye, nefretinden doğup, muhtemelen havayı saran çiğ toprak

kokusu içinde, zira kokusunu alamıyordu, yeni kazılmış mezarının üzerinde doğrulana dek yüzyıllar boyu yatmış bir adamdı.

Rüzgardan eğilmiş bir selvi ağacına hitap ederek, "Ben," dedi, "bir kronolojik hatayım." Hafifçe gülümsedi.

Mezarlığa baktı. Soğuk ve boştu. Tüm taşlar yerlerinden sökülmüş ve oymalı demirden çitin uzak köşesinde, yassı tuğlalar gibi üst üste yığılmıştı. Bitmek bilmeyen iki haftadan beri süren bir şeydi bu. Adamların toprağa soğuk kürekler batırıp tabutları çıkartmalarını ve çürümüş eski cesetleri yakılmak üzere taşımalarını, bu kalpsiz, vahşi çalkantıyı derinlerdeki gizli tabutunda işitmişti. Tabutunda korkuyla kıvranarak sıranın kendisine gelmesini beklemişti.

Bugün onun tabutuna sıra gelmişti. Ama işte, geç

kalmışlardı. Tabutun kapağının üzerinde beş santim

32

toprak kalana kadar kazmışlardı. Saat beşte paydos zili çalmıştı. Eve, yemeğe gitme zamanı gelmişti. İşçiler çekilmişlerdi. Elbiselerini değiştirirken, işi yarın bitiririz artık demişlerdi.

Boş mezarlığa sessizlik çökmüştü.

Dikkatlice, sessizce, yumuşak bir tıkırdamayla, tabutun kapağı açılmıştı.

William Lantry şimdi, Dünya üzerindeki son mezarlıkta titreyerek ayakta duruyordu.

"Hatırladın mı?" diye sordu kendine, çiğ toprağa bakarak. "Dünya üzerindeki son adamla ilgili o öyküleri hatırladın mı? Yıkıntılar arasında tek başına gezinen son adamla ilgili o öyküleri? Eh, William Lantry, sen de o eski öykülerin biraz farklı bir çeşidisin. *Biliyor musun*? Sen tüm kahrolası dünyadaki son ölü adamsın."

Artık ölü insan yoktu. Hiçbir ülkenin hiçbir yerinde, artık ölü bir kişi bile yoktu. İmkânsız mı? Lantry buna gülmedi. Hayır, hayır, bu salak, hijyenik,

düş gücünden yoksun, antiseptik, temizlik ve bilimsel yöntemler çağında hiç de imkânsız değildi bu. İnsanlar hâlâ ölüyordu, ah Tanrım, evet. Ama... *ölü* insanlar? Cesetler? İşte onlar yoktu!

Ölü insanlara *ne oldu* peki?

Mezarlık bir tepedeydi. William Lantry, karanlıkta yanan gecede, mezarlığın kıyısına ulaşana dek yürüdü ve aşağıdaki Salem adlı yeni kente baktı. Işıklar içindeydi, ışıklar ve renkler... Roketli gemiler kentin üzerinde ateş saçarak gökyüzünü yarıyor, dünyanın uzak limanlarına yol alıyorlardı.

Geleceğin dünyasının yeni vahşeti, William Lantry'nin mezarına da sızmış, ona kadar ulaşmıştı. Yıllar

boyu bu vahşetle yıkanmıştı. Bu vahşet hak- kındaki her şeyi, ölü bir adam ne kadar bilebilirse, o da o kadar biliyordu.

En önemlisi de, bu salakların ölü insanlara ne yaptıklarını biliyordu.

Gözlerini kaldırdı. Şehrin merkezinde, taştan yapılmış devasa bir parmak yıldızları gösteriyordu. Doksan metre yüksekliğinde ve on beş metre genişliğindeydi. Geniş bir giriş kapısı ve önünde bir araba yolu vardı.

Varsayalım ki, diye düşündü William Lantry, şehirde ölmek üzere olan bir adam var. Az sonra ölecek. Ne olur? Adamın nabzı durup, bir ölüm belgesi düzenlenir düzenlenmez, akrabaları onu bir böcek- arabaya koyup hızla...

Yakma Fırını'na götürürler!

O işlevsel parmak, yıldızlara uzanan o ateş sütunu. Yakma Fırını. işlevsel, korkunç bir isim. Öyle olmasına öyleydi de, geleceğin dünyasında hakikat de hakikatti.

Bir çıra çubuğu gibi, Bay Ölü Adam'ınız fırına atılıverir.

Bacadan yukarı, yolla gitsin!

William Lantry yıldızlara doğrultulmuş dev namlunun tepesine baktı. Ağzından hafif bir duman yükseliyordu.

Ölü insanlarınızın gittiği yer burasıydı işte.

"Kendine dikkat el William Lantry,[1]' diye mırıldandı. "Sen en sonuncusun, nadide bir parçasın, son ölü adamsın. Dünyadaki diğer tüm mezarlıklar yok edildi. Bu, kalan son mezarlık ve sen de yüzyıllardan geriye kalan son ölü adamsın. Bu tipler, ölülerin de insan olduğuna inanmıyorlar, hele yürüyen ölü insanlar olabileceğine hiç mi hiç inanmıyorlar. Bir işe yaramayan ne varsa, bir kibrit gibi yok oluyor bu dünyada^O nlarla birlikte batıl inançlar da!" Şehre baktı. Tamam, diye düşündü sessizce. Senden nefret ediyorum. Sen de benden, ya da varlığımdan haberdar olsaydın nefret ederdin benden. Vampir, hayalet türü şeylere inanmıyorsun. Böyle kelimeleri, gerçeklikte hiçbir karşılığı olmayan boş laflar olarak gördüğünü haykırıyorsun! Tamam, çok umurumdaydı sanki! Açıkçası, ben de *sana* inanmıyorum. Senden *hoşlanmıyorum!* Senden ve senin Yakma Fırınlarından.

Ürperdi. Ramak kalmıştı. Günbegün diğer ölüleri toplayıp çıra gibi yakmışlardı. Tüm dünyada bir ferman yayınlanmıştı. Kazıcılar çalışırken onların konuşmalarını duymuştu!

"Mezarlıkların temizlenmesi iyi bir fikir bence," demişti adamlardan biri.

"Sanırım öyle," demişti diğeri. "Korkunç bir gelenek, düşünebiliyor musun?"

"Öldükten sonra gömülmek! Öğğ! Sağlıksız. Mikrop yuvası hepsi!"

"Utanç verici. Bir parça romantik. Yani tüm bu yüzyıllardan geriye sadece bu mezarlığın kalmış olmasını kastediyorum. Diğer mezarlıklar çoktan temizlendi. Hangi yıldı, hatırlıyor musun Jim?"

"2260 civarıydı galiba. Evet, evet, 2260'tı. Neredeyse yüz yıl olmuş! Ama Salem'deki bir komisyon işgüzarlık edip şöyle demiş: 'Bakın, hiç değilse BİR mezarlığa dokunmayalım, bize barbarların geleneklerini hatırlatır.' Hükümet de düşünüp taşınmış ve, 'Tamam,' demiş, 'Salem'deki kalsın. Ama diğer tüm mezarlıklar gidecek, anladınız mı, tüm mezarlıklar!'"

"Ve gittiler," dedi Jim.

"Tabii. Hepsini ateşle, vakumlu küreklerle, roketli

süpürgelerle boşalttılar. Çayırın birinde bir adamın gömülü olduğunu öğrendiklerinde, onu da hallettiler. Hepsini yok ettiler. Bana soracak olursan biraz acımasızdı."

"Eski kafalı gibi görünmek istemem ama, buraya her sene bir sürü turist gelirdi, sırf gerçek bir mezarlığın neye benzediğini görmek için."

"Evet. Son üç yılda, neredeyse bir milyon ziyaretçi geldi, tyi bir gelir kaynağı. Ama... devletin dediği olur. Devlet artık hastalık riski olmayacak diyorsa, bize de onları çıkartmak düşer. Hadi bakalım. Bana şu küreği uzatsana!"

William Lantry tepede, sonbahar rüzgarında ayakta duruyordu. Yeniden yürümek, rüzgârı hissetmek ve yaprakların yoldaki fareler gibi kaçışmasını duymak güzeldi. Acı ve soğuk yıldızların, rüzgârda savrulurcasına kırpışmalarını görmek güzeldi. Yeniden korkmak bile güzeldi.

Zira şimdi içinde bir korku yükseliyordu ve onu umursamadan edemiyordu. Sadece yürüyor olması bile onu bir düşman yapıyordu. Ve tüm dünyada, teselli veya yardım istemek için başvurabileceği tek bir dost, kendisinden başka tek bir ölü adam yoktu. Tüm bu melodramatik yaşayan dünyaya karşı bir William Lantry vardı. Vampirlere inanmayan, cesetleri yakan, mezarlıkları yok eden bu dünyanın tamamına karşı, karanlık bir sonbahar tepesinde, koyu renk takım elbisesiyle ayakta duran bu yalnız adam vardı. Solgun ve soğuk ellerini kentin ışıklarına doğru uzattı. Mezar taşlarını, mezarlıklardan diş söker gibi çekip çıkardınız, diye düşündü. Şimdi ben de sizin Yakma Fırınlarınızı

yerle bir etmenin bir yolunu bulacağım. Yeniden ölü insanlar yaratacağım ve böylece yeni arkadaşlar edineceğim. Ben tek başıma ve yalnız olamam.

Bir an önce arkadaş üretmeye başlamam gerek. Hem de bu gece.

"Savaş ilan edilmiştir," dedi ve güldü. Tek bir adamın tüm dünyaya savaş ilan etmesi aptalcaydı aslında.

Dünya karşılık vermedi. Bir roket, kanatlı bir Yakma Fırını'ymışçasına, ateşten bir iz bırakarak geçti.

Ayak sesleri. Lantry hızla mezarlığın kıyısına kaçtı. Yarım bıraktıktan işi bitirmek için kazıcılar geri mi geliyorlardı? Hayır. Sadece biri, bir adam geçiyordu.

Adam mezarlığın kapısına yaklaştığında, Lantry hızla dışarı çıktı. Adam gülümseyerek, "İyi akşamlar," dedi.

Lantry adamın suratına vurdu. Adam düştü.

Lantry sessizce eğildi ve adamın boynuna, elinin kenarıyla ölümcül bir darbe indirdi.

Cesedi gölgeye sürükleyerek onu soydu ve kendi elbiselerini onunkilerle değiştirdi. Geleceğin dünyasında eski moda elbiselerle gezmek olmazdı. Adamın ceketinde küçük bir çakı buldu; aslında çakı bile denemezdi ama, nasıl kullanacağını bilirsen iş görürdü. O nasıl kullanacağını biliyordu.

Cesedi, çoktan açılmış ve boşatılmış mezarlardan birine yuvarladı. Hemen sonra da üstüne onu gizlemeye yetecek kadar toprak attı. Bulunması ihtimali pek yoktu. Aynı mezarı iki kez kazmazlardı nasıl olsa.

Yeni edindiği, üzerine bol gelen metalik elbisesinin içinde kendisini şöyle bir gözden geçirdi. Hoş, hoş.

William Lantry, dünyayla savaşmak için, nefretle şehre doğru yürüdü.

Yakma Fırını açıktı. Hiç kapanmazdı. Gizli ışıklarla aydınlatılmış geniş bir girişi, bir helikopter pisti ve bir böcek yolu vardı. Şehrin kendisi ise, dinamonun bir günlük mesaisinden sonra ölmek üzereydi. Işıklar yavaşça sönüyordu ve artık şehirdeki tek aydınlık yer Yakma Fırınıydı. Tanrım ne kadar pratik, romantik olmaktan uzak bir isim!

William Lantry iyi aydınlatılmış, geniş kapıdan girdi. Aslında bir kapı değil, bir girişti sadece; zira açılan ya da kapanan kapılar yoktu. İnsanlar istedikleri gibi girip çıkabiliyorlardı; yaz ya da kış, içerisi hep sıcaktı. Isının kaynağı, yüksek, yuvarlak bacadan fısıldayarak yükselen ateşti. Bacadaki döner kancalar, pervaneler, hava jetleri, gri külleri gökyüzünde on beş kilometre çapında bir alana savuruyordu.

Bir ekmek fırınının sıcaklığı vardı burada. Koridorlar plastik parkelerle döşenmişti. İstesen bile ses çıkartamazdın. Gizli bir hoparlörden müzik geliyordu; ama ölüm müziği değil, yaşamın ve Yakma Fırını'nın içinde yaşayan güneşin, ya da neyse işte, onun kardeşinin filan müziğiydi. Kalın tuğla duvarlar içinde ateşin yüzdüğünü duyabiliyordun.

William Lantry bir rampadan indi. Arkasından gelen bir fısıltı duydu ve döndüğünde, bir böceğin girişin önündeki yolda durduğunu gördü. Bir zil çaldı. Müziğin sesi, sanki işaret almış gibi coşkulu, sevinçli bir düzeye yükseldi. Müzikte neşe vardı.

Arkadan açılan böcekten altın bir kutu taşıyan görevliler indi. Kutu, bir metre seksen santim uzunluğundaydı ve üzerinde güneş sembolleri vardı. Başka bir

böcekten, kutudaki adamın akrabaları indiler ve görevliler altın kutuyu bir rampadan aşağıya, bir çeşit sunağa taşırken, onların peşinden yürüdüler. Sunağın kenarında "BİZ GÜNEŞTEN DOĞANLAR, GÜNEŞE GERİ DÖNÜYORUZ" yazıyordu. Altın kutu sunağın üzerine kondu, müziğin coşkusu arttı, bu yerin Koruyucusu birkaç söz söyledi, sonra görevliler altın kutuyu aldılar, şeffaf bir duvara doğru yürüdüler ve kendisi de şeffaf olan bir emniyet ka- pisini açtılar. Kutu cam aralığa sürüldü. Biraz sonra içeride bir kapı daha açıldı; kutu kanalın içine girdi ve anında, parlayan bir ateşle yok oldu.

Görevliler ayrıldılar. Akrabalar tek kelime etmeden dönerek çıkıp gittiler. Müzik çalmaya devam ediyordu.

William Lantry ateşin camdan kapısına yaklaştı. Duvardan, Yakma Fırın'ının akkor halindeki, hiç durmadan yanan kalbine baktı. İstikrarlı bir şekilde, titreşmeden, kırpışmadan, kendi kendine huzurlu bir şarkı

söyleyerek yanıyordu ateş. O kadar katı görünüyordu ki, topraktan gökyüzüne doğru akan bir altın nehri gibiydi. Nehre attığın her şey, yukarıya, gökyüzüne doğru sürükleniyor ve yok oluyordu.

Lantry yine bu şeye, bu canavara, bu temizlik ateşine karşı duyduğu, akla, mantığa sığmayan nefreti hissetti.

Yanı başında bir adam durdu. "Size nasıl yardımcı olabilirim, efendim?"

"Ne?" Lantry aniden döndü. "Ne dedin?"

"Size yardımcı olabilir miyim?"

"Ben... şey... " Lantry hızla rampaya ve kapıya baktı. Elleri iki yanında titriyordu. "Daha önce hiç buraya gelmemiştim."

"Hiç mi?" Görevli şaşırmıştı.

Lantry yanlış bir şey söylediğini fark etti. Ama söylemişti işle, yapacak bir şey yoktu. "Demek istediğim, aslında, çocukken pek dikkat etmiyor insan. Bu gece birdenbire Yakma Fırın'ını aslında pek de bilmediğimin farkına vardım.[1]'

Görevli gülümsedi. "Aslında hiçbir şeyi tam anlamıyla bildiğimiz söylenemez, değil mi? Dilerseniz, sizi gezdirmekten mutluluk duyarım."

'Hayır, hayır, zahmet etmeyin. Burası... Burası harika bir yer."

'Evet, öyledir." Görevlinin gurur duyduğu belliydi. "Dünyanın en iyilerinden biri bence."

"Ben... " Lantry biraz daha açıklama yapmak ihtiyacını duydu. "Aslında çocukluğumdan beri çok fazla yakınım ölmedi. Aslında hiçbir yakınımı kaybetmedim. Bu nedenle uzun yıllardır buraya ilk gelişim bu."

"Anlıyorum." Görevlinin suratı bir parça gölgelenir gibi oldu.

Şimdi yanlış ne söyledim, diye düşündü Lantry. Tanrı aşkına yanlış olan ne? Ne yaptım? Dikkatli davranmazsam kendimi o lanet ateş kapanında

bulacağım. Bu adamın suratının nesi var? Gereğinden fazla süzüyor beni.

'Sız, Mars'tan yeni dönenlerden olabilir misiniz acaba?"

"Hayır, neden sordunuz?"

'Önemli değil." Görevli uzaklaşmaya başladı. sormak istediğiniz bir şey olursa lütfen çekinme-

Sadece bir şey var," dedi Lantry. •Nedir?"   40

Bu

Lantry, adamın boynuna bayıltıcı bir darbe vur-

Ateş operatörünü bir uzman gözüyle izlemişti. Şimdi, adamın iki büklüm olmuş bedenini kollarında taşırken, sıcak dış kapıyı açan düğmeye dokundu, kollarında taşıdığı bedeni içeri soktu, müzik sesinin yükseldiğini duydu ve iç kapının da açıldığını gördü. Adamın bedeni, ateş nehrine kapıldı gitti. Müzik tekrar yumuşadı.

"Aferin, Lantry, aferin. Çok iyi bir iş çıkardın."

Bir dakika bile geçmeden, odaya başka bir görevli girdi. Lantry, suratında kendinden memnun bir heyecan ifadesiyle yakalanmıştı. Görevli, birini görmeyi umarmış gibi etrafına bakındı, ardından Lantry'ye doğru yürüdü. "Size yardımcı olabilir miyim?"

"Sadece bakıyorum," dedi Lantry.

"Gecenin epey geç bir saati," dedi Görevli.

"Uyuyamadım."

Bu da yanlış bir cevaptı. Bu dünyada herkes uyurdu. Kimse uykusuzluk çekmezdi. Velev ki çektiniz, hipno-ışınlarını açar ve altmış saniye sonra horlamaya başlardınız. Off, kafası yanlış cevaplarla *doluydu.* İlk olarak Yakma Fırını'na daha önce hiç gelmediğini söyleyerek ölümcül bir hata yapmıştı. Oysa ölümün ateşle arındırılması fikri ve Yakma Fırını

zihinlerinde yer etsin diye, tüm çocukların dört yaşından itibaren her sene buraya ziyarete getirildiğini biliyordu. Ölüm parlak bir ateşti, ölüm sıcaklıktı ve güneşti. Karanlık, gölgeli bir şey değildi. Çocukların eğitiminde önemli bir unsurdu bu bilgi. Ve o solgun, düşüncesiz aptal, kendi cehaletini hemen ağzından kaçırıvermişti.

Başka bir şey daha vardı^şu solgunluğu. Ellerine baktı ve bu dünyada soluk tenli kimsenin var olmadığını fark ederken içindeki dehşet büyüdü Solgunluğundan şüphe duyacaklardı muhakkak. Nitekim ilk Görevli, "Mars'tan yeni dönen adamlardan mısınız?" diye sormuştu. Şimdi, bu yeni Görevli de, bakır bir madeni para kadar temiz ve parlaktı, yanaklarının kırmızılığından sağlık ve enerji fışkırıyordu. Lantry solgun ellerini cebine soktu. Ama Görevli'nin suratını dikkatle incelediğinin de farkındaydı.

"Yani aslında," dedi Lantry. "Uyumayı ben *istemedim.* Düşünmek istedim."

"Biraz önce burada bir tören mi yapıldı?" diye sordu Görevli çevresine bakınarak.

"Bilmem. Ben de şimdi geldim."

"Ateş kapısının açılıp kapandığını duyduğumu sandım."

"Bilmiyorum," dedi Lantry.

Adam duvardaki bir düğmeye bastı. "Anderson!" Bir

ses yanıt verdi. "Evet."

"Bana Saul'u bulsana."

"Koridorlara bir çağrı yapayım." Duraksadı. "Bulamıyorum."

"Teşekkürler." Görevlinin kafası karışmıştı. Burnunu bir koku almaya çalışır gibi kırıştırmaya başlamıştı. "Bir koku *alıyor* musunuz?"

Lantry de havayı kokladı. "Hayır, neden?"

"Bir *koku* var burada."

Lantry cebindeki çakıyı kavradı. Bekledi. "Çocukken bir defasında," dedi adam, "tarlada ölü bir inek bulmuştuk. Kızgın güneş altında, iki gün orada kalmış.

Bu koku da onu andırıyor. Acaba nereden geliyor?"

"Ah, ben nereden geldiğini biliyorum," dedi Lantry sakince. Elini uzattı. "İşte."

"Anlamadım."

"Benden geliyor tabii ki."

"Sizden mi?"

"Evet. Birkaç yüz yıldır ölüyüm ben."

"Garip bir espri anlayışınız var." Görevli şaşırmıştı.

"Hem de nasıl." Lantry bıçağı çıkardı. "Bunun ne olduğunu biliyor musun?"

"Bir bıçak."

"Siz hâlâ insanlar üzerinde bıçak kullanıyor musunuz?"

"Nasıl yani?"

"Yani... insanları öldürmek için bıçak, tabanca, zehir filan kullanıyor musunuz?"

"Gerçekten de garip bir espri anlayışınız var!" Adam ne yapacağını bilemeyerek kıkırdadı.

"Seni öldüreceğim," dedi Lantry.

"Hadi canım. İnsanlar birbirlerini öldürmez," dedi adam.

"Evet. Artık insanlar birbirlerini öldürmüyor. Ama eskiden öldürürlerdi."

"Bunu biliyorum."

"Bu, üç yüz yıldan beri işlenen ilk cinayet olacak. Biraz önce arkadaşını da öldürdüm. Onu doğrudan ateşe attım."

Bu sözler adamın üstünde istenen etkiyi yarattı. Adamın nutku öylesine tutuldu, bu sözlerin mantıksızlığı öylesine kilitledi ki adamı, Lantry ona doğru rahatça ilerleyebildi. Bıçağı adamın göğsüne dayadı. "Seni öldüreceğim."

"Bu çok aptalca," dedi adam uyuşmuş bir halde, "insanlar böyle şeyler yapmazlar."

"işte böyle," dedi Lantry. "Gördün mü?"

Bıçak adamın göğsüne girdi. Adam bıçağa bir süre baktı. Lantry adamın düşen bedenini tuttu.

3

Salem'deki ateş borusu sabah altıda patladı. Büyük alev bacası on bin parçaya ayrıldı ve yeryüzüne, gökyüzüne, evlerin içine ve uyuyan insanların üzerine saçıldı. Sonbaharın tepeleri yaktığı ateşten daha fazla ateş ve ses çıktı.

William Lantry patlama sırasında sekiz kilometre uzaktaydı. Yakma Fırını'nın büyüyerek yayılan ateşinin şehri tutuşturmasını izledi. Kafasını salladı, azıcık güldü ve sevinçle alkışladı.

Oldukça basit bir işti. Cinayete inanmayan, cinayeti eski barbar ırkların çoktan ölmüş bir geleneği olarak, sadece dolaylı yoldan öğrenmiş insanların arasında dolaşıp onları öldürüyordunuz. Yakma Fınnı'nın kontrol odasına gidip, "Bu Yakma Fırını nasıl çalışıyor?" diye soruyordunuz ve Kumanda Görevlisi size anlatıyordu; çünkü geleceğin dünyasında herkes doğru söylüyordu, kimse yalan söylemiyordu, çünkü yalan söylemek için hiçbir neden, yalan söylemenizi *gerekli kılacak* hiçbir

tehlike yoktu. Dünyada sadece bir tek suçlu vardı ve

henüz kimse ONUN varlığından haberdar değildi.

Ah, nasıl da güzel bir plandı bu. Kumanda Görevlisi ona Yakma Fınnı'nın tam olarak nasıl çalıştığını, hangi basınç göstergelerinin kanaldan yükselen ateş gazlarının akışını kontrol ettiğini, hangi levyelerin ayarlandığını anlatmıştı. O ve Lantry epey bir sohbet etmişlerdi. Rahat, özgür bir dünyaydı bu. İnsanlar, insanlara güveniyordu. Bir an sonra Lantry adama bir bıçak sapladı ve basınç vanalarını fırının bir buçuk saat içinde aşırı yüklenmesine yol açacak şekilde ayarlayıp, koridorlardan ıslık çalarak çıktı.

Şimdi, gökyüzü bile patlamanın yarattığı büyük siyah bulutla bir kefene sarılmış gibiydi.

"Bu sadece bir ilk," dedi Lantry gökyüzüne bakarak. "Onlar, toplumlarında ahlaksız bir adamın serbestçe dolaştığından daha kuşkulanmaya bile başlamadan, ben diğerlerini de yok etmiş olacağım. Benim gibi bir değişkeni hesaba katmaları imkânsız. Ben onların kavrayışlarının dışındayım. Ben anlaşılmazım, imkânsızım, dolayısıyla da yokum. Tanrım, onlar cinayetin dünyaya geri döndüğünün farkına varamadan yüz binlercesini öldürebilirim. Her seferinde de bir kaza süsü veririm. Öyle müthiş bir fikir ki bu, inanılmaz!"

Ateş şehri yakıyordu. Sabaha dek, bir ağacın altında oturdu. Sonra dağlarda bir mağara buldu ve uyumak için, içine girdi.

Gün batınımda, aniden gördüğü bir ateş rüyasıyla uyandı. Ateş kanalına sokulduğunu, ateşin bedenini parçaladığını ve yakarak yok ettiğini görmüştü. Mağaranın zemininde oturup kendi kendine güldü. Aklına bir fikir gelmişti.

Aşağıya, şehre indi ve bir telefon kulübesine girdi. SANTRALİ aradı. "Bana polisi bağlayın," dedi.

"Pardon, anlamadım," dedi Santral Memuresi.

Bir kez daha denedi. "Emniyet Müdürlüğünü kastettim," dedi.

"Sizi Barış Kontrol'a bağlayacağım," dedi kadın sonunda.

İçinde küçük bir korku, ufacık bir saatin çalışması gibi tıklamaya başladı. Ya santral memuresi, polis kelimesinin eski bir deyim olduğunu fark edip, telefon kulübesinin numarasını tespit eder ve soruşturulsun diye oraya birini yollarsa? Hayır, öyle bir şey yapmazdı. Neden şüphe duyacaktı ki? Bu medeniyette paranoyak yoktu ki!

"Evet, Banş Kontrol," dedi.

Bir vızıldama. Bir erkek sesi yanıt verdi. "Banş Kontrol. Ben Stephen."

"Bana Cinayet Masasını bağlayın," dedi Lantry gülümseyerek.

"Neyi?"

"Cinayetleri kim araştırıyorsa, onu."

"Affedersiniz ama, siz neden bahsediyorsunuz?"

"Yanlış numara." Lantry telefonu kıkırdayarak kapattı. Bakar mısınız şu işe, Cinayet Masası diye bir şey yoktu! Cinayet yoktu, dolayısıyla dedektife de ihtiyaç yoktu. Mükemmel, mükemmel!

Telefon çaldı. Lantry bir an duraksadıktan sonra telefonu açtı.

"Baksana," dedi telefondaki ses, "kimsin sen?"

"Telefon eden adam biraz önce gitti," dedi Lantry ve telefonu yine kapattı.

Koşarak uzaklaştı. Sesini tanıyacak ve büyük

olasılıkla araştırması için birini yollayacaklardı. Bu dünyada insanlar yalan söylemezdi. Ama o az önce söylemişti. Sesini tanıyorlardı. Yalan söylemişti. Yalan söyleyen birinin bir psikiyatra ihtiyacı var demekti. Gelip, neden yalan söylediğini öğrenmek için onu alacaklardı. Sadece bu nedenle,

başka bir şey yüzünden değil. Ondan kuşkulanmaları için başka bir neden yoktu çünkü. Bu nedenle kaçması lazımdı.

Ah, bundan sonra çok dikkatli hareket etmesi gerekecekti. Bu ahlaklı, tuhaf bir şekilde doğru ve dürüst dünya hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Sırf solgun göründüğün için şüpheleniyorlardı senden. Sırf geceleri uyumadığın için şüpheleniyorlardı. Sırf banyo yapmadığın ve sırf ölü bir inek gibi koktuğun için mesela, şüpheleniyorlardı. Herhangi bir şeyden dolayı şüpheleniyorlardı.

Bir kütüphaneye gitmeliydi. Ama o da çok tehlikeliydi. Bugün kütüphane denilen şey neye benziyordu acaba? Kitaplar hâlâ var mıydı, yoksa kitaplar film makaralarıyla ekranlara mı yansıtılıyordu? Ya da insanların evde kendi kütüphaneleri olduğu için, büyük halk kütüphaneleri tümüyle ortadan kalkmış olabilir miydi?

Şansını denemeye karar verdi. Eskimiş deyimler kullanması ondan yine şüphelenmelerine yol açabilirdi, ama yeniden döndüğü bu çürümüş dünya ile ilgili öğrenebileceği her şeyi öğrenmesi artık büyük bir önem taşıyordu. Sokaktaki bir adamı durdurdu. "Kütüphane ne tarafta?"

Adam şaşırmışa benzemiyordu. "Doğuya doğru iki blok gidin. Sonra kuzeye dönüp bir blok daha yürüyün.

Karşınızda göreceksiniz."

"Teşekkür ederim."

Bu kadar basitti.

Birkaç dakika sonra kütüphaneye giriyordu.

"Nasıl yardımcı olabilirim?"

Kütüphaneci kadına baktı. Nasıl yardımcı olabilirimmiş. Yardımcı olmaya hevesli ne çok insan var bu dünyada! "Edgar Allan Poe *almak* istiyorum." Kullandığı yüklemi özenle seçmişti. *Okumak* dememişti. Kitaplann artık

modasının geçmiş, matbaacılığın da yok olmuş bir zanaat olmasından endişe ediyordu. Belki de bugün 'kitap' denilen şey artık tümüyle resimli, üç boyutlu sinema filmi gibi bir şeydi, kim bilir? Ama Sokrates, Schopenhauer Nietzsche ve Freud nasıl filme çekilebilirdi ki Tanrı aşkına?

"Kim demiştiniz?"

"Edgar Allan Poe."

"Dosyalarımızda bu isimde bir yazar yok."

"Bir kez daha bakar mısınız lütfen?"

Bir kez daha baktı. "Ah, evet. Endeks kartına kırmızı bir işaret konmuş. 2265 yılındaki Büyük Yakma'dan önceki yazarlardan biri olsa gerek." "Cehaletimi bağışlayın."

"Hiç önemli değil," dedi kadın. "Hakkında neler biliyorsunuz?"

"Ölüm hakkında bazı ilginç, barbarca fikirleri varmış," dedi Lantry.

"Korkunç şeyler!" dedi kadın burnunu kırıştırarak. "Berbat."

"Evet, berbat, iğrenç hatta. İyi ki yakılmış. Hiç temiz değil. Bu arada, hiç Lovecraft var mı elinizde?" "Seksle

ilgili bir kitap mı?"[1] Lantry kahkahayı bastı. "Hayır, hayır. Adamın adı o!"

Kadın dosyaları karıştırdı. "O da yakılmış. Poe'yla birlikte."

"Herhalde aynı şey Machen için, Derleth adındaki bir adam ve Ambrose Bierce denilen biri için de geçerlidir, değil mi?"

"Evet." Kadın dosya dolabını kapattı. "Hepsi yakılmış. tyi de olmuş!" Lantry'ye garip, sıcak bir bakış attı.

"İddiaya varım, siz Mars'tan yeni döndünüz." "Neden öyle dediniz?"

"Dün buraya bir kaşif daha geldi. Mars'a gitmiş ve daha yeni geri dönmüş. O da doğaüstü olaylar hakkındaki kitaplarla ilgileniyordu. Anladığım kadarıyla Mars'ta hâlâ gerçek 'türbe'ler varmış."

"Türbe de ne?" Lantry çenesini kapalı tutmayı öğreniyordu artık.

"İşte, bir zamanlar insanları içine gömdükleri şu şeyler var ya... "

"Aman, şu barbar gelenekleri! Ne kadar iğrenç!" "Değil mi! Neyse, Mars'taki bu türbeleri görmek genç kaşifin merakını uyandırmış. Gelip sizin bahsettiğiniz yazarların bulunup bulunmadığını sordu. Tabii artık onların kitaplarından eser yok." Kadın, Lantry'nin solgun yüzüne baktı. "Doğru söyleyin, siz de o Marslı roketçilerdensiniz değil mi?"

"Evet," dedi Lantry. "Gemiden daha geçen gün indim.[1]'

"Öteki adamın ismi Burke'tü."

"Tabii, bizim Burke! iyi arkadaşımdır!"

"Özür dilerim, size yardımcı olamadım. Bana sorarsanız, sizin birkaç vitamin iğnesine ve solaryuma girmeye ihtiyacınız var. Çok kötü görünüyorsunuz Bay... Affedersiniz, adınız neydi?

"Lantry. Dediğinizi yapacağım. Çok teşekkür ederim. Bir dahaki Cadılar Bayramında görüşürüz." "Benimle dalga geçiyorsunuz!" Güldü. "Cadılar Bayramı diye bir şey olsaydı, çıkma teklifinizi kabul ederdim!"

"Yoksa onu *da* mı yaktılar?" dedi Lantry.

"Evet Her şeyi yaktılar,[1]' dedi kadın, "iyi geceler." "iyi

geceler." Ve Lantry dışarı çıktı.

Ah, bu dünyadaki dengesini nasıl da dikkatlice koruyordu. Karanlık bir topaç gibi, tek bir fısıltı bile çıkarmadan dönüp duran, sessiz bir adamdı o. Akşamın sekizinde caddede yürürken, etrafta olması gerekenden çok daha az ışık olduğunu fark etti. Her köşe başına bildiğiniz sokak lambalarından

koymuşlardı ama, sokakların kendisi neredeyse hiç aydınlatılmamıştı. Bu garip insanlar *karanlıktan korkmuyor* olabilirler miydi acaba? Yok canım! Karanlıktan *herkes* korkardı. O bile çocukken korkardı karanlıktan. Yemek yemek kadar doğal bir şeydi bu.

Altı çocuk, küçük bir oğlanın peşine sicim gibi takılmış, koşuyorlardı. Serin ekim ayının çimlerinin üzerinde bağırıyor, çığlık atıyor, yapraklarda yuvarlanıyorlardı. Lantry soluklanmak için duran küçük oğlanlardan biriyle konuşmaya başlayana kadar, onları dakikalarca izledi. Oğlan soluk soluğa, küçük ciğerlerini delik bir kesekâğıdını şişirircesine havayla dolduruyordu.

50

"Dur, dinlen biraz," dedi Lantry. "Yorgunluktan yığılıp kalacaksın yoksa."

"Tabii," dedi oğlan.

"Bana," dedi adam, "sokaklarda neden lamba olmadığını söyleyebilir misin?"

"Neden ki?" diye sordu oğlan.

"Ben bir öğretmenim ve bilgini sınamak istedim," dedi Lantry.

"İşte," dedi oğlan, "sokakta lambaya ihtiyaç yok da ondan."

"Ama bayağı karanlık oluyor," dedi Lantry.

"Yani?" dedi oğlan.

"Korkmuyor musun?" diye sordu Lantry.

"Neden korkacakmışım?" dedi oğlan.

"Karanlıktan," dedi Lantry.

"Ha, ha!" dedi oğlan "Karanlıktan neden korkacakmışım?"

"Şey," dedi Lantry, "Siyah, karanlık. Ne de olsa sokak lambaları Karanlığı yok etmek ve korkuyu gidermek için icat edildi."

"Bu çok aptalca. Sokak lambaları nereye gittiğinizi göresiniz diye yapılmıştır. Onun dışında da bir işe yaramazlar."

"Ama asıl meseleyi gözden kaçırıyorsun," dedi Lantry. "Yani bütün gece boş bir arsanın ortasında oturabileceğini ve korkmayacağını mı söylüyorsun?" "Neden korkayım ki?"

"Neden, neden, neden, seni küçük kaçık! Karanlıktan tabii!"

"Ha, ha."

"Dağlara çıkıp bütün gece karanlıkta kalabilir misin?"

51

"Tabii."

"Metruk bir evde bütün gece yalnız kalabilir misin?"

"Tabii."

"Ve korkmaz mısın?"

"Tabii."

"Yalan söylüyorsun."

"Bana pis sözler söylemeyin!" diye bağırdı oğlan. Yalancı, gerçekten de ayıp bir kelimeydi. Bir insana söyleyebileceğiniz en kötü şeydi sanki.

Küçük canavar Lantry'yi deli etmişti. "Bak," diye ısrar etti, "gözlerime bak... "

Oğlan baktı. Lantry hafifçe dişlerini gösterdi. Ellerini bir pençe gibi uzattı. Suratını ezip, büzüp, kırıştırıp, korkunç bir ifade takındı.

"Ha, ha!" dedi çocuk. "Çok komiksiniz."

"Ne dedin?"

"Çok komiksiniz. Bir daha yapsanıza. Hey çocuklar, buraya gelin. Bu adam komik şeyler yapıyor."

"Boşver."

"Ne olur bir daha yapın efendim."

"Boşver, boşver. İyi geceler!" Lantry koşarak uzaklaştı.

"İyi geceler efendim. Ve aman karanlığa dikkat edin," diye bağırdı çocuk arkasından.

Saçmalık! Geri zekâlı, kuş beyinli, aptal kere aptal saçmalık! Hayatında böyle şey görmemişti. Çocukları bir gram bile hayal gücü olmadan yetiştirmek! Hayal kuramıyorsanız çocuk olmanın neresi eğlenceliydi ki?

Koşmayı bıraktı. Yavaşladı ve ilk olarak kendisini şöyle bir gözden geçirdi. Eliyle yüzünü sıvazladı, parmağını ısırdı ve kendisinin de bir sokağın ortasında durduğunu ve bundan tedirginlik duyduğunu fark etti.

52

Pırıl pırıl bir sokak lambasının yandığı köşe başına yürüdü. Ellerini açıkta yanan ateşte ısıtan bir adam gibi uzatarak, "Oh, bu daha iyi," dedi.

Kulak kabarttı. Cırcır böceklerinin gece aldıkları soluklar dışında çıt çıkmıyordu. Gökyüzünden geçen bir roketten gelen hafif bir ateş hışırtısı vardı. Karanlık bir havada, yavaş yavaş sallanan bir meşalenin çıkarttığı sese benziyordu. ,

Kendisine de kulak kabarttı ve kendindeki garipliğin ne olduğunu da o an fark etti. Kendisinden de çıt çıkmıyordu. Buran deliklerinden ve ciğerlerinden küçük sesler gelmiyordu. Ciğerleri ne oksijen alıyor, ne karbondioksit veriyor, ne de göğsü inip kalkıyordu. Burnundaki kıllar, aralarından geçen ılık havayla hafif hafif oynaşmıyordu. Burnunda nefes

almanın neden olduğu çağıltılı fısıltı yoktu. Garip. Komik. Yaşarken asla duymadığın, umursamadığın bir sesin, bedenini besleyen nefesin sesinin yokluğunu, öldükten sonra nasıl da fark ediyordun!

O sesi sadece derin, uykusuz gecelerde duyardın. Uyanır ve önce burnunun havayı usulca alıp vermesini, sonra da şakaklarındaki, kulaklarındaki, boğazındaki, ağrıyan bileklerindeki, sıcacık sırtındaki, göğsündeki kanın monoton, kırmızı, loş uğuldamasını duyardın. Bedeninde yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya, önden arkaya, arkadan öne akıp duran kanın sesini. Artık bütün o küçük ritimler yoktu. Şimdi bir heykeli dinler gibiydi.

Ama yine de yaşıyordu. Daha doğrusu, hareket edebiliyordu. Peki, her türlü bilimsel teoriye, açıklamaya, kuşkuya rağmen, nasıl oluyordu bu?

Buna olanak sağlayan tek bir şey vardı, tek bir

şey.

Nefret.

Nefret damarlarındaki kandı, yukarıdan'aşağıya, aşağıdan yukarıya, önden arkaya, arkadan öne akıp duruyordu. Nefret kalpti, atmıyordu, evet, ama sıcaktı. Peki, *kendisi* neydi? Hınçtı o. Kıskançlıktı. Ona artık mezarlıktaki tabutunda yatamayacağını söylemişlerdi. O yatmak *istiyordu* ama. Ayağa dikilip, ortalıkta gezinmek konusunda özel bir arzu beslemiyordu. Bunca yüzyıldır, derinlerdeki kutusunda yatıp, yeraltındaki milyonlarca böcek saatinin tıkırtısını, kurtçukların hareketlerini, sanki tüm bunlar toprağın derin düşünceleriymiş gibi duyumsamak, ama aynı zamanda duyumsamamak ona yetmişti.

Ama gelmiş ve şöyle demişlerdi: "Hadi bakalım, çıkıp fırına gidiyorsun." Ve bu, bir insana söylenebilecek en kötü şeydi. Kimseye ne yapması gerektiğini söyleyemezdin. Sen ona ölüsün dersen, o da ölü olmamak isterdi. Sen ona vampir diye bir şey olmadığını söylersen, o da sırf gıcıklığına, gider vampir olurdu. Sen ona ölü bir adamın yürüyemeyeceğini söylersen, o da bakalım yürüyebiliyor muyum diye bacaklarını sınardı. Sen

ona artık cinayet işlenmiyor dediysen, o da gider cinayet işlenmesini sağlardı. İmkânsız olan her ne varsa oydu o; o, bir bütün olarak imkânsızlıktı. Kahrolası uygulamaları ve cehaletleriyle onu *onlar* doğurmuştu. Ama nasıl da yanılıyorlardı. Onlara göstermek gerekiyordu. Onlara *gösterecekti.* Güneş iyidir, gece de öyle, gecenin kötü bir yanı yoktur, diyorlardı.

Küçük evlere yüzünü dönüp, karanlık korkudur, diye bağırdı alçak sesle. Amacı *kontrast* yaratmaktır. Korkmanız

54

lazım, duyuyor musunuz? Dünyada işler böyle yürümüştür. Edgar Allan Poe'yu, ağzı kalabalık Lovecraft'ı, Cadılar Bayramı maskelerini ve balkabağı fenerlerini yok eden sizler! Geceyi eskiden neyse yine o hale getireceğim; insanın aydınlık şehirler kurmasının ve çocuk yapmasının en temel nedeni olan geceyi...

Bir roket, sanki bu sözlere bir karşılık vermek istercesine, peşinde uzun, ateşten bir kuyrukla, alçaktan uçarak geçti. Lantry ürktü ve bir adım geri çekildi.

4

Science Port isimli küçük şehir sadece on beş kilometre ötedeydi. Oraya yürüyerek, şafak vakti ulaştı. Ama bu bile yeteri kadar iyi değildi. Saat dört civannda yanında gümüş rengi bir böcek durmuştu. "Merhaba," diye seslenmişti içindeki adam. "Merhaba," demişti Lantry yorgunlukla.

"Neden yürüyorsunuz?" diye sormuştu adam.

"Science Port'a gidiyorum."

"Neden böcekle gitmiyorsunuz?"

"Yürümek *hoşuma gidiyor.*[1]'

"Kimse yürümekten hoşlanmaz. Yoksa hasta mısınız? Sizi gittiğiniz yere götüreyim mi?"

"Teşekkürler, ama yürümek hoşuma gidiyor." Adam bir an duraksamış, sonra da böceğin kapısını kapamıştı. "İyi geceler."

Böcek tepenin ardında kaybolduktan sonra,

Lantry yakınlardaki bir ormana girmişti. Yardım etmek isteyen salaklarla doluydu bu dünya! Tanrım, hasta olmakla suçlanmadan yürüyemiyordunuz bile! Bunun

ancak tek bir anlamı olabilirdi. Artık yürümemesi

55

gerekiyordu, bir böcekle gitmeliydi gideceği yere. O adamın teklifini kabul etmeliydi.

Gecenin geri kalanında otoyoldan uzakta, bir böcek sesi duyduğunda çalıların arasına rahatça gizlenebileceği güvenli bir mesafede yürümüştü. Şafak vakti boş bir atık su künkünün içine süründü ve gözlerini kapadı.

1

Ünlü korku yazarı Lovecraft'ın soyadı, Ingilizccde sevişme sanatı anlamına geliyor, *-yhn* 49

**

Rüya, kırağı ile kaplanmış bir kar taneciği kadar mükemmeldi.

Yüzyıllar boyunca içinde huzurla yattığı mezarlığı gördü. Sabahleyin erkenden, yarım bıraktıkları işi *bitirmeye gelen işçilerin ayak seslerini duydu.*

"Bana şu *küreği uzatır* mısın *Jim?"*

"Al."

"Dur bir dakika, dur bir dakika!"

"Ne oldu?"

"Şuraya bak Biz işi *dün akşam bitirmemiştik, değil mi?"*

"Hayır."

"Bir tabut daha kalmıştı, öyle değil mi?"

"Evet."

"İşte bu mezar o mezar, ama tabut açık."

"Yanlış çukura bakıyorsundur."

"Mezar taşındaki isim ne?"

"Lantıy, William Lantry."

"Tamam, o işte. *Ama yok, gitmiş!"*

"Hadi canım, nasıl olur?"

"Neıulen bileyim. Dün akşam ceset buradaydı." "Emin

olamayız. Bakmadık ki."

"Tanrım, insanlar boş tabutları gömmezler ki. Tabutunun içindeydi. Şimdiyok."

"Belki de bu tabut boştu. "

"Saçmalama. Kokuyu duymuyor musun? Buradaymış, bu kesin."

Duraksama.

"Cesedi kimse almış olamaz, değil mi?"

"Ne için?"

"Meraktan belki, ne bileyim."

"Saçmalama. İnsanlar çalmazlar. Kimse bir şey çalmaz. "

"Eh, peki öyleyse, geriye bir tek ihtimal kalıyor." "Neymiş

o?"

"Ayağa kalkmış ve yürüyüp gitmiş."

Duraksama. Karanlık rüyasında Lantry, bu noktada bir kahkaha duymayı ummuştu. Ama beklediği kahkaha gelmedi. Onun yerine, mezarcının bir süre düşündükten sonra çıkan sesi geldi. "Evet. Öyle olmalı. Ayağa kalkmış ve yürüyüp gitmiş. "

"Çok *ilginç. Üzerinde düşünmek lazım," dedi öteki. "Evet,*

gerçekten ilginç."

Sessizlik.

**

Lantry uyandı. Hepsi bir rüyaydı, ama ne kadar da gerçekçiydi! Adamların konuşmaları ne kadar garipti. Ama hiç de yapmacık değildi, hayır. Aksine tam da geleceğin insanlarından beklenecek türden bir

konuşmaydı. Geleceğin insanları mı? Lantry alaycı bir şekilde gülümsedi. Al sana kronolojik bir hata daha. Gelecek buydu. Tüm bunlar şimdi oluyordu. Bundan üç yüz yıl sonra değil, *o zaman* veya *başka bir zaman* değil, şimdi! Bu *Yirminci* Yüzyıl değildi. Ah, rüyadaki iki adam ne kadar da serinkanlı bir şekilde, "Ayağa kalkmış ve yürüyüp gitmiş...", "Çok ilginç, üzerinde düşünmek lazım... " demişlerdi.

"Gerçekten de ilginç, değil mi?" Seslerinde ufacık bir titreme dahi yoktu. Omuzlarının üzerinden ufacık bir tedirgin bakış dahi atmamışlar, ellerindeki kürek azıcık olsun titrememişti. Ama tabii, mükemmelen dürüst ve mükemmelen mantıklı akılları, sadece tek bir açıklama olduğunu kavramıştı. Elbette cesedi kimse *çalmış olamazdı.*

57

"Kimse çalmaz." Ceset ayaklanmış ve yürüyüp gitmişti. Cesedi yok eden tek şey, *sadece ve sadece* cesedin kendisi olabilirdi. Mezar kazıcıların ağızlarından dökülen öylesine birkaç kelime sayesinde, Lantry ne düşündüklerini tahmin edebiliyordu. Burada, yüzyıllardır bir ölü değil, bir *duraksamış canlılık* vakası yatıyordu. Ortalıktaki sarsıntı ve hareketlilik onu uyandırmıştı.

Kayaların içindeki çamurda, ya da buzulların içinde, ah! canlı canlı kapalı kalan o küçük yeşil kurbağalan herkes duymuştu! Bilim adamları onları çıkartıp, avuçlarında misket ovalar gibi ısıttıktan sonra zıplamaya, göz kırpmaya, vıraklamaya başladıklarını da duymuştu herkes. Dolayısıyla mezar kazıcıların da William Lantry hakkında benzer bir şey düşünmüş olmaları son derece doğaldı.

Ama ya önümüzdeki birkaç gün içinde farklı parçalar birleştirilirse? Ya yok olan ceset ile patlayan ve parçalanan Yakma Fırını arasında bir bağlantı kurulursa? Ya Mars'tan solgun bir şekilde dönen Burke kütüphaneye tekrar gider ve oradaki genç kadına bazı kitaplar istediğini söyler, kadın da ona, "Geçen gün arkadaşınız Lantry de buradaydı," derse? O, "Flangi Lantry? Öyle birini tanımıyorum," derdi. Kadın da, "Bak sen, *yalan* söylemiş," derdi. Vebu çağda insanlar yalan söylemezdi. Böylece tüm parçalar yavaş yavaş birleşir ve bir resim ortaya çıkardı. Solgun olmaması gereken solgun bir adam yalan söylemişti ve insanlar yalan söylemezdi; bir adam ıssız bir

yolda yürümüştü ve insanlar artık yürümüyordu; mezarlıktan bir ceset kaybolmuştu ve Yakma Fırını patlamıştı ve, ve, ve...

Onu ararlardı. Onu bulurlardı. Onu bulmak kolay

58

olurdu. Yürüyordu. Yalan söylüyordu. Solgundu. Onu bulur, en yakın Fırının açık ateş kapısından içeri atarlardı ve işte size Amerikan Bağımsızlık Günü'nde atılan havai fişekler gibi parlayan Bay William Lantry.

Hızla ve etkin bir şekilde yapılması gereken tek bir şey vardı. Vahşice bir hareketle yerinden doğruldu. Dudakları açıktı, karanlık gözleri alev alevdi, tüm bedenini bir titreme ve yanma hissi sarmıştı.

Öldürmeli ve öldürmeli ve öldürmeli ve öldürmeli ve öldürmeliydi. Düşmanlarından dost yaratmalı, kendisi gibi yürümemesi gerekirken yürüyen, pembe tenliler dünyasında kendisi gibi solgun dolaşan insanlar üretmeliydi. Öldürmeli, sonra yine öldürmeli ve tekrar öldürmeliydi. Cesetler ve ölü insanlar ve ölü bedenler üretmeliydi. Yakma Fırını üstüne Yakma Borusu, üstüne Yakma Bacası, üstüne Yakma Fırını patlamalıydı. Ölüm üstüne ölüm. Sonra, yani Yakma Fırınları harabeye dönüşüp, alelacele kurulan morglar patlamayla paramparça olan insanların ölü bedenleriyle dolup taştıktan sonra, o da arkadaş yaratmaya ve kendi davasına yeni ölüler katmaya başlayabilirdi.

İnsanlar onun izini sürüp, onu bulup öldürmeden önce, onların ölmesi gerekiyordu. Şu ana kadar emniyetteydi. O öldürebiliyor, ama onlar öldüremiyordu. İnsanlar, etrafta insanları öldürerek dolaşmazlardı ki. Bu onun emniyet payıydı. Terk edilmiş künkten çıktı ve yolda ayakta durdu.

Cebinden çakısını çıkardı ve yoldan geçen ilk böceğe el etti.

**

4 Temmuz gibiydi! Tüm havai fişeklerin en büyüğü patlamıştı adeta. Science Port'un Yakma Fırını ortadan ikiye ayrılıp havaya uçmuştu. Önce

binlerce küçük patlama duyulmuş ve en sonunda da büyük bir patlama gelmişti. Fırın şehrin üzerine çökmüş, evleri yıkmış ve ağaçlan yakmıştı. İnsanları uykularından uyandırmış, bir an sonra da onları tekrar, sonsuz bir uykuya yatırmıştı.

William Lantry kendisine ait olmayan böcekte oturdu ve radyoda tembelce bir istasyon ayarladı. Takma Fınnı'nın patlaması aşağı yukan dört yüz kişinin ölümüne yol açmıştı. Çoğu yamyassı olmuş evlerin altında kalmış, bir kısmı da uçuşan metal parçalarının hedefi olmuştu. Geçici bir morg kurulmuştu.

Bir adres verildi.

Lantry bir kâğıt kalemle adresi not etti.

Bu şekilde şehirden şehre, ülkeden ülkeye gerebilir ve bu mükemmel ateşle temizlik sistemi tümüyle çökene dek, tüm fırınlan, tüm ateş sütunlarını yerle bir edebilirdi. Gerçekçi bir tahminle, her patlama ortalama beş yüz ölü demekti. Bu sayıyı çok kısa bir süre içinde yüz bine çıkartmak işten bile değildi.

Böceğin yer pedalına bastı. Gülümseyerek şehrin Karanlık caddelerinde ilerlemeye başladı.

Şehrin adli tıp uzmanı eski bir depoyu kamulaştırmıştı. Yeşil böcekler gece yansından sabahın dördüne kadar, yağmurdan ıslanmış yollarda tıslayarak buraya gelmiş; getirdikleri cesetler yere, soğuk totona yatırılmış, üzerlerine de beyaz örtüler örtülmüştü. Bu ceset akışı aşağı yukarı saat dört buçuğa kadar sürdü, sonra durdu. Tahminen dört yüz kadar soğuk ve beyaz ceset birikmişti.

Cesetler yalnız bırakılmıştı. Depoda onlarla ilgilenmek üzere kimse kalmamıştı. Ölülerle ilgilenmeye gerek yoktu; anlamsız bir prosedürdü bu, ölüler kendi başlarının çaresine bakabilirdi.

Saat beş gibi, doğuda şafak ağarmaya yüz tutmuşken, oğullarını veya babalarını ya da annelerini veya amcalarını teşhis etmek isteyen ilk akrabalar gelmeye başladı. İnsanlar depoya hızla girip yakınlarını teşhis

ettikten sonra, yine aynı hızla dışarı çıkıyorlardı. Saat altıda, gökyüzü doğuda biraz daha aydınlandığında, bu akım da bitti.

William Lantry geniş ve ıslak caddeyi geçerek depoya girdi.

Elinde bir parça mavi tebeşir vardı.

Girişte iki kişiyle konuşmakta olan adli tıp uzmanının yanından geçti. "... cesetleri yarın Mellin Town'daki Yakma Fırını'na götürün..." Sesler yavaş yavaş soldu.

Lantry hareket ederken, ayak sesleri de soğuk betonda zayıf bir şekilde yankılanıyordu. Parçalanmış cesetler arasında dolaşırken sebebi belirsiz bir rahatlama hissetti. Kendi hemcinsleri arasındaydı. Hatta daha da iyisi; Tanrım, bunları kendisi *yaratmıştı!* Onlara ölüm vermişti. Kendisine boylu boyunca yatan bir yığın arkadaş edinmişti!

Adli tıp uzmanı onu izliyor muydu? Lantry kafasını çevirdi. Hayır. Depo sessiz, sakin ve karanlık sabahta gölgeler içindeydi. Adli tıp uzmanı yanındaki iki görevliyle birlikte caddeyi geçerek uzaklaşıyordu; caddenin karşı tarafında bir böcek duruyordu ve böcekte her kim varsa, belli ki onunla konuşacaktı.

William Lantry durdu ve her bir cesedin yanına, mavi

tebeşirle beş köşeli yıldızlar çizmeye başladı. Hızlı hızlı, çıt çıkarmadan, gözünü bile kırpmadan hareket ediyordu. Arada bir başını kaldırıp, adli tıp uzmanının hâlâ meşgul olup olmadığını kontrol ederek, birkaç dakika içerisinde yerdeki yüz cesedi tebeşirlemişti. Doğruldu ve tebeşiri cebine soktu.

Şimdi tüm iyi insanların kendi türdeşlerine yardıma gelme zamanıdır, şimdi tüm iyi insanların kendi türdeşlerine yardıma gelme zamanıdır, şimdi tüm iyi insanların kendi türdeşlerine yardıma gelme zamanıdır, şimdi tüm...

Yüzyıllar boyunca toprağın altında yatarken, ölmüş insanlar ve geçmiş zamanlarla ilgili âdet ve düşünceler, derinlerde gömülü bir süngere sızar gibi, yavaşça ona da sızmıştı. Şimdi söylenmesi gereken doğru sözcükler, içindeki bir tür ölüm hafızasından geri geliyor ve kapkara bir daktilo, onları alaycı bir şekilde tekrarlanan, siyah ve düzenli satırlara dönüştürüyordu.

Şimdi tüm iyi insanların, tüm iyi insanların kendi türdeşlerine yardıma...

William Lantry.

Başka sözler bul...

Uyan sevgilim ve uzaklara gel...

Hızlı san tilki... üstünden atladı... Duruma uyarlamak lazımdı bu tekerlemeyi: Yürüyen ceset, yıkılmış Yakma Fırın'ın üstünden atladı...

Lazarus, uyan ve mezarını terk et.

Doğru kelimeleri biliyordu. Tek yapması gereken, onları yüzyıllardan beri söylendikleri gibi söylemekti. Tek yapması gereken ellerini sallayıp, cesetlerin titreyip, ayaklanıp, yürümelerine yol açacak o sözcükleri, o

karanlık sözcükleri söylemekti.

Ve ayaklandıklarında onları şehre götürecek, onlar da başkalarını öldürecek ve o başkaları da ayaklanıp yürüyecekti. Günün sonunda, onunla birlikte yürüyen binlerce iyi arkadaşı olacaktı. Peki ya bu yıl, bu gün, bu saatte yaşayan saf insanlar; onlar ne yapacaktı? Onlar hazırlıksız yakalanacaklardı. Yenilecekleri muhakkaktı, çünkü savaşın hiçbir türünü beklemiyorlardı. Bunun mümkün olduğuna, mümkün olabileceğine

inanmıyorlardı. Onlar böylesine mantıksız bir şeyin gerçekten de gerçekleşebileceğine ikna olana kadar, her şey bitmiş olacaktı.

Ellerini kaldırdı. Dudaklarını oynattı. Kelimeleri söyledi. Önce melodili bir fısıltıyla başladı, sonra yavaş yavaş sesini yükseltti. Kelimeleri tekrar tekrar

söyledi. Gözleri sımsıkı kapalıydı. Bedeni sallanıyordu. Hızlı, daha hızlı konuştu. Cesetlerin arasında yürümeye başladı. Dudaklarından karanlık sözcükler dökülüyordu. Kendi sesiyle büyülenmiş gibiydi. Eğildi ve uzun yıllar önce ölmüş büyücüler gibi gülümseyerek ve kendinden emin bir şekilde, betona başka mavi semboller çizdi. Hareketsiz bir şekilde yatan bedenlerdeki ilk kıpırtıyı görmesi, soğuk bedenlerden birinin ayağa fırlaması artık an meselesiydi!

Elleri havadaydı. Başı sallanıyordu. Konuştu, konuştu, konuştu. Ellerini salladı. Cesetlere bağırdı, gözleri alev alev, bedeni gergindi. "Şimdi!" dedi vahşice. *"Hepiniz* uyanın."

Hiçbir şey olmadı.

"Uyanın!" diye bağırdı bir kez daha. Sesinde korkunç bir acının izi vardı.

Sessiz cesetlerin üzeri$_{6}$n$_{3}$deki beyaz örtüler, mavi

gölgeler içinde, serildikleri gibi hareketsiz duruyorlardı.

"Beni duyun ve harekete geçin!" diye bağırdı.

Uzakta, caddede, bir böceğin tıslaması duyuldu.

Tekrar, tekrar, tekrar bağırdı, yalvardı. Teker teker, her bir cesedin yanma çöküp, onlardan vahşi talebini yerine getirmelerini özel olarak istedi. Karşılık alamadı. Vahşi bir hayvan gibi, düzgün beyaz sıralar arasında koşturup, ellerini havaya kaldırarak, tekrar tekrar eğilip mavi semboller çizdi.

Lantry solgundu. Dudaklarını yaladı. "Hadi, uyanın," dedi. "Hep uyandılar, binlerce yıldır hep uyandılar. İşte şöyle... bir işaret çizip, işte şu sözleri... söylediğinizde, hep ama hep uyandılar. Siz neden uyanmıyorsunuz? Neden, ha, neden? Hadi, hadi! *Onlar* geri gelmeden uyanın, hadi!"

Depoyu gölgeler sardı. Birbirini kesen çelik kirişler vardı. İçeride, çatının altında, yalnız bir adamın *zırvalamaları dışında tek bir* ses *duyulmuyordu.*

Lantry durdu.

Deponun geniş kapılarından, göz ucuyla, saba-

son soğuk yıldızlarını gördü.

3u 2349 senesiydi.

Gözleri buz kesti ve elleri yanına düştü. Hareketsiz kaldı.

**

Bir zamanlar insanlar evin içinde bir esinti hissettiklerinde korkuyla ürperirlerdi; bir zamanlar insanlar haç çıkartır ve yanlarında ayrık otu taşırlardı; bir zamanlar insanlar yürüyen ölülere, yarasalara ve uzun adımlarla koşan beyaz kurtlara inanırlardı. Yürüyen ölüler, yarasalar ve beyaz kurtlar onlar inandıktan sürece vardı. Onları

64

doğuran ve onlara gerçeklik veren şey insanların zihinleriydi.

Ama şimdi...

Beyaz örtülerin altındaki cesetlere baktı.

Bu insanlar inanmıyorlardı.

Hiç inanmamışlardı. İnanmaları mümkün değildi. Ölülerin yürüyebileceğini hiçbir zaman hayal etmemişlerdi. Onlara göre ölüler bacalarda, alevlerin içinde yok olurlardı. Hayatlarında ne batıl inanç diye bir şey duymuşlar, ne dehşetle titremişler, ne korkuyla ürpermişler, ne de karanlıkta tedirginlik duymuşlardı. Yürüyen ölü insanlar var olamazdı, mantık dışıydı böyle bir şey. Neresinden bakarsan bak, bu 2349 senesiydi, oğlum, 2349!

Bu nedenle bu insanların ölüleri dirilemez, yeniden yürümeye başlayamazdı. Onlar ölüydü; bildiğin, buz gibi, kaskatı ölü... Ne tebeşir, ne lanet okuma, ne batıl inanç, hiçbir şey onları ayaklandırıp yürütemezdi. Onlar ölüydü ve asıl önemlisi, ölü olduklarını *biliyorlardı!*

Yalnızdı.

Dünyada hareket eden, böceklere binen, yol kenarlarındaki küçük, loş barlarda sakin sakin içkiler içen ve kadınları öpen ve her gün, gün boyunca, tatlı tatlı sohbet eden, yaşayan insanlar vardı.

Ama o yaşamıyordu.

Hissettiği azıcık sıcaklığın kaynağı sürtüşmeydi.

Şimdi bu depoda, yerde buz gibi yatan dört yüz ölü insan vardı. Yüzyıllardan beri, fazladan birkaç saat daha ceset olarak kalmalarına izin verilmiş ilk ölülerdi onlar... Öldükten hemen sonra, apar topar bir Yakma Fırını'na götürülüp, fosfor gibi tutuşturulmayan ilk ölüler...

Onlarla birlikte olmaktan, aralarında olmaktan mutluluk duymalıydı.

Ama duymuyordu.

Tam anlamıyla ölüydü hepsi. İnsanın kalbi durup, tümüyle hareketsiz kaldıktan sonra da yürüyebileceğine inanmıyor, böyle bir şeyin mümkün olduğunu bilmiyorlardı. Tüm ölülerden daha ölüydüler.

Gerçekten de yalnızdı; bir insanın olup olabileceğinden bile yalnızdı. Yalnızlığının soğukluğunun göğsünde yükseldiğini ve onu sessizce boğduğunu hissetti.

William Lantry aniden döndü ve nefesini tuttu.

O orada dikilirken depoya biri girmişti. Beyaz saçlı, uzun boylu, ince bir ceket giymiş, başına şapka takmış bir adamdı. Adamın ne zamandır orada durduğunu bilmek mümkün değildi.

Artık orada kalmasının bir anlamı yoktu. Lantry döndü ve yavaşça dışarı doğru yürüdü. Geçerken adama aceleyle baktı, beyaz saçlı adam da ona merakla baktı. Ağzından dökülen lanetli sözcükleri, yakarışları, bağırışları duymuş olabilir miydi? Şüphelenmiş miydi acaba? Lantry adımlarını yavaşlattı. Adam tebeşirle mavi işaretler yaptığını görmüş olabilir miydi?

Eğer gördüyse, onları eski bir batıl inancın sembolleri olarak yorumlar mıydı? Yorumlamazdı herhalde...

Kapıya vardığında Lantry durdu. Bir an için uzanıp yatmak, yeniden, buz gibi, gerçek bir ölü olmak ve uzaklardaki bir Yakma Fırını'na taşınarak, orada küle ve fısıldayan ateşe dönüşmek dışında hiçbir şey yapmak gelmedi içinden. Gerçekten de yalnızsa ve davası için bir ordu kurması mümkün olamayacaksa, devam etmesinin amacı neydi? Öldürmek mi? Evet birkaç bin kişiyi daha öldürebilirdi. Ama bu yeterli değildi. Onlar seni alaşağı etmeden önce kaç kişiyi daha öldürebilirdin ki?

Soğuk gökyüzüne baktı.

Karanlık kubbeden, peşinde alevden bir kuyrukla bir roket geçiyordu.

Milyonlarca yıldız arasında Mars kıpkırmızı yanıyordu.

Mars. Kütüphane. Kütüphaneci kadın. Konuşma. Geri dönen roketçiler. Türbeler.

Lantry az kalsın bir sevinç çığlığı atacaktı. Gökyüzüne uzanıp Mars'a dokunmaya can atan ellerine hakim oldu. Gökyüzündeki sevimli kırmızı yıldız...

Ona aniden yeni bir umut veren iyi yıldız... Yaşayan bir kalbi olsaydı, şimdi deli gibi çarpıyor olurdu. Tüm vücudundan ter boşanır, gözleri dolar, nabzı hızlanırdı.

Roketler uzaya her nereden fırlatılıyorsa, o da oraya gidecekti. O veya bu şekilde Mars'a gidecekti. Mars'taki türbelere gidecekti. İçindeki son nefret kırıntısına bahse vardı ki, orası, aman Tanrım, orası ayaklanacak, yürüyecek ve kendisiyle işbirliği yapacak cesetlerle doluydu. Kütüphanecinin söyledikleri doğruysa, onlarınki dünyanınkinden çok farklı, Mısır medeniyetininkine benzeyen, eski bir kültürdü. Mısır medeniyeti nasıl da karanlık, batıl inançlarla, gece yansı dehşetleriyle dolu bir kültürdü! Öyleyse hedef Mars'tı. Güzel Mars.

Ama dikkatleri üzerine çekmemesi gerekiyordu. Çok dikkatli hareket etmesi lazımdı. Koşmak istiyordu, evet, buradan uzaklaşmak istiyordu, ama bu yapabileceği en kötü hamle olurdu. Giriş kapısındaki beyaz saçlı adam ara ara Lantry'ye bakıyordu. Etrafta çok fazla insan vardı. Bir olay çıkacak olursa azınlıkta kalırdı. Şu ana kadar her seferinde sadece bir kişiyi öldürmüştü.

Lantry kendisini durmaya ve deponun önündeki merdivenlerde beklemeye zorladı. Beyaz saçlı adam da merdivenlere geldi ve yanında durarak gökyüzüne baktı. Her an konuşmaya başlayacakmış gibi bir hali vardı. Elleriyle ceplerini karıştırdı ve bir paket sigara çıkarttı.

Uzun boylu, pembe tenli, beyaz saçlı adam ve Lantry, elleri ceplerinde, morgun önünde birlikte ayakta duruyorlardı. Bembeyaz bir ayın, şurada bir evi, orada bir yolu, az ötede bir nehri aydınlattığı serin bir geceydi.

"Sigara?" Adam Lantry'ye bir tane ikram etti.

"Teşekkürler."

Birlikte sigaralarını yaktılar. Adam Lantry'nin ağzına baktı. "Serin bir gece."

"Evet, serin."

Ağırlıklarını diğer ayaklarına verdiler. "Korkunç bir kaza."

"Evet, korkunç."

"Bir sürü ölü... "

"Bir sürü... "

Lantry kendisini hassas bir terazide tartılıyormuş gibi hissediyordu. Adam ona bakmıyor, daha ziyade onu dinliyor ve onu hissetmeye çalışıyordu. Ortada tüy gibi hassas bir denge vardı ve bu onda büyük bir rahatsızlık yaratıyordu. Gitmek, bu tartma ve denge kurma oyunundan uzaklaşmak istiyordu. Uzun boylu, beyaz saçlı adam, "Benim adım McClure," dedi, "içeride sizin de mi arkadaşlarınız vardı?"

"Hayır, sadece uzaktan tanıdığım biri. Çok kötü bir kaza."

"Çok kötü."

Birbirlerini tarttılar. Bir böcek, sessizce dönen on yedi tekerleği üzerinde, tıslayarak yanlarından geçti.

Ay, az ilerideki siyah tepelerin üstündeki küçük bir kenti aydınlatıyordu.

"Şey...[1]' dedi McClure adındaki adam.

"Evet."'

"Bir soru sorabilir miyim?"

"Elbette." Ceketinin cebindeki çakıyı açtı, hazırlandı.

"Adınız Lantry mi?" diye sordu adam nihayet.

"Evet."

"William Lantry mi?"

"Evet."

"Öyleyse siz, dün değil, önceki gün Salem'deki mezarlıktan çıkan adamsınız, öyle değil mi?"

"Evet."

"Aman Tanrım, sizinle tanıştığıma memnun oldum Lantry! Biz de son yirmi dört saattir sizi arıyorduk!"

Adam Lantry'nin elini sıktı ve sırtına dostça bir şaplak attı.

"Ne? Ne oluyor?" dedi Lantry.

"Tanrım! Niye kaçtınız ki? Bunun ne kadar önemli bir olay olduğunun farkında değil misiniz? Sizinle konuşmak istiyoruz."

McClure gülüyor, gözlerinin içi parlıyordu. Bir kere daha elini sıktı, sırtına bir şaplak daha attı. "Siz olduğunuzu *tahmin* etmiştim zaten."

Adam delirmiş, diye düşündü Lantry. Tümüyle delirmiş. Ben Yakma Fırınlarını yerle bir etmişim, insanları öldürmüşüm, o ise benim elimi sıkıyor. Deli, deli!

"Benimle saraya gelir misiniz?" dedi adam, Lantry'yi dirseğinden kavrayarak.

"Ne... Ne sarayı?" Lantry bir adım geriye çekildi.

"Bilim Sarayı tabii... Gerçek bir duraksamış canlılık vakası her zaman gördüğümüz bir şey değil. Küçük hayvanlarda, evet, ama bir insanda... neredeyse hiç görülmüş şey değil. Gelirsiniz değil mi?" "Sizin olayınız

ne?" diye sordu Lantry öfkeyle. "Ne yapmaya çalışıyorsunuz?"

"Sevgili dostum, ne demek istediğinizi inanın anlamıyorum." Adam şaşırmıştı.

"Neyse boşverin. Beni görmek istemenizin tek sebebi bu mu?"

"Başka ne sebebi olabilir ki Bay Lantry? Sizi gördüğüme ne kadar memnun oldum anlatamam." Adam sevincinden neredeyse dans edecekti. "İçerideyken tahmin etmiştim. Böyle solgun olmanız filan. Sigarayı içiş şekliniz, bir gariplik vardı sanki, sonra bir sürü başka şey, hepsi küçük, zor fark edilen, bilinçdışı şeyler. Ama işte sizsiniz, gerçekten de sizsiniz, değil mi?"

"Evet benim. Ben William Lantry'yim," dedi kuru bir şekilde.

"iyi dostum! Gelin benimle!"

**

Böcek, şafak vakti caddelerinde hızla ilerledi. McClure hızlı hızlı konuşuyordu.

Lantry oturmuş, dinliyor ve şaşırıyordu. Bu geri zekâlı McClure, onun adına, onun elini oynuyordu.

Bu aptal bilim adamı veya işte her neyse, onu şüpheli bir paket, cani bir unsur olarak kabul etmiyordu. Aksine. O sadece incelenmesi gereken bir duraksamış canlılık vakasıydı. Tehlikeli bir adam değildi. Aksine.

"Tabii,'" dedi McClure gülümseyerek, "nereye gideceğinizi, kime başvuracağınızı bilemediniz. Sizin için her şey şaşırtıcıydı."

"Evet."

"Bu gece morgda olacağınızı hissetmiştim," dedi McClure mutlulukla.

"Öyle mi?" Lantry yerinde dikeldi.

"Evet. Açıklaması zor. Ama işte, nasıl desem? Eski Amerikalılar desek? Sizin ölüm hakkında garip düşünceleriniz vardı. Ve siz de ölüler arasında o kadar çok vakit geçirmiştiniz ki, kazanın sizi oraya, morga çekeceğini düşündüm. Mantıklı değil, biliyorum. Hatta aptalca. Sadece bir duygu işte. Ben duygulardan nefret ederim ama... Oraya, nasıl desem, bir önsezi getirdi beni; siz önsezi derdiniz değil mi?" "Öyle de denebilir tabii... "

"Ve siz de oradaydınız."

"Oradaydım," dedi Lantry.

"Aç mısınız?"

"Ben... bir şeyler yemiştim."

"Oradan oraya nasıl dolaştınız?"

"Otostop yaptım."

"Ne yaptınız, ne yaptınız?"

"İnsanlar yolda beni arabalarına aldılar."

"Çok ilginç."

"Herhalde kulağa öyle geliyordur." Yanlarından geçip giden evlere baktı. "Yani şimdi bu, uzay yolculuğu çağı öyle mi?"

"Evet. Kırk yılı aşkın bir süredir Mars'a gidebiliyoruz."

"İnanılmaz. Ya o büyük bacalar, şehirlerin ortasındaki o büyük kuleler; onlar ne?"

"Onlar mı? Duymadınız mı? Yakma Fırınlan. Ah, tabii, sizin zamanınızda öyle şeyler yoktu. Birkaç tanesi şanssızlığa uğradı. Salem'de bir patlama oldu, sonra bir tane de burada. Her ikisi de son kırk sekiz saat içinde... Sanki bir şey söyleyecektiniz, buyrun." "Düşünüyorum da," dedi Lantry, "şans eseri tabutumdan çıkmasam, ben

de Yakma Fırınlarınızdan birine atılıp yakılabilirmişim." "Bu çok kötü olurdu değil mi?”

"Kesinlikle öyle olurdu."

Lantry, böceğin ön tablosundaki göstergelerle oynadı. Mars'a gitmeyecekti. Planlannı değiştirmişti. Bu aptal, gözünün önündeki şiddeti göremiyors'a, bırakacaktı aptal kalsın. İki patlamayı, mezarından kalkan bir adamla ilişkilendiremiyorlarsa, daha da iyiydi. Bırakacaktı kendilerini kandırsınlar. Birinin hem insan, hem kötü, hem de cani'olabileceğini hayal edemiyorlarsa, Tanrı onların yardımcısı olsundu. Ellerini memnuniyetle ovuşturdu. Hayır, senin için henüz ufukta bir Mars yolculuğu görünmüyor, Lantry dostum. Yakma Fınnları da bir iki hafta daha bekleyebilir. Zaten şimdi birkaç patlama daha olursa şüphe uyandınr.

McClure delice gevezelik yapmaya devam ediyordu. "Elbette, hemen incelenmeniz gerekmiyor. Biraz dinlenmek istersiniz sanırım. Sizi evime götüreyim."

"Teşekkürler. Oramın buramın çekiştirilip dür-tüklenmesine henüz hazır değilim. Bir iki hafta sonra bolca vaktimiz olur nasıl olsa.”

Bir evin önünde durdular ve böcekten indiler. "Herhalde biraz uyumak istersiniz.”

"Yok, yok, hayır. Zaten yüzyıllar boyu uyudum. Uyanık kalmak iyi geliyor bana. Hiç uykum yok zaten.” "İyi.” McClure onu eve soktu. Doğru bara gitti. "Bir içki ikimize de iyi gelir."

"Siz için. Ben sonra alınm. Tek isteğim biraz oturmak."

"Tabii ki-. Oturun lütfen." McClure kendisine bir içki hazırladı. Elindeki içkiye baktı, odada etrafına baktı,

Lantry'ye baktı, elinde içkiyle bir an durdu, kafasını yana eğdi, dilini yanağının içinde döndürdü. Sonra omzunu silkti ve içkisini karıştırdı. Yavaşça bir iskemleye doğru yürüdü ve sessizce içkisini yudumlayarak o da oturdu. Sanki bir şeyi dinler gibiydi. "Sehpada sigara var," dedi.

"Teşekkürler." Lantry bir tane aldı ve yakıp içti. Bir süre hiç konuşmadı.

Bu işi çok hafife alıyorum, diye düşündü Lantry. Belki de onu öldürüp kaçmalıyım. Şu ana dek beni bulabilen tek kişi o. Belki de tüm bunlar bir tuzaktır. Belki de burada oturmuş, polisin gelmesini bekliyoruzdur; ya da bugünlerde polise her ne diyorlarsa onu. McClure'a baktı. Hayır. Polisi beklemiyorlardı. Başka bir şeyi bekliyorlardı.

McClure konuşmuyordu. Lantry'nin suratına ve Lantry'nin ellerine bakıyordu. Lantry'nin göğsünü de uzunca bir süre, rahatça ve sakince izledi. İçkisinden bir yudum aldı. Lantry'nin ayaklarına baktı.

En sonunda konuştu: "Elbiseleri nereden aldınız?"

"Birilerinden giysi istedim, onlar da bana bunları verdiler. Çok iyi insanlarmış."

"Daha çok göreceksiniz böyle şeyleri. Bu dünyada biz böyleyiz. Tek yapmanız gereken istemek." McClure yine sustu. Gözleri hareket ediyordu.

Sadece gözleri, başka bir yeri değil. Bir iki defa içkisini kaldırdı.

Uzakta bir yerde küçük bir saat çalışıyordu. "Bana biraz kendinizden bahsetsenize Bay Lantry."

"Anlatacak fazla bir şey yok."

"Çok alçakgönüllüsünüz."

"Hiç de alçakgönüllü sayılmam. Siz geçmişin nasıl olduğunu biliyorsunuz. Bense gelecek hakkında hiçbir

şey bilmiyorum; ya da aslında bugün hakkında demeliydim ve dün ve ondan önceki gün. Bir tabutta yatarken pek fazla bir şey öğrenmek mümkün olmuyor haliyle."

McClure bir şey söylemedi. Birdenbire iskemlesinde öne doğru eğildi, sonra arkasına yaslandı ve başını salladı.

Benden hiçbir zaman kuşkulanmayacaklar, diye düşündü Lantry. Batıl inançları yok, ölü bir insanın yürüyebileceğine inanamıyorlar. Bu nedenle güvendeyim. Fiziksel muayeneyi erteleyebildiğim kadar erteleyeceğim. Kibarlar. Beni zorlamazlar. Sonra, bir şekilde Mars'a gitme işini ayarlarım. Ondan sonra da, canım istediği zaman türbelere gider ve planımı uygularım. Tanrım, ne kadar basit. Bu insanlar ne kadar da saflar.

**

McClure odanın karşı köşesinde beş dakika kadar oturdu. Üzerine bir soğukluk gelmişti. Bir damlalığın pompasına basıldığında, damlalıktaki ilacın renginin yavaş yavaş akıp gitmesi gibi, onun da suratının rengi yavaş yavaş atıyordu. Hiçbir şey söylemeden öne eğildi ve Lantry'ye bir sigara daha ikram etti.

"Teşekkürler." Lantry sigarayı aldı. McClure iskemlesinde arkasına yaslanıp bacak bacak üstüne attı. Lantry'ye bakmıyordu ama bir şekilde bakıyordu da. Tartma ve denge kurma hissi geri dönmüştü. Başka hiç kimsenin

duyamayacağı bir şeye kulak kabartan, uzun boylu, zayıf bir av köpeği eğitmenine benziyordu McClure. Sadece köpeklerin duyabileceği küçük gümüş düdükler vardır. McClure da yan açık gözleriyle, kuru ağzı ve açılıp kapanan, nefes alan burun delikleriyle, sanki böyle görünmez bir düdüğe dikkatle ve hassasiyetle

kulak kabartır gibiydi.

Lantry sigarayı emdi, emdi, emdi ve her seferinde de dumanı dışarı üfledi, üfledi, üfledi. McClure sanki zayıf, kızıl tüylü bir av köpeğiymişçesine kulak kabartıyor ve kulak kabartırken de, gözleri kurnazca, hızlı hızlı dönüyor, elinde hafif bir korkunun belli belirsiz izi seziliyordu. Korkunun izi o kadar hafif, o kadar mikroskobikti ki, insan onu ancak beynin, gözlerden, burun deliklerinden ve kulaklardan daha derin bir düzeyinde hissedebilirdi; tıpkı görünmez bir düdüğü hissettiği gibi.

Oda o kadar sessizdi ki, sigaranın dumanı tavana yükselirken adeta görülmez bir gürültü çıkartıyordu. Bir termometre, bir kimyager terazisi, kulak kabartan bir av köpeği, bir turnusol kâğıdı, bir anten; McClure bunların hepsiydi. Lantry hareket etmiyordu. Kimbilir, belki bu his de geçerdi. Daha önce geçmişti. McClure uzun bir süre hiç hareket etmedi ve derken, tek bir söz söylemeden, başıyla şeri sürahisini işaret etti ve Lantry de aynı şekilde sessizce bu teklifi geri çevirdi. Birbirlerine bakarak, ama bir yandan da bakmayarak oturdular; tekrar bakarak, gözlerini kaçırarak, tekrar bakarak, gözlerini kaçırarak...

McClure yavaşça doğruldu. Lantry, adamın yanaklarındaki rengin giderek solduğunu, şeri bardağını tutan elinin kavrayışının sıkılaştığını ve bir kavrayışın, bir daha hiç gitmemek üzere gözlerine yerleştiğini gördü. O andan itibaren bu, artık McClure'un gösterisiydi.

McClure konuştu: "Önce gördüğüm en mükemmel psikoz vakası olduğunu düşündüm. Sizin yani. Kendini kandırmış, Lantry kendini kandırmış, ciddi ciddi delirmiş, kendini bütün o küçük şeyleri yapmaya zorluyor diye

düşündüm." McClure sanki bir rüyadaymışçasına konuşuyor, konuşuyor, hiç durmadan konuşuyordu.

"Kendi kendime, burnundan nefes almaması kasıtlı dedim. Burun deliklerinizi izledim, Lantry. Son bir saat içinde burnunuzdaki küçük kılçıklar bir defa bile titreşmedi. Ama bu yetmedi. Bunu bir olgu olarak bir kenara not ettim. Ama bu tek başına yeterli değildi. Kasten ağzından nefes alıyor, dedim. Sonra size bir sigara verdim ve siz emip üflediniz, emip üflediniz. Burnunuzdan bir zerre bile duman çıkmadı. Tamam, mesele değil, dedim, dumanı içine çekmiyor. Ne var bunda, kuşku uyandıracak bir şey mi bu? Hepsi ağzında, hepsi ağzında... Ama sonra göğsünüze baktım. İzledim. Göğsünüz hiç inip kalkmadı, hiç hareket etmedi. Kendisini kandırıyor, tüm bunlan yapması gerektiğine bir şekilde kendisini ikna etmiş dedim. Göğsünü hareket ettirmiyor, sadece çok hafifçe hareket ettiriyor, onu da izlenmediğini hissettiği zaman yapıyor. Böyle dedim kendi kendime."

Kelimeler sessiz odaya, hâlâ bir rüyadaymış gibi, ara vermeksizin dökülmeye devam ediyordu. "Sonra size bir içki ikram ettim, ama siz istemediniz. İçki içmiyor, ne var bunda dedim. Ve tüm bu süre zarfında sizi izledim, izledim. Lantry nefesini tutuyor, kendini kandırıyor... Ama artık, evet artık her şeyi biliyorum. Artık neyin ne olduğunu biliyorum. Nereden biliyorum, biliyor musunuz? Odada hiçbir nefes sesi duymuyorum. Bekliyorum, bekliyorum ve hiçbir şey duymuyorum. Kalp atışınız duyulmuyor, ciğerlerinize hava dolduğu duyulmuyor. Oda o kadar sessiz ki! Saçmalık diyebilirsiniz. Ama artık biliyorum. Yakma Fırını'nda

anladım. Arada bir fark vardır. Bir odaya girersiniz, yatakta bir adam yatmaktadır ve size bakıp konuşmaya başlayacak mı, yoksa bir daha hiç konuşmayacak mı anlarsınız. Size gülünç gelebilir bu, ama insan anlıyor. Bilinçdışı bir şey. Hiç kimsenin duymadığı bir düdüğü köpeğin duyabilmesi gibi. Bir saatin tıklaması gibi; saat o kadar uzun zamandan beri çalışıyordur ki kimse tıkladığını fark etmez. Bir odada bir adam yaşıyorsa, bir şey vardır. Bir odada bir adam ölüyse, o şey yoktur."

**

McClure bir an için gözlerini kapattı. Elindeki şeri bardağını sehpaya koydu. Bir an bekledi. Sigarasını aldı, bir nefes çekti, sonra onu da siyah bir kül tablasına bıraktı.

"Ben bu odada yalnızım," dedi.

Lantry kıpırdamadı.

"Siz ölüsünüz," dedi McClure. "Aklım bunu almıyor. Akılla, mantıkla ilgili bir şey değil bu. Sezgilerle ve bilinçaltıyla ilgili bir şey. Önce bu adam ölü olduğunu düşünüyor, ölümden uyandığını, bir vampir olduğunu düşünüyor, dedim. Aslında gayet mantıklı. Cahil bir kültürde, batıl inançlarla büyümüş kim olsa, yüzyıllar boyunca gömülü kaldıktan sonra mezarından çıkınca, kendisinin de öyle olduğunu düşünmez mi? Evet, mantıklı değil. Bu adam bedensel işlevleri kendi sanrısına, kendi büyük paranoyasına zarar vermesin diye kendi kendini hipnotize etmiş, diye düşündüm. Nefes alışını kontrol ediyor. Kendisine, 'Nefes aldığımı duyamıyorum, öyleyse ölüyüm,' diyor. İç aklı nefes seslerini san- sürlüyor. Kendisine yemeyi ve içmeyi yasaklıyor. Bu ihtiyaçlarınıbüyük olasılıkla uykusunda gideriyor; diğer zamanlarda, zihninin belli bölümleri, canlı bir insan olduğuna ilişkin delilleri, sannlı zihninden gizliyor."

McClure sözlerini bitirdi. "Yanılmışım. Siz deli değilsiniz. Kendinizi kandırmıyorsunuz. Beni de kandırmıyorsunuz. Tüm bunlar çok mantıksız ve itiraf etmeliyim ki neredeyse korkutucu da. Beni korkuttuğunuzu düşünmek hoşunuza gidiyor mu? Size verecek bir isim bulamıyorum. Çok garip bir adamsınız Lantry. Sizinle karşılaştığıma memnun oldum ama. Eminim bundan çok ilginç bir rapor çıkacak."

"Ölü olmam kabahat mi yani?" dedi Lantry. "Bir suç mu bu?"

"Kabul etmelisiniz ki, durumunuz pek de alışıldık değil."

"Evet, ama suç mu?" diye sordu Lantry.

"Artık ne suç var, ne de ceza mahkemeleri. Elbette sizi incelemek isteriz, sizin gibi bir şeyin na- sil var olabildiğini anlamak için.. Hani, bir an önce kimyasal madde olan bir şeyin, bir an sonra canlı bir hücreye dönüşmesi

gibi. Neye, nerede, ne olduğunu kim söyleyebilir ki? Siz o imkânsızlıksınız. İnsanı delirtmek için bu yeter de artar bile."

"Oramı buramı dürtüklemeniz bittikten sonra beni serbest bırakacak mısınız peki?"

"Alıkonulmayacaksımz. İncelenmek istemiyorsanız, incelenmeyeceksiniz de. Ama umanm bize yardımcı olursunuz."

"Olabilirim," dedi Lantry.

"Peki söylesenize, morgda ne yapıyordunuz?"

"Hiç."

"İçeri girdiğimde konuştuğunuzu duydum."

"Sadece merak etmiştim."

"Yalan söylüyorsunuz. Bu çok kötü bir şey Bay Lantry. Gerçek her zaman daha iyidir. Gerçek şu: Siz ölüsünüz ve kendi türünüzün tek ömeği olduğunuz için de kendinizi yalnız hissettiniz, öyle değil mi? O nedenle de arkadaş bulmak için tüm o insanlan siz öldürdünüz."

"Bunu da nereden çıkardınız?"

"Mantık, sevgili dostum. Biraz önce sizin aslında ölü olduğunuzu anladıktan sonra, siz ona ne diyorsunuz, yani bir 'vampir' (salakça bir kelime bu, ama neyse) olduğunuzun farkına varınca, sizinle Yakma Fırınlarındaki patlamalar arasında bir bağlantı kurdum. Ondan önce böyle bir bağlantı kurmak için bir nedenim yoktu. Ama bir parça, yani sizin ölü olduğunuz gerçeği yerine oturunca, yalnızlığınızı, nefretinizi, kıskançlığınızı ve sizi harekete geçiren tüm o bayağı dürtüleri tahmin etmem hiç de güç olmadı. Ondan sonra da Yakma Fırınlarının paramparça halini görmem ve sizin morgdaki cesetler arasında arkadaş, yardımcı, sizinle işbirliği yapacak, kendiniz gibi insanlar aradığınızı anlamam sadece bir saniye sürdü.”

"Çok zekisin, kahrolası!" Lantry iskemleden fırladı. Aralarındaki mesafeyi ancak yanlayabilmişti ki, McClure yerinden yuvarlanıp hızla kenara kaçtı, o sırada da şeri sürahisini devirdi. Lantry, McClure'u öldürmek konusundaki tek şansını da çöpe attığını umutsuzlukla fark etti. Daha önce harekete geçmeliydi. Lantry'nin tek silahı, tek emniyet payı buydu. Bu toplumda insanlar birbirlerini öldürmüyorlar, birbirlerinden kuşku duymuyorlardı. İstediğiniz herhangi birinin yanına

sokulup onu rahatça öldürebilirdiniz.

"Gel buraya!" Lantry bıçağı fırlattı.

McClure bir iskemlenin arkasına saklanmıştı. Kaçmak, korunmak, kavga etmek; bu fikir hâlâ çok yeniydi onun için. Fikrin bir kısmını kavramıştı, ama kullanmak isterse, Lantry'nin hâlâ bir şansı vardı.

McClure iskemleyi kendisiyle, kendisine yaklaşan adam arasında tutarak, "Yok ya!" dedi. "Beni öldürmek istiyorsunuz. Garip ama gerçek. Anlayamıyorum. O bıçakla beni kesmek filan istiyorsunuz herhalde ve sizin böyle garip bir şeyi yapmanızı engellemek de sanırım bana düşüyor."

"Seni öldüreceğim!" Lantry ağzından kaçırmıştı.

Kendi kendisine küfretti. Söylenebilecek en kötü şeydi bu.

Lantry iskemleye doğru bir hamle yaptı ve McClure'u yakaladı.

McClure son derece mantıklıydı. "Biliyor musunuz, beni öldürmeniz hiçbir işe yaramaz." Bir- birleriyle alt alta, üst üste boğuşuyorlardı. Sehpalar devriliyor, üzerlerindeki eşyalar yerlere saçılıyordu. "Morgda ne olduğunu anımsıyor musunuz?" "Umurumda değil!" diye bağırdı Lantry.

"O ölüleri uyandıramadmız, değil mi?"

"Umurumda değil!" diye bağırdı Lantry.

"Buraya bakın," dedi McClure makul bir şekilde. "Artık sizin gibiler hiç olmayacak, hiç! Boşuna uğraşıyorsunuz."

"Öyleyse ben de hepinizi yok ederim, hepinizi!" diye bağırdı Lantry.

"Peki ya sonra? Yine yalnız kalacaksınız, yine sizin

gibiler olmayacak."

"Ben de Mars'a giderim. Orada türbeler varmış. Orada benim gibilerden bir sürü bulabilirim." "Hayır," dedi McClure. "İmha emri dün yayınlandı bile. Oradaki tüm mezarlar da içlerindeki cesetlerden arındırılacak. Önümüzdeki hafta hepsi yakılacak."

Birlikte yere düştüler. Lantry elleriyle McClure'un gırtlağını yakalamayı başardı.

"Lütfen," dedi McClure. "Sonunda *öleceksiniz,* anlamıyor musunuz?"

"Ne demek istiyorsun?" diye bağırdı Lantry.

"Hepimizi öldürdükten sonra, yalnız kalacaksınız ve öleceksiniz! Nefretiniz ölecek. Sizi harekete geçiren şey o nefret. Başka bir şey değil! Sizi harekete geçiren şey o kıskançlık. Başka bir şey değil! Kaçınılmaz olarak öleceksiniz. Siz ölümsüz değilsiniz. Canlı bile değilsiniz, siz hareket eden nefretten başka bir şey değilsiniz."

"Umurumda değil!" diye bağırdı Lantry ve adamı boğmaya başladı. Savunmasız gövdesinin üzerine çökmüş, kafasına yumruklarıyla vuruyordu. McClure ölmek üzere olan gözleriyle ona baktı.

Ön kapı açıldı. İçeri iki adam girdi.

"Bak sen," dedi bir tanesi. "Ne oluyor burada? Yeni bir oyun mu bu yoksa?"

Lantry yerinden geriye doğru fırladı ve kaçmaya başladı.

"Evet, yeni bir oyun!" dedi McClure doğrulmaya çalışırken. "Onu yakalayan kazanıyor."

tki adam Lantry'yi yakaladılar. "Kazandık," dediler.

"Bırakın beni!" Lantry kurtulmak için debelenirken adamların suratına vurdu, kanlarını akıttı.

82

"Sıkı tutun!" diye bağırdı McClure.

Tuttular.

"Sert bir oyun mu bu ne?" dedi adamlardan biri. "E peki, şimdi ne yapıyoruz?"

**

Böcek parlayan yolda tıslayarak ilerliyordu. Yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyor, sert bir rüzgar koyu yeşil ve ıslak ağaçlan yerlere eğiyordu. Böceğin içindeyse, McClure elleri yarım direksiyon simidinde, konuşuyordu. Fısıltılı, mırıldayan, hipnotize edici bir sesi vardı. Diğerleri arka koltukta oturuyorlardı. Lantry ön koltukta oturuyor, daha doğrusu yatıyordu. Kafası arkaya yaslanmıştı, gözleri hafifçe açıktı ve böceğin ön panelindeki göstergelerin parlak yeşil ışıklan yanaklarına vuruyordu. Ağzı bağlı değildi. Konuşmuyordu.

McClure sakince, mantıklı bir şekilde, yaşamak ve hareket etmek hakkında, ölmek ve hareket etmemek hakkında, güneş ve büyük güneş fırını hakkında, boşaltılmış mezarlıklar hakkında, nefret hakkında ve nefretin nasıl yaşadığı ve çamurdan bir adamı bile nasıl yaşattığı ve hareket ettirdiği hakkında ve tüm bunların ne kadar mantıksız olduğu, mantıksız olduğu, mantıksız olduğu hakkında konuşuyordu. İnsan öldüyse ölmeliydi, ölmeliydi, ölmeliydi, işte o kadar, o kadar, o kadar. Bunun başka yolu yoktu. Araba, altından geçip giden yolda fısıldıyordu. Yağmur cama usulca vuruyordu. Arka koltuktaki adamlar da alçak sesle birbirleriyle konuşuyorlardı. Nereye gidiyorlardı, gidiyorlardı? Yakma Fınnı'na tabii ki. Sigara dumanı yavaşça

havaya yükseliyor, kıvrılıyor, gri daireler ve spiraller oluşturmaya çalışıyordu. İnsan öldüyse b$_{8}$u$_{3}$nu kabul etmeliydi.

Lantry hareket etmiyordu. İpleri kesilmiş bir kukla gibiydi. Kalbinde ve sönmek üzere olan kor halindeki iki parça kömüre benzeyen çelimsiz gözlerinde çok az nefret kalmıştı.

Ben Poe'yum, diye düşündü. Edgar Allan Poe'dan, Ambrose Bierce'den ve Lovecraft isimli bir adamdan geriye kalan her ne varsa, ben oyum. Ben keskin dişli, gri gece yarasasıyım ve ben yekpare kare şeklindeki siyah canavarım. Ben Osiris'im ve Bal'ım ve Set'im. Ben, ölüler kitabı Necronomicon'um. Ben alevler içinde kalan Usher Eviyim. Ben Kızıl Ölüm'üm. Ben bir dehliz mezarda, bir fıçı Amontillado ile üzerine duvar örülen adamım... Ben dans eden iskeletim, ben bir tabutum, bir kefenim, eski bir evin camından yansıyan şimşeğim. Ben sonbaharda yaprakları dökülmüş bir ağacım. Ben sallanan ve çarpan panjurum. Ben çamurdan bir elin çevirdiği sararmış bir kitabım. Ben çatı katında gece yansı çalan orgum. Ben ekim ayının son gününde, kasvetli bir çınar ağacının arkasına saklanan bir kafatası maskesiyim. Ben çocuklar burunlannı değdirsinler, dişlerini geçirsinler diye bir su küvetinde yüzen zehirli elmayım. Ben ters çevrilmiş bir haçın önünde yakılan siyah mumum. Ben bir tabut kapağıyım, üzerine gözler açılmış bir çarşafım, kara bir merdivendeki ayak iziyim. Ben Dunsany'im ve Machen'im ve Uykulu Kuytu Menkıbesi'yim. Ben Maymun Pençesi'yim ve ben Rickshaw Hayaleti'yim. Ben Kedi ve Kanarya, Goril ve Yarasa'yım. Ben Hamlet'in babasının, şatonun duvarları üzerindeki hayaletiyim.

Ben tüm bunlarım. Ve şimdi bunlardan geriye kalan son şey de yakılacak. Ben yaşarken onlar da yaşıyordu. Ben hareket ederken ve nefret ederken ve varken, onlar da

vardı. Ben onları hatırlayan her şeyim. Onlarla ilgili hâlâ süren ve bu geceden sonra sürmeyecek her ne varsa, ben oyum. Bu gece hepimiz, Poe ve Bierce ve Hamlet'in babası, hep birlikte yanacağız. Bizden kocaman bir yığın yapacaklar ve bizi kocaman bir kamp ateşi gibi yakacaklar. Tıpkı

Büyük Britanya'da kutlanan Guy Fawkes Gecesi'nde yakılan ateşler gibi, gazla, meşale alevleriyle, bağırışlarla yakacaklar.

Ve nasıl da bir ağıt yakacağız! Dünya bizden temizlenecek ama giderken biz de şöyle diyeceğiz: Bizim olmadığımız bir dünya, korkulardan arındırılmış bir dünya neye benzer ki? Karanlık çağlardan kalma karanlık hayaller, heyecan, bekleyiş, eski ekimlerin gerilimi; hepsi yok oldular ve bir daha hiç geri gelmeyecekler, hepsi dümdüz edildiler, yerle bir edildiler, yakıldılar, roket insanları, Yakma Fırını insanlan onları yok etti, imha etti ve onların yerine korkusuzca açılıp kapanan kapılar, korkusuzca yanıp sönen ışıklar koydu. Ah, bir zamanlar bizim nasıl yaşadığımızı bir bilebilseydiniz, Cadılar Bayramı'nın ve Poe'nun bizim için ne anlam ifade ettiğini ve bizim karanlık ölümlerden nasıl gurur duyduğumuzu, nasıl zevk aldığımızı bir anlayabilseydiniz... Yanmadan önce son bir içki, arkadaşlar, son bir Amontillado. Bunların hepsi, ama hepsi, yerküre üzerinde kalan son bir beyinde varlık buluyor. Bu gece, koca bir dünya ölecek. Bir içki daha lütfen.

"İşte geldik," dedi McClure.

Yakma Fınm iyice aydınlatılmıştı. Sakin bir müzik çalıyordu yakınlarda. McClure böcekten çıktı, öteki yana geçti. Kapıyı açtı. Lantry orada öylece yatıyordu.

Konuşmalar, mantıklı konuşmalar, yavaş yavaş içindeki

yaşamı tüketmişti. Artık gözlerindeki parıltı, sönmek üzere olan bir mumunkinden farksızdı. Gelecekteki bu dünyada insanlar sizinle nasıl da konuşuyor, içinizdeki yaşamı mantıklarıyla nasıl da tüketiyorlardı. Ona inanmak istemiyorlardı. İnançsızlıkları onu

donduruyordu. Kollarını ve ayaklarını hareket ettiremiyordu. Sadece anlamsızca, gözlerini kırpıştırarak, soğuk bir şekilde bir şeyler mırıldanmaya mecali kalmıştı.

McClure ve diğer iki adam arabadan inmesine yardımcı oldular, onu altından bir kutuya koydular ve tekerlekli bir masaya yerleştirerek, binanın sıcak iç mekânına götürdüler.

Ben Edgar Allan Poe'yum, ben Ambrose Bierce'im, ben Cadılar Bayramıyım, ben bir tabutum, bir kefenim, bir maymun pençesiyim, bir hayaletim, bir vampirim...

"Evet, evet,” dedi McClure sakince, ona yukarıdan bakarak. "Biliyorum, biliyorum.”

Masa kayarak ilerledi, duvarlar üzerine doğru geldi. Müzik çalıyordu. Sen ölüsün. Sen mantıken ölüsün. Ben Usher'ım, ben Girdaba giriş'im, ben Şişede Bulunan Not'um, ben Kuyu'yum ve Sarkaç'ım, ben Gammaz Yürek'im, Ben Kuzgunum birdahaasla, birdahaasla.

"Evet,” dedi McClure, yavaşça yürürlerken. "Biliyorum."

"Ben dehliz mezardayım,” diye bağırdı Lantry.

"Evet, dehliz mezar,” dedi ona yukarıdan bakarak yanında yürüyen adam.

"Bir duvara zincirleniyorum ve burada bir şişe bile Amontillado yok!” diye bağırdı Lantry zayıfça, gözleri kapalı bir şekilde.

"Evet," dedi biri.

Bir hareket oldu. Ateş kapısı açıldı.

"Şimdi de biri hücreme duvar örüyor. Beni buraya hapsediyor!"

"Evet, *biliyorum,*” dedi bir fısıltı.

Altın kutu ateş kapısından içeri kaydı.

"Üzerime duvar örülüyor! Gerçekten de çok hoş bir şaka. Hadi artık gidelim." Vahşice bir çığlık ve epeyce kahkaha.

"Biliyoruz, anlıyoruz... "

İç ateş kapısı açıldı. Altın tabut, sıcacık alevlerin içine girdi.

"Tanrı aşkına, Montresor! Tanrı Aşkına!"

Kütüphane

Odaya akın akın insanlar doluşuyordu. Püskürtücüleriyle, dezenfektan kokan sağlık görevlileri. Parıldayan rozetleriyle, sert görünümlü polisler. Metal meşaleler ve böcek imha cihazları taşıyan adamlar birbirlerinin üzerine yığılıyor, mırıldanıyor, bağın- yor, çömeliyor, bir şeyler gösteriyorlardı. Kitaplar yırtılıyor, parçalanıyor ve un ufak ediliyordu. Kitaptan kocaman şehirler ve kuleler çöküyor, yerle bir oluyordu. Baltalar pencerelere vuruluyor, perdeler siyah isli bir toz bulutu içinde yerlere düşüyordu. Kapının dışında altın gözlü, bülbül yumurtasını andıran bir çocuk, sarisine sarınmış, arkasında roket babası ve plastik annesiyle, sessizce ayakta duruyordu. Sağlık görevlisi bildiriler bildiriyordu. Bir doktor yere eğilmişti. Tüm bu karmaşanın arasında, "Ölüyor," dedi biri usulca. Antiseptik adamlar onu bir sedyeyle kaldırıp çökmekte olan odanın dışına taşıdılar. O sırada portatif bir yakma fırınına yığılmış kitaplar çatırdıyor, sıçrıyor, yanıyor, kıvrılıyor ve kâğıt alevlerine dönüşüp yok oluyorlardı.

"Hayır, hayır!”" diye bağırdı A. "Yapmayın. Onlar dünyadaki son numuneler! Son numuneler!"

"Evet, evet,” diyerek yatıştırdı onu sağlık görevlisi mekanik bir şekilde.

"Onları yakarsanız, yakarsanız, başka kopyalan yok!"

"Biliyoruz, biliyoruz. Yasalar, yasalar," dedi sağlık görevlisi.

"Aptallar, salaklar, dangalaklar! Durun, yapmayın!"

Kitaplar indirildi ve sepetlere tıkıştırıldı, sonra sepetler dışarı taşındı. Bir elektrikli süpürgenin hızlı hızlı çalıştığı duyuluyordu.

"Ve kitaplar yakıldığında, son kitaplar da yakıldığında," A.'nın sesi zayıflıyordu, "geriye bir tek ben kalacağım, bir de benim anımsadıklarım...

Ben de ölünce her şey yok olacak. Sonsuza dek yok olacak. Hepimiz yok olacağız. Karanlık geceler, Cadılar Bayramı', beyaz kafatası maskeleri ve dolaptaki iskeletler, tüm Bierceler, Poelar, Anubisler, Setler, Nibelun- gen ve Machenler, Lovecraftlar ve Frankensteinlar, havada asılı duran vampir yarasalar ve Drakulalar, Golemler; hepimiz yok olacağız."

"Biliyoruz, yok olacaklar, yok olacaklar," diye fısıldadı sağlık görevlisi.

Gözlerini kapadı. "Yok olacağız, yok olacağız. Yırtın kitaplanmı, yakın kitaplanmı; temizleyin, parçalayın, süpürün. Tabutları yerlerinden çıkartın, yakın, kurtulun. Öldürün bizi, ah, öldürün, çünkü biz gece yarısının kasvetli şatolarıyız, rüzgarda sallanan ağlarız, kaçışan örümcekleriz; ve gıcırdayan kapılarız, panjurların çarpışıyız, biz öylesine uçsuz bucaksız bir karanlığız ki on

milyon gecenin karanlığını tek bir beyin hücresinde muhafaza edebiliriz.

Cinayet işlenmiş yatak odalanna gömülmüş yürekleriz biz, yer tahtalarının altında parlayan yürekler... Biz şıkırdayan zincirleriz, tülden peçeleriz ve uzun zaman önce ölmüş büyülü ve sevimli hanımefendilerin, şatonun büyük merdivenlerinde yüzen, uçuşan, fısıldayan, inleyen, rüzgarlı kokularıyız. Biz Maymun Pençesi'yiz, dehliz mezarda köpürdeyen Amontillado fıçısıyız, harçla örülmüş tuğla duvarız, Üç Dilek'iz. Biz pelerinli adamız, cam gözüz, kanlı ağızız, sivri azı dişiyiz, damarlı kanadız, soğuk karanlık gökyüzündeki sonbahar yaprağıyız, sabahleyin kırağı çalmış beyaz postunu parlatan kurduz, biz dünyaya geri gelmeyecek eski günleriz, biz kan bürümüş vahşi gözüz, aniden beliren bıçağız ve tabancayız. Vahşi ve karanlık olan her şeyiz biz. İnleyen rüzgarlanz, hüzünle düşen kar tanecikleriyiz. Doğayı alev alev, mavi, melankolik bir dumanla kasıp kavuran Ekim ayıyız biz. Mezar taşlarıyla dolu tepeleriz, mermerlere kazınmış isimleriz, doğum ve ölüm yıllanyız biz. Tıkırtıyla açılan tabutuz ve geceleyin atılan çığlığız biz."

"Evet, evet," diye fısıldadı görevli.

"Götürün beni, yakın beni, alevler sarsın her yanımı. Beni kitaplarla dolu bir dehlize kapayın, üzerime kitaplardan bir duvar örün, beni kitaplara

hapsedin ve sonra hepimizi birlikte yakın."

"Sakin ol, dinlen," diye fısıldadı görevli.

"Ölüyorum," dedi Bay A.

"Hayır, hayır."

"Evet, ölüyorum. Beni götürüyorsunuz."

Sedye hareket ediyordu. Kalbi, içinde sönümlendi,

yavaşladı, yavaşladı. "Ölüyorum. Az kaldı, biraz sonra... ölmüş olacağım."

"Dinlenin, lütfen.”'

"Hepsi yok olacak, sonsuza dek ve hiç kimse bir zamanlar yaşamış olduklarını bile bilmeyecek. Karanlık geceler, Poe, Bierce ve diğerlerimiz... Hepimiz yok olacağız, hepimiz!"

"Evet," dedi görevli, kendisiyle birlikte hareket eden karanlıkta.

Bir alev çatırtısı duyuldu. Odayı bilimsel bir şekilde, kontrollü bir ateşle yakıyorlardı, içerinin karanlığını büyük bir alev rüzgarı yırtıyordu. Kitapların karanlık mısır tanecikleri gibi patladığını gördü. *"Tanrı aşkına, Montresor!"*

Sazlıklar kavruluyor, odanın eski, geniş çayırlığı cızırdıyor, dumanı tütüyordu.

"Evet, Tanrı aşkına," diye mırıldandı görevli. "Gerçekten de güzel bir espri; harika bir şaka. Konakta şaraplarımızı yudumlarken epeyce bir güleceğiz, eminim! Hadi ama, artık gidelim... "

Karmaşada, sağlık görevlisi, "Evet, artık gidelim," dedi.

A. yumuşacık bir karanlığın kucağına düştü. Her şey siyahtı, her şey yok oluyordu. Yaşlı kalbinin göğsünde teklediğini, soğuduğunu hissederken, kuru dudaklarının tekrarlamayı akıl edebildiği tek şeyi tekrarladığını duydu:

"Requiescat in pace."[1]

Kendini kitapla, bir sürü kitapla örülmüş bir duvarın ardına hapsettiğini düşledi.

Tanrı aşkına Montresor!

Evet, Tanrı aşkına!

**

Yumuşak karanlığa doğru ilerledi ve her şey kararmadan, her şey yok olmadan önce, kalbinin içinde sönümlendiğini ve artık pes ettiğini hissetti. O sırada kuru dudaklarının tekrarlamayı akıl edebildiği tek şeyi tekrarladığını duydu:

""Requiescat in pace."

Parlak Anka Kuşu

2022 Nisanı'nda bir gün, kütüphanenin büyük kapısı çarparak kapandı. Güm! Yuh artık, diye düşündüm.

**

Jonathan Bames, üzerinde ona yirmi yıl önce şimdikinden daha çok yakışan Birleşik Lejyon üniformasıyla, merdivenin alt basamağında dikilmiş, masama doğru ters ters bakıyordu.

Bames'ın takındığı kabadayı tavırlarına kısa bir süre için ara verdiğini fark ettiğimde, geçmişte ağzından saçılmış on binlerce savaş gazisi konuşmasını; düzenlediği, bağıra çağıra katıldığı sonsuz sayıdaki bayraklı mitingi; vatanseverler onuruna verdiği, neredeyse tek başına pişirdiği soğuk yağlı piliç ve haşlanmış bezelyeden müteşekkil ziyafetleri ve daha o başlatmadan sönmüş milliyetçilik kampanyalarını anımsadım.

Şimdiyse Jonathan Bames, ana kütüphanenin

gıcırdayan merdivenlerinden gürültüyle çıkıyordu.

Adımlarında iktidarının ağırlığının ve yeni edindiği otoritesinin tüm gücünü duymak mümkündü. Çıkarttığı gürültünün yüksek tavana çarparak dönen yankısının yarattığı şaşkınlık, onu bile daha edepli davranmaya zorlamış olacak ki, masama vardığında alkol kokulu ılık nefesinden suratıma ulaşan sadece bir fısıltı oldu.

"Buraya kitaplar için geldim, Tom."

Umursamaz bir edayla, bazı katalog kartlarına bakmak için döndüm. "Hazır olduklarında biz sizi arayacağız."

"Dur bir dakika," dedi. "Buraya bak... " "Hastanelerde savaş gazilerine dağıtılacak yardım kitapları için gelmedin mi?"

"Hayır, hayır," diye bağırdı. "Buraya *bütün* kitaplar için geldim."

Ona dik dik baktım.

"Yani işte..." dedi, *"çoğu* için."

"Çoğu mu?" Gözlerimi kırpıştırdım, sonra dosyalan kanştırmak için eğildim. "Bir kişi, bir seferde sadece on kitap alabilir. Bir bakalım. Hah, işte! Aa, kütüphane kartının süresi sen daha yirmi yaşındayken, otuz yıl önce dolmuş. Bak gördün mü?" Doğruldum.

Bames iki elini de masaya koydu ve tüm ağırlığını ellerine vererek öne doğru eğildi. "Bakıyorum da görevimi yapmamı engelliyorsun!" Suratı kızarmaya, nefesi tıslamaya ve titremeye başladı. "İşimi yapmak için karta ihtiyacım yok benim!"

Fısıltısı o kadar gürültülüydü ki, büyük taş odalarda, bir sürü yeşil lamba altında çevrilmekte olan bir yığın beyaz sayfanın hışırtısı bir anda kesildi. Birkaç kitabın usulca, tok bir sesle kapatıldığı duyuldu.

Okuyucular dingin yüzlerini kaldırdılar. Bu yerin zamanı ve havası nedeniyle ceylanlarınkini andıran gözleri, sessizliğin yeniden tesis edilmesini diliyordu adeta; tıpkı kaplanın özel bir taze su kaynağına gelip gitmesinden sonra olduğu, olması gerektiği gibi. Nitekim burada söz konusu olan tam da böyle bir şeydi. Yukarı kalkmış bu nazik yüzlere bakarken, burada gizli hayatlar ve parşömen kâğıtlarına sıkışmış, sessiz ve hayali insanlar arasında yaşayarak, çalışarak, hatta uyuyarak geçen kırk yılımı düşündüm. Kütüphanemi, insanların günün sıcağından ve hareketin hararetinden, uzuvlarını dinlendirmek ve zihinlerini bir saatliğine de olsa çayır yeşili ışıklarla ve soluk, yumuşak kitap sayfalarının çevrilmesinden kaynaklanan esintinin sesiyle yıkamak için kaçtıkları serin bir mağaraya veya iç açıcı bir ormana benzetirdim hep; şimdi de farklı düşünmüyordum. Sonra insanlar daha iyi odaklanmış bir şekilde, fikirleri bedenlerine yeniden tutturulmuş, etleri kemiklerine daha rahat yerleşmiş olarak, öğlene, kalabalığa, hızlı yaşlanmaya, ölümün kaçınılmazlığına, kısaca adına gerçeklik dediğimiz yüksek fırına geri dönerlerdi. Binlercesinin kütüphaneme açlıktan sendeleyerek girdiklerini, kütüphanemden doyarak çıktıklarını gördüm. Her bir kitabın ayracının sessizlik olduğu bu mermer tapınakta, gerçekçilerin rüya görmeye başladıklarını* hayalcilerin ise gördükleri rüyadan uyandıklarını gördüm.

"Evet/' dedim en sonunda. "Ama yeni bir kartla kaydını yenilememiz sadece birkaç dakika sürer. Sadece güvenilir iki kişinin referansı lazım ve... "

"Benim kimsenin referansına ihtiyacım yok," dedi

Jonathan Bames, "Hele kitap yakmak için hiç yok!"

"Aksine," dedim. "Onun için daha fazlasına ihtiyacın var."

"Referans istiyorsan, benim referansım adamla- nm. Dışanda kitaplann gelmesini bekliyorlar. Tehlikeliler."

"Öyle adamlar hep tehlikelidirler zaten."

"Hayır, hayır, kitapları kastediyorum, geri zekâlı. *Kitaplar* tehlikeli. Tanrım, iki tanesi bile aynı şeyi söylemiyor. Laf salatası hepsi. Karmaşa, kargaşa, kafa karışıklığı, başka bir şey değil. Biz hepsini basitleştireceğiz, hizaya sokacağız. Bizim ihtiyacımız... "

"Bu işi enine boyuna konuşmak," dedim.

Demosthenes'in bir kopyasını alıp kolumun altına sıkıştırdım. "Akşam yemeği vaktim geldi. Bana katıl, lütfen."

Tam kapıya giden yolu yanlamıştım ki, gözleri faltaşı gibi açılan Bames, aniden gömleğinde asılı duran gümüş düdüğü hatırladı, onu ıslak dudaklarına tıkıştırıp hızla üfledi.

Kütüphanenin kapılan gürültüyle açıldı. Kömür yanığını andıran siyah üniformalı bir sürü adam, gürültüyle merdivenlerden yukarı çıkmaya başladılar.

Onlara usulca seslendim.

Şaşırarak durdular.

"Sessizce, lütfen," dedim.

Bames kolumu yakaladı. "Kamu görevlilerinin işlerini yapmasına engel mi oluyorsun?"

"Hayır," dedim. "Hatta özel mülke girme izninizin olup olmadığını bile sormayacağım. Tek istediğim, işinizi yaparken sessiz olmanız."

Okuyucular, ayak seslerinin yarattığı fırtınada, 94

yerlerinden fırlamışlardı. Elimle oturmalarını işaret ettim. Yeniden yerlerine oturdular ve kömür isine bulanmış, dar, kara elbiseler giymiş bu adamlara bir daha kaçamak bir bakış bile atmadılar. Adamlar, kulaklarına inanamıyorlarmış gibi ağzıma bakıyorlardı. Bames başıyla hafifçe bir onaylama işareti yaptı. Adamlar, kütüphanenin büyük odalarında usulca, parmak uçlarında dolaşmaya başladılar. Büyük bir özenle, kimseyi rahatsız etmeden pencereleri açtılar. Ses çıkarmadan, fısıldayarak, raflardan kitapları

toplayıp, onları aşağıya, üzerine akşam loşluğu çökmüş avluya fırlattılar. Zaman zaman, kitaplannın sayfalarını sakince çeviren okuyuculara kaş çattılar, ama önlerindeki ciltleri almaya da çalışmadılar. Rafları boşaltmakla yetindiler.

"İyi," dedim.

"İyi mi?" diye sordu Bames.

"Adamların artık sensiz de çalışabilirler. Sen de bir mola verebilirsin."

Dışarıya, alacakaranlığa o kadar hızlı çıkmıştım ki, Bames sormak için can attığı sorularla peşimden koşturmak zorunda kaldı. Kocaman, portatif bir cehennemin iştahla kurulduğu yeşil avluyu geçtik. İçinden kızıl, turuncu ve gaz kokulu mavi alevlerin yükseldiği, ziftle kaplı, şiş göbekli bir fırındı bu. Pencerelerden fırlatılan, delicesine uçuşan, sonunda kanatlan kırık bir şekilde yere çakılan vahşi kuşlar, edebiyatın o masum güvercinleri gazyağıyla ıslatılıp, bu fırının yutan, yok eden ateşine küreklerle atılıyorlardı. Bu renkli ama tahripkar fabrikanın yanından geçerken Bames yüksek sesle düşündü.

"Garip. Böyle bir şeye kalabalığın toplanması ge-

rekirdi. Ama... kalabalık yok. Neden dersin?"

Onu geride bırakıp yoluma devam ettim. Beni yakalamak için koşmak zorunda kaldı.

Caddenin karşısındaki küçük kafedeki masalardan birine oturduk ve Bames, nedensiz bir kızgınlıkla, "Garson," diye bağırdı. "Çabuk ol, işimiz gücümüz var."

Kafenin sahibi Walter, elinde sayfalarının köşeleri kıvrık menülerle yanımıza geldi. Walter bana baktı. Ona göz kırptım.

Walter, Jonathan Bames'a baktı.

"Gel, benimle yaşa, sevgilim ol; ve tüm zevkleri birlikte tadalım."[2]

"Ne?" diyerek gözlerini kırpıştırdı Jonathan Bar- nes.

"Bana İshmael de,"[2] dedi Walter.

"İshmael," dedim. "Kahveyle başlayacağız."

Walter kahveyle geldi.

"Kaplan, kaplan, gecenin ormanında," dedi, "ışıl ışıl yanan parlak yalaza."[5]

Bames, yürüyen adamın arkasından umursamaz bir edayla bakakaldı. "Nesi var bunun, deli mi?" "Hayır," dedim. "Neyse, sen kütüphanede bir şey diyordun.

Açıklar mısın?"

"Açıklamak mı?" diye sordu Bames. "Aman Tanrım, aklını akılla, mantıkla bozmuşsun sen. Tamam o zaman açıklıyorum. Müthiş bir deney bu. Bu deney için şehrimiz seçildi. Yakma işi burada işlerse her yerde işleyecek demektir. Hepsini yakmıyoruz ama. Hayır. Fark etmişsindir, adamlanm sadece belli bazı raflan ve kategorileri temizlediler. Tamı tamına % 49.2'sini

boşaltacağız. Daha sonra başarımızı merkezi hükümet komisyonuna rapor edeceğiz ve... "

"Harika," dedim.

Bames bana bir göz attı. "Nasıl bu kadar neşeli olabiliyorsun, anlamıyorum."

"Kitaplan koyacak yer bulmak bütün kütüphanelerde yaşanan bir sorundur," dedim. "Sen bu sorunu çözmeme yardım ettim."

"Ben de... korkarsın sanmıştım."

"Hayatım boyunca çok Çöpçü gördüm ben."

"Anlamadım." .

"Yakmak, yakmaktır. Bu işi yapana da Çöpçü denir."

"Illinois eyaleti, Green Town kenti Baş Sansürcüsü'yüm ben, seni lanet olası."

Elinde üstünden duman tüten bir kahve sürahisiyle yeni bir adam, bir garson belirdi yanımızda. "Merhaba Keats," dedim ona.

"Pusun ve olgun meyvelerin mevsimi.”[3] "Keats mi?" dedi Baş Sansürcü. "Ne Keats'i? Onun adı Keats değil ki."

"Affedersin, benim hatam," dedim. "Bu bir Yunan lokantası tabii. Öyle değil mi, Eflatun?"

Garson fincanımı doldurdu. "İnsanlar, her zaman, üstün yeteneklere sahip olduğunu düşündükleri birini başlanna geçirir ve azametli bir adam olması için onu besler ve büyütürler... Tiranın yeşerdiği kök bundan başka bir şey değildir; ilk ortaya çıktığında, bir kurtancı olarak görülür."[4]

Bames, gözlerini kısarak garsona bakmak için öne doğru eğildi, garsonsa yerinden kıpırdamadı. Derken Bames kahvesini üflemeye başladı. "Bence bizimki, birle

birin iki etmesi kadar basit bir plan." "Ben hayatımda akıl yürütebilen bir matematikçi gördüğümü hatırlamıyorum,"[5] dedi garson.

"Kahretsin!" Bames fincanını masaya vurdu. "Bizi rahat bırak! Yemeğimizi yerken gözüm görmesin seni, Keats misin, Eflatun musun, adın her neyse. Holdridge! Şimdi hatırladım, senin adın *Holdrid- ge.* O *öbür* saçmalıklar da ne?"

"Gösteriş işte," dedim. "Kendini beğenmişlik." "Başlatma şimdi gösterişine! Kendini beğenmişliğin de canı cehenneme. Sen yemeğini kendi başına bitirebilirsin. Ben bu tımarhaneden çıkıyorum." Ve Bames, kafe sahibiyle garsonun izleyen bakışları altında kahvesini bir yudumda bitirmek üzere kafasına dikti. Ben de o sırada, hem onun kahveyi kafasına dikişini, hem de

caddenin karşısındaki o canavar aygıtta acımasızca yanan parlak şenlik ateşini izliyordum. Onu sessizce izlememiz en sonunda Bames'ın elinde fincan ve çenesinde kahve damlacıklarıyla donup kalmasına yol açtı. "Neden? Neden bağınp çağırmıyorsunuz? Neden benimle mücadele etmiyorsunuz?”

"Mücadele ediyorum,” dedim, koltuğumun altındaki kitabı çıkartarak. DEMOSTENES'ten bir sayfa koparttım, Bames'a ismini gösterdim ve sonra sayfayı güzel bir Havana purosu biçimi verecek şekilde yuvarlayarak yakıp tüttürmeye başladım, "insan her tehlikeden kaçabilse de, onun gibi bir insanın var olmasını istemeyenlerden

tümüyle kaçamaz."'[1]

Bames ayaklanmış, bas bas bağınyordu. Baş Sansürcü, neredeyse tek bir hamlede puroyu ağzımdan çekmiş, üzerinde tepinmiş ve kendisini kapının dışına atmıştı. Ona yetişebilmek için bu kez ben peşinden koştum.

Bames kaldınmda kafeye girmek üzere olan bir adamla çarpıştı. Yaşlı adam az kalsın düşecekti. Kolunu kavradım.

"Profesör Einstein,” dedim.

"Bay Shakespeare,” dedi.

Bames kaçtı.

Onu eski ve güzel kütüphanenin avlusunda buldum. Her adımlan gazyağı kokan karanlık adamlar hâlâ, yukandaki pencerelerden dökülen vurulmuş ölü güvercinleri, ölmek üzere olan keklik kitapları, tüm sonbahar altınlarını ve gümüşlerini toplayıp çöpe atmakla meşguldüler. Ama... usulca. Ve bu dingin, hatta huzurlu denebilecek pantomim sürerken, Bames ayakta sessizce bağırıyor; bağırtısı dişlerine, diline, dudaklarına ve yanaklarına takılıp geri kaçtığı ve boğazında düğümlendiği için de, kimseye sesini duyuramıyordu. Ama çığlığı vahşi gözlerinden bir yıldırım gibi çıkıyor, sıktığı yumruklarına doluyor ve o bana, kahrolası kafeye, kahrolası kafe-nin kahrolası sahibine ve tam da şu anda ona dostça el sallamakta olan feci

garsona ters ters bakarken, renkten renge giren, bir solan bir kızaran yüzünden fışkırıyordu.

"Hey siz!" diye seslendim, mola vermiş adamlara doğru, teklifsizce. "Belediyenin emri var. Saat tam dokuzda kapatıyoruz, işinizi o zamana kadar bitirmiş olun. Kanunlara aykırı bir şey yapmak istemem, iyi akşamlar Bay Lincoln."

"Seksen yedi yıl önce," dedi adam geçerken, "atalarımız bu topraklarda..."[1]

"Lincoln mü?" dedi Baş Sansürcü yavaşça dönerek. "Bovvman bu. Charlie Bovvman. Seni tanıyorum Charlie. Dur, gitme gel buraya Charlie, Charlie'ciğim!"

Ama adam gitmişti bile. Yoldan arabalar geçiyordu ve insanlar bana seslendikçe, ben de onlara karşılık veriyordum; ister birine "Bay Poe" diye seslenmiş olayım, ister ufak tefek, kara kuru bir yabancıya "Bay Freud" diye hitap etmiş olayım, ne zaman neşeyle binlerini selamlasam, onlar da bana karşılık verseler, Bay Bames sanki iri bedenine onu derinden yaralayan bir ok isabet etmiş de, şimdi gizli bir ateş ve öfke sızıntısı nedeniyle yavaş yavaş ölmekteymiş gibi tir tir titriyordu. Yakma törenini izlemek için toplanacağını umduğu kalabalık ise hâlâ ortada yoktu.

Birdenbire, görünürde hiçbir sebep yokken, Bay Bames gözlerini kapadı ve ağzını açıp derin bir nefes aldıktan sonra, "Durun!" diye bağırdı.

Yukandaki adamlar kitapları küreklerle pencerelerden atmaya son verdiler.

"Ama," dedim, "daha kapanma vakti gelmedi... " "Kapanma vakti! Herkes dışarı!" Jonathan Bames'ın gözlerinin yerine iki büyük delik açılmıştı sanki. Dipsiz, uçsuz bucaksız delikler... Havayı kavradı. Ellerini aşağıya indirdi. İtaatkâr bir şekilde tüm pencereler şangırtıyla, giyotin gibi kapandılar. Camlar zangırdadı.

Adamlar şaşkın bir şekilde dışarı çıktılar ve merdivenlerden indiler.

"Baş Sansürcü," dedim ve ona bir anahtar verdim. Almak istemedi, ben de zorla eline tutuşturdum. "Yarın

gelin, sessiz olun ve işinizi bitirin."

Baş Sansürcü mermi deliklerini andıran boş ba-kışlanyla beni yokladı, ama bir şey bulamadı.

"Ne zaman... Ne zamandır sürüyor bu?"

"Ne, ne zamandır sürüyor?"

"Bu işte... Ve şu... Ve onlar!”

Kafasıyla kafeyi, geçen arabaları, sıcak kütüphanenin merdivenlerinden inen, geçerken selam veren sessiz okuyucuları, dostlarımı göstermeye çalıştı ama beceremedi. Kör bir adamın boş bakışlarıyla bakan gözleri, suratımı deldi geçti. Uyuşmuş dili dolandı.

"Beni kandırabileceğinizi mi sanıyorsunuz? Beni, beni, beni... ”

Cevap vermedim.

"Kitaplar gibi insanları da yakamayacağım ne malum?”

Cevap vermedim.

Onu gecenin karanlığında ayakta dururken bıraktım.

Gecenin gelmesiyle birlikte kütüphaneyi terk edenlerin almak istedikleri son kitapları verdim. Her yere gölgeler hakim olmuştu. Büyük fırından duman tütüyordu ve bahar çimlerinin üzerindeki ateş de sönmek üzereydi. Bames da orada, betondan bir heykel gibi duruyor, ama gözleri adamlarının gidişini görmüyordu bile. Birdenbire yumruklan havalandı. Hızlı ve parlak bir şey uçarak ön kapının camını kırdı. Sonra Bames döndü ve sürüklenmekte olan yakma fınnının, içinden şerit şerit kara dumanların yükseldiği, deri ve doku parçacıklannı andıran küllerin uçuştuğu o siyah, şişman ölüm kazanının ardından yürümeye başladı.

Kulak kabartarak, dinleyerek oturdum.

Vahşi bir ormanın yumuşak ışıklan ile dolu uzak odalarda, sonbahar yapraklarının hışırtısı, usulca alınan solukların fısıltısı, küçük mırıldanmalar, bir elin hareketleri, bir yüzüğün pırıltısı, bir gözün zekice kırpışması vardı. Bir gece seyyahı yansı boş raflar arasında geziniyordu. Tuvaletlerdeki sular, porselen dinginliği içinde, uzaklardaki durgun bir denize akıyordu. Benim halkım, sevgili dostlarım, teker teker yeşil abajurlu, serin mermer koridorlardan geçerek dışanya, umduğumuzdan bile güzel bir geceye çıktılar.

Saat dokuzda ön kapının fırlatılarak atılmış anahtarını almak için kütüphanedeki son okuyucuyu da yanıma alarak dışarı çıktım. Yaşlı bir adamdı. "Bir daha geri gelirler mi dersin?"

"Bırak gelsinler. Biz hazırız, öyle değil mi?"

Yaşlı adam elimi tuttu. "Kurt da kuzuyla yaşayacak ve leopar çocukla sabahlayacak ve buzağı ve genç aslan ve süt danası, hepsi bir arada."[1] Merdivenlere doğru yürüdük.

"İyi geceler lsaiah," dedim.

"Bay Sokrates, size de iyi geceler," dedi.

Ve her ikisi de gecenin karanlığında kendi yoluna yürüdü.

Mars'ın Çılgın Büyücüleri

Cadıların gözleri ateştendi ve kazanı yağlı bir sopa ve kemikli parmaklarıyla karıştırmak üzere eğildiklerinde ağızlarından çıkan nefes de alev alev yanıyordu.

"Üçümüz bir daha ne zaman buluşacağız? Gökler

gürlediğinde mi, şimşekler çaktığında mı, yağmur

yağdığında mı?

Karmaşa dindiğinde,

Savaş kaybedilip kazanıldığında."

Boş bir denizin kıyısında sarhoşça dans ediyorlardı. Dilleri havayı zehirliyor, alev alev yanan kedi gözleri ortalığı kasıp kavuruyordu.

"Kazanın çevresinde dönelim, dolanalım,

İçine zehirli bağırsak atalım!

Katmerlersin dert, artsın sıkıntı,

Yansın ateş, fokurdatsın kazanı!"

Durdular ve bakışlarını etrafta dolaştırdılar.

"Kristal nerede? İğne nerede?" "Al, işte!" "İyi!" "Sarı balmumu kıvama geldi mi?" "Evet." "Demir kalıba boşaltın onu." "Balmumu bebek yapıldı mı?" Yeşil elleriyle o helva gibi şeye şekil verdiler. "İğneyi kalbine batır!" "Kristal! Kristal nerede? Tarot torbasından çıkartın onu. Tozunu alın ve bakın."

Kristale gittiler. Yüzleri bembeyazdı.

"Bakın, bakın, bakın..." 103

Dünya gezegeninden Mars'a giden roketli bir gemi, uzayda hızla hareket ediyordu. Gemide insanlar ölüyordu.

Kaptan yorgun bir edayla kafasını kaldırdı.

"Morfin vermek zorundayız."

"Ama Kaptan... "

"Adamın halini sen de görüyorsun!" Kaptan yün battaniyeyi kaldırdı. Sırılsıklam olmuş örtünün altında yatağa bağlı yatan adam kıvranıyor, inliyordu. Havada ağır bir kükürt kokusu vardı.

Adam, "Gördüm, onu gördüm!" diyerek gözlerini açtı ve lomboza baktı. Dışarıda sadece karanlık bir boşluk ve kırpışan yıldızlar görülüyordu; dünya çok uzaklardaydı; Mars'ın kızıl ve devasa cüssesiyse gemi yol aldıkça büyüyordu. "Gördüm onu, bir yarasaydı, kocamandı, yüzü insan yüzü gibiydi, ön lombozu olduğu gibi kaplıyordu. Kanatlannı çırpıyor, çırpıyor, çırpıyordu!"

"Nabzı kaç?" diye sordu Kaptan.

Hastabakıcı ölçtü ve yanıt verdi: "130."

"Böyle daha fazla dayanamaz. Ver morfini. Hadi Smith!”

Oradan uzaklaştılar. Birdenbire yer döşemeleri beyaz kemikten kafataslarına dönüştü, hepsi de çığlık atıyor, bağırıyordu. Kaptan yere bakmaya cesaret edemedi. Bağırtıların arasında, "Perse burada, değil mi?" diye sordu ve bir sürgüyü açtı.

Beyaz önlüklü bir cerrah cesedin yanından doğrularak onlara yaklaştı. "Anlamıyorum, anlayamıyorum,” dedi.

"Perse'in ölüm nedeni ne?"

"Bilmiyoruz Kaptan. Kalpten, beyinden ya da şoktan değil. Durup dururken pat diye öldü... "

Kaptan cerrahın bileğini tuttu; bilek bir anda tıslayan bir yılana dönüştü ve onu ısırdı. Kaptan gözünü bile kırpmadı.

"Sen de kendine dikkat et. Senin nabzın da yüksek atıyor.”

Doktor başıyla onayladı. "Perse ağrılardan şikayet ediyordu. Bileklerine ve bacaklarına iğnelerin saplandığını söylüyordu. 'Kendimi eritilmiş balmumu gibi hissediyorum,' diyordu. Düştü. Ona yardım ettim. Bir çocuk gibi ağlamaya başladı. Kalbine gümüş bir iğne saplandığını söyledi. Öldü. İşte, siz de bakın. Fiziksel açıdan her şey normal görünüyor.”

"Ama bu imkânsız. Ölmesinin bir nedeni olmalı.”

Kaptan lomboza doğru yürüdü. Manikürlü ve bakımlı elleri mentol, iyot ve yeşil sabun kokuyordu. Beyaz dişleri pınl pırıl parlıyordu, yanakları ve kulakları pespembe olana dek fırçalanmıştı. Üniforması taze tuz rengindeydi, botları bir çift siyah ayna gibi parlıyordu. Alabros kesilmiş ve kusursuzca taranmış saçlanndan keskin bir alkol kokusu geliyordu. Nefesi bile antiseptikti, tazeydi ve temizdi. Üzerinde ufacık bir leke bile yoktu. Fırından yeni çıkmış, taze, kullanıma hazır, iyi bilenmiş cerrahi bir aletti adeta.

Adamlan da onunla aynı kalıptan çıkmış gibiydiler. insan onlara baktığında sırtlarında bakırdan büyük anahtarlar görmeyi umuyordu, ama öyle bir şey yoktu tabii. Pahalı, iyi yağlanmış, itaatkar ve hızlı oyuncaklar gibiydiler.

Kaptan, Mars gezegeninin uzayda giderek büyümesini izledi bir süre.

"Bir saate kadar şu kahrolası yere inmiş olacağız.

Smith, sen de yarasa filan gördün mü? Ya da başka bir kâbus?"

"Evet efendim. Roketimiz New York'tan havalanmadan bir ay kadar önce, efendim. Kıllı fareler ensemi ısırıyor, kanımı içiyorlardı. Daha önce söylemedim. Bu yolculuğa katılmama izin vermeyeceğinizden korktum."

"Neyse, önemli değil artık," dedi Kaptan ve iç çekti. "Ben de rüyalar gördüm. Flayatım boyunca hiç rüya görmemiştim, dünyadan ayrılışımızdan bir hafta öncesine kadar. Ondan sonra her gece beyaz bir kurt olduğumu gördüm rüyamda. Karlı bir yamaçta kapana kısılmışım. Gümüş bir mermiyle vurulmuşum. Göğsümde tahta bir kazıkla gömülmüşüm." Başını Mars'a doğru çevirdi. "Ne dersin Smith, geldiğimizi anlamış olabilirler mi?"

"Mars'ta insan olup olmadığını bilmiyoruz, efendim."

"Bilmiyor muyuz dersin? Daha yola çıkmadan sekiz hafta önce korkutmaya başladılar bizi. Şimdi de Perse'i ve Reynolds'ı öldürdüler. Dün Galville'i kör ettiler. Nasıl yaptılar bilmiyorum. Yarasalar, iğneler, rüyalar... İnsanlar durup dururken ölüyorlar. Başka bir devirde olsa büyücülük derdim. Ama

2120 yılındayız, Smith. Mantıklı insanlarız biz. Tüm bunlar olamaz, olmamalı. Her kimse onlar, iğneleriyle, yarasalarıyla işimizi bitirmeye çalışıyorlar." Aniden geri döndü. "Smith, git dosyamdan o kitapları getir. İndiğimizde yanımda olsunlar istiyorum."

Roketin güvertesine iki yüz kitap yığılıydı.

"Teşekkürler Smith. Şöyle bir göz attın mı onlara? Benim deli olduğumu düşünüyorsun herhalde... Belki de öyleyimdir. Onları Tarih Müzesi'nden getirtmeyi son anda akıl ettim. Rüyalarım yüzünden. Rüyalanmda yirmi gece boyunca bıçaklandım, parçalandım, ameliyat masasına çivilenmiş çığlık atan yarasalar, yeraltında siyah kutularda çürüyen şeyler, velhasıl bir yığın kötü, çirkin şey gördüm. Bütün mürettebatımız da rüyalarında cadılar, vampirler, hayaletler filan gördüler. Oysa hiçbirinin bilebileceği şeyler değil bunlar. Neden? Çünkü böyle feci şeylerle ilgili kitaplar yüz yıl önce yok edildi. Yasa gereği. Bu çirkin kitapları bulundurmak herkese yasak. Burada gördüklerin son kopyalar, tarihsel nedenlerle müzenin kasasında saklanıyorlardı.”

Smith tozlu ciltleri okumak için eğildi.

Edgar Allan Poe, *Gizem ve İmgelem Öyküleri;* Bram Stoker, *Drcıkula;* Mary Shelley, *Frankenstein,* Henry James, *Yürek Burgusu:* Washington Irwing, *Uykulu Kuytu Menkıbesi:* Nathaniel Hawtome, *Rappaccini'nin Kızı:* Ambrose Bierce, *Baykuş Kanyonu Köprüsünde Bir Hadise:* Lewis Caroll, *Alice Harikalar Diyarında:* Algemon Blackvvood, *Söğütler;* L. Frank Baum, *öz Büyücüsü;* Fİ. P Lovecraft, *Innsmouth Üzerindeki Gölge.* Ve dahası. Walter De La Mere'in, Wakefield'ın, Harvey'nin, Wells'in, Asquith'in, Fluxley'nin, hepsi de yasaklanmış yazarların kitaplan. Flepsi de Cadılar Bayramı'nın yasadışı ilan edildiği, Noel'in yasaklandığı yıl yakılmış kitaplar! "Ama efendim, bu kitaplar rokette ne işimize yarayacak?” diye sordu Smith.

"Bilmiyorum,” diyerek iç geçirdi Kaptan, "henüz yani... "

1

Huzur içinde yat. -çn

2

Christopher Marlovve, ' İhtiraslı Çobandan Sevgilisine", -*çn*

3

John Keaıs, "Sonbahar'a". -*çn*

4

Eflatun, *Devlet, -çn*

5

Kral James İncili, lsaiah 11:6. -*çn* 112q

**

Üç cadı, Kaptan'ın görüntüsünün oynaştığı kristal küreyi kaldırdılar, camdan cızırtılı, hafif bir ses geliyordu:

"Bilmiyorum,” diyerek iç geçirdi Kaptan, "henüz yani... "

Üç cadı birbirlerinin yüzlerine kızıl kızıl baktılar. "Fazla zamanımız yok,” dedi bir tanesi. "Yukarıdakileri, evdekileri uyarmak iyi olacak.” "Kitapları soracaklar. Durum pek iyi görünmüyor. Kaptan olacak o geri zekâlı!”

"Bir saate kadar roketleri inmiş olacak."

Üç cadı titreyerek yukarıdaki, kurak Mars Denizi'nin kıyısındaki şatoya baktılar. Şatonun en üst penceresinde ufak tefek bir adam, kan kırmızısı bir perdeyi aralamıştı. Üç cadının kazanlarını doldurdukları, balmumlannı şekillendirdikleri çorak araziye bakıyordu. Biraz daha ileride, on bin başka mavi ateş ve defne tütsüleri, siyah tütün dumanlan ve yabani incir, tarçın ve kemik tozu bulutlan Mars gecesinin göğünde yükseliyordu. Adam öfkeyle yanan büyülü ateşleri saydı. Kırmızı perde serbest bırakılınca düştü ve uzaktaki pencerede san bir ışık göz kırpar gibi oldu.

Edgar Allan Poe kuledeki pencerede duruyor, nefesinden hafif bir alkol kokusu geliyordu. Aşağıdaki cadıları görünce, "Hekate'nin arkadaşları bu akşam çok meşguller,” dedi.

Arkasından bir ses, "Bu gece, az önce Will Shakespeare'i gördüm, onları cesaretlendiriyordu. Deniz kıyısını boydan boya kaplamışlar; bu gece sırf Shakespeare'in ordusu on binleri buluyor; Üç Cadı, Oberon, Hamlet'in babası, Othello, Lear, hepsi, bin-lercesi! Tanrım, bir insan denizi adeta.”

"İyi adam, şu William," dedi Poe ve dönerek kırmızı perdeyi kapattı. Bir an durarak odanın ham taştan duvarlannı, siyah ahşap masayı, mum ateşini ve umutsuzca ateşe bakmakta olan diğer adamı, Ambrose

Bierce'i izledi.

"Hawthome'a söylemek zorundayız," dedi Poe. "Çok erteledik. Artık sadece birkaç saatimiz kaldı.

Onun evine benimle gelir misin Bierce?"

Bierce başını kaldırarak baktı. "Ne olacak bizim halimiz? Tann yardımcımız olsun."

"Roketteki adamları öldüremezsek ya da onları korkutup kaçıramazsak, burayı terk etmek zorunda kalacağız elbette. Jüpiter'e gideceğiz ve Jüpiter'e de gelirlerse Satürn'e gideceğiz, Satürn'e geldiklerinde de Uranüs'e veya Neptün'e ve en sonunda da Plüton'a..."

"Peki ya sonra?"

Poe'nun yüzü yorgundu; sönmeye yüz tutmuş korlar gibi bakan gözlerinde hâlâ bir miktar ateş, konuşmasında hâlâ hüzünlü bir şiddet vardı. Ellerini ve muhteşem kaşlanna düşen perçemlerini nereye koyacağını bilemez gibiydi. Çoktan kaybedilmiş karanlık bir davanın şeytanı, unutulmuş bir savaştan dönmüş bir general gibiydi. Dudakları ipek gibi yumuşak siyah bıyıklarını derin düşüncelerle kemirmiş, yıpratmıştı. O kadar ufak tefekti ki, geniş kaşları odanın karanlığında kendi kendilerine panldayan fosforlu nesneler gibi havada asılı duruyorlardı adeta.

"Bizim avantajımız onlardan daha üstün ulaşım olanaklarına sahip olmamız," dedi. "Tabii bir umudumuz da, o atom savaşlarından birinin patlaması, çözülmeleri ve karanlık çağlara geri dönmeleri. Batıl inançların muhteşem geri dönüşü, düşünebiliyor musun? O zaman anında dünyaya geri dönebilirdik." Poe'nun gözleri yuvarlak ve aydınlık kaşları altında pınl pırıl parladı. Tavana baktı. "Şimdi bu dünyayı da mahvetmek için geliyorlar! Pisliklerinin değmediği tek bir şey kalsın

istemiyorlar sanki, öyle değil mi?"

"Bir kurt sürüsünün tüm kurbanlannı öldürmeden, bağırsaklarını bile yemeden durduğu nerede görülmüştür?"

Poe, şaraptan çakırkeyif olmuş bir şekilde sallandı. "Ne yaptık ki biz onlara? Edebiyat eleştirmenleri önünde adil bir şekilde yargılandık mı? Hayır! Kitaplarımız sterilize edilmiş cerrahi maşalarla tutuldu ve kaynatılmak üzere aniseptik tanklara atıldı." Konuşmalarını kulenin merdiveninden gelen isterik bir çığlık böldü.

" Poe, Bierce!"

"Tamam, tamam, geliyoruz." Poe ve Bierce merdivenden indiklerinde, karşılarında merdiven boşluğunun taş duvarlarına yaslanmış nefes nefese bir adam buldular.

Adam onları görür görmez uçurumdan yuvarlanmak üzereymişçesine yakalarına yapıştı ve "Haberleri duydunuz mu?" diye bağırdı. "Bir saate kadar inecekler! Yanlarında kitaplar varmış, eski kitaplar, cadılar söyledi. Böyle bir zamanda kulede ne işiniz var? Neden bir şeyler yapmıyorsunuz?"

Poe, "Elimizden geleni yapıyoruz Blackwood. Sen daha yenisin bu işte. Hawthome'a gidiyoruz. İstersen sen de gel bizimle. Şey için..."

"Karanlık yok oluşumuz üzerine düşüneceğiz," dedi Bierce.

Aşağıya indiler. Loş, yeşil, kasvetli katlardan, rutubete, örümceklere, hülyalı örümcek ağlarına doğru indikçe, sesleri şatonun derinliklerinde yankılanıyordu.

"Endişelenme," dedi Poe^ kaşları devasa bir lamba gibi onların önünden iniyor, onlar alçaldıkça alçalıyordu. "Ötekileri bu akşam, ölü deniz boyuna topladım. Senin dostlannı ve benimkileri, Blackwood'un ve Bierce'in dostlarını. Hepsi oradalar. Hayvanlar, yaşlı kadınlar ve keskin beyaz dişli, uzun boylu adamlar. Tuzaklar hazır, kuyular ve evet, sarkaçlar da. Kızıl ölüm bile." Bu noktada sessizce güldü.

"Evet, kızıl ölüm bile. Kızıl ölüm gibi bir şeyin *var olabileceği* bir zamanın geleceği, kırk yıl düşünsem aklıma gelmezdi, hayır gelmezdi. Ama onlar..." Parmağıyla gökyüzünü gösterdi ve devam etti: "... onlar istediler bunu ve istediklerine de kavuşacaklar."

"Peki ama biz yeterince güçlü müyüz?" diye sordu Blackwood. "Güçlü olmak ne kadar güç gerektirir, kim bilebilir ki? En azından bize karşı hazırlıklı olmadıklarını biliyoruz. Daracık antiseptik pantolonlar ve akvaryum kavanozu kılıklı kasklarla gezen o temiz ve genç roket adamları... Yeni bir dinleri var ama hayal güçleri yok. Boyunlarına altın zincirler ucunda sallanan neşterler, başlarına mikroskop şekilli taçlar takıyorlar. Kutsal parmaklarındaki buhurdanlıklar, aslında batıl inançları kaynatarak yok etmek amacına yönelik mikrop öldürücü fırınlar. Poe, Bierce, Hawthorne, Blackwood gibi isimler onların temiz dudaklarından döküldüğünde küfürden başka bir anlam ifade etmiyor."

Şatonun dışında, sulak bir yerden geçtiler; kâbus gibi puslu, dağ gölüne benzemeyen bir dağ gölüydü burası. Hava pır pır eden kanat sesleriyle, rüzgârların ve karanlığın hareketiyle doluydu. Kamp ateşlerinin etrafından gelen sesler değişiyor, ateşin çevresindeki tipler sallanıyordu. Poe ateşlerin ışığında dantel

iğnelerinin durmaksızın ördüklerini, ördüklerini, ördüklerini gördü. Acı ve sefalet örüyordu iğneler, balmumu bebeklere kötülük örüyordu. Kazanlardan çıkan sanmsak, biber ve safran kokuları geceyi şeytani bir ekşilikle dolduruyordu.

"Devam edin," diye seslendi Poe, "sonra yine geleceğim."

Boş deniz kıyısı boyunca, siyah figürler ufalıp büyüyor, siyah, dumanlar olarak yükselip rüzgara karışıyordu. Dağlardaki kulelerde çanlar çalıyor ve bronz seslerle birlikte kapkara kuzgunlar, sürüler halinde havalanıp, döne döne küle dönüşüyordu.

**

Nathaniel Hawthome kapılan sürgüleyip size panjur aralığından bakan cinsten bir adamdı. Evde olduğunu bacasından çıkan dumandan veya sonbahar yağmurundan sonra çamurda bıraktığı ayak izlerinden anlardınız. Kışın camlar donup, ince bir buz tabakası içerinin görünmesini engellediğinde, soluk nefesinin izini pencerelerde sürerdiniz. Evi burada,

Mars'ın geri kalanından uzakta, üzerine karın düştüğü, yağmurların kızgın kumları serinlettiği veya Hawthome kapısından başını uzattığı anda yazın ya da bahann boy gösterdiği, Hawthome'nun kendisi için, kendi başına yarattığı bir arazideydi.

Poe, Bierce ve Blackwood hızlı adımlarla yaklaştıklarında, Hawthome'un biraz önce bir yaz gecesinin ılıklığına ve uzaklardaki elma ağaçlarının kokusuna açılan kapısı gürültüyle kapandı. Birkaç yağmur damlasının haykırışı duyuldu, polen kadar hafif birkaç kar tanesinin düştüğü görüldü; sonra her şey derin bir sessizliğe gömüldü. ^

Poe kapıya sertçe vurdu.

Nihayet, "Kim o?" diye sordu bir ses.

"Benim, Poe."

Epey bir süre sonra, "Ne istiyorsun?" diye sordu

ses.

"Sana son haberleri vermeye geldik."

"Biliyorum, biliyorum. Gökyüzünde gördüm. Kırmızı bir iz vardı."

"Aç kapıyı lütfen, yardımına ihtiyacımız var. Roketi karşılamanı istiyoruz."

"İnsanlarla karşılaşmaktan hoşlanmıyorum," dedi gizlenen Hawthome. "Ben zaten buraya ait de değilim. Ben sizin gibi değilim Poe, Bierce!"

Nihayet kapı gıcırtıyla açıldı ve Hawthome, kabarık ve dağınık beyaz saçlarını, siyah, gür, hayvani bıyıklarım ve derin, sorgulayan, yalnız gözlerini gösterdi. 4

"Roket adamlarını karşılayacak temsilcimiz sen olacaksın," dedi Poe. "Rehavete kapıldıklarında, hiçbir şeyden şüphe etmedikleri bir anda icaplarına bakacağız."

Hawthome'un gözleri, Poe'nun ellerini gizleyen siyah şala takıldı. Poe gülümseyerek, şalın altından bir mala çıkarttı.

"Amontillado mu yoksa?" diye irkilerek geri çekildi Hawthome.

"Misafirlerimizden biri için," diye yanıtladı Poe. Diğer elinde de bir kukuleta ve davetkâr bir şekilde, usulca çalan ziller vardı.

"Ya diğerleri için?"

Poe yine gülümsedi. "Kuyuyu kazmayı bu sabah bitirdik."

"Peki ya sarkaç?"

"Şu anda monte ediliyor."

"Peki ya diri diri gömme?"

"O da."

"Çok acımasız bir adamsın, Poe."

"Korkmuş ve öfkeli bir adamım. Ben bir tanrıyım, Hawthome, tıpkı senin gibi, hepimiz gibi bir tanrıyım. Ve yaratılarımız, istersen halkımız da diyebilirsin, sadece tehdit edilmekle kalmadı, yasaklandı ve yakıldı, yırtıldı ve sansürlendi, parçalandı ve yok edildi. Yarattığımız dünyalar yerle bir ediliyor! Tanrılar bile bazen savaşmak zorunda kalırlar." "Öyle mi?" dedi Hawthome başını hafifçe yana eğerek. "Evet. Belki de burada olmamızın nedeni budur. Buraya gelmiş olmamızın nedeni... "

"Savaş, savaş doğurur. Yıkım, yıkım doğurur. Dünyada, yüz yıl kadar önce, 2067 yılında, bizim kitaplanmızı yasadışı ilan ettiler. Edebi yaratılarımızı o şekilde yok etmeleri feci bir şeydi! Bizi... nereden desem?.. Ölümden mi, öteki âlemden mi, bilmiyorum... Soyut şeyleri sevmiyorum... Tek bildiğim dünyalarımızın ve yaratılarımızın bizi, neredeydiysek, işte oradan çağırmış oldukları. Biz de onları kurtarmak için çaba sarf ettik ve bunun için yapabildiğimiz tek şey geçen yüzyılı burada, Mars'ta geçirmek oldu. Dünyanın o korkunç bilim adamlarının ve onların şüphelerinin altında kalacağını umarak bekledik. Ama şimdi onlar buraya, bizi temizlemeye

geliyorlar. Bizi ve bizim karanlık şeylerimizi, tüm simyacıları, cadıları ve vampirleri... Bilim yeryüzündeki ülkeleri, uzayın orasına burasına dağılmış ve sonunda topluca göç etmekten başka bir çareleri kalmamış, eskimiş ne varsa teker teker istila ettikçe... Sana ihtiyacımız var Havvthome."

"Ama ben sizden değilim! Sizi ve diğerlerini onaylamıyorum," diye bağırdı Hawthome, içerlemiş bir edayla. "Ben bir fantezi yazan değildim, cadılarla, vampirlerle ve gece yarısı şeyleriyle uğraşmadım!"

"Rappaccini'nin Kızı ne o zaman?"

"Saçma! Tek bir öykü sadece. Eh, belki birkaç tane daha yazmış olabilirim, ama ne var bunda yani? Asıl önemli eserlerimde o saçmalıklar yer almaz!" "Yanlışlıkla veya değil, seni de bizimle aynı kefeye koydular. Senin eserlerini de yok ettiler. Sen de onlardan nefret ediyor olmalısın,4Hawthome."

Salak ve kabalar, diye düşündü Hawthome. Roket alevinin gökyüzünde bıraktığı büyük kırmızı ize baktı. "Tamam," dedi sonunda, "size yardım edeceğim."

**

Kuru denizin gece yansı kıyılannda hızla ilerlediler. Ateşlere ve dumanlara ulaştıklarında, Poe yeni emirler vermek, kaynayan zehirleri kontrol etmek ve tebeşirle beş köşeli yıldızlar çizmek amacıyla durakladı. "iyi!" diye bağırdı. Koştu. "Aferin!" Yine koştu. Othello'nun ve Oberon'un, Arthur'un ve Macbeth'in gölgelere gizlenmiş, zırhlarını kuşanmış ordulannın yanından geçti, kılanlar, kızgın cinler, ağızlanndan ateş çıkartan bronz ejderhalar, zehir saçan engerek yılanlan, titrek cadılar vardı. Hayal gücü denilen denizin çekilirken kıyıya bıraktığı adi, iğrenç çerçöp gibiydiler; inliyor, köpürüyor, tükürük saçıyorlardı.

Bierce durdu. Bir çocuk gibi soğuk kumun üstüne oturdu. Ağlamaya başladı. Onu teskin etmeye çalıştılar, ama söylenenlere kulak asmıyordu. "Kitaplarımızın son kopyalan da yakıldığında başımıza gelecekleri

düşünüyorum... "

Bir an soğuk bir hava esti.

"Böyle şeyleri konuşmayalım."

"Ama konuşmak zorundayız," diye feryat etti Bierce. "Şimdi, roket inerken, senin Hawthome, Poe, Coppard, hepinizin renginin attığını görüyorum. Sönmekte olan odun alevleri gibisiniz... Suratlannız inceliyor, avurtlarınız çöküyor... "

"Ölüm. Başımıza gelecek bu! Hepimiz için gerçek ve nihai ölüm."

"Biz sadece yerkürenin tahammülü sayesinde varlığımızı muhafaza edebiliyoruz. Eğer bu gece son bir buyrukla, geriye kalan son birkaç kitabımızı da yakarlarsa, bir mum alevi gibi söneceğiz."

Hawthome kara kara düşünmeye başladı. "Kim olduğumu merak ediyorum. Bu gece dünyada hangi zihinde varlık buldum acaba? Afrika'da bir kulübede öykülerimi okuyan bir münzevinin zihninde mi mesela? Zamanın ve bilimin rüzgarındaki yalnız mum, isyankar sürgünümde beni var eden titrek ışık o mu? O mu, yoksa terk edilmiş bir tavan arasında beni tam zamanında bulan bir oğlan çocuğu mu? Ah, dün gece kendimi hasta hissettim, hasta, hasta, hasta. İliklerime kadar hasta. Çünkü hem ruhun bir bedeni var, hem de bedenin bir bedeni; ruh bedenimin bütün eklemleri sızlıyordu dün gece. Üflenmiş, sönmek üzere olan bir mum gibi hissediyordum kendimi. Sonra birdenbire ayağa fırladım ve sanki bana yeni bir ışık bahşedilmiş gibi hissettim kendimi. Sanki bir çocuk dünyadaki sararmış bir çatı katında, benim yıpranmış, sararmış bir kopyamı bulmuş da, üzerindeki tozlar nedeniyle hapşırmış gibi. Ve böylece

sanki kısa bir süre daha bahşedildi bana."

**

Kıyıdaki bir kulübenin kapısı gürültüyle açıldı. Dışarıya, derileri üzerinden katman katman sarkan, kısa boylu, zayıf bir adam çıktı ve diğerlerini hiç dikkate almadan oturup, önünde kavuşturduğu ellerine bakmaya başladı.

"Benim asıl üzüldüğüm bu," diye fısıldadı Black-vvood. "Baksana, nasıl da eriyor, öldü ölecek... Bir zamanlar bizden, biz insanlardan bile daha gerçekti. Onu bir fikrin iskeletiyken aldılar, ona yüz yıllarca pembe yanaklar, kar gibi ak sakallar taktılar, kırmızı kadifeden elbiseler ve siyah çizmeler giydirdiler, ren geyikleri verdiler ve kutsal bir insan muamelesi yaptılar. Ve onu yüzyıllar boyu ürettikten sonra, deyim yerindeyse bir fıçı dezenfektanda boğdular." Adamlar sessiz kaldı.

"Dünyada Noel'siz hayat neye benziyor acaba?" diye merak etti Hawthome. "Sıcak kestaneler veya ağaçlar ya da süsler, trampetler veya şekerler... Hiçbiri yok, hiçbiri, sadece kar, rüzgar ve boğulmuş, hayal gücünden yoksun, olgusal insanlar var."

Hepsi sakallan karışmış, solgun kırmızı kadife kıyafetli, zayıf, yaşlı, küçük adama baktılar.

"Onun hikâyesini biliyor musunuz?"

"Tahmin edebiliyorum. Cam gözlü psikologlar, kurnaz sosyologlar, ağzı kalabalık, kıskanç eğitimciler, antiseptik ebeveynler... "

"Dickens onu gördü mü?"

"Dickens!" diye öfkeyle bağırdı Poe. "O geri zekâlı! Buraya bizi ziyaret etmeye geldi. Anlıyor musunuz, ziyaret

etmeye. 'Nasılsınız?' diye bağırdı. 'Kendinize ne hoş bir yuva bulmuşsunuz burada!' Dickens, burada bir göründü, sonra da kayboldu. Neden? Çünkü büyük yangında yakılan tek kitabı *Bir Noel Şarkısı* ve birkaç da hayalet öyküsüydü.

Sonsuza dek dünyada yaşayacak o! Sansüre uğramayan o kadar çok kitap yazdı ki."

"Haksızlık bu," diye itiraz etti Hawthome. "Onun orada kalması, benimse burada olmam... "

"Korkunç bir hata," diyerek onayladı herkes onu. "İnsanlar sansasyonel eserleriyle hatırlanıyorlar," diye bir gözlemde bulundu Bierce. "Beni 'Baykuş Kanyonu Köprüsü'yle hatırlıyorlar mesela. Poe'yu da daha ciddi makaleleriyle değil de cesetleri ve dehşetiyle. Ve..."

Bierce devam etmedi. Derin bir iç çekerek öne doğru devrildi ve bedeni yanarak, herkesin gözünün önünde mavi bir toza ve kömürleşmiş kemiklere dönüştü. Külleri havada siyah paçavralar gibi uçuştu ve şok içinde bu manzarayı izleyen yüzlere, korkunç bir kar gibi kondu.

"Bierce, Bierce!"

"Gitti, yok oldu!"

Havaya, ta yukarıdaki soğuk yıldız kümelerine baktılar.

"Son kitabı da gitti. Dünyada biri, bir yerde, tam şu anda yaktı onu."

"Ruhu şad olsun, artık ondan geriye hiçbir şey kalmadı. Zira biz neyiz? Kitap! Başka bir şey değil! Onlar da gidince geriye görecek bir şey kalmıyor." Gökyüzünü vızıldayan güçlü bir ses kapladı. Vahşice bağırarak havaya baktılar. Gökyüzünü cızırdayan ateşten bulutlarla

kaplayan roket üzerlerinde duruyordu. Deniz kıyısındaki

adamların çevresinde el fenerleri hızla aşağı yukarı doğru sallanıyor, haykırışlar, fokurdamalar ve kaynayan şeylerin kötü kokulan duyuluyordu. Mumdan gözleri olan bal kabaklan serin ve açık havaya kaldırılıyordu. Zayıf parmaklar yumruk şeklinde sıkılıyor ve bir cadının çürümüş ağzından şu sözcükler dökülüyordu:

"Gemi gemi,

Bozul da düş gemi,

Çatla, patla, titre, eri,

Davul tozu büksün demiri."

"Artık gitme vakti geldi," diye mınldandı Hawthome. "Jüpiter'e, Satürn'e veya Plüton'a."

"Kaçalım mı yani?" diye bağırdı Poe rüzgara karşı. "Asla."

"Yorgun ve yaşlı bir adamım ben."

Poe yaşlı adamın yüzüne baktı ve ona inandı. Büyük bir kayanın üzerine çıktı ve uğuldayan rüzgar altında on binlerce gri gölgeye, yeşil ışığa ve san göze baktı.

"İğneler!" diye bağırdı.

Roket hızla üzerlerinden geçti.

"Tozlar!" diye bağırdı.

Yoğun ve sıcak bir acı badem, misk, kimyon, kazayağı ve süsenotu kokusu ortalığı sardı.

Roket lanetli bir ruhun acı çığlığıyla, istikrarlı bir şekilde alçaldı, alçaldı, alçaldı. Poe öfkeyle, gözlerinden ateş fışkırarak baktı rokete. Yumruklannı havaya kaldırdı; ısı, koku ve nefret orkestrası bir senfoni gibi yanıt verdi ona. Yarasalar yontulmuş odun parçacıkları gibi havalandılar! Yanan kalpler birer füze gibi fırlayarak, şakıyan gökyüzünde kandan havai fişekler gibi patladılar. Roket hiç durmaksızın alçalıyor, alçalıyor ve bir sarkaç gibi iniyordu. Poe roketin havayı aç bir kurt gibi yaran her salınışında öfkeyle uluyup geriye çekiliyordu. Ölü Deniz'in tamamı, insanlann kapana kısıldığı ve o korku makinesinin, o panldayan baltanın inmesini beklediği bir kuyuya benziyordu. Çığın altında kalan insanlardı onlar!

"Yılanlar!" diye bağırdı Poe.

Ve fosforlu yeşil yılanlar kıvrıla kıvrıla rokete atıldılar. Ama roket salınarak, ateşle, hareketle ve kırmızı kuş tüylerini andıran egzoz dumanlarını kuma bir kilometre boyunca yayarak geldi.

"Saldırın!" diye çığlık attı Poe. "Plan değişti. Tek bir şansımız var! Koşun! Saldırın! Saldırın! Onları bedenlerinizle boğun! Öldürün!"

Poe azgın bir denize yönünü değiştirmesini, ilkel zamanlardan beri aktığı yatağını boşaltmasını emret-mişçesine, vahşi ateş damlalan ve onların bıraktığı izler bir yelpaze gibi açıldı; rüzgar gibi ve yağmur gibi ve denizin kumlanna düşen yıldınmlar gibi, sinerek ve bağırarak, ıslık çalarak ve inleyerek, tekleyerek ve toplanarak, boş nehir deltalanndan rokete doğru koşmaya başladı. Roket ise sönmüş metal bir meşale gibi, en uzaktaki kovukta, boylu boyunca yatmaktaydı. Sanki köpürdeyen lavla dolu kara bir kazan devrilmiş, kaynayan insanlar ve inleyen

hayvanlar denizin kuru derinliklerini dövmeye başlamıştı!

"Öldürün onları!" diye bağırdı Poe koşarak.

"Belki," diye mırıldandı Hawthorne. Kadim zamanlardan kalma denizin kıyısında yalnız başına kalmıştı.

**

Roket adamlan, ellerinde silahlarıyla gemiden atladılar. Av köpekleri gibi havayı koklayarak, sinerek ilerlediler. Hiçbir şey görmediler. Rahatladılar.

En son Kaptan indi gemiden. Sert emirler verdi. Odun toplandı, tutuşturuldu, çabucak bir ateş yakıldı. Kaptan adamlannı bir baş işaretiyle yarım daire şeklinde etrafına topladı.

"Yeni bir dünya," dedi. Kendinden emin bir şekilde konuşmak için kendini zorluyordu, ama arada bir tedirginlikle omuzlannın üzerinden, boş denize bakmaktan da kendini alamıyordu. "Eski dünya geride kaldı. Yeni bir başlangıç yapacağız. Burada kendimizi bir kez daha ve daha güçlü bir şekilde bilime ve ilerlemeye adamamızdan daha sembolik bir şey olabilir mi?" Keskin bir baş hareketiyle yardımcısına işaret etti. "Kitaplar."

Eski kitaplar getirildi.

Alevlerin ışığı kitapların yaldızları sönmüş kapaklarım aydınlatıyordu: *Söğütler, Yabancı, Dr. Jekyll* ve Mr. *Hyde, Oz Büyücüsü, Pellucidar, Zamanın Unuttuğu Ülke, Bir Yaz Gecesi Rüyası* ve Machen'in, Edgar Allan Poe'nun, Cabell'in, Dunsany'nin, Blackwood'un ve Lewis Carroll'ın iğrenç isimleri ve daha birçok isim, eski isim, şeytani isim, kara isim, kafir isim...

"Yeni bir dünya. Bir jest olarak, eski dünyanın son kalıntılannı yakıyoruz."

Kaptan kitaplardan sayfalar koparttı. Yırtık sayfalan teker teker ateşe attı.

Bir çığlık!

Adamlar geriye doğra sıçrayarak, ateşin ötesine,

yaklaşmakta olan boş denize baktılar.

121

Bir çığlık daha! Yüksek perdeden inleyen bir ses; bir ejderhanın ölümünü ya da devasa bir deniz canavarının sulan çakıllara kadar çekilen ve buharlaşan denizinde dövülen bronzlaşmış bir balinanın soluksuz kalışını andıran bir ses.

Bir an önce var olan bir şeyin bıraktığı boşluğu doldurmak için hızla akan havanın sesi.

Temiz roket adamlar çığlığın bir dalga gibi üzerlerine geldiği yönlere döndüler yüzlerini.

Kaptan son kitabı da ateşe attı düzgünce.

Havanın titreşmesi durdu.

Sessizlik.

Roket adamları başlannı eğip etrafı dinlediler.

"Kaptan, duydunuz mu?"

"Hayır."

"Bir dalga gibi, efendim. Denizin dibinde! Sanki orada bir şey gördüm. Siyah bir dalga. Büyük, bize doğra koşuyordu."

"Yanılmış olmalısın."

"Peki ama o ses neydi o zaman?"

"Sana *hiçbir şey* duymadın diyorum."

"İşte, yine duyuyorum." '

"Neyi?"

"Görmüyor musunuz? tşte orada! Şato! Epey uzakta. O gölün kıyısındaki siyah şato. Ortadan ikiye ayrılıyor. Çöküyor."

Adamlar boş boş baktılar. "Ben görmüyorum."

Adamlar gözlerini kıstılar ve ilerlediler.

Smith titreyerek onların arasında duruyordu. Başını ellerinin arasına aldı. Bir düşünceyi yakalamaya çalışıyor gibiydi. "Hatırlıyorum. Evet, şimdi hatırlıyorum. Çok

uzun bir zaman önceydi. Henüz çocuktum. Bir kitap okumuştum. Bir öykü. Sanırım adı Usher'dı. Evet, evet, Usher. 'Usher Evi'nin Çöküşü'..."

"Yazan kimdi?"

"Ben, ben... Hatırlamıyorum."

"Usher mı? Hiç duymadım."

"Evet, Usher, adı buydu. Yine çöktüğünü gördüm, şimdi, tıpkı öyküde olduğu gibi."

"Smith!"

"Emredin efendim!"

"Yann psikoanalize git!"

"Başüstüne efendim!" Çakı gibi bir selam verdi Smith.

"Dikkatli ol!"

Adamlar, uzun sahile ve alçak tepelere bakmak için, ellerinde silahlan, parmaklarının ucunda, geminin steril ışığının ötesine geçtiler.

"Burada hiç kimse yok," diye fısıldadı Smith, hayal kırıklığına uğramış bir şekilde. "Hiç kimse!" Rüzgar inleyerek, kumları ayakkabılarının üzerine üfledi.

90

Çılgınlık Karnavalı

'"Kasvetli, karanlık, sessiz bir sonbahar gününü, iç karartıcı bir arazide at sırtında geçirmiştim. Gökteki alçak bulutlar insanı boğuyordu. Sonunda, akşamın gölgeleri uzarken, hüzünlü görünen Usher Evi belirdi karşımda.'"[1]

Bay William Stendahl yaptığı alıntıya ara verdi. Ev orada, alçak ve karanlık bir tepenin üzerinde duruyordu. Köşe taşında 'M.S. 2249' ibaresi okunuyordu.

"Bitti," dedi mimar Bay Bigelow, "işte anahtarlar, buyrun Bay Stendahl."

tki adam, sakin bir sonbahar öğleden sonrasında, birlikte sessizce ayakta duruyordu. Ayaklarının altında, kuzgun karası çimlerin üzerinde, mimari projeler seriliydi.

"Usher Evi," dedi Bay Stendahl keyifle. "Planlandı, inşa edildi ve parası ödendi. Bay Poe görse zevkten dört köşe olurdu... "

Bay Bigelovv gözlerini kıstı. "Her şey istediğiniz gibi olmuş mu efendim?"

"Evet!"

"Rengi istediğiniz gibi *kasvetli ve feci* olmuş mu?" *"Çok*

kasvetli ve *çok* feci olmuş."

"Duvarlar... yeterince *rutubetli* ve *küflü* mü?"

"Mükemmel derecede!"

"Göl yeteri kadar *siyah* ve *korkunç* mu?" "İnanılmaz

ölçüde siyah ve korkunç!"

"Peki ya sazlar? Onları boyadık, biliyorsunuz, tstediğiniz gri ve koyu siyah tonu tutturabilmiş miyiz?"

"Tam anlamıyla dehşet verici!"

Bay Bigelow mimari projelerine baktı. Kısmen onlardan alıntılayarak, "Tüm yapı bir soğukluk, kalp sıkışması, zihin bulanıklığı hissi yaratıyor mu?" diye sordu.

"Bay Bigelow, elinize sağlık! Tebrik ederim. Harcadığım her kuruşa değdi. Tek kelimeyle çok *güzel* oldu."

"Teşekkür ederim. Ne yaptığımızı anlamadan çalıştım ama... Epey kafa karıştırıcı bir işti. Farkındaysanız, burada, bu arazide daima alacakaranlık hakim, hep Ekim ayı hüküm sürüyor ve arazi hep bereketsiz, verimsiz ve ölü. Bayağı uğraştırdı bizi. Her şeyi öldürdük. On binlerce ton DDT kullandık. Tek bir yılan, kurbağa, sinek veya başka bir şey kalmadı. Her zaman, daima, sürekli alacakaranlık hakim buraya Bay Stendahl! Bundan gurur duyuyorum. Gizli makineler güneşi engelliyor. Ortam hep *iç daraltıcı*, tam olmasını istediğiniz gibi."

Stendahl iç daraltıcılığı, bunaltıcılığı, iğrenç kokulan, velhasıl özenle oluşturulmuş tüm o atmosferi büyük bir zevkle seyretti. Ve o ev! O çökmekte olan korku, o şeytani göl, o mantarlar, o yaygın çürümüşlük hissi... Plastik veya değil, ne fark eder, kim bilecekti ki?

Sonbahar göğüne baktı. Yukarıda, uzaklarda bir yerde 125

güneş vardı. Bir yerlerde aylardan mayıstı, gökyüzünün masmavi olduğu, san bir aydı. Yukarıda bir yerlerde, modem ülkenin yolcu roketleri, doğudan batıya, batıdan doğuya, tüm kıtayı yanarak katediyorlardı. Ama onların çığlıkları, ses yalıtımı yapılmış bu eski sonbahar ülkesinde kısılıyor, boğuluyor, duyulmuyordu.

"Artık işimi bitirdiğime göre," dedi Bay Bigelow tedirginlikle, "tüm bunlarla ne yapacağınızı sorabilir miyim?"

"Usher'la mı? Tahmin edemiyor musunuz?"

"Hayır."

"Usher ismi size hiçbir şey ifade etmiyor mu?”

"Etmiyor."

"Pekala, ya Edgar Allan Poe ismi?"

Bay Bigelow kafasını hayır anlamında salladı.

"Elbette," dedi Stendahl ve kibarca, hoşnutsuz bir ses çıkarttı. Düş kınklığı ve küçümseme kan- şımı bir duyguyu dışavuruyordu bu ses. "Mübarek Bay Poe'yu bilebileceğinizi nasıl düşünebildim ki zaten? Çok uzun yıllar önce ölmüş bir yazardı o, Lincoln'den bile daha önce. Dört yüz yıl önce demektir bu. Tüm kitapları Büyük Yangın'da yakıldı."

"Ha," dedi Bay Bigelow bilmiş bir edayla, *"onlardan* biri desenize."

"Evet, onlardan biri Bay Bigelow. O, Lovecraft, Hawthome, Ambrose Bierce ve tüm dehşet, fantezi, korku ve hatta gelecek öyküleri; hepsi yakıldı. Kalpsizce. Yasa çıkardılar. Ha, başlangıçta ufacıktı. Yüzyıllarca önce bir kum taneciğinden farksızdı. İşe kitapları kontrol etmekle başladılar ve tabii filmleri de... O veya bu şekilde, o veya bu siyasal veya dini önyargı, birlik ve beraberlik

baskılan... Bir şeylerden korkan bir azınlık hep oldu. Karanlıktan, gelecekten, geçmişten, şimdiden, kendinden ve kendi gölgesinden korkan ezici bir çoğunluk da vardı hep." "Anlıyorum.[1]'

"Siyaset kelimesinden bile korktular (hatta, duyduğum kadanyla, bazı gerici unsurlar arasında bu kelime sonunda komünizm ile aynı anlama gelmeye başlamış ve insanlar canlannı tehlikeye atmadan o kelimeyi kullanamaz hale gelmişler). Neyse, orada bir vidayı, burada bir somunu sıkıştıra sıkıştıra, orasını burasını çekiştire çekiştire, sonunda sanatı ve edebiyatı çiğnene çiğnene tadı kaçmış bir sakıza çevirdiler. Sonra film kameralan kısa kesmeye, tiyatrolar kararmaya başladı ve yazılı basından eskiden Niagara Şelaleleri'nden boşanır gibi akan okuma malzemeleri de zararsız, saf

damlacıklara dönüştüler. İnanır mısınız, 'kaçış' kelimesi bile radikal addedilir oldu."

"Öyle mi gerçekten?-'

"Öyle! Herkesin gerçeklikle yüzleşmesi lazım dediler. Şimdi ve burayla yüzleşmeliymiş herkes! Şimdi ve burada olmayan her şey gitmeli, yok olmalıymış. Bütün o güzel edebi yalanlar ve fanteziler havada uçarken

vurulmalıymış. Ve yirmi yıl önce, 2229 yılının bir pazar günü, onları bir kütüphane duvarının önüne dizdiler; Noel Babayı, Başsız Süvari'yi, Pamuk Prenses'i,

Rumplestiltskin'ı ve Kaz Ana'yı... Ah, nasıl da acı doluydu! Onları vurdular, kâğıttan şatoları yaktılar, masal kurbağalarını, masal krallannı ve 'sonsuza dek mutlu yaşayan insanlar'ı da (çünkü, elbette hiç kimse 'sonsuza dek mutlu yaşamazdı' ve bu bir gerçekti!). Ve sonunda 'Bir Varmış Bir Yokmuş', 'Bir Yokmuş Hiç Yokmuş'a

döndü.

"Ve Rickshaw hayaletinin küllerini, Oz ülkesinin molozlanyla birlikte havaya savurdular. İyi Cadı Glinda'nın etlerini kemiklerinden ayırdılar,

Polikrom'u bir tayf ölçerde paramparça ettiler ve balkabağı fenerlerini biyologlar balosunda kaymaklı tatlı olarak sundular! Jack'in fasulye sırığı bir bürokrasi çalılığında yok oldu. Uyuyan güzel bir bilim adamının öpücüğüyle uyandı ve yine onun yaptığı bir iğne ile öldü. Ve Alice'e bir şişeden onu öylesine ufaltan bir şey içirdiler ki, artık 'ilginçli, ilginçli' diye bağıramaz oldu. Aynayı çekiçle kırdılar ve böylece bütün kırmızı şahlardan ve istiridyelerden kurtulmuş oldular."

**

Yumruklannı sıktı. Tannm nasıl da birdenbire bastırmıştı! Suratı kıpkırmızıydı, soluk soluğa kalmıştı.

*

Bay Bigelow ise bu patlamaya şaşırmıştı. Bay Stendahl'a gözlerini kırpıştırarak baktı ve en sonunda, "Özür dilerim ama neden bahsettiğinizi hiç an-lamıyoaım. İsimler, isimler... bir şey ifade etmiyor bunlar bana. Ama benim duyduğum kadarıyla, yakma operasyonu hiç de fena bir şey değilmiş," dedi.

"Defol!" diye bağırdı Stendahl. "Gözüm görmesin seni. Paranı aldın, işini yaptın, artık beni rahat bırak, geri zekâlı şey!"

Bay Bigelow işçilerini topladı ve gitti.

Bay Stendahl evinin önünde yalnız kaldı.

"Dinleyin beni," dedi yukarıda gözlerden uzakta uçuşan roketlere. "Hepinize gününüzü göstereceğim. Bay

Poe'ya reva gördüğünüz şeyler için size güzel bir ders

vereceğim. Bugünden itibaren ayağınızı denk alın. Usher Evi artık çalışmaya başladı!"

Yumruğunu havaya doğru salladı.

**

Roket indi. İçinden bir adam çıktı. Eve baktı. Gözlerinde hoşnutsuz bir ifade vardı, canı sıkılmış gibiydi. Hendeği aştı ve ufak tefek adamı orada buldu.

"Adınız Stendahl mı?"

"Evet, Bay Stendahl benim," dedi ufak tefek adam.

"Ben Garrett, Ahlaki tklim'de müfettişim." Asabi adam eve doğru bir kart salladı. "Bu yerin ne olduğunu bana bir anlatsanıza, Bay Stendahl."

"Elbette. Bu bir şato. Hayaletli bir şato da diyebilirsiniz."

"Hoşlanmadım bu işten, Bay Stendahl, hem de hiç. Hoş bir tınısı yok o - kelimenin; hayaletli de ne demek?"

"Basit aslında. Ben, Hz. İsa'nın doğumundan sonraki 2249 yılında, mekanik bir mabet inşa ettim. İçeride elektronik dalgalar vasıtasıyla uçuşan bakırdan yarasalar, plastik mahzenlerde dolanan pirinçten fareler, dans eden robot iskeletler, kimyasal maddeler ve yaratıcılık kullanılarak yapılmış vampirler, soytanlar, kurtlar ve beyaz hayaletler var." "Ben de tam bundan

şüpheleniyordum," dedi Garrett sakince gülümseyerek. "Korkarım sizin bu yerinizi yıkmak zorundayız."

"Burayı keşfeder etmez geleceğinizi biliyordum zaten."

"Bana kalsa daha önce de gelirdim, ama Ahlaki tklim'de niyetinizden emin olmadan harekete geçmemizin yanlış olacağına karar verdik. Ama merak etmeyin, yıkıcılan ve yakma ekibini akşam yemeğinden önce buraya getirebiliriz. Gece yarısına kadar eviniz çatıdan mahzene kadar yerle bir edilmiş olur. Bay Stendahl, kusura bakmayın ama, sizin biraz salak olduğunuzu düşünüyorum, efendim. Kim bilir ne güçlüklerle kazandığınız parayı böyle boş şeylere harcamanız... Burası size, neresinden baksanız, üç milyon dolardan aşağıya patlamamıştır." "Dört milyona patladı! Ama Bay Garrett, genç yaşımda yirmi beş milyon dolar mirasa kondum. Saçıp

savuracak kadar çok param var yani, merak etmeyin. Öte yandan evi bitireli daha bir saat bile ."imadan, sizin yıkıcılarınızla kapıda şıp diye biti- • ermenize üzülmedim desem yalan olur. Oyuncağımla hiç değilse bir yirmi dört saatçik oynamama _zin veremez misiniz?"

"Yasayı biliyorsunuz. Hiçbir esneklik tanımıyor. Kitap yok, ev yok, hayaletleri, vampirleri, perileri ya da hayali herhangi bir yaratığı o veya bu şekilde çağrıştıran şeyler üretmek yasak... ne olursa olsun." "Bu gidişle Babbittler'i de yakarsınız siz."

"Siz zaten zamanında başımıza epey bir dert açmışsınız, Bay Stendahl. Hepsi kayıtlarda var. Yirmi yıl önce. Siz ve kütüphaneniz... "

"Evet, ben ve kütüphanem. Ve benim gibi birkaç kişi daha. Poe zaten yüzyıllardır unutulmuş durumdaydı, Oz ve diğer yaratıklar da öyle. Ama benim küçük bir zulam vardı. Kütüphanelerimiz vardı; benim ve birkaç özel vatandaşın daha, ta ki siz meşaleli ve yakma fırınlı adamlarınızı yollayıp, benim elli bin kitabımı yırtıp, yakıp yok edene kadar. Cadılar Bayramı'nın kalbine tahta bir kazık saplamanız, film yapımcılarınıza eğer bundan sonra film çekeceklerse, sadece Ernest Hemingway çekmelerini söylemeniz de aynı şey. Tanrım, *Çanlar Kimin için Çalıyor'u* kaç defa izlediğimi hatırlamıyorum. En az otuz farklı versiyonu var. Hepsi de gerçekçi. Hep gerçek, hep gerçek. Hep şimdi ve hep burada ve hep cehennem!" "Yaranamıyoruz bir türlü!"

"Bay Garrett, tam ve ayrıntılı bir rapor yazmak zorundasınız, değil mi?"

"Evet, öyle."

"Öyleyse, sırf merakınızı tatmin etmek için, içeriye girip etrafa şöyle bir göz atmak istemez misiniz? Emin olun bir dakikanızı bile almaz."

"Tamam o zaman, siz önden gidin. Ve bir oyun oynamaya da kalkmayın. Tabancam yanımda." Usher Evi'nin kapısı gıcırdayarak açıldı. İçeriden rutubetli bir rüzgar ve kayıp dehliz mezarlannda soluk alıp veren yeraltı körüklerini andıran inleme ve iç çekme sesleri geliyordu.

Yer karolarının üzerinden bir fare hoplayarak geçti. Garrett bir çığlık atarak onu tekmeledi. Fare devrildi ve naylon kürkünden müthiş bir pire sürüsü boşandı; pirelerin hepsi de metaldendi.

"İnanılmaz!" dedi Garrett incelemek için eğilirken.

Duvardaki bir oyukta yaşlı bir cadı oturuyordu, balmumundan yapılmış titrek ellerinde birtakım turuncu ve mavi kartlar vardı. Başını aniden kaldırdı ve ellerindeki yağlı kâğıtları sallayarak Garrett'a, "Ölüm!" diye bağırdı.

"İşte bahsettiğim şey *tam da bu* \[11] dedi Garrett. "Vahim, çok vahim!"

"Onu şahsen yakmanız için size verebilirim."

"Gerçekten mi?" Garrett bu fikirden hoşlanmıştı. Ardından kaşlarını çattı. "Tüm bunları ne kadar da iyi karşılıyorsunuz!?" dedi kuşkulu bir edayla.

"Benim için burayı yaratabilmiş olmak bile yeterince büyük bir mükafat. Modem, şüpheci bir dünyada, Ortaçağ'dan kalma bir atmosfer yaratabilmiş olduğumu bilmek, bunu gerçekten de başarmış olduğumu söyleyebilmek... Bu, her şeye değer."

"İtiraf etmek güç ama, dehanıza benim de bir miktar hayran kaldığımı söylemem lazım, efendim." Garrett güzel bir kadın siluetinin, hülyalı bir buğu şeklinde, fısıldaya fısıldaya önünden geçtiğini gördü. Rutubetli bir koridorun ucunda bir makine vızıldıyordu. Pamuk helva makinesi gibi sürekli dönen bir düzenekti bu, o döndükçe buğular yükseliyor ve belli belirsiz mırıltılarla sessiz koridora yayılıyordu. Durup dururken bir maymun peyda oldu.

"Dur orada!" diye bağırdı Garrett.

"Korkma," dedi Stendahl ve hayvanın siyah göğsüne bir şaplak attı. "Bir robot bu sadece. Biraz önceki cadı gibi iskeleti bakırdan. Bak." Maymunun göğsündeki kılları ayırdı ve kılların altından metal ortaya çıktı.

"Evet," dedi Garrett ve o şeyi sevmek için çekingenlikle elini uzattı. "Ama neden Bay Stendahl, tüm bunlar neden? Böyle bir saplantıya kapılmanıza neden olan şey nedir, Tann aşkına?"

"Bürokrasi, Bay Garrett. Ama şimdi anlatacak vaktim yok. Devlet çok yakında anlayacak zaten." Maymuna kafasıyla bir işaret yaptı. "Tamam. *Şimdi!"* Maymun, Bay Garrett'ı öldürdü.

Pikes gözlerini masadan kaldırarak baktı.

"Bitti mi Pikes?" diye sordu Stendahl.

"Evet, efendim."

"Müthiş bir iş çıkardın."

"Eh, bunun için para alıyorum, Bay Stendahl," dedi Pikes usulca. Bu sırada robotun plastik göz kapaklarını kaldırıyor ve cam bir göz yuvarlağını, lastikli kaslara tutturmaya çalışıyordu. "İşte oldu." "Hık demiş Bay Garrett' ın burnundan düşmüş." "Onu ne yapacağız?"

Pikes gerçek Bay Garrett'ın ölü bedeninin yattığı betonu gösterdi kafasıyla.

"En iyisi onu yak Pikes. tki Bay Garrett'ımız olsun istemeyiz, değil mi?"

Pikes, Bay Garrett'ı tuğla fınna sürükledi. "Elveda." Bay Garrett'ı içeri itti ve fınnın kapısını çarparak kapattı.

Stendahl, robot Garrett'ı karşısına aldı. "Emirlerini anladın mı, Garrett?"

"Evet, efendim." Robot ayağa kalktı. "Ahlaki Iklim'e geri döneceğim. Son raporumu vermeden önce ara bir rapor sunacak ve harekete geçmelerini en az kırk sekiz saat erteleyeceğim. Daha ayrıntılı bir soruşturma yapmam gerektiğini söyleyeceğim." "Tamam, Garrett. Hoşçakal."

Robot, Garrett'ın roketine koştu, rokete bindi ve uçup gitti.

Stendahl döndü. "Bu gece için, henüz yollamadığımız davetiyeleri de yollayalım artık Pikes! Bana kalırsa bu gece çok eğleneceğiz, sen ne

dersin?"

"Bu gece için yirmi yıldır beklediğimizi düşünürsek, evet, gerçekten çok eğleneceğiz."

Birbirlerine göz kırptılar.

Stendahl saatine baktı. Yediye geliyordu. Vakit yaklaşıyordu. Elindeki şeri kadehini kaldırdı ve avuçlarının içinde çevirdi. Sakin, huzurlu bir şekilde koltuğunda oturuyordu. Tavandaki meşe kirişlerin arasında uçuşan, ona göz kırpıp çığlıklar atan yarasalar vardı. Yarasaların nazik bakır bedenlerini plastik kaslar kaplıyordu. Kadehini onlara kaldırdı. "Başarımıza," dedi. Sonra arkasına yaslandı, gözlerini kapattı ve tüm meseleyi bir kez daha düşündü. Nihayet, bu ileri yaşında, intikamın tadını alabilecekti. Antiseptik devlete yarattığı edebiyat terörünün ve yürüttüğü yakma operasyonlarının bedelini ödetecekti. Öfke ve nefret, yıllar boyu nasıl da birikmişti içinde... Plan uyuşmuş zihninde, nasıl da yavaş yavaş şekillenmişti, ta ki üç yıl önce Pikes'la tanışana kadar. Ah, evet, Pikes. İçinde siyah, kömürleşmiş bir yeşil asit kuyusu kadar derin bir acı ve öfke barındıran Pikes... Kimdi Pikes? En basit deyişle, en iyileriydi o. Binbir surat Pikes; hiddet, duman, mavi sis, beyaz yağmur, yarasa, öcü, canavar, bunlardı işte Pikes! Fısıltı, çığlık, dehşet, cadı, kukla, bunların hepsi Pikes'tı, Pikes bunlann hepsiydi. Sessiz sinema döneminin en güçlü aktörü Lon Chaney'den bile iyiydi o belki de.

Stendahl enine boyuna düşündü. Geceler boyu eski filmlerde Chaney'yi izlemişti. Evet, Pikes kesinlikle Chaney'den daha iyiydi. Öteki eski oyuncudan da, adı neydi onun, hah, Karloff, ondan da iyiydi Pikes. Peki Lugosi? Kıyas bile kabul etmezdi. Hayır, Pikes'tan sadece bir tane vardı, eşsizdi o. Eşsizdi eşsiz olmasına ama, artık tüm fantezilerinden arındırılmış, yeryüzünde gidecek hiçbir yeri kalmamış, hiç kimseye gösteri yapmasına izin verilmeyen bir adamdı. Ayna karşısında kendi kendine

oynaması bile yasaktı.

Zavallı, yenilmiş Pikes! Filmlerine el koymak için geldiklerinde, onları sanki kameranın bağırsaklarını söker gibi çıkartıp, buruşturarak sobada

yaktıklarında kim bilir nasıl hissetmişti kendini? Karşılığında hiçbir bedel ödemeden, elli bin kitabınızın yakılması kadar kötü bir duygu muydu acaba? Evet. Evet. Stendahl ellerinin mantık tanımayan bir öfkeyle buz kestiğini hissetti. İkisinin günün birinde birbirlerini bulmaları, birbirleriyle konuşmaya başlamaları dünyanın en doğal şeyiydi sanki. İşte Usher Evi sonsuz sayıda kahvenin tüketildiği, bitmeyen geceler boyu süren o konuşmalardan, o acı dolu yakınmalardan doğmuştu.

Büyük bir kilise çanı çaldı. Misafirler geliyordu.

Gülümseyerek onları karşılamaya çıktı.

**

Hafızasız yetiştirilmiş robotlar bekliyorlardı. Dağ göllerinin renginde, yeşil ipekler içinde, kurbağalann ve sazlann renginde bekliyorlardı. Gıcır gıcır, jelatine batırılmış, yağlanmış bronz borudan kemikleriyle bekliyorlardı. Tahta kutulannda kurulmayı bekleyen metronomlar gibi, ne ölü ne de canlı olanlar için yapılmış tabutlannda uzanmış, bekliyorlardı. Etrafı yağ ve cilalanmış pirinç kokusu sarmış, bir mezarlık sessizliği çökmüştü. Cinsiyetli ama cinselliksiz robotlar... İsimli ama isim verilmemiş, insanlardan, insanlık dışında her şeyi almış robotlar... Hiçbir zaman yaşamamış, dolayısıyla da ölüm olmayan bir ölümde yatan robotlar... Üzerlerine 'Güvertede Teslim' etiketi yapıştırılmış kutularının, çivilenmiş kapaklarına bakan robotlar... Şimdi o kapaklar

açılıyordu. Şimdi, kutulann üzerine gölgeler düşüyor ve

yağdanlığı sıkan elin baskısı hissediliyordu. Şimdi bir saat kuruluyor, hafifçe tıkırdamaya başlıyordu. Bir tane daha, bir tane daha, ta ki ortalık devasa bir saatçi dükkanı gibi tıkırtılarla dolana dek... Mermer gözler, lastik kapaklarını açıyorlardı. Burun delikleri genişliyordu.

Maymun ve beyaz tavşan postu giydirilmiş robotlar ayaklandılar. Edi'yle Büdü, yalancı kaplumbağa, beyaz fare, tuzlu, beyaz yosunlu denizde boğulmuş cesetler ayakta sallanmaya başladılar; asılmış ve boyunları

morarmış, patlak gözlü adamlar, buzdan yaratıklar, bataklık cüceleri ve biber cinleri, Tik-Tok, Ruggedo, önünde kendi yaptığı bir kar taneciği uçuşan Noel Baba, asetilen ateşine benzeyen favorileriyle Mavi Sakal, içinden alev alev yanan domuz burunlarının çıktığı sülfür bulutlan, pullu derisiyle dev bir yılan, kamında cehennem ateşi yanan bir ejderha... Hepsi bir çığlık, bir tıkırtı, bir haykırış, bir sessizlik, bir hışırtı ve bir rüzgarla kapıdan fırladılar.

On bin kapak kapandı. Saatçi dükkanı Usher'a göçtü. Büyülü bir geceydi...

Arazinin üzerinde ılık bir rüzgar esiyordu. Misafirler, gökyüzünü yakan ve sonbahar havasını bahar havasına dönüştüren roketleriyle teker teker geliyorlardı.

Roketlerden gece kıyafetleri giymiş erkekler iniyor, saçları en ince ayrıntısına kadar yapılmış kadınlar da onları takip ediyordu.

"Demek Usher bu!"

"tyi ama kapısı nerede?"

Stendahl tam bu anda çıktı ortaya. Kadınlar gülüşüyor, birbirleriyle gevezelik ediyorlardı. Bay Stendahl onları susturmak için elini kaldırdı. Başını şatonun yukandaki

pencerelerinden birine çevirerek seslendi:

"Rapunzel, Rapunzel, saçlannı aşağıya sarkıt!" Bunun üzerine yukanda güzel bir kız, gece esintisine doğru eğilerek, altın sarısı saçlannı aşağı sarkıttı. Saçlan rüzgarda uçuştu, kıvnldı ve misafirlerin gülerek çıkabilecekleri bir merdivene dönüştü.

Saygın sosyologlar! Zeki psikologlar! Son derece önemli siyasetçiler, bakteriyologlar ve nörologlar! Hepsi de orada, rutubetli duvarların ardında bekliyordu. ,

"Hepiniz hoş geldiniz!"

Bay Tryon, Bay Owen, Bay Dunne, Bay Lang, Bay Steffens, Bay Fletcher ve iki düzine isim daha. "Buyrun, buyrun!"

Bayan Gibbs, Bayan Pope, Bayan Churchill, Bayan Blunt, Bayan Drummond ve hepsi ışıl ışıl bir yığın başka kadın daha...

Her biri saygın, saygın insanlar; Fanteziyi Önleme Demeği üyeleri, Cadılar Bayramı ve Guy Faw- kes Gecesi'nin yasaklanmasını savunanlar, yarasa katilleri, kitap yakanlar, meşale taşıyanlar, hepsi de iyi, temiz vatandaşlar... Dahası, hepsi de Stendahl'ın dostları. Evet, hepsiyle son bir yıl içinde tanışmaya özen göstermiş ve hepsiyle de dostluk kurmuştu.

"Ölümün geniş salonlarına hoşgeldiniz," diye bağırdı Stendahl.

"Merhaba Stendahl, tüm bunlar ne anlama geliyor?”

"Göreceksiniz. Herkes elbisesini çıkartsın. Şu tarafta kabinler var. Orada bulduğunuz kostümleri giyin. Erkekler bu tarafa, kadınlar şu tarafa."

İnsanlar huzursuzlukla oldukları yerde kaldılar.

"Burada olmamız iyi bir fikir mi, emin değilim," dedi 137

Bayan Pope. "Bu yer hiç hoşuma gitmedi. Neredeyse dine küfür eder gibi her şey..."

"Saçmalamayın. Bir maskeli balo bu, başka bir şey değil."

"Sakın yasadışı olmasın tüm bunlar?" diye sordu Bay Steffens, etrafa göz gezdirerek.

"Yok canım, nereden çıkartıyorsunuz?" dedi Stendahl gülerek. "Keyfinize bakın. Yarına hepsi yıkılmış olacak zaten. Hadi, hepiniz kabinlere, hadi hadi!"

Ev ışık ve renkle pırıl pınl parladı, ortalıkta kafalarında zilli şapkalanyla soytanlar dolanıyor, beyaz fareler, cücelerin çaldıkları müzikle dans ediyor, cüceler minik yaylarım küçük kemanlar üzerinde gezdiriyor ve alacalı kirişlerden bulutlar halinde yükselen yarasalar, kanatlarım çırparak öcülerin

etrafında uçuşurken, öcülerin soğuk, köpüklü, vahşi ağızlarından kırmızı şarap dökülüyordu. Maskeli balonun yapıldığı yedi odayı da kateden bir dere vardı ve misafirler ısrarlara dayanamayıp o derenin suyundan tattıklarında, içtikleri şeyin şeri olduğunu fark ederek şaşırıyorlardı.

Misafirler kabinlerden domino desenli suratlarla, bir çağdan bir başkasına geçiş yapmış halde çıkıyorlardı. Sırf maske takmaları bile, fanteziye ve korkuya saplantılı bir şekilde karşı çıkma, onlarla kavga etme yeteneklerini ellerinden alıyordu sanki.

Kadınlar kırmızı geceliklerle, gülerek dolanıyor, erkekler onları dansa kaldınyordu. Ve sahibi olmayan gölgeler duvarlara yansıyor, ama sahibi olan görüntüler sağa sola serpiştirilmiş aynalara yansımıyordu.

"Hepimiz vampirmişiz meğer!” diye güldü Bay Fletcher. "Ölmüşüz meğer hepimiz."

138

Toplam yedi oda vardı. Her biri farklı renkteydi. Biri mavi, biri leylak rengi, biri yeşil, biri turuncu, bir başkası beyaz, akıncısı mor ve yedincisi siyah kadifeyle kaplıydı. Ve siyah odada saat başlannda yüksek sesle vuran kapkara bir saat vardı. Misafirler bu odalann birinden çıkıp diğerine giriyor, robot fantezilerinin, Alice'in beyaz faresinin, Çılgın Şapkacı'nın, Siyah Kedilerin, Beyaz Kraliçe'nin etrafında dolanıyor, dans eden ayaklarının altındaki yer tahtalannda devasa bir kalbin attığını hissediyor ve nihayet, yavaş yavaş sarhoş oluyorlardı.

"Bay Stendahl!"

Bir fısıltı.

"Bay Stendahl!"

B

Ölüm suratlı bir canavar yanı başında duruyordu. Pikes'tı bu. "Baş başa görüşmemiz lazım."

"Ne oldu?"

"Bak." Pikes ona bir el iskeleti uzattı. İskelette, yan yanya erimiş, kömürleşmiş çarklar, vidalar, somunlar, dişliler vardı.

Stendahl onlara uzun uzun baktı. Sonra Pikes'ı bir koridora sürükledi.

"Garrett mı?" diye fısıldadı.

Pikes kafasını evet anlamında salladı. "Kendi yerine bir robot yollamış. Biraz önce fınnı temizlerken buldum bunlan."

"Bilmiyorum." Stendahl dönüp duran sarı, mavi ve turuncu insanlara baktı. Müzik rutubetli koridorlarda uçuşuyordu. "Garrett'ın şahsen gelecek kadar aptal olmadığını tahmin etmeliydim. Ama dur... " "Ne oldu?"

"Hiçbir şey olmadı. Hiçbir sorun yok yani. Garrett bize 139

bir robot yolladı. Eh, biz de ona bir tane geri yolladık. Çok yakından incelemezse, değişikliği fark etmesi imkânsız."

"Tabii ya!"

"Artık güvenli olduğunu düşündüğü için de bir dahaki sefere *kendisi* gelecektir. Hatta her an kapıyı *şahsen* çalabilir! Biraz daha şarap, Pikes!"

Büyük zil çaldı.

"Bahse varım bu gelen odur. Git ve Bay Garrett' ı içeri

al."

Rapunzel saçlannı aşağıya saldı.

"Bay Stendahl, değil mi?"

"Evet, Bay Garrett, hoş geldiniz. Siz gerçek Bay Garret'sınız değil mi?"

"Ta kendisi." Garrett küf kokulu duvarlara ve dönüp duran insanlara baktı. "Gelip kendi gözlerimle görmek istedim. Robotlara pek güven olmuyor, malum. Özellikle de başka insanlann robotlarına. Ayrıca yıkıcıları dâ çağırdım. Bu korkunç evi yerle bir etmek için bir saate kadar burada olurlar."

Stendahl öne doğru reverans yaptı. "Beni haberdar ettiğiniz için müteşekkirim." Eliyle evi, eğlenen insanları gösterdi. "Bu arada, beklerken siz de buranın keyfini çıkartın. Biraz şarap alır mıydınız?" "Hayır, teşekkür ederim. Neler oluyor burada? Bir insan nasıl bu kadar alçalabilir anlamıyorum." "Gelin kendiniz bakın, Bay Garrett."

"Cinayet," dedi Garrett.

"Hem de en kötüsünden," dedi Stendahl.

Bir kadın çığlık attı. Bayan Pope koşarak geldi, yüzü kireç gibiydi. "Çok korkunç bir şey oldu. Bayan Blunt'ın bir maymun tarafından boğulduğunu ve bir bacaya

tıkıştırıidığını gördüm."

Yukanya baktılar ve bir öbek uzun, san saçın baca kanalından aşağıya sarktığını gördüler. Garrett bir çığlık attı.

"Korkunç!" diye hıçkırdı Bayan Pope ve sonra birdenbire ağlaması kesildi. Gözlerini kırpıştırdı ve döndü. "Aaa, Bayan Blunt!"

"Evet," dedi Bayan Blunt. Orada dipdiri ayakta duruyordu.

"Ama ben az önce sizin bir bacaya ukıştırıldığı- nızı gördüm."

"Yoo," diye güldü Bayan Blunt. "O sizin gördüğünüz bana benzeyen bir robottu. Çok zekice kotarılmış bir kopya... "

"Ama, ama... "

"Ağlama, canım. Ben gayet iyiyim. Bir de kendim bakayım. A, evet işte, oradayım. Bacanın içinde, tam dediğin gibi. Çok komik değil mi?"

Bayan Blunt usul usul gülerek uzaklaştı.

"Bir içki ister misiniz Bay Garrett?"

"Sanırım bir tane içsem iyi olacak. Bu olay sinirlerimi bozdu. Tanrım, nasıl bir yer burası? Yıkılmayı gerçekten hak ediyor. Bir an için... " Garrett içti.

Bir çığlık daha. Bay Steffens, dört beyaz tavşanın omzunda, yerde sihirli bir şekilde birdenbire beliren bir merdivenden aşağıya taşınıyordu. Bir kuyuya indirildi ve orada elleriyle ağzı bağlı bir şekilde, büyük bir sarkacın, hızla alçalmakta olan jilet gibi keskin bıçağıyla yüz yüze bırakıldı. Sarkaç salına salma iniyor ve onun panik içindeki bedenine yaklaşıyordu.

"O aşağıdaki ben miyim?" diye sordu, Garrett'ın yanı başında biten Bay Steffens. Kuyuya doğru eğildi. "İnsanın kendi ölümünü izlemesi ne acayip şey, bir garip oluyor insan. "

Sarkaç son bir kez salındı.

"Ne kadar gerçekçi," dedi Bay Steffens ve arkasını dönerek uzaklaştı.

"Bir içki daha alır mısınız, Bay Garrett?"

"Evet, lütfen."

"Uzun sürmez, yıkıcılar yakında burada olurlar."

"Aman, iyi bari!"

Ve bir çığlık daha duyuldu; üçüncü kez.

"Benim sıram," dedi Bayan Drummond. "Bakın." Bas bas bağıran ikinci bir Bayan Drummond bir tabuta çivileniyor ve yerin altına, ham toprağa gömülüyordu.

"Aa, bunu hatırlıyorum," diye bağırdı Ahlaki İklim Müfettişi. "Yasaklanmış kitaplardan birinde vardı. Diri diri gömme. Ve diğerleri. Kuyu ve Sarkaç... Maymun, baca, Morg Sokağı Cinayetleri. Yaktığım kitaplardan biriydi, evet!"

"Bir içki daha alır mısınız Bay Garrett? Aman dikkat! Bardağınızı düz tutun."

"Tanrım, ne biçim bir hayal gücünüz var sizin?" Durdular ve beş kişinin daha ölmesini izlediler, biri bir ejderhanın ağzında parçalandı, diğerleri de kara göle atıldılar ve batıp yok oldular.

"Sizin için ne planladığımızı da görmek ister misiniz?" diye sordu Stendahl.

"Elbette," dedi Garrett. "Ne fark eder ki? Nasılsa tüm bunları havaya uçuracağız. Çok yaramazsınız siz, çok."

"Gelin öyleyse, bu taraftan."

Ve Garrett'ı yeraltına incirdi; bir sürü geçitten, döne döne inen merdivenlerden geçerek, dehliz mezarlara ulaştılar.

"Burada bana ne göstereceksiniz?" diye sordu Bay Garrett.

"Öldürülüşünüzü. "

"Bir kopyamın mı yani?"

"Evet, ama başka bir şeyin daha."

Stendahl'm elinde bir fener vardı. Feneri havada tutuyor ve önden o yürüyordu. "Amontillado," diye mırıldandı. Tabutlanndan çıkmaya çalışan iskeletler olduklan yerde donakaldılar. Garrett burnunu tutarak yüzünü ekşitti.

"Ne, ne?"

"Amontillado. Yoksa daha önce duymadınız mı?"

"Yok, hiç duymadım!"

"Bunun ne olduğunu anlamadınız mı yani?" diye sordu Stendahl, bir hücreyi göstererek.

"Anlamadım. Bilmem gereken bir şey mi?"

"Peki ya bunun?" Stendahl gülümseyerek, elini gizleyen örtünün altından bir mala çıkardı.

"O da ne?"

"Gelin," dedi Stendahl.

Hücreye girdiler. Stendahl karanlıkta, neredeyse sarhoş haldeki adamı zincirlemeye başladı.

"Ne yapıyorsunuz, Tann aşkına?" diye bağırdı Garrett, zincirlerden kurtulmaya çalışırken.

"İroni... ironi yapıyorum. Bir insan ironi yaparken onu bölmemek lazım. Çok ayıp. Tamam işte." "E, beni zincirlerle bağladınız siz."

"Evet, öyle yaptım."

"Peki şimdi ne yapacaksınız?"

143

"Sizi burada bırakacağım."

"Yok canım, şaka yapıyorsunuz."

"Evet. Çok güzel bir şaka."

"Benim kopyam nerede? Onun öldürülüşünü izlemeyecek miydik?"

"Kopya mopya yok!"

"Peki ya ötekiler?"

"Ötekiler öldü. Sizin öldürüldüğünü gördükleriniz gerçek insanlardı. Asıl onları izleyenler robottu." Garrett' ın nutku tutuldu.

"Şimdi, bu noktada sizin, Tann aşkına Mont- resor!' demeniz gerekiyor," dedi Stendahl. "Ben de, 'Evet, Tann aşkına!' diye karşılık vereceğim. Der misiniz lütfen? Hadi deyin."

"Demeyeceğim seni salak!"

"İlla dil mi dökmem lazım? Deyin işte, ne olacak? 'Tanrı aşkına Montresor' deyiverin gitsin!"

"Demeyeceğim işte, geri zekâlı! Çıkar beni buradan." Artık ayılmıştı.

"Al, şunu başına tak." Stendahl ona üzerine ziller takılmış bir başlık attı.

"Stendahl!"

"Başına tak dedim!"

Garrett itaat etti. Ziller çalmaya başladı. "Bunların

hepsini daha önce yaşamış olduğunuz gibi bir his yok mu içinizde?" diye sordu Stendahl ve elindeki mala, harç ve tuğlalarla işe koyuldu.

"Ne yapıyorsun?"

"Üzerinize duvar örüyorum, tşte bu ilk sıra. Bu da İkincisi."

"Delisin sen."

"Sizinle bu konuyu tartışmak istemiyorum." "Bundan dolayı mahkemelerde sürüneceksin, farkındasın değil mi?"

Stendahl elindeki tuğlaya tıkladı ve onu yaş harcın üzerine yerleştirdi, bu sırada bir şarkı mırıldanıyordu.

Duvar yükseldikçe, iyice kararmakta olan hücrenin içinden artık bağırış, çağırış ve vurma sesleri geliyordu. Duvar yükseldi, yükseldi... "Biraz daha bağınn lütfen,” dedi Stendahl, "bağınn ki mükemmel bir gösteri olsun bu."

"Çıkar beni buradan, çıkar!"

Geriye, yerine yerleşmek üzere bekleyen son bir tuğla kalmıştı. Hücreden gelen bağırtılar artık sürekli bir hal almıştı.

"Bay Garrett," diye seslendi Stendahl usulca. Garrett susmaya zorladı kendini. "Bay Garrett," dedi Stendahl bir kez daha. "Bunu size neden yaptığımı biliyor musunuz? Çünkü siz Bay Poe'nun kitaplarını hiç okumadan yaktınız. Başkalan size onların yakılması gerektiğini söyledi, siz de onlara inandınız. Öyle yapmamış olsaydınız, biraz önce buraya geldiğimizde ne yapmak istediğimi anlardınız. Cehalet, Bay Garrett, ölüm getirir."

Garrett sessizdi.

"Bunun tam anlamıyla mükemmel olmasını istiyorum," dedi Stendahl. İşığı içerideki iki büklüm adamın üzerine düşsün diye elindeki feneri yukarı kaldırdı. Ziller şıngırdadı. "Şimdi, lütfen, Tanrı aşkına Montresor!' der misiniz? Derseniz, belki sizi serbest bırakabilirim."

Adam yüzünü ışığa doğru kaldırdı. Duraksadı. Sonra gülünç bir şekilde, "Tann aşkına Montresor!" dedi.

145

"Hah!" dedi Stendahl gözlerini yumarak, "şimdi tam oldu!" Son tuğlayı da yerine yerleştirip harçla sıkı sıkı sıvadı. *"Requiescat in Pace,* sevgili arkadaşım."

Hızla dehliz mezardan çıktı.

**

Yedi odada da, saatin gece yansını vurmasıyla, her şey bir anda durdu.

Kızıl Ölüm boy gösterdi.

Stendahl bir an geriye döndü ve kapıya son bir kez baktı. Sonra koşarak büyük evden uzaklaştı, bataklığı geçerek, helikopterin beklediği yere gitti.

"Hazır mısın Pikes?"

"Hazırım."

"Hadi öyleyse."

Gülümseyerek büyük eve baktılar. Ev; bir dep-remleymiş gibi ortadan çatlamaya başladı ve Stendahl bu muhteşem manzarayı izlerken, Pikes'ın arkasında tok, ahenkli bir sesle, ezberden yaptığı alıntıyı duydu.

'"... o güçlü duvarların çöktüğünü görürken beynim döndü -sanki binlerce denizden gelen uzun, gürlemeli bir haykınş duyuldu- ve ayaklarımın dibindeki derin ve karanlık gölün sulan Usher Evi'nin kalıntılarının üstüne kasvetle ve sessizce kapandı.'"[2] Helikopter, üzerinden buharlar çıkan gölün üstünde yükseldi ve batıya doğru uçtu.

Senlik Ateş i

William Peterson'ın canını en çok Shakespeare, Eflatun, Aristo, Jonathan Swift, William Faulkner ile Weller ve belki Robert Frost'un şiirleri, John Donne ve Robert Flerrick sıkıyordu. Bunların hepsi şenlik ateşine atılacaklardı ya neyse. Sonra müzedeki ve oturma odasındaki kitaplardaki bazı resimleri gözünün önüne getirdi: iyi Picasso'ları, kötüleri değil, gerçekten de iyi olan birkaç tanesini; iyi Dali'leri (inanması zor ama Dali'nin resimlerinin arasında iyi olanlar da vardı); Van Gogh'un en iyilerini; bazı Matisse'lerdeki çizgileri ve tabii, söylemeye gerek yok ama renkleri; Monet'nin nehirleri ve dereleri resmetmekteki ustalığını ve Renoir'ın yazın gölgede oturan şeftali yanaklı kadınlarının yüzlerinde nadiren dolaşan pusu. Ya da daha geriye gidecek olursak. El Greco'nun, bedenleri cennetten gelen gizli bir çekim gücüyle, beyaz, kükürtlü fırtına bulutlarına doğru uzamış, üzerlerine yıldırımların ışığı düşen azizleri betimlediği resimlerini. Bu çıra parçacıklarını teker teker aklından geçirdikten sonra (zira hepsine de sonunda olacak buydu: Çıra gibi

yanacaklardı) Michelangelo'nun devasa heykellerini, şişkin bilekleri, duyarlı elleri, yumuşak gözleri ve kaslı ensesiyle genç Davut'u; arzu ve coşkuyla oluşturulmuş Rodin kompozisyonlarını; Modem Sanatlar Müzesi'nin arka salonundaki çıplak kadın heykelinin sırtındaki yumuşak gamzeyi ve o heykelin yanından her geçişinde, Lembroocke'nin ustalığını kutlamak için o soğuk gamzeye elini nasıl değdirdiğini

düşündü.

William Peterson gecenin hayli ilerlemiş bir saatinde çalışma odasında yatıyordu. Kemikli yüzüne sadece pikabının yumuşak, pembemsi ışığı vuruyordu. Müzik odada usulca dolaşıyordu; Beethoven'in Jena'sından bir ağustosböceği korosu, Çaykovski'nin Dûrdüncü'sünden yağan pizzicato, Shostakovich'in Aitmcı'sından bakır nefeslilerin saldırısı, *La* Vaîse'tan bir hayalet... William Peterson arada bir elini yüzüne değdiriyor ve her iki göz kapağının da altında hafif bir ıslaklık hissediyordu. Gerçekten de kendime acıyor olamam, değil mi, diye düşündü. Olacakları engellemek için hiçbir şey yapamıyor olmak... En çok bu koyuyordu ona. Onların düşünceleri yüzyıllar boyu yaşamış, yaşamaya devam etmişti. Ama yarın hepsi ölecekti. Shakespeare, Frost, Huxley, Dali, Pi- casso, Beethoven, Swift; gerçekten de ölecekti hepsi.

Telefon çaldı. William Peterson karanlıkta elini uzattı ve alıcıyı kaldırdı.

"Bili?" :

"Ah, merhaba Mary."

"Ne yapıyorsun?"

"Müzik dinliyorum."

"Bu gece özel bir şey yapmayacak mısın?"

"Yapacak ne var ki?"

"Yann Tanrı bilir nerede olacağız. Düşündüm de... "

"Yann gece diye bir şey olmayacak," diyerek kesti kadının sözünü. "Sadece kocaman bir şenlik ateşi olacak, o kadar."

"Garip bir ifade şekli! Ne yazık!" dedi kadın uzaktan. "Ne büyük bir israf, diye ^üşünüyordum ben de. İşte annem gidiyor, beni doğuruyor, babam da beni okula yolluyor. Aynı şey senin için de geçerli, Bili. Aynı şey yeryüzünde yaşayan iki milyar insan için de geçerli. Sonra da bu... "

"Sadece o değil," diye fikir yürüttü Peterson. Gözlerini yummuştu, telefonu ağzına tutmuştu. "Buraya varmak için geçirdiğimiz milyonlarca yıl da var. Ah, evet, 'Neyimiz var ki bizim, nereden gelmiş, nereye gitmişiz, nereye varmışız?' diye sormak da mümkün tabii. Ama işte, iyi veya kötü, buradayız. Ve insanoğlunun buraya ulaşması milyonlarca yıl sürdü. Şimdi yüksek mevkilerdeki birkaç adamın, şak diye her şeyi rahatça silip atabilmesi... sinirimi bozuyor. Tek tesellim onların da yanacak olması." Gözlerini açtı. "Cehenneme inanıyor musun, Mary?" "Eskiden inanmazdım. Ama artık inanıyorum. Diyorlar ki, bir defa alev aldıktan sonra, küçük bir güneş gibi, milyonlarca yıl yanacakmış dünya." "Evet, cehennem bu işte! Daha önce hiç düşünmemiştim ama, dünyadan geriye kocaman bir şenlik ateşinden başka hiçbir şey kalmadığında bile

ruhlarımız burada olacak ve o ateşte kavrulacaklar." Telefondaki kadın şehrin öteki ucundaki dairesinde ağlamaya başladı.

"Ağlama Mary," dedi adam, "bu saçmalıkla ilgili her şeyden çok, senin ağladığını duymak canımı yakıyor."

"Elimde değil," dedi kadın. "Gerçekten de çok, ama çok öfkeliyim. Hepimizin hayatlarımızı boşu boşuna *heba ettiğimizi* düşünsene... Sen çağımızın en iyi kitaplarından üçünü yazdın ve sonuç ne? Hiç! Ve diğer tüm insanlar, hepimizin yazmak, yapmak, üretmek, düşünmek için harcadığımız binlerce saat... Tanrım, hepsinin toplamını

düşünmek bile ürkütücü... Sonra da birinin gelip tüm bunlara bir kibrit çakması!"

Adam, kadının öfkesini sessizce yaşayabilmesi için uzunca bir dakika bekledi.

"Bunu senden başkalarının da düşünmediğini mi sanıyorsun?" dedi. "Herkesin kendine göre kaybedeceği bir şeyleri var. 'Tanrım, dedem çölleri bunun için mi aştı, Kolomb Amerika'yı bunun için mi keşfetti, Galileo bunun için mi Piza Kulesi'nden ağırlık attı, Musa'nın Kızıl Deniz'i geçmesinin nedeni bu muydu?' diye düşünüyor insanlar. Öyle bir şey ki bu, bir anda tüm denklemi siliyor ve yaptığımız her şeyi anlamsız kılıyor, çünkü sonuç makinede İPTAL, İPTAL tuşuna basmakla aynı kapıya çıkıyor." "Yapabileceğimiz hiçbir şey yok mu?" .

"Aklına gelebilecek her örgüte üye oldum, konuştum, masalan yumrukladım, oy kullandım, hapse atıldım ama artık sesimi kestim," dedi. "Her şeyi yaptık. Ama artık durum hepimizin kontrolünden çıktı. Biri geçmişte, 1940'larda, direksiyonu camdan dışarı attı ve frenleri kontrol etmek de kimsenin akima gelmedi."

"Bir şeyler yapmak, bir şeyler üretmek için neden uğraştık sanki?" diye sordu kadın.

"Bilmiyorum. Şimdi zamanda geriye gidip, 1939 yılında kendime, 'Bak, genç adam, acele etme, telaşlanma, heyecanlanma, beynini zorlama, öykülerini, kitaplarını yazma; hiç gereği yok, hepsinin sonu hiçlik. 1960 yılında seni de, yarattıklarını da fınna atacaklar,' demek isterdim. Matisse'e 'O güzel çizgileri yapmaktan vazgeç', Picasso'ya 'Guemica'yla uğraşma, boşver' ve Bay Franco'ya Kendi ülkeni işgal etmekten vazgeç, ne gereği var, hiç kimse, hiçbir şey yapmasın, herkes boşversin!' demek isterdim."

150

"Ama uğraşmak zorundaydık, devam etmek zorundaydık."

"Evet," dedi. "İşin en güzel ve en saçma yanı da buydu. Hepimiz, eninde sonunda fınna gideceğimizi bile bile, bildiğimiz yolda devam ettik. Hepimiz için söyleyebileceğimiz bir şey bu: Önemsiz şeylerle uğraştık, resim yaptık, ürettik, konuştuk ve sanki tüm bunlar sonsuza kadar devam edecekmiş gibi davrandık. Dünyanın bir kısmının kurtulabileceğini,

Shakespeare'den, Blake'ten birkaç parçanın, birkaç büstün, ufak tefek bir şeylerin, belki benim kısa hikâyelerimden birinin kalabileceğine inandırmıştım kendimi. tBizim gideceğimizi ve dünyanın Adalılar'a veya Asyalılar'a kalacağını düşünmüştüm. Ama bu farklı. Bu, bütün her şey demek."

"Ne zaman olacak sence?"

"Artık her an olabilir."

"Bomba'nın etkisinin ne olacağını onlar da bilmiyorlar, değil mi?"

"Her iki ihtimalin de eşit şansı var. Kötümserliğimi bağışla ama, hesaplarının yanlış olduğunu düşünüyorum."

"Benim evime gelsene?" dedi kadın.

"Neden?"

"Konuşurduk biraz... "

"Neden?"

"Bir şey yapmış olurduk işte... "

"Neden, neden, neden?"

Kadın biraz bekledi.

"Bili?"

Sessizlik.

"Bili?"

Yanıt yoktu.

Peterson, Thomas Lovell Beddoes'm bir şiirini düşünüyordu; *Yurttaş Kane* adlı eski bir filmden bazı sahneleri düşünüyordu; Degas'ın balerinlerinin

önünde poz verdiği tüy gibi yumuşak, beyaz pusu düşünüyordu; bir Braque mandolinini, bir Picasso gitarını, bir Dali saatini, Houseman'dan bir dizeyi düşünüyordu; suratına soğuk su çarptığı binlerce sabahı ve milyarlarca insanın suratlanna soğuk su çarptıktan milyarlarca sabahı ve sonra, on binlerce yıldır işlerine gitmelerini düşünüyordu. Çayırlan,

buğday ve gelincik tarlalannı düşünüyordu. Kadınlan düşünüyordu.

"Bili, orada mısın?"

Yanıt yoktu.

Sonunda yutkunarak, "Evet, buradayım,” dedi.

"Ben...” dedi kadın.

"Evet?"

"Ben istiyorum ki... ” dedi.

Dünya havaya uçtu ve bin milyon yüzyıl boyunca hiç durmadan yandı.

Ocaktaki Çekirge

John Martin, kapı kapanır kapanmaz, iyi bir illüzyon gösterisi yapmak için sahnede dolanan bir sihirbazın akıcı hareketleriyle, karısının yanından hızla geçti, şapkasını çıkarttı ve paltosundan sıyrıldı. Paltosunu terk edilmiş bir hayalet gibi gardıroba asarken, elinde şak diye bir gazete beliriverdi; haberlere göz gezdirerek evin içine doğru ilerler ve omzunun üzerinden karısıyla konuşurken de, burnu akşam yemeğinde ne olduğunu tahmin etmeye çalışıyordu; karısı ise onun peşi sıra yürüyordu. Üzerinde hâlâ kış gecesinin ve trenin belli belirsiz kokusu vardı. Koltuğuna yerleştiğinde evin alışılmadık derecede sessiz olduğunu fark etti; tıpkı kuş evinin üzerine bir akbabanın gölgesi düştüğünde, serçelerin, saka kuşlarının, bülbüllerin sustuğu zamanki gibi... Karısı, kireç gibi bir suratla, kıpırdamadan kapıda dikiliyordu.

"Gel otur," dedi Martin. "Ne yapıyorsun? Tanrım, hayalet görmüş gibi bakma bana. Haberlerde yeni bir şey var mı? Aslında yeni bir şey olduğu da

yok ya! Bugün meclisteki geri zekâlıların ne yaptığını duydun mu? Vergileri arttırdılar, kahrolası her şeyi arttırdılar."

"John!" diye bağırdı karısı, "yapma!"

"Ne yapmayayım?"

"Öyle konuşma. Başımıza bir iş gelecek!”

"Tann aşkına, ne gelecekmiş başımıza? Rusya mı burası, yoksa burası artık bizim evimiz değil mi?!"

"Tam anlamıyla değil!"

"Ne demek tam anlamıyla değil?”

"Evimizde bir böcek var," diye fısıldadı kadın. "Böcek mi?” diye sordu adam ve bezginlikle öne doğru eğildi.

Kadın daha da kısık bir sesle fısıldadı: "Biliyorsun işte. Dedektifler öyle diyorlar ya filmlerde. Senin bilmediğin gizli bir yere bir mikrofon yerleştirildiğinde, ona böcek diyorlar sanırım, yani... "

"Aklını mı kaçırdın sen?"

"Bayan Thomas bana söylediğinde, ben de aklımı kaçıracağım sandım. Dün gece biz dışarıdayken gelmişler ve Bayan Thomas'tan garajını kullanmak için izin istemişler. Aletlerini oraya kurmuşlar ve bizim buraya da kablo döşemişler. Ev dinleniyor yani, mikrofon da odalardan birinde... ya da belki her odada bir tane vardır, kimbilir?"

Kadın, adamın yanında ayakta duruyor ve eğilerek onun kulağına fısıldıyordu.

Adam iç çekerek arkasına yaslandı. "Ah, hayır, olamaz!"

"Oldu maalesef.”

"Ama biz bir şey yapmadık ki... "

"Sesini alçalt!” diye fısıldadı kadın.

"Dur bir dakika!” diye fısıldadı adam öfkeyle. Yüzü önce bembeyaz, sonra kıpkırmızı, sonra yine bembeyaz kesilmişti. "Gel benimle."

Dışarıda, terasta, etrafına bakındı ve küfretti. "Şimdi şu kahrolası şeyi baştan anlat! Aletlerini gizlemek için komşumuzun garajını mı kullanıyorlar? FBI mı?"

"Evet, evet, bu çok kötü! Seni daha önce aramak

istemedim, çünkü telefonunun da dinlendiğini düşündüm."

"Göreceğiz bakalım! Flem de hemen şimdi!"

"Nereye gidiyorsun?”

"Aletlerini parçalamaya! Tanrım! Ne suç işledik ki biz?"

"Yapma!" Adamı kolundan tuttu. "Başımıza daha çok iş açılır. Birkaç gün dinledikten sonra bizim zararsız olduğumuzu anlayıp giderler nasıl olsa."
"Kendimi hakarete uğramış hissediyorum. Hayır, öfkeden gözü dönmüş durumdayım aslında. Daha önce hiç kullanmak zorunda kalmadığım ifadeler bunlar, ama durumumu gayet iyi anlatıyorlar. Kim olduklarını sanıyorlar ki? Siyasal görüşlerimiz mi mesele? Stüdyodaki arkadaşlarımız, benim öykülerim, benim bir yapımcı olmam mı mesele? Yoksa Tom Lee mi? Hem Çinli, hem de arkadaşımız olduğu için mi? Bu onu tehlikeli biri mi yapıyor, ya da bizi? Ne yani, ne!"

"Belki biri onlara asılsız bir ihbarda bulunmuştur, onlar da araştınyordur sadece. Gerçekten de tehlikeli olduğumuzu düşünüyorlarsa, bizi dinledikleri için onları suçlayamayız."

"Biliyorum, biliyorum. Ama bizim dinlenmemiz... O kadar saçma ki, içimden gülmek geliyor. Arkadaşlarımıza söyleyecek miyiz? Bulabilirsek, mikrofonu söküp atmak en iyisi belki de, ya da bir otele mi yerleşsek, şehri mi terk etsek, ne yapsak bilmiyorum ki... "

"Hayır, hayır. Daha önce ne yapıyorsak onu yapmaya devam edelim bence. Saklayacak bir şeyimiz yok,

dolayısıyla onlar yokmuş gibi davranalım." "Onlar yokmuş gibi mi davranalım? Bu akşam ağzımdan ilk çıkan şey siyasetle ilgili birkaç saçmalık oldu ve sanki bomba patlatacakmışım gibi susturdun beni."

"Hadi gel, içeri girelim. Soğuk oldu burası. Sakin ol. Birkaç gün dayanalım, sonra giderler. Hem zaten bir suç işlemedik ki biz, endişelenecek bir şeyimiz yok."

"Ah, tamam! Ama keşke gidip aletlerini parçalamama izin verseydin!"

Bir an duraksadılar, ardından eve girdiler, yabancı bir eve... Bir süre holde durup uygun bir diyalog bulmaya çalıştılar. Taşra kasabalarında oynanan kötü piyeslerde sahne alan amatör tiyatro oyuncularını andırıyorlardı. Sanki ışıkçı aniden bütün spotları üzerlerine çevirmiş, seyirciler sıkılmış ve tiyatroyu terk etmeye başlamış, aynı anda oyuncular da repliklerini unutmuşlardı... Dolayısıyla hiçbir şey söylemediler.

Adam salonda oturup, yemek hazır olana kadar gazete okumaya çalıştı. Ama evin içi birdenbire yankılarla dolmuştu. Spor sayfasının ufacık bir hışırtısı veya piposundan çektiği küçücük bir nefesin fısıltısı, sanki devasa bir orman yangının çatırtısına veya bir kilise orgunun gürlemesine dönüşüyordu. Azıcık kımıldadığında koltuğundan uyuyan bir köpeğin homurtusunu andıran sesler çıkıyor, bacak bacak üstüne attığında pantolonun yün kumaşı zımpara gibi hışırdıyordu. Mutfaktan birbirine çarpan tencerelerin, düşen kavanozların, gıcırtıyla açılıp gürültüyle kapanan fırın kapağının, musluğun çevrilmesiyle tıslayan gazın, gazın tutuşmasıyla parlayan mavi alevin, alevin ısıttığı

sakin yemeğin kaynayan suyun komutuyla mırıldanmaya, uğuldamaya, kıpırdanmaya,

fokurdamaya başlamasının aşın gürültülü sesleri geliyordu. Kimse konuşmuyordu. Karısı bir ara gelip kapıda durdu, kocasına ve boş duvarlara baktı, ama hiçbir şey söylemedi. Adam futbol sayfasını çevirip güreş

sayfasına geçti, satır aralannı okudu, beyaz boşlukları taradı ve mürekkep lekelerine baktı.

Şimdi odada müthiş bir vurma sesi duyuluyordu; fırtınada hızla yaklaşan, kayaları döven ve devasa patlamalarla, üst üste, üst üste kırılan bir deprem dalgası gibi kulaklarına dolan, büyüyen bir ses...

Tanrım, diye düşündü adam, umanm kalbimin sesini duymuyorlardır.

Karısı yemek odasından işaret edince, gazeteyi gürültüyle katlayıp, bom diye koltuğun üstüne atıp, halının üstünde pat pat yürüyüp, yemek odasının parkelerine sürtünen iskemleyi gıcırdata gıcırdata çekerken, karısı da son anda sofraya yerleştirdiği çatal bıçağı şakırdatıyor, lav gibi kaynayan çorbayı getiriyor ve makineden fokurtularla süzülen kahveyi masaya yerleştiriyordu. Kahvenin içinden süzüldüğü gümüş rengi alete baktılar, aletin cam boğazından çıkan gargara sesine kulak kabarttılar ve hiç değilse onun sessizliği protesto edebilmesine, hissettiklerini yüksek sesle söyleyebilmesine hayran kaldılar. Sonra çatalın ve bıçağın tabağa sürtünürken çıkarttıktan sesleri duydular. Adam bir şey söylemeye başladı, ama sözcükleri bir lokma yemekle birlikte boğazına takıldı. Adamın gözleri yuvalarından fırlar gibi oldu. Karısının

gözleri yuvalanndan fırlar gibi oldu. En sonunda kadın kalktı, mutfağa gitti, bir parça kâğıt ve bir kalemle geri geldi. Bir not yazdı ve adama uzattı: *"Bir şeyler söyle."* Adam yanıt yazdı:

Ne söyleyeyim?

Kadın yine kalemi eline aldı: *Ne olursa.* Sessizliği *boz. Yoksa bir gariplik olduğunu düşünecekler..*

Yazdıklan notlara tedirginlikle bakarak oturdular. Derken adam, gülümseyerek iskemlesinin arkasına yaslandı ve kadına göz kırptı. Kadın kaşlannı çattı. Adam, "Tann'nın belası bir şey söylesene!" dedi.

"Ne?" dedi kadın.

"Kahretsin," dedi adam, "yemek boyunca sustun. Senin şu somurtman yok mu? O istediğin paltoyu almıyorum diye asıyorsun değil mi suratını? Ama nafile! Ne yaparsan yap alınmayacak o palto, işte o kadar!"

"Ama ben yeni bir palto istemi... "

Kadın közünü bitirmeden, adam onu susturdu.

"Kes sesini! Daha fazla dır dır dinlemek istemiyorum. Mink alacak paramızın olmadığını sen de biliyorsun. Mantıklı konuşmayacaksan, hiç konuşma daha iyi!"

Kadın ona bir süre baktı, sonra gülümsedi ve bu kez o göz kırptı.

"Giyecek hiçbir şeyim yok ama!" diye bağırdı.

"Of, kes sesini!"

"Bana istediğim hiçbir şeyi aldırmıyorsun!"

"Car, car, car! Dilin pabuç kadar!"

Sustular ve eve kulak kabarttılar. Sanki bağırışlarının yankısı her şeyi tekrar normale çevirmişti.

Kahve makinesi artık o kadar gürültülü değildi. Çatal bıçağın sesi de artık o kadar yüksek çıkmıyordu. İç çektiler.

"Bak," dedi adam en sonunda, "bana bir iyilik yap ve bu akşam bir daha çeneni açma, tamam mı?"

Kadın burnunu çekti.

"Biraz kahve koy bana!" dedi adam.

Saat sekiz buçuk gibi sessizlik yine dayanılmaz bir hal almaya başladı. Oturma odasında kaskatı oturuyorlardı. Kadının elinde kütüphaneden aldığı son kitap vardı, adam da pazar günü çıkacağı balık avına hazırlık yapmak amacıyla oltasına sinek bağlıyordu. Birkaç defa başlarını kaldırdılar ve

ağızlarını açtılar, ama sonra yine kapattılar. Tam bir şey söylemek üzereyken kayınvalideleri odaya girmiş gibi, son anda konuşmaktan vazgeçiyorlardı.

Nihayet saat dokuza beş kala adam, "Hadi sinemaya gidelim," dedi.

"Bu saatte mi?"

"Tabii, neden olmasın?"

"Hafta arası dışarı çıkmaktan hoşlanmazsın da sen... yorgun olduğunu söylersin. Neyse, ben de bütün gün evdeydim, akşama kadar temizlik yaptım. Gece dışarı çıkmak bana da iyi gelir."

"Hadi o zaman."

"Bana kızgın değil miydin sen?"

"Bir daha minkten bahsetmeyeceğine söz ver, affedeyim. Hadi, git paltonu giy."

"Tamam." Kadın bir dakika sonra giyinmiş halde, gülerek geri geldi. Ve çok kısa bir süre içinde evden çıkıp arabalarına bindiler. Geriye dönüp ışıklar içindeki evlerine baktılar. "Elveda ev," dedi adam. "Hadi gidelim ve bir daha geri gelmeyelim... "

"Öyle bir şey yapmaya cesaret edemeyiz."

"Bu gece insanın adını kötüye çıkartan o motellerden birinde kalalım," diye öneride bulundu adam.

"Bırak bu düşünceleri. Geri dönmezsek şüphelenirler."

"Belalarını bulsunlar. Kendimi kendi evimde salak gibi hissediyorum. Tanrı onları da, çekirgelerini de kahretsin."

"Böcek."

"Çekirge işte! Çocukken evimize bir çekirge girmişti. Çoğu zaman hiç sesi çıkmazdı. Ama akşamları

bacaklarını birbirine sürtmeye başlardı. Nasıl bir yaygara kopardı anlatamam. Onu bulmaya çalıştık. * Ama boşuna. Yer tahtalarının arasındaki bir çatlağa

ya da bacada bir yere saklanmış olacaktı. İlk birkaç gece

hiçbirimiz uyuyamadık, ama sonra alıştık. Altı ay filan

sürdü bu. Sonra bir gece biri, 'Bu ses de ne!' dedi ve

hepimiz kalkıp kulak kabarttık. Babam, 'Ben anladım

ne olduğunu,' dedi. 'Sessizlik bu. Çekirge gitmiş.' Ve

evet, gerçekten yoktu çekirge. Ölmüş müydü, yoksa

başka bir yere mi gitmişti, hiç öğrenemedik. Ve evdeki o

yeni ses, bize yalnız ve hüzünlü hissettirdi kendimizi."

Karanlık yolda arabayla ilerliyorlardı.

"Ne yapacağımıza karar vermemiz lazım," dedi kadın.

"Gidip bir yerde yeni bir ev kiralayalım."

"Olmaz öyle şey, yapamayız."

"Hafta sonu Ensenada'ya gidelim o zaman. Ne

zamandır gitmek istiyorduk, iyi gelir bize. Peşimizden gelip, otel odamızı da dinlemeye kalkacak halleri yok ya!" '

"Ama sorunumuzu bir yerlere giderek çözemeyiz ki! Geri döndüğümüzde hâlâ burada olacaklar. Hayır. En iyi çözüm mikrofon olayını öğrenmeden bir saat önce nasıl yaşıyorsak öyle yaşamaya devam etmek bence."

"Hatırlamıyorum. O kadar güzel bir düzenimiz vardı ki. Ama nasıl olduğunu, ayrıntılarını yani, hatırlamıyorum. On yıldır evliyiz ve sanki her akşam bir öncekinin aynı. Son derece keyifli bir şey tabii: Eve geliyorum, yemek yiyoruz, kitap okuyor veya radyo dinliyoruz, ama televizyon izlemiyoruz ve sonra yatıyoruz."

"Sen böyle anlatınca bayağı sıkıcı geliyor kulağa."

"Sen sıkıcı mı buluyorsun bu hayatı?"

Kadın adamın kolunu tuttu. "Yok, hayır aslında. Ama arada bir dışan çıksak fena olmazdı doğrusu."

"Bu konuda ne yapabileceğimizi düşünelim o zaman. Ama şimdilik, eve döndüğümüzde, toplumsal, ahlaki, siyasi her ne konu olursa olsun, ne düşünüyorsak, düşündüğümüz gibi konuşalım derim ben. Saklayacak bir şeyimiz yok. Ben çocukken izciydim, sen de Kamp Ateşi Kızlan adlı gençlik örgütüne üyeymişsin. Bunlann hiçbiri yıkıcı faaliyetler değil, işte o kadar! Dolayısıyla konuşmaktan çekinme. İşte sinemaya geldik."

Arabayı park edip filme girdiler.

Gece yansına doğru garaj kapılannın önüne geri dönmüşlerdi. Bir süre arabada oturarak, kendilerini bekleyen büyük, boş sahneyi izlediler. Sonunda adam hareketlendi ve, "Hadi içeri girip çekirgeye merhaba diyelim," dedi.

Arabayı garaja soktular ve kol kola ön kapıya dolandılar. Kapıyı açtılar ve eve hakim olan atmosferin dinlenmekte olduklan hissi olduğunu fark ettiler. Nefeslerini tutmuş binlerce görünmez seyirciyle dolu bir konser salonuna girmiş gibiydiler.

"İşte geldik," dedi'adam yüksek sesle.

"Evet, harika bir filmdi değil mi?" dedi karısı.

Acınası bir filmdi aslında.

"Özellikle müzik çok güzeldi!"

Müziğin sıradan ve gereksiz tekrarla dolu olduğunu düşünmüşlerdi oysa.

"Evet. O kız ne güzel dans ediyordu değil mi?"

Duvarlara güldüler. Kız on üç yaşında, hafifçe paytak ve biraz da geri zekâlı bir veletti aslında.

"Sevgilim!" dedi adam. "Hafta sonu, öğleden sonra San Diego'ya gidelim mi?"

"Ee, peki sen arkadaşlarınla balığa çıkmayacak miydin? Her hafta sonu arkadaşlarınla balığa çıkardın sen," diye bağırdı kadın.

"Bu sefer onlara takılmayacağım. Çünkü ben sadece seni seviyorum!" dedi adam. Bunu derken şu sefilliğe bakar mısınız, diye düşünüyordu, sanki vodvil komedyenleri Gallagher ile Sheaniz de, soğuk bir evi ısıtmaya çalışıyoruz...

Evin içinde sağa sola koşuşturdular, kül tablalarını boşalttılar, dolap kapaklarını açtılar, kapattılar, yatmaya hazırlandılar. Bu sırada adam, detone bariton bir sesle yıllar önce gittikleri sıkıcı bir müzikalde dinledikleri şarkıyı söylüyor, kadın da ona eşlik ediyordu.

Yatakta, ışıklan söndürdükten sonra kadın adama sokuldu, ellerini adamın koluna koydu ve birkaç defa öpüştüler. Sonra birkaç defa daha öpüştüler. "İşte şimdi oldu," dedi adam ve kadını bir kez daha uzun uzun öptü. Birbirlerine biraz daha sokuldular ve adam eliyle kadının sırtını okşamaya başladı. Tam o anda kadının omurgasının birdenbire kasıldığını hissetti.

Tannm, diye düşündü adam, yine ne oldu?

Kadın ağzım adamın kulağına yanaştırdı.

"Ya,[1]' diye fısıldadı, "çekirge burada, bizim yatak odamızdaysa?"

"Yok artık! O kadarına da cesaret edemezler!" diye bağırdı adam.

"Şişt!" dedi kadın.

"Cesaret edemezler," diye fısıldadı adam öfkeyle. "Daha neler?!"

Ama kadın adamdan uzaklaşıyordu. Adam onu tutmaya çalıştı, ama kadın kararlı bir şekilde ondan ayrılarak, sırtını döndü. "Tam da onların yapacağı türden bir şey olurdu bu," dediğini duydu adam. Ve dalgalarla bomboş bir kumsala sürüklenmiş bir lodos balığı gibi kalakaldı.

Çekirge, diye düşündü, bundan ötürü seni hiç affetmeyeceğim.

Ertesi gün salıydı. Adam sabah erkenden stüdyoya gitti, oldukça yoğun bir gün geçirdi ve tam zamanında eve döndü. Kapıyı neşeyle açtı ve, "Sevgilim, ben geldim!" diye seslendi.

Karısı göründüğünde onu ihtirasla öptü, poposuna bir şaplak attı, vücudunu hayranlıkla sıvazladı, tekrar öptü ve ona yeşil bir kâğıda sanlmış kocaman bir demet pembe karanfil verdi.

"Bana mı getirdin?" diye sordu kadın.

"Sana getirdim!" diye yanıt verdi adam.

"Niye? Evlenme yıldönümümüz mü yoksa?"

"Alakası yok, hayır. Getirdim çünkü... Başka sebebi yok işte, çünkü... "

"Ne kadar hoş." Kadının gözleri doldu. "Bana aylardır çiçek getirmiyordun."

"Hadi canım! O kadar oldu mu? Olmuştur herhalde... "

"Seni seviyorum," dedi kadın.

"Ben de seni," dedi adam ve kadını bir kez daha öptü. El ele tutuşarak oturma odasına gittiler.

"Erkencisin," dedi kadın. "Eve gelmeden önce arkadaşlarınla bir iki kadeh bir şeyler içerdin hep." "Boşversene arkadaşlarımı. Cumartesi günü nereye gidiyoruz, biliyor musun? Arka bahçede şezlongda uyuklamayacağım,

hayır, benim de görmemi istediğin o defile var ya, işte ben de geleceğim o defileye."

"Defilelerden nefret etmiyor muydun sen?.. " "Yeter ki sen iste tatlım," dedi adam. "Çocuklara pazar günü balığa gelemeyeceğimi söyledim. Aklımı kaçırdığımı düşündüler. Yemekte ne var?"

Adam karısını takdir eden bir edayla onun peşinden mutfağa gitti ve hayranlıkla bir şeyleri kepçeledi, bir şeyleri kaşıkladı, bir şeyleri kanştırdı, kokladı, dilini şaklattı ve her şeyden tattı. "Çoban Kebabı! Tanrım, en sevdiğim yemek. En son geçen haziranda yapmıştın!"

"Hoşuna gideceğini düşündüm."

Adam yemeğini büyük bir keyifle yedi, fıkralar anlattı. Yemeklerini mum ışığında, pembe karanfillerin tarçınlı kokularını yaydıkları bir ortamda yediler. Ana yemek harikaydı. Bir de üstüne dolaptan romlu ve çikolatalı turta çıktı.

"Romlu ve çikolatalı turta! Gerçekten iyi bir turta yapmak deha gerektirir ve saatler sürer." "Beğendiğine sevindim sevgilim."

Yemekten sonra adam kadına bulaşıkları yıkamasında yardım etti. Sonra oturma odasında yere oturup, birlikte en sevdikleri senfonileri dinlediler, hatta *Rosenkavalier* çalarken biraz vals de yaptılar. Dansın sonunda adam kadını öptü ve kıçına hafifçe vurarak kulağına, "Bu gece kurtuluşun yok, çekirge umurumda değil," diye fısıldadı.

Müzik yine başladı. Birlikte dans ettiler.

"Buldun mu?" diye fısıldadı adam.

"Sanınm. Pencereyle şöminenin arasında bir yerde."

Şömineye gittiler. Adam eğilip perdeyi kaldınr- ken, müzik de oldukça yüksek bir sesle çalıyordu. İşte oradaydı, patlak siyah bir göz gibi, başparmağının tırnağı büyüklüğünde bir şeydi. İkisi de ona uzun uzun

bakıp, sonra geri çekildiler. Adam gitti, bir şişe şampanya açtı ve keyifle içtiler.

Müzik kafalarında, kemiklerinde, evin duvarlarında yüksek sesle yankılanıyordu. Adam, ağzı karısının kulaklarında, dans ediyordu.

"Ne öğrendin?" diye sordu kadın.

"Stüdyo dişimi sıkmamı söyledi. Bu geri zekâlılar herkesin peşine düşmüşler. Yakında hayvanat bahçesinin bile telefonlarını dinlemeye başlar bunlar... " "Her şey yolunda mı peki?"

"'Dişini sık,' dediler stüdyodan. Hiçbir teçhizatı kırma, dediler. Devlet malına zarar vermekten dava açarlarmış yoksa."

Birbirlerine gülerek, erkenden yatmaya gittiler.

Çarşamba akşamı adam gül getirdi ve kadını kapının önünde bir dakika boyunca öptü. O akşam son derece zeki ve parlak bir çift arkadaşlarını misafirliğe davet etmişlerdi. Telefon rehberlerini karıştırırken, bu arkadaşlarının sohbet repertuarları ile çekirgeyi dumura uğratacaklannı ve zekâlarıyla ortamı aydınlatacaklarını düşünmüşlerdi. Perşembe günü öğleden sonra, adam aylardan beri ilk defa stüdyodan karısını aradı ve akşam da eve geldiğinde elinde bir orkide ile birkaç gül daha, öğle yemeğine çıktığında vitrinde gördüğü bir eşarp ve iyi bir tiyatro oyununa iki bilet vardı. Kadın da, çarşamba günü annesinin tarifiyle çikolatalı kek, perşembe günü ise çikolatalı bisküvi ile limonlu turta yapmıştı. Ayrıca adamın çoraplannı yamamış, pantolonlarını ütülemiş ve uzun zamandır ihmal ettiği bir sürü şeyi de kuru temizlemeye yollamıştı. Perşembe akşamı oyundan sonra şehrin sokaklarında gezindiler, eve geç geldiler, birbirlerine yüksek sesle Euripides okudular, yatağa, yine gülümseyerek, geç saatte girdiler, sabahleyin geç uyandılar ve koca sabahleyin stüdyoyu arayıp, hasta olduğu için öğlene kadar istirahat edeceğini söyledi. Bitkin bir şekilde stüdyoya gitmek üzere evden çıktığında da, bu böyle devam edemez, diye düşündü. Geri döndü ve tekrar eve girdi. Şöminenin yanındaki çekirgeye gitti ve eğilerek konuşmaya başladı:

"Deneme, deneme, bir, iki, üç, deneme. Beni duyuyor musunuz, deneme."

"Ne yapıyorsun?" diye bağırdı karısı kapıdan. "Tüm arabalara, tüm arabalara," dedi kocası. Gözlerinin altında çizgiler vardı, suratı solgundu. "Ben konuşuyorum. Orada olduğunuzu biliyoruz, arkadaşlar. Gidin, gidin. Mikrofonunuzu alın ve defolun. Bizden bir şey çıkmaz, işinize yarayacak bir şey duyamazsınız. FBI'daki başkanınız J. Edgar'a da benden selam söyleyin. Tamam."

Adam, kadının yanından geçip, başıyla selam vererek kapıyı arkasından çekerken, karısı da bembeyaz ve korkulu bir yüz ifadesiyle kapıda duruyordu. Kadın adamı saat üçte aradı.

"Sevgilim," dedi, "gitti, artık yok."

"Çekirge mi?"

"Evet, geldiler ve söküp götürdüler. Adamın biri gayet kibar bir şekilde kapıyı çaldı, onu içeri davet ettim ve bir dakikada çekirgeyi söküp gitti. Öylece gitti, tehdit filan da etmedi."

"Şükürler olsun," dedi koca. "Şükürler olsun." "Adam giderken şapkasını çıkartıp bana teşekkür bile etti."

"Ne kadar kibar bir davranış! Akşama görüşürüz," dedi koca.

Bu cuma günü olmuştu. Adam o akşam eve saat altı buçuk gibi geldi, gelmeden önce de arkadaşlan ile iki tek attı. Ön kapıdan girerken gazetesini okuyordu. Karısının yanından hızla geçti, paltosunu çıkartıp otomatik bir hareketle dolaba astı, mutfağın önünden burnunu kıpırdatmadan geçti, oturma odasındaki koltuğuna yerleşti ve akşam yemeğine kadar spor sayfasını okudu. Yemekte sıradan bir rosto ve haşlanmış fasulye vardı. Başlangıç olarak elma suyu içtiler, tatlı olarak da dilimlenmiş portakal yediler. Adam karısına hem bu gece, hem de ertesi gece için aldığı tiyatro biletlerini eve dönerken iade ettiğini söyledi. Defileye de karısı isterse kızlarla gitsindi, onun niyeti arka bahçede güneşin altında kestirmekti.

"Eh," dedi saat ona doğru, "evimiz bu gece daha farklı sanki, değil mi?"

"Evet."

"Çekirgenin gitmesi iyi oldu. Dengemizi bayağı bir bozmuştu."

"Evet."

Bir süre oturdular. Sonra kadın, "Biliyor musun," dedi, "çekirgeyi hiç özlemiyorum desem yalan olur. Yıkıcı bir faaliyette bulunsam da yine gelip yerleştir-seler, diyesim var neredeyse... "

"Anlamadım?" dedi adam, açık olta kutusunun önünde, elindeki misinayı bir sineğin etrafından dolarken.

"Boşver," dedi kadın. "Hadi yatalım."

Kadın önden gitti. On dakika sonra, adam da esneyerek ışıkları söndürdü ve kadını takip etti. Adam ay ışığının aydınlattığı yarı karanlık odada soyunurken, kadının gözleri kapalıydı. Uyumuş bile, diye düşündü adam.

1

Edgar Allan Poe Bütün Hikâyeleri, İthaki Yayınları, 2002, çev. Dost Körpe, -*yhn*

2

Edgar Allan Poe Bütün Hikâyeleri, İthaki Yayınları, 2002, çev. Dost Körpe, -*yhn* i4$_{6}$

Yaya

Puslu bir kasım gecesi saat sekizde, adına şehir denilen o sessizliğe girmek, ayaklannın altında kaldırımların eğri büğrü betonunu hissetmek, kaldınm taşlarının arasında bürüyen otlara basmak ve elleri ceplerinde, sessizliğin içinden geçerek yürümek; Bay Leonard Mead'in yapmaktan en çok hoşlandığı şey işte buydu. Bir kavşakta durur, dört farklı yönde uzayıp giden, ay ışığının aydınlattığı caddelere bakar ve ne tarafa yürüyeceğine karar vermeye çalışırdı. Ne tarafa gideceği çok da fark etmezdi aslında, çünkü M.S. 2131 yılının dünyasında, neredeyse tümüyle yalnızdı. Nihayet bir karara varıp kendine bir yön seçtikten sonra, soğuk havada ağzından sigara dumanı gibi çıkan nefesini önden yollar, peşinden kendi de yola koyulurdu.

Bazen saatlerce, kilometrelerce yürür ve eve dönüşü gece yansını bulurdu. Yolda pencereleri karanlık kulübeler ve evler görür, bir mezarlıkta yürür gibi hissederdi kendini. Zira pencerelerde ateş bö-ceklerininkini andıran titrek ve soluk ışıklar dışında pek bir şey görülmezdi. Bazen gece çoktan çöktüğü halde henüz örtülmemiş bir perdenin aralığından, duvarlara düşen bir hayaletin gri gölgesini görür, ya da

türbeyi andıran bir binanın her nasılsa açık kalmış penceresinden kulağına fısıltılar ve mırıltılar ulaşırdı. **

Bay Leonard Mead durur, başını bir yana eğip dinler, izler ve yürümeye devam ederdi. Eğri büğrü kaldınmlarda yürürken ayaklarından hiç ses çıkmazdı. Zira epeydir kaldırırdan otlar ve çiçekler bürümüştü. On yıl boyunca, gece gündüz, binlerce kilometre yürümüştü belki, ama tüm bu zaman boyunca yollarda Tann'nın bir kuluna bile rastlamamıştı.

Artık lastik ayakkabılar giyiyordu, çünkü sert topuklu ayakkabılar giydiğinde peşine havlayan köpek sürüleri takılıyor veya insanlar ışıklannı açıp pencerelere çıkıyor, bir kasım akşamında yürümekte olan bu yalnız tipi gördüklerinde şaşınyorlardı.

Adam bu akşamki yolculuğuna başlarken, batıya, gizli denize doğru yürümeye karar vermişti. Havada cam gibi keskin bir soğuk vardı, nefes

alırken soğuk hava burnunu yakıyor, ciğerlerini bir Noel ağacı gibi tutuşturuyordu. Soğuk ışığın göz kırptığını, ağaçlann görülmeyen bir karla kaplı olduğunu hissedebiliyordu. Sonbahar yapraklarına bastığında ayakkabılannın çıkardığı hafif çıtırtıyı keyifli bir tatmin hissiyle dinliyor, dişlerinin arasından usulca, soğuk bir ıslık çalıyor, arada bir eğilip yerden bir yaprak alıyor, uzun aralıklarla yerleştirilmiş sokak lambalannın ışığında onların iskeleti andıran damarlı yapılarını inceliyor ve çürümüş kokularını kokluyordu.

Yürürken, caddenin her iki yanındaki evlere, "Hey, içeridekiler, ne haber?" diye fısıldıyordu. "Kanal 4'te,

Kanal 7'de, Kanal 9'da ne var bu gece? Kovboylar nereye koşturuyorlar? Yoksa o karşı tepede gördüğüm, yardıma gelen süvari birliği mi?"

Cadde sessiz, uzun ve boştu, üzerinde sadece onun gölgesi hareket ediyordu; bomboş bir arazide hareket eden bir şahinin gölgesi gibi... Gözlerini kapatıp hiç kıpırdamadan durursa, binlerce kilometre boyunca tek bir evin bile olmadığı, sadece kurumuş dere yatakları gibi uzanan caddelerin insana eşlik ettiği, soğuk, rüzgarsız, ıssız bucaksız bir Arizona düzlüğünün tam ortasındaymış gibi hissedebiliyordu kendini.

"Şimdi ne var?" diye sordu evlere, saatine göz atarak. "Saat sekiz buçuk olmuş. Şimdi ne vakti? Bir düzine çeşit çeşit cinayetin vakti geldi mi? Yoksa bir yarışma programı mı var şimdi? Belki de bir revü vardır veya komedyenin biri sahneden düşüyor- dur..."

Ay ışığının beyaza boyadığı o evden gelen belli belirsiz mırıltı, bir kahkaha olabilir miydi acaba? Bir an duraksadı, ama başka bir şey duyamayınca yoluna devam etti. Şehri boydan boya kateden iki otobanın kesiştiği yonca şeklindeki ıssız kavşağa yaklaşırken, kaldırımın epey engebeli bir yerine ayağı takıldı. Gündüz vakti buradan vızır vızır araba geçerdi. Benzin istasyonları açık olur, arabalar yuvalarına koşuşturan kanncalar gibi art arda dizilir, egzoz borularından çıkan hafif bir koku evlere doğru yayılırdı. Ama şimdi bu otobanlar da, kurak bir mevsimde yatağı ve dibindeki çakıltaşlan görünen dereler gibi bomboştu.

**

Adam, yan sokaklardan birine saparak geriye, evine doğru yöneldi. Hedefine ulaşmasına sadece bir blok kalmıştı ki, bir araba aniden köşeyi döndü ve üzerine vahşi bir beyaz ışık huzmesi tuttu. Adam hipnotize olmuş gibi kalakaldı. Işıktan gözleri kamaşan ve sonra da ona doğru uçan bir kelebekten çok da farklı değildi.

Metalik bir ses bağırdı:

"Kıpırdamayın! Olduğunuz yerde kalın!"

Durdu.

"Ellerinizi kaldırın."

"Ama... " dedi.

"Ellerinizi kaldırın yoksa vururuz!"

Polisti elbette, ama ne kadar nadir, ne kadar inanılmaz bir olaydı bu! Üç milyonluk şehirde sadece bir polis arabası kalmıştı. Bir sene önce, 2130 yılında yapılan seçimlerden sonra, polis gücü üç arabadan bir arabaya düşürülmüştü. Suç oranı düşüyordu, caddelerde yalnız başına devriye gezen bu polis arabasından daha fazlasına ihtiyaç yoktu artık.

"Adınız?" dedi polis arabası metalik bir fısıltıyla. Gözlerini kamaştıran parlak ışık nedeniyle arabanın içindeki adamlan göremiyordu.

"Leonard Mead," dedi.

"Yüksek sesle konuşun!"

"Leonard Mead!"

"işiniz?"

"Sanınm bana yazar diyebilirsiniz."

"İşsiz," dedi polis arabası, kendi kendine konu-şurcasına. Üzerindeki ışık, adamı göğsünden iğneyle

sabitlenmiş bir müze numunesi gibi hareketsiz kılıyordu. ■

"Öyle de diyebilirsiniz," dedi Bay Mead.

Yıllardır bir şey yazmamıştı. Dergiler ve kitaplar pek satmıyordu artık. Artık her şey geceleri, türbe benzeri evlerde olup bitiyor, diye düşündü fantezilerini sürdürerek. Televizyonun ışığının yarım yamalak aydınlattığı türbe gibi evlerde insanlar ölü gibi oturuyor, ifadesiz suratlarına gri veya renkli ışıklar vuruyor ama aslında vurmuyor...

"İşsiz," dedi metalik ses. "Dışanda ne yapıyorsunuz?"

"Yürüyorum," dedi Leonard Mead.

"Yürüyorsunuz!"

"Sadece yürüyorum," dedi basitçe, ama yüzünde bir soğukluk hissetti.

"Yürüyorsunuz, sadece yürüyorsunuz, yürüyorsunuz yani?"

"Evet, efendim."

"Nereye yürüyorsunuz, ne için yürüyorsunuz?" "Hava almak için yürüyorum, bakmak için yürüyorum."

"Adresiniz?"

"Güney St. James Caddesi, on bir numara."

"Evinizde hava var, değil mi Bay Mead? Havalandırma cihazı var, değil mi?"

"Evet."

"Evinizde bakacak bir ekran da var değil mi?"

"Hayır, yok."

**

"Hayır mı?" Adeta patlayan bir sessizlik oldu, kendi başına bir suçlama içeren bir sessizlik...

"Evli misiniz Bay Mead?"

"Hayır."

"Evli değil," dedi vahşi ışığın ardındaki polis sesi.

Ay yükselmişti ve yıldızların arasında parlıyordu, evler ise gri ve sessizdi.

"Kimse beni istemedi," dedi Leonard Mead gülümseyerek.

"Size soru sorulmadan konuşmayın."

Leonard Mead soğuk gecede bekledi.

"Sadece yürüyordunuz, öyle mi Bay Mead?" "Evet." "Ama neden yürüdüğünüzü açıklamadınız." "Açıkladım ya: hava almak, etrafa bakmak ve sırf yürümek için."

"Bunu sık sık yapar mısınız?"

"Evet. Senelerdir her gece yaparım."

Polis arabası caddenin ortasında duruyor, telsizi usulca vızıldıyordu.

"Evet Bay Mead," dedi sonunda.

"Bitti mi?" diye sordu Leonard Mead kibarca.

"Evet," dedi ses, "buraya lütfen!" Bir iç çekme, bir patırtı duyuldu. Polis arabasının arka kapısı ardına kadar açıldı. "Binin lütfen."

"Durun bir dakika. Ben kötü bir şey yapmadım

ki."

"Binin!"

"İtiraz ediyorum."

"Bay Mead."

Aniden sarhoş olmuş bir adam gibi yürüdü. Geçerken arabanın ön camından içeri baktı. Ön koltukta kimse oturmuyordu, arabada hiç kimse yoktu.

"Binin!" Elini kapıya koydu ve arka koltuğa baktı. Küçük, karanlık, demirden parmaklıkları olan bir hücreydi burası. Parlatılmış çelik kokuyordu. Keskin antiseptik kokuyordu. Çok temiz, çok sert ve çok metalik kokuyordu. Yumuşak hiçbir şey yoktu burada.

"Hakkınızda şahitlik yapacak bir kannız olsaydı durum farklı olurdu. Ama bu koşullarda... "

"Beni nereye götürüyorsunuz?"

Araba duraksadı, daha doğrusu, dönen bir çarkın tıkırtısını andıran bir ses duyuldu. Sanki ihtiyaç duyduğu bilgi bir yerlerden, elektronik gözlerinin önüne delikli kart şeklinde düşüyordu. "Regresif Eğilimler Psikiyatrik Araştırma Merkezi'ne."

Arabaya bindi. Kapı yumuşak bir sesle kapandı. Arabanın loş farlannm aydınlattığı karanlık yollarda hızla ilerlemeye başladılar.

Bir dakika sonra bir sokaktaki bir evin önünden geçtiler. Şehirdeki diğer tüm evler karanlıktı, ama bu tek evin tüm ışıkları yanıyor, pencerelerden süzülen sarı bir aydınlık, soğuk karanlığı ısıtıyordu.

"Benim evim bu işte," dedi Leonard Mead.

Karşılık veren olmadı.

Araba, caddelerin boş nehir yataklannda hareket ediyordu. Kaldırımlar da boştu ve serin kasım gecesinin geri kalanında ne tek bir ses duyuldu, ne de tek bir hareket görüldü.

Çöpçü

İşi şöyle bir şeydi: Soğuk ve karanlık sabahlarda saat beşte kalkar ve ısıtıcı çalışıyorsa ılık, çalışmıyorsa soğuk suyla yüzünü yıkardı. Dikkatlice tıraş olur ve bu sırada mutfakta jambonlu yumurta veya krep ya da işte, o sabah kahvaltıda her ne varsa onu pişiren karısıyla konuşurdu. Saat altıda arabaya biner, yalnız başına işine giderdi. Arabasını, diğer adamların arabalannın durduğu büyük avluya park ederdi. Sabahın o saatinde, gökyüzü turuncu ve mavi ve mor ve bazen kıpkırmızı ve bazen de san veya beyaz kayalardan akan su gibi berrak bir renkte olurdu. Bazı sabahlar nefesini havada görebilirdi, bazı sabahlar göremezdi. Ama her sabah, daha güneş doğmak üzereyken, yumruğunu yeşil kamyonun yanına vururdu ve kamyonun şoförü de gülerek ve merhaba diyerek öteki taraftan kamyona binerdi; birlikte büyük şehre doğru yola koyulurlardı ve bütün o caddelerden geçerek çalışacaktan yere ulaşırlardı. Bazen yolda kahve içmek için durur, sonra içleri ısınmış bir şekilde yola devam ederlerdi. Ardından çalışmaya başlarlardı. Bu da onun her bir evin önünde kamyondan atlayıp çöp kovalarını alması, kamyona getirmesi, kovaların kapaklarını açması ve içindekileri kamyonun çöp haznesine boşaltması demekti. Böylece portakal kabuklan, kavun çekirdekleri, süzüldükten sonra atılmış kahveler, yavaş yavaş kamyonu doldurmaya başlardı. Pirzola kemikleri, balık başlan, yeşil soğan parçacıkları ve bayat kereviz saplan hep olurdu. Çöp yeniyse o kadar fena olmazdı da, eskiyse çok fena olurdu. İşini sevip sevmediğini bilmiyordu, ama bir işti işte ve o da işini iyi yapıyordu. Bazen işi hakkında konuşur, bazen de onu düşünmek bile istemezdi. Bazen, özellikle de sabahın erken saatlerinde, hava serin, temiz ve tazeyken, işinin harika olduğunu düşünürdü; ta ki güneş yakmaya, çöp kokmaya ve o da yorulmaya başlayana dek. Ama genelde önemsediği bir işti. Önünden geçtiği evleri, onların bakımlı bahçelerini ve oralarda oturan insanlann nasıl yaşadıklannı izlemesine olanak sağlayarak onu meşgul eder, vaktini hoşça geçirmesini mümkün kılardı. Ve ayda bir ya da iki defa işini sevdiğini ve dünyanın en iyi işinin onunki olduğunu düşünür ve bu düşüncesine kendi de hayret ederdi.

Bu, yıllarca böyle sürüp gitti. Sonra birdenbire işi değişti. Sonrasında bir işin sadece birkaç saat içinde nasıl bu kadar değişebileceğine o da şaşırdı.

**

Apartman dairesine girdi, karısını ne gördü, ne de duydu. Ama orada olduğunu biliyordu. Tek bir kelime etmeden koltuğa doğru yürürken, otururken, yerine yerleşirken, karısının kendisini izlemesine izin verdi. Orada, öylece, uzun bir süre oturdu.

"Mesele nedir?"

Kadının sesi nihayet ona ulaşmıştı. Herhalde birkaç defa sormuş olacaktı.

"Mesele mi?" Kadına baktı; evet, karısıydı bu, tanıdığı biriydi. Bu da, yüksek tavanlan ve yıpranmış

halılarıyla onların eviydi.

"Bugün işte bir şey oldu," dedi.

Kadın, adamın devam etmesini bekledi.

"Çöp kamyonunda bir şey oldu." Dilini kuru dudaklarında gezdirdi, gözlerini de hiç ışık kalmayın-caya, her şey karanlığa gömülüp, sanki gece yansı uyanmış da odanın birinde yalnız başına duruyormuş gibi hissedinceye kadar sıkı sıkı yumdu. "Sanım işten çıkacağım. Anlayış göster, olur mu?"

"Anlayış göstermek mi?" diye bağırdı kadın.

"Çaresi yok maalesef. Hayatım boyunca başıma gelen en garip şeydi..." Gözlerini açtı ve öylece oturdu. Başparmağı ile işaret parmağını birbirine sürttüğünde elinin buz kestiğini fark etti. "Olan şey garipti, çok garipti.”

"Ee, orada öyle oturup durma, ne oldu anlat."

Adam deri ceketinin cebinden bir gazete parçası çıkardı. "Bugünün gazetesi bu," dedi, "10 Aralık 1951. *Los Angeles Times* sivil savunma bülteni. Diyor ki, çöp kamyonlarımıza radyo takacaklarmış."

"Ee, ne var bunda? Biraz müzik dinlersiniz işte fena mı?"

"Müzik değil. Anlamıyorsun. Müzik değil."

Adam kaba ellerini açtı ve temiz tırnaklı tek parmağını karısının da kendisinin de görebileceği şekilde haberin üstüne bastırdı. "Belediye başkanı diyor ki, şehirdeki bütün çöp kamyonlarına alıcı-verici bir alet takacaklarmış." Gözlerini kısarak ellerine baktı. "Atom bombalan şehrimizi vurduğunda radyolar bizimle konuşacakmış. Sonra da çöp kamyonlarımız gidip

cesetleri toplayacakmış."

"Gayet pratik bir çözüme benziyor bu. Bombalar... "

"Çöp arabalan diyorum," dedi adam, "gidip bütün cesetleri toplayacaklarmış diyorum!"

"Cesetlerin ortada kalacak halleri yok ya. Binlerinin onları toplaması lazım ve..." Karısı ağzını yavaş yavaş kapattı. Bir kere de gözlerini kırpıştırdı. Bunu da gayet yavaşça yaptı. Adam karısının gözlerini yavaşça kırpıştırmasını izledi. Sonra kadın, vücudunu kendisi değil de bir başkası döndürüyormuşçasına döndü, bir koltuğa doğru yavaşça yürüdü, duraksadı, ne yapacağını düşündü ve dimdik, kaskatı bir şekilde oturdu. Nutku tutulmuştu. Adam kol saatinin tıklamasını dinliyordu, ama dikkatinin sadece küçük bir kısmı saatindeydi.

En sonunda kadın güldü. "Şaka yapıyorlardır, canım."

Adam başını salladı. Başının, diğer her şey gibi yavaşça, sağdan sola, soldan sağa hareket ettiğini hissetti. "Hayır. Bugün kamyonumuza bir telsiz koydular bile. Alarm verildiğinde çalışıyorsanız, arabadaki-çöpü herhangi bir yere boşaltın. Sizi çağırdığımızda hemen buraya gelin ve ölüleri toplamaya başlayın,' dediler."

Mutfakta bir su gürültüyle kaynıyordu. Kadın suyun kaynamasını beş saniye dinledi. Sonra bir eliyle koltuğun kolunu tuttu, ayağa kalktı, kapıyı buldu ve dışan çıktı. Kaynama sesi durdu. Kadın yeniden kapıda göründü, durdu, sonra hâlâ hiç kıpırdamadan, kafası

sabit bir şekilde oturan adamın olduğu yere gitti.

"Her şey planlanmış. Bölükler var, çavuşlar var, bölük komutanlan var, onbaşılar var, her şey var... Cesetleri nereye götüreceğimiz bile belli."

"Sen de bütün gün bunu düşündün herhalde?" "Bugün sabahtan beri başka bir şey düşünmedim. Şöyle dedim: Belki de artık çöpçü olmak istemiyorum. Eskiden sırf Tom ve ben vardık. Eğleniyorduk. Bir oyun gibiydi. Çöpçülük kötü. Ama istersen onu bir oyuna dönüştürebilirsin. Tom'la ben öyle yapardık. İnsanlann çöplerine bakardık, ne var ne yok diye. Zengin evlerden pirzola kemikleri çıkardı, fakir evlerden marul yaprakları ve portakal kabuklan. Aptalca mı? Evet, ama insanın işini elinden geldiğince eğlenceli hale getirmesi lazım. Yoksa o işi yapmanın ne anlamı kalır ki? Ve kamyondayken bir anlamda kendi kendimin patronuydum. Sabahları erken çıkıyorum tamam, ama iş zaten açık hava işi, güneşin doğuşunu izliyorum, şehrin uyandığını görüyorum, hiç de fena olmuyor. Ama artık, bugün, iş aynı iş olmaktan çıktı benim için.”

Karısı hızlı hızlı konuşmaya başladı. Bir sürü şey anlattı, bir sürü şey söyledi, ama adam karısı çok ileri gitmeden onun sözünü kibarca kesti. "Biliyorum, biliyorum, çocuklar, onların okullan, arabamız filan... biliyorum," dedi, "ve faturalar ve para ve borçlarımız... Ama babamdan kalan çiftlik var. Şehirden uzaklaşıp oraya taşınabiliriz pekala. Ben çiftçilikten anlarım biraz. Stok yapar, biriktirir, bir şeyler ters gidecek olursa, aylarca gül gibi yaşanz."

Kadın bir şey söylemedi.

"Evet tabii, bütün arkadaşlanmız burada, şehirde," diye sürdürdü adam sözlerini, gayet makul bir şekilde. "Tamam, burada sinema var, tiyatro var, çocukların arkadaşları ve... "

Kadın derin bir nefes aldı. "Hiç değilse birkaç gün daha düşünemez miyiz bu konuyu?"

"Bilmiyorum. Korkuyorum. Eğer yeni kamyonumu, işimin yeni halini filan bir daha düşünürsem bu fikre alışmaktan korkuyorum. Ve Tanrı biliyor ya, insanın, herhangi bir insanın, böyle bir fikre alışması hiç de doğru gelmiyor bana."

Kadın kafasını yavaşça salladı, pencerelere, gri duvarlara, duvarlardaki karanlık resimlere baktı. Ellerini kavuşturdu. Ağzını açmaya başladı.

"Bu gece düşüneceğim,” dedi adam. "Hemen yatmayacağım. Sabah uyandığımızda ne yapacağıma karar vermiş olurum."

"Çocuklar konusunda dikkatli ol. Tüm bunlan öğrenmeseler iyi olur."

"Tamam. Dikkat ederim."

"Tamam o zaman. Artık bu konuyu konuşmayalım. Ben yemeği hazırlayayım." Kadın ayağa fırladı, ellerini yüzüne kapadı, ellerine ve pencerelerdeki gün ışığına baktı. "Aa... Neredeyse çocukların eve dönme vakti gelmiş."

"Ben çok aç değilim."

"Ama yemelisin. Kendini bırakmaman lazım." Kadın aceleyle dışarı çıktı ve adamı ufacık bir esintinin dahi olmadığı, perdelerin kıpırdamadığı ve tavanda sallanan tek bir ampulün solgun bir ay gibi parladığı odada yalnız bıraktı. Adam sessizdi, tki eliyle yüzünü sıvazladı. Ayağa kalkıp yemek odasının kapısında tek başına durdu, biraz ilerledi, kendini oturmak zorunda hissetti ve yemek odasındaki bir iskemleye yığıldı. Boş ellerinin beyaz masa örtüsünün üzerinde açıldığını gördü.

"Bütün öğleden sonra," dedi, "düşündüm." Kadın mutfakta hareket ediyor, ortalığa çökmüş sessizliği çatal bıçak şakırtıları, tencere tıngırtılarıyla bölüyordu.

"Acaba," dedim, "cesetleri kamyona enlemesine mi, yoksa boylamasına mı koymak gerekir? Kafalar mı sağda olmalı, yoksa ayaklar mı? Kadınlarla erkekleri bir arada mı yerleştirmeli, yoksa ayrı ayrı mı? Çocukları ayn bir kamyona mı koymalı, yoksa onları da kadınlar ve erkeklerle birlikte mi taşımalı? Köpeklere ayrı bir kamyon mu ayırmalı, yoksa onları olduklan yerde bırakmak daha mı iyi olur? Acaba bir kamyon kaç ceset alır? Onları üst üste yığmak doğru olur mu, diye de düşündüm, ama sonunda başka çarenin olmadığına karar verdim. Tahmin edemiyorum.

Hesaplayamıyorum. Deniyorum, uğraşıyorum, ama mümkün değil, bir kamyona kaç ceset sığdırabileceğimi kestiremiyorum."

Oturduğu yerde, günün sonuna doğru kamyon dolup da, büyük çöp yığının üzerine branda örttüğünde ve branda, altındaki çöp yığınının düzensiz şeklini aldığında işinin neye benzediğini düşündü. Ve bir de brandayı aniden kaldırıp baktığınızda ne olduğunu...

Birkaç saniye için makama gibi, erişte gibi beyaz şeyler görürdünüz. Ama gördüğünüz bu beyaz şeyler canlı olur, milyonlarcası vıcır vıcır kaynaşırdı. Sonra bu beyaz şeyler sıcak güneşi üzerlerinde hissettiklerinde durgunlaşır, yatışır ve yeniden marul yapraklarına, kokmuş kıymayla balık kafalarının arasına karışırlardı. Gün ışığına maruz kalınca makama ve erişte gibi görünen beyaz şeyler yok olur ve büyük çöp yığını tekrar sessizliğe ve hareketsizliğe bürünürdü. Siz brandayı yeniden çöp yığınının üzerine çektiğinizde ve branda yeniden altındaki gizli koleksiyonun düzensiz şeklini aldığında ve siz ona baktığınızda, brandanın altına yine karanlığın hakim olduğunu ve bir şeylerin yine kımıldamaya başladığını bilirdiniz; zira karanlık çöktüğünde bir şeyler hep kımıldamak zorundadır.

Dairenin kapısı gürültüyle açıldığında, o hâlâ orada, boş odada oturuyordu. Oğluyla kızı hızla, gülerek içeri girdiler ve onun orada oturduğunu görünce durdular. Anneleri mutfak kapısına koştu ve kapının kenarını tutarak ailesine uzun uzun baktı. Çocuklar kadının yüzünü gördüler ve sesini duydular.

"Oturun çocuklar, oturun." Kadın elini kaldırıp onlara doğru salladı. "Tam zamanında geldiniz."

Tebessüm

Kasaba meydanındaki kuyruk, daha sabahın beşinde, şehir dışındaki kırağı çalmış tarlalarda horozlar öterken oluşmaya başlamıştı. Harabeye dönmüş binaların çevresine çöken hafif pus, saat yedide düşen yeni ışıkla birlikte dağılmaya başlamıştı. Yolun sonunda, pazan ve festivali bekleyen başka insanlar da ikişer üçer toplanmaya başlamıştı.

Küçük oğlan, berrak havada yüksek sesle konuşan iki adamın hemen arkasında bekliyordu. Adamların sesleri soğuk nedeniyle daha da gürültülü çıkıyordu sanki. Çocuk ayaklarını yere vurup, soğuktan çatlamış, kızarmış ellerini nefesiyle ısıtmaya çalışıyor, bir yandan da adamların kirli çuval bezinden yapılma kıyafetlerine ve önünde uzayan kuyruktaki kadınlarla erkeklere bakıyordu.

"Baksana çocuk, sabahın köründe burada ne işin var?” diye sordu arkadaki adam.

"Kuyrukta sıraya girdim işte,” dedi oğlan.

"Hadi, sıranı bu işten anlayan birilerine bırak da bas git buradan."

"Çocuğu rahat bırak," dedi öndeki adam, aniden dönerek.

Arkadaki adam elini çocuğun kafasına koydu ve, "Şaka yapıyordum sadece," dedi. Çocuk soğukça silkinip adamın elinden sıyrıldı. "Bir çocuğun yataktan bu kadar erken kalkmasına şaşırdım, hepsi bu," dedi adam.

"Bu çocuk gerçek bir sanat düşkünü, söyleyeyim ben sana," dedi çocuğu savunan Grigsby adındaki adam. "Adm

ne delikanlı?"

"Tom."

"Bu Tom var ya bu Tom, bak göreceksiniz, ağız dolusu, okkayla tükürecek bu Tom. Değil mi Tom?" "Hem de nasıl!"

Kuyruktaki herkes güldü.

Adamın bin ileride kınk fincanlarda kahve satıyordu. Tom baktı ve küçük, sıcak bir ateşin üzerindeki paslı cezvede kaynayan karışımı gördü. Kahve değildi aslında, kasabanın ötesindeki çayırlarda yetişen bir çeşit böğürtlenden yapılmıştı. Insanlann midesine sıcak bir şey girsin diye, fincanı bir kuruşa satılıyordu. Ama pek az kişi alabiliyordu, çünkü pek az kişi o servete sahipti.

**

Tom, ileriye, bombalanmış duvarın ötesinde, kuyruğun bittiği yere baktı.

"Tebessüm ediyormuş diyorlar," dedi oğlan':

"He ya, ediyor," dedi Grigsby.

"Tuval üzerine yağlıboyayla yapılmış ve dört yüz yaşındaymış diyorlar."

"Belki daha da fazla. Kaç yılında olduğumuzu kesin olarak kimse bilmiyor ki."

"2251 yılındayız ya."

"Onlar öyle diyorlar. Hepsi yalancı. 3000 de olabilir, 5000 de, kim bilir? Bir dönem her şey o kadar kanşmış ki... Bak işte, bize ufak tefek birkaç kırıntıdan başka bir şey kalmadı."

Caddenin soğuk kaldırımlarında az bir şey ilerlediler.

"Bize ne zaman sıra gelir?" diye sordu Tom sabırsızca.

"Birkaç dakikaya orada oluruz evlat. Dört pirinç direğin

arasına kadifeden kordon çekip, onu da ortasına koymuşlar. Gösteriş işte. Maksat insanları yaklaştırmamak. Bak, taş atmak yok ama tamam mı? Ona taş atmaya izin vermiyorlar."

"Peki, efendim."

Sabahın erken saatlerinde biraz daha ilerlediler. Zaman geçtikçe güneş de yükseliyor ve sıcaklık arttıkça adamlar yırtık pırtık paltolanndan ve yağlı şapkalanndan soyunuyorlardı.

"Neden hepimiz kuyruğa giriyoruz?" diye sordu Tom en sonunda. "Neden hepimiz ona tükürmek istiyoruz?"

Grigsby ona bakmadı, onun yerine yüzünü güneşe döndü. "Şimdi, Tom, bir sürü nedeni var." Elini, farkına varmadan, artık olmayan cebine attı ve orada olmayan bir sigara paketini arandı. Tom bu hareketi belki milyonlarca kez görmüştü. "Tom, mesele nefretle ilgili. Geçmişte olan her şeye duyulan nefret... Soranm sana Tom, biz bu duruma nasıl düştük? Şehirler çöp dolu, yollar düşen bombalarla bin parçalı yapboz gibi darmadağın durumda, mısır tarlalannın yansı radyoaktiviteden geceleri pınl pırıl parlıyor. Boktan bir durum değil mi bu, soranm sana."

"Evet, efendim. Samnm öyle."

"Bak şimdi Tom. Seni devirip mahveden her ne varsa ondan nefret edersin. İnsanın doğası bu. Salakça belki, ama insan doğası böyle bir şey işte."
"Nefret etmediğimiz neredeyse hiç kimse ve hiçbir şey yok ama," dedi Tom.

"Evet. Geçmişte dünyayı yönetenlerin topundan nefret ediyoruz. Bizse şimdi, bir perşembe günü burada, taşaklanmız omurgamıza yapışmış bir şekilde, soğukta, mağaralarda, içkisiz, sigarasız yaşıyoruz.

Festivallerimizden başka bir şeyimiz yok Tom, bir tek festivallerimiz var bizim."

**

Tom, geçen yılların festivallerini düşündü. Bütün kitaplann meydanda yırtıldığı, yakıldığı, herkesin güldüğü ve sarhoş olduğu yılı mesela... Ve bir ay önceki bilim festivalini... Kalan son otomobili iterek meydana getirmiş ve kura çekmişlerdi. Talihliler, balyozla arabaya bir tane geçirme hakkı kazanıyordu.

"Hatırlamaz olur muyum, Tom, nasıl hatırlamam? Benim şansıma ön cam çıkmıştı. Ön cam, anlıyor musun beni! Tanrım, şangırt diye öyle güzel bir ses çıkmıştı ki!"

Tom, camın tuzla buz olup yere dökülmesini duyar gibi oldu.

"Ve Bili Henderson. O da motoru parçalamıştı.

Çok iyi bir iş çıkardı ama, son derece etkin. Tek bir vuruşla, güm diye!"

Ama en iyisi, diye hatırladı Grigsby, hâlâ uçak üretmeye çalışan bir fabrikayı yerle bir etmeleriydi.

"Tanrım, o fabrikayı havaya uçurmak nasıl da iyi geldi anlatamam," dedi Grigsby. "Ve sonra da bir gazete matbaasıyla bir cephanelik bulduk ve ikisini bir arada havaya uçurduk. Anlıyor musun Tom?"

Tom bunun üzerine biraz kafa yordu. "Sanırım anlıyorum."

Artık vakit öğleyi bulmuştu. Harap haldeki şehir sıcak havada leş gibi kokmaya, yıkıntı halindeki binaların arasında bir şeyler sürünmeye başlamıştı. "Artık hiç geri gelmeyecek mi bayım?"

"Ne, medeniyet mi? Yok canım. Kimse medeniyet

istemiyor ki artık. En azından ben istemiyorum." "Sanırım ben bir parça medeniyete tahammül edebilirim," dedi, adamın birinin arkasında duran başka bir adam, "nadiren de olsa bir güzellik çıkıyor."

"Kafanızı boşuna yormayın," diye bağırdı Grigsby, "artık güzelliğin de yeri yok bu dünyada." "Ah," dedi adamın arkasındaki adam, "günün birinde biri gelecek, hayal gücü olan biri ve işleri yoluna koyacak. Görürsünüz bak. Kalbi olan biri... " "Hayır, öyle bir şey olmayacak," dedi Grigsby. "Ben, olacak diyorum. Ruhu güzel şeylere açık biri, bize bir çeşit sınırlı medeniyet verebilir, barış içinde yaşamamıza imkân sağlayacak türden, kısıtlı bir medeniyet... "

"Sonra da bir bakmışsın savaş patlamış!"

"Ama bakarsın, bir dahaki sefere her şey daha farklı olur."

**

Nihayet ana meydana ulaşmışlardı. Uzaktan, at sırtında bir adam şehre doğru geliyordu. Elinde bir kâğıt parçası vardı. Kordonlarla ayrılmış bölge meydanın tam ortasındaydı. Tom, Grigsby ve diğerleri hazır, tetikte, gözleri açık bir şekilde, salyalarını biriktirerek yavaş yavaş ilerliyorlardı. Tom

kalbinin heyecanla, hızlı hızlı çarptığını hissetti. Çıplak ayaklarının altındaki toprak da ısınmıştı sanki.

"İşte geldik Tom, hadi bakalım." Polis kordonuna alınmış bölgenin dört köşesinde dört polis bekliyordu. Adamlann diğer insanlar üzerindeki otoritelerini, bileklerine sarılı san sicimler belli ediyordu. Orada bulunmalarının amacı taş atılmasını engellemekti.

"Bu taraftan," dedi Grigsby son anda. "Herkes sırasını savdı. Bak, görüyor musun? Hadi, uçur!"

Tom resmin önünde durdu ve ona uzun uzun baktı.

"Tükür Tom!" Tom'un ağzı kurumuştu. "Hadi, Tom, acele et biraz."

"Ama," dedi Tom, "çok güzel... "

"Dur senin yerine ben tüküreyim."

Grigsby tükürdü ve tükürüğü güneş ışığında bir füze gibi uçtu. Portredeki kadın huzurlu bir ifadeyle, gizemli bir şekilde, Tom'a tebessüm ediyordu.

Tom da ona kalbi çarparak, kulaklarında bir çeşit müzik duyarak bakıyordu.

"O kadar güzel ki... " dedi.

"Hadi, polis gelip laf etmeden ilerle."

"Dikkat!"

Kuyruk birdenbire sessizliğe gömüldü. Biraz önce ilerlemediği için Tom'a söylenen insanlar, şimdi dikkatlerini atın üstündeki adama çevirmişlerdi.

"Bu resmin adı ne, efendim?" diye sordu Tom usulca.

"Resmin mi? Mona Lisa diyorlar sanırım. Evet, evet, Mona Lisa."

"Bir duyuru yapacağım," dedi at sırtındaki adam. "Yetkiler, bugün öğle vakti itibariyle, meydandaki portrenin orada toplanan halka verilmesine,

halkın portreyi istediği gibi parçalayabileceğine karar... "

Önündeki kalabalık bağırarak, naralar atarak portreye saldırdığında, Tom çığlık atmaya bile vakit bulamadı. Keskin bir yırtılma sesi duyuldu. Polis koşarak kaçtı. Kalabalık aç kuşlan andıran elleriyle, çığlık çığlığa portreden küçük parçalar kopartıyordu. Tom parçalanmış resme doğru sürüklendiğini hissetti. Gözü kapalı bir şekilde diğerlerini taklit ederek ellerini uzattı, yağlı tuvalden bir parçayı yakaladı, hızla çekti, parçanın koptuğunu hissetti, sonra düştü, tekmelendi ve yuvarlana yuvarlana kalabalığın dışına itildi. Elbiseleri yırtılmış ve kanlar içinde bir halde, yaşlı kadınlann tuval parçacıklarını çiğnemelerini, adamlann çerçeveyi parçalamalarını, paçavraya dönmüş tuvali tekmelemelerini ve konfeti gibi un ufak etmelerini izledi.

**

Sürekli hareket halindeki meydanda, sadece Tom bir kenarda duruyordu. Eline baktı. Tuvalin bir parçasını sıkı sıkıya kavramış, göğsüne bastırmış, gizliyordu.

"Hey Tom!" diye seslendi Grigsby.

Tom, tek bir kelime etmeden, hıçkırarak koşmaya başladı. Bir tarlaya girdi, sığ bir dereden geçti, arkasına hiç bakmadan, avuçlan sıkı sıkıya kapalı, elleri paltosunun içine gizlenmiş halde koştu, koştu...

Gün batımında küçük bir köye vardı, hiç durmadan köyün içinden geçti. Saat dokuz gibi harabeye dönmüş çiftlik yerleşimine ulaştı. Arkadaki yanm silonun hâlâ ayakta kalmış, üzeri tenteli bölümünden ailesinin; annesinin, babasının, erkek kardeşinin uyuma sesleri geliyordu. Hızla, usulca kapıdan içeri süzüldü ve soluk soluğa yatağa girdi.

"Tom, sen misin?" diye seslendi annesi karanlıkta.

"Evet."

"Nereye kayboldun sen?" diye sordu babası kızgın bir sesle. "Sabaha iyi bir kötek bekliyor seni!" Biri bir tekme attı. Gün boyunca küçük tarlalannda tek

başına çalışmak zorunda kalmış erkek kardeşiydi bu. Annesi alçak sesle, "Uyuyun artık," dedi. Bir tekme daha yedi.

Tom yattığı yerde nefesini topladı. Ortalık sessizdi. Elini sıkı sıkıya göğsüne bastınyordu. Bu şekilde yanm saat kadar yattı. Sonra bir şey hissetti. Solgun, beyaz bir ışıktı bu. Ay gökyüzünde yükselmiş ve küçük bir ışık huzmesi siloda hareket edip sürünerek Tom'un bedenine değmişti. İşte o zaman, ancak o zaman, Tom'un elleri gevşedi. Yavaşça, etrafında uyuyanlara kulak kabartarak, elini ışığa çıkardı. Bir an duraksadı, soluğunu tuttu ve sonra bekleyerek elini açtı ve küçük, buruşuk, boyalı tuval parçasını düzeltti.

**

Ay ışığında bütün dünya uyuyordu.

Ve Tebessüm orada, onun avucunun içindeydi.

Gece yansı göğünün beyaz ışığında ona baktı. Ve kendi kendine, tekrar tekrar, *Tebessüm, sevimli Tebessüm*, diye düşündü. Bir saat sonra, tuval parçasını dikkatlice katlayıp sakladıktan sonra bile, onu hâlâ görebiliyordu. Gözlerini kapıyordu ve işte Tebessüm orada, karanlıkta duruyordu. Uykuya daldığında, dünya sessizliğe gömüldüğünde ve ay biraz daha yükselip, sabaha doğru soğuk gökte battığında bile, tüm sevimliliği ve tüm sıcaklığıyla oradaydı Tebessüm...

Gece Yarısından Epey Sonra[1]

Bay Montag rüya görüyordu.

Altı milyon tozlu kitapla gizlenmiş yaşlı bir adamdı. Pençeyi andıran titrek elleri soluk san sayfalarda geziniyor, kınşıklarla dolu yüzü mum ışığında çatlak bir aynayı andınyordu.

Derken, anahtar deliğinde bir göz!

Bay Montag rüyasında kapıyı hızla açtı ve içen bir oğlan çocuğu düştü.

"Casusluk yapıyorsun!"

"Senin kitapların var!" diye bağırdı çocuk. "Yasadışı bu. Babama söyleyeceğim!"

Çocuğu kolundan yakaladı. Çocuk bağırıyor, kurtulmak için kıvranıyordu.

"Yapma, evlat," diye yalvardı Bay Montag. "Kimseye söyleme. Sana para veririm, kitap, giysi veririm, yeter ki kimseye söyleme!"

"Kitap okuduğunu gördüm!"

"Yapma ne olur!"

"Söyleyeceğim işte!" Çocuk cırtlak bir sesle bağırarak kaçtı.

Kalabalık bir grup insan caddeden yukan doğru hızla ilerliyordu. Sağlık görevlileri paldır küldür içeri doluştular. Onları, gümüş rozetleriyle, acımasız görünümlü polisler takip etti. Sonra da kendisi girdi odaya! İtfaiyeci üniformasıyla elinde bir meşale tutan kendi gençliği. Yaşlı adam kendi gençliğine yalvarırken oda an kovanı gibiydi. Kitaplar yerlere atıldı. Kitaplann ciltleri koparıldı, yırtıldı. Camlar içeri doğru kınldı, perdeler toz bulutlan içinde yerlere indirildi.

Onu ele veren çocuk dışanda durmuş, tüm bu olup biteni izliyordu.

"Hayır! Lütfen! Yapmayın!"

Alev çatırtıyla parladı. Odayı kontrollü, bilimsel bir ateşle kömüre çeviriyorlardı. Devasa bir ateş rüz- gan duvarları yalayıp yutuyordu. Kitaplar milyonlarca mısır taneciği gibi patlamaya başladı.

"Tann aşkına... "

Odanın eski parkeleri cızırdıyordu.

Kitaplar kanat çırpan kara kargalara dönüştüler.

Bay Montag çığlık atarak rüyanın uzak ucuna düştü.

Gözlerini açtı.

"Yirmi bir," dedi Bay Leahy.

Bay Montag, soğuk ellerindeki iskambil kâğıtlarına baktı. Uyanmıştı, ttfaiye istasyonundaydı. Sabahın karanlık bir buçuğunda, yirmi bir oynuyorlardı.

"Durumunu hiç iyi görmüyorum Montag."

"Efendim, bir şey mi dedin?" Bay Montag ürperdi.

"Derdi ne bunun?" Herkes siyah kaşlannı kaldırdı.

Üzerlerindeki dumanlı tavanda radyonun sesi duyuluyordu. "Savaş ilan edilmesi artık an meselesidir.

Ülkemiz kendi kaderini savunmaya hazırdır. Savaş ilan edilmesi... "

Oda sallandı. Üzerlerinden birtakım uçaklar geçiyor, gökyüzünü görünmez titreşimlerle dolduruyorlardı. Adamlar iskambil oynuyorlardı. Siyah üniformalı, çakı gibi adamlardı. Tıraşlı suratlannda, seyrelmeye başlamış saçlarında, ellerinin üzerinde belirmiş mavi damarlarda, otuzlu yaşlann izlerini görmek mümkündü. Odanın bir köşesindeki masada, düzgün bir şekilde sıralanmış kasklar ve kalın kabanlar duruyordu. Duvarlarda jilet gibi bilenmiş altın yaldızlı baltalar asılıydı. Her birinin altında meşhur bir yangının adı yazıyordu. Huzursuz ayaklarının altında, alt katta, büyük, sessiz yangın aletleri duruyordu: boğa yılanını andıran hortumlar, bakır, gümüş, kırmızı, altın renkli pompalar... Yerdeki delikten çıkan bronz direk ayna gibi parıldıyor, oyunlarını bölüyordu.

"Şu son işi düşünüyordum," dedi Bay Montag.

"Düşünme," dedi Bay Leahy elindeki kâğıtlan masaya bırakarak.

"Kütüphanesini yaktığımız o zavallı adam... "

"Hak etmişti ama... " dedi Bay Black.

"Evet," dedi Bay Stone.

Dört adam yeni bir oyuna başladılar. Bay Montag duvardaki takvime baktı. Mekanik bir takvimdi ve 4 Ekim 2052 Perşembe günü, saat 01:05'i gösteriyordu.

"İtfaiyeciler paldır küldür evime girseler ve ki-taplanmı yaksalar kendimi nasıl hissederdim, diye düşünüyordum." '

"Senin kitabın yok ki," diyerek gülümsedi Bay Leahy.

"Peki ya olsaydı?"

"Yoksa var mı?" Adamlar yüzlerini ona çevirdiler.

"Yok tabii," dedi Bay Montag yüksek sesle.

Zihniyse, "Var tabii," dedi. Evde sakladığı, okunmamış birkaç kitabı vardı. Önceki yıl yaptıkları baskınlarda elleri, adeta kendinden bağımsız hırsızlar gibi, yangının karmaşası içinde oradan bir cilt, buradan bir cilt, birkaç kitap aşırmış, onları kalın kabanının ve gösterişli kaskının içine sokuşturmuştu. Bay Montag eve döndükten sonra, her gece yaptığı gibi sütünü içip, karısı Mildred'la yatağa girmeden önce, titreyerek bir yere gizlemişti onları.

Adamlara değil, elindeki kâğıtlara bakarak, "Hayır yok," dedi. Birden duvara takıldı gözleri. Orada bir milyon yasak kitabın listesi asılıydı. Listedeki isimler ateşten fırlar gibiydiler. Yıllar boyunca, baltasının altında, su yerine gazyağı fışkırtan hortumunun ucunda yandıklarını görmüştü o kitaplann.

"Acaba eskiden de böyle miydi?" diye sordu Bay Montag. "İtfaiye istasyonu, işimiz, şehir filan, acaba hep böyle miydi?"

"Bilmiyorum valla," dedi Bay Leahy. "Sen biliyor musun Black?"

"Yok, ben de bilmiyorum. Peki sen, Stone?"

Stone, Bay Montag'a gülümsedi.

"Demek istiyorum ki," dedi Bay Montag, "evvel zaman içinde... "

"Evvel zaman içinde mi?" dedi Bay Leahy alçak sesle. "Ne biçim konuşuyorsun sen?"

Aptal, diye bağırdı Bay Montag içinden. Az kalsın kendini ele verecektin. Son yangından aldığı o kitap... bir masal kitabıydı. Bir iki satır okumaya cesaret etmişti

ondan.

"Eski moda gösterişli dil, hem de burada... " dedi Bay Leahy gözlerini devirerek.

"Evet yani," dedi Bay Black.

"Diyorum ki, eskiden şehirde yangınlar çıkarmış, evler filan yanarmış. Herhalde tüm evler ateşe dayanıklı yapılmadan önce olacak. İşte o zamanlar, itfaiyeciler yangınları söndürmeye giderlermiş, başlatmaya değil."

"Hadi ya?" dedi Bay Leahy. "Hiç bilmiyordum." Bay Stone gömlek cebinden kural kartını çıkartıp Bay Montag'ın okuyabileceği şekilde masanın üzerine attı, ama Bay Montag zaten ezbere biliyordu kartta yazanları.

KURAL BİR: ALARMA HEMEN YANIT VERİN. Kİ:

YANGINI ÇABUCAK BAŞLATIN.

ÜÇ: HER ŞEYİ YAKTIĞINIZDAN EMİN OLUN.

DÖRT: DERHAL İTFAİYE İSTASYONUNA GERİ DÖNÜN.

BEŞ: YENİ BİR ALARMA HAZIRLIKLI OLUN.

"İlginç," dedi Bay Stone.

Hepsi Bay Montag'a baktı.

"Dün gece yakaladığımız o yaşlı adama ne yapacaklar şimdi?" diye sordu Bay Montag.

"En az otuz yıl tımarhaneye atacaklar."

"Ama adam deli değildi ki."

"Devleti ve bizi kandırabileceğini düşündüğüne göre deli," dedi Bay Leahy ve yeniden kâğıtları karıştırmaya başladı.

Alarm çaldı.

Gong beş saniye içinde otuz defa vurdu. Derken Bay Montag bir baktı ki, karşısında üç tane boş iskemle var, iskambil kâğıtları kar tanecikleri gibi havada uçuşuyor, bronz direk boş ama titriyor, adamlar gitmiş, kasklan da onlarla birlikte gitmiş. O ise masanın başında oturmayı sürdürdü. Aşağıda, güçlü bir motor öksürerek canlandı. Bay Montag direkten aşağıya, bir rüyaya geri dönercesine kaydı.

"Hey Montag. Şapkanı unutmuşsun!"

Ardından yola koyuldular. Yolda, sirenlerinin sesini ve motorlarının gürültüsünü gecenin esintisi boğuyordu.

**

Şehrin eski bölgelerinden birinde, iki katlı bir evdi. En az yüz yıllıktı, ama diğer tüm evler gibi, elli yıl önce ateşe dayanıklı ince bir tabakayla yalıtılmıştı. Evi hâlâ ayakta tutan da sanki bu tabakaydı. O olmasa, ev püf desen yıkılacak gibiydi. .

"İşte geldik. Hadi bakalım çocuklar."

Bay Leahy, Bay Stone ve Bay Black kalın, yumuşak botlar giyen adamlann çıkarttıkları o komik, ıslak lastik seslerini çıkartarak kaldırımda koştular. Kalın kabanlan nedeniyle sanki aniden şişmanlamış, gürbüzleşmiş, kafalarındaki kocaman şapkalar nedeniyle de sanki aniden oyunbaz çocuklara dönüşmüşlerdi.

"Doğru adrese geldiğimizden emin misiniz?" "Telefondaki ses Oak Knoll, 75 numara demişti, Skinnerlar'ın evi."

"Tamam öyleyse, burası."

Ön kapıdan içeri girdiler.

Bir kadın kaçıyordu. Onu yakaladılar.

"Ben hiçbir şey yapmadım," dedi kadın. "Ne suç işledim ki ben? Kimseye zaranm dokunmadı!" "Neredeler?" Bay Leahy etrafına sanki duvarlar zehirliymiş gibi baktı. "Hadi, konuş, neredeler?" "Yaşlı bir kadının tek zevkini elinden almayacaksınız, değil mi?"

"Boşuna nefesini tüketme. Konuşursan senin için daha iyi olur."

Kadın hiçbir şey söylemeden karşılannda duruyordu.

"Stone, bana şu raporu göstersene." Bay Stone telefon ihbar kartını çıkarttı. Kartın arkasında, yapılan şikayetin mahiyeti de iki nüsha halinde yazıyordu.

"Burada diyor ki, çatı katı tıka basa kitapla doluymuş. Tamam. Hadi gidiyoruz çocuklar."

Bir sonraki sahnede adamlar rutubetli karanlığa doğru gürültüyle çıkıyor, yollan üzerindeki kilitli bile olmayan kapılara baltalannı savuruyor ve yaz vakti yüzme havuzunda taklalar atıp eğlenen oğlan çocuklan gibi bağnşıp gülüşüyorlardı. "Hey!" Dik merdivenlerden ürpererek çıkan Bay Montag'ın üzerine sağanak gibi kitap yağmaya başladı. Kitaplar kafasına, omuzlanna, yukanya bakan, kırışmış solgun suratına düşüyorlardı. Bay Montag ellerini havaya kaldırdı ve bir kitap uysal bir şekilde, açmış bir çiçek gibi ellerine kondu! Loş ışıkta açılan sayfa, kelimelerle bezenmiş narin bir gül yaprağını andın- yordu. Bütün o koşuşturma ve telaş içinde ancak bir satınnı okuyabildi, ama o satır sanki sıcak demirle dağlamış gibi, bir dakika boyunca beynini yaktı. Kitabı elinden bıraktı, ama bırakır bırakmaz eline bir yenisi düştü.

"Hadi, kıpırda biraz!"

Bay Montag elini bir kapan gibi kitabın üstüne kapadı. Ve onu sıkı sıkı göğsüne bastırdı. Bir şelale, bir kitap seli, bir edebiyat sağanağı daha boşandı. Bay Stone'la Bay Black kitaptan alıyor, onları evin tozlu ve yankılanan boşluğundan aşağıya, Bay Montag'a ve enkaz altında kalmış küçük bir kız çocuğu gibi bekleyen kadına doğru atıyorlardı.

"Hadi Montag, davran!"

Sonunda Bay Montag yukarıya çıkıp onlara yardım etmek zorunda kaldı, ama yolda iki kez takılıp düştü.

"tçeri gel!"

"Bu da geçer!"

"Ne dedin?" Bay Leahy ona dik dik baktı.

Bay Montag karanlıkta gözlerini kırpıştırarak durdu.

"Bir şey mi dedim?"

"Orada öyle durma geri zekâlı, bir işe yara."

Kitaplar kurutulmuş balıklar gibi istiflenmişti. Havada öylesine yoğun bir toz ve barut kokusu vardı ki, çatıdan yıldızlara doğru uçmalan an meselesiydi.

"Çöp, çöp, çöp!" Adamlar kitaplan tekmeliyor, onların etrafında dans ediyorlardı. Kitaplann isimleri yok olan, ölen altın gözler gibi parıldıyordu.

"Gazyağı!"

Bay Stone'la Bay Black sıvıyı merdivenden yukarı taşıdıkları hortumdan püskürtmeye başladılar. Kalan her bir kitabı parlayan o sıvıyla kapladılar, sıvıdan odalara da püskürttüler.

"Bu iş dün akşam gittiğimiz yaşlı adamın evinde-kinden bile iyi, değil mi?"

O iş gerçekten de farklıydı. Yaşlı adam bir apartman dairesinde oturuyordu ve binada başka insanlar da yaşıyordu. Bu nedenle orada kontrollü bir yangın çıkartmak zorunda kalmışlardı. Ama burada bütün evi rahat rahat kömüre çevirebilirlerdi. Onlar koşarak aşağıya iner, Bay Montag da peşlerinden sürüklenirken, evin tamamı gazyağıyla yıkanmış, duvarlar gazyağıyla sınlsıklam olmuştu.

"Hadi, kadın!"

"Kitaplarım," dedi kadın usulca. Kitapların arasına çömelmiş, onlara dokunuyor, parmaklarını deri ciltlerde gezdiriyor, kitaplann altın yaldızlı başlıklarını parmaklarıyla okuyor, gözleriyleyse Bay Montag'ı suçluyordu. "Beni kitaplanmdan ayıramazsınız. Benim bütün hayatım kitaplarım."

"Yasayı sen de biliyorsun," dedi Bay Leahy.

"Ama... "

"Kafa karışıklığı yaratıyorlar, başka bir şey değil! Hiç var olmamış insanlardan bahsediyorlar. Hepsi fantezi, hepsi fantezi... Bir kitabın dediğini, öteki kitabın dediği tutmuyor. Hadi kadın, çık dışan, yoksa sen de yanacaksın."

"Hayır!" dedi kadın.

"Her şey bir anda parlayıp, cayır cayır yanacak ama."

"Hayır." Üç adam kapıya yürüdüler. Kadının yanında duran Bay Montag'a baktılar.

"Tamam, Montag, hadi!"

"Onu burada bırakamazsın!" diye itiraz etti Bay Möntag.

"Gelmiyor işte, ne yapalım?"

"Onu gelmeye zorlamalısın."

Bay Leahy elini kaldırdı. Avucunda yangını başlatacak tutuşturucu vardı. "Vaktimiz yok, istasyona geri dönmemiz lazım. Hem mahkemeydi, hapishaneydi derken, bir sürü masraftan da kurtulmuş oluruz." Kol saatine

baktı. "Hadi. Nöbete geri dönmemiz gerek artık."

Bay Montag elini kadının koluna koydu. "Hadi, benimle gelin. Size yardım edeyim."

"Hayır." Kadın bir an ona gerçekten baktı. "Ama yine de teşekkür ederim."

"Ona kadar sayıyorum," dedi Bay Leahy. "Dışarı! Montag! Stone. Black." Saymaya başladı. "Bir. İki."

"Hadi git," dedi kadın.

"Üç," dedi Bay Leahy.

Bay Montag kadını çekmeyi denedi, ama kadın silkinerek elinden kurtuldu. Bay Montag kayıp yere düştü. Kadın koşarak merdivenlere kaçtı ve orada yere saçılmış kitapların arasında durdu.

"Altı. Yedi. Montag," dedi Bay Leahy.

Bay Montag kıpırdamadı. Kapının dışında, elinde tutuşturucuyla duran adama baktı. Göğsünde sakladığı kitabı hissetti.

"Gidin, getirin onu," dedi Bay Leahy.

Bay Stone'la Bay Black, bağıran Bay Montag'ı evden sürükleyerek çıkardılar. Bay Leahy de peşinde gazyağından bir iz bırakarak onları takip etti. Evden yüz metre kadar uzaklaştıklarında Bay Montag hâlâ onları tekmeliyordu. Arkasına vahşice baktı.

Kadın ön kapıya gelmiş sessizce onları izliyor; doğrudan Bay Leahy'nin gözlerinin içine bakıyor, sessizliğiyle onlara adeta lanet okuyordu. Elinde bir kitap vardı. Bay Leahy uzandı ve gazyağını yaktı. Tüm sokakta insanlar balkonlara üşüştüler.

"Kim o?"

"Kim olabilir ki?" dedi Bay Montag, kapıyı kapatıp

arkasına yaslanırken.

"Işığı yaksana," dedi karısı nihayet.

"Hayır yakmayacağım."

"Neden? Yak işte."

"Işık istemiyorum."

Oda simsiyahtı.

"Elbiselerini çıkart da yatağa gel."

"Ne dedin?"

Kadının sabırsızca döndüğünü, yatağın yaylan- nın gıcırdadığını duydu. "Sarhoş musun sen?"

Bay Montag üzerindekileri çıkarttı. Ceketini çıkartıp olduğu gibi yere attı. Pantolonunu çıkartıp havaya kaldırdı ve onu da yere attı.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu kadın.

Kitabı terli ellerinde tutarken, odada dengesini bulmaya çalıştı.

Bir dakika sonra kadın, "Orada, odanın ortasında öyle durma," dedi.

Adam bir ses çıkartı.

"Efendim?" dedi kadın.

Adam başka sesler de çıkarttı. Yatağa yürüdü ve kitabı beceriksiz hareketlerle yastığının altına sokuşturdu. Kendini yatağa attı ve karısı irkildi. Adam karısından ayrı yattı. Kadın uzunca bir süre onunla konuştu ve

o yanıt vermeyip sadece homurdanınca, kadının elinin göğsünden boynuna, oradan da çenesine doğru uzandığını hissetti. Kadının elleri adamın yanaklarına değdi. Adam, kadın elini çektiğinde ellerinin ıslak olduğunu biliyordu.

Epey sonra, adam tam uykuya dalmak üzereyken, kadının, "Gazyağı kokuyorsun... " dediğini duydu.

Gecenin geç bir saatinde Mildred'a baktı. Uyanıktı. On yıldır, çoğu gece uyanır ve kadının karanlık odada gözleri açık yattığını görürdü. Kadın o şekilde, bir saat kadar boş boş bakar, ardından kalkıp banyoya giderdi. Suyun bardağa dolması, uyku ilacı şişesinin tıkırdaması, sonra da kadının açlıkla ve telaşla yutkunması duyulurdu.

Kadın şimdi uyanıktı. Bir dakikaya kalkacak ve uyku haplarını almaya gidecekti.

Kadın birdenbire o kadar yabancı geldi ki adama, bir an için onu tanıyıp tanımadığından emin olamadı. Bir başkasının evinde, daha önce hiç görmediği bir kadınla birlikteydi sanki ve bu his, adamın yorganın altında huzursuzca dönüp durmasına yol açtı.

"Uyanık mısın?" diye sordu kadın.

"Evet. Millie?"

"Efendim."

"Mildred, biz seninle ne zaman tanıştık? Nerede karşılaştık?"

"Nasıl?"

"Yani, ilk olarak diyorum."

Kadın karanlıkta kaşlarını çattı.

Adam derdini biraz daha iyi anlatmak zorunda hissetti kendini: "Yani ilk olarak ne zaman ve nerede tanıştık?"

"Aa, dur bir dakika, şeydeydi... "

Kadın durdu.

"Bilmiyorum."

"Ben de bilmiyorum," dedi adam korkuyla. "Hatırlayamıyor musun?"

İkisi de hatırlamaya çalıştılar.

"O kadar uzun zaman oldu ki."

"Ama daha otuz yaşındayız biz."

"Dur, hemen panik yapma. Düşünmeye çalışıyorum."

"Düşün, o zaman!"

Kadın güldü. "Bunu Rene'ye anlatmam lazım. İnsanın karısıyla veya kocasıyla ne zaman, nerede tanıştığını anımsayamaması çok komik."

Adam gülmedi. Gözlerini sımsıkı kapatıp suratını buruşturarak yattı. Elleriyle şakaklarına masaj yapıyor, hafızasız kafasına vuruyor, vuruyor, vuruyordu.

"O kadar da önemli değil aslında." Kadın şimdi kalkmış, banyoya gitmişti. Suyun aktığını ve kadının yutkunduğunu duydu.

"Hayır, hayır, önemli değil."

Adam merak etti: Acaba iki hap mı almıştı, yoksa bir sene önce yaptığı gibi yirmi tane birden mi? Midesini yıkatmak zorunda kalmıştık, diye düşündü, ben onu uyanık tutmak için bağırıyor, yürütmeye çalışıyor, neden böyle bir şey yaptığını, neden kendini öldürmek istediğini soruyordum, o da bilmiyorum, bilmiyorum, hiçbir şey hakkında hiçbir şey bilmiyorum, diyordu. Ama kadının bilmediği şeyin ne olduğunu adam biliyor, bildiğini sanıyordu... Kadın adama ait değildi. Adam da kadına. Dünyanın kadına ihtiyacı yoktu. Kadının kendisine ihtiyacı yoktu. Hastanede yatan karısına bakarken, birdenbire, karısı birazdan ölse ağlamayacağını fark etmişti. Zira

ölen bir yabancı olacaktı. Ve birdenbire bu durum ona o kadar yanlış geldi ki ağladı; ölüme değil, ölüme ağlamama düşüncesine ağladı. Şimdi midesi de boşaltılan içi boş bir kadının yanında duran, içi boş, aptal bir adam olduğunu düşündü.

Bir sene önce, neden böylesine boş ve yalnızız ve neden âşık değiliz, diye sordu kendine. Neden aynı evde yaşayan iki yabancıyız? Dünya, dünyanın nasıl kurulduğu,

işi, her şey hakkında ilk defa o zaman düşünmeye başladı.

Derken meselenin ne olduğunu anlar gibi oldu. Hiç beraber olmuyorlardı. Aralarına giren bir şey vardı hep. Bazen radyo, bazen televizyon seti, bazen bir araba, bir uçak, sinirli bir yorgunluk, delicesine bir telaş, ya da en basitinden bir uyku hapı...

Birbirlerini tanımıyorlardı. Nesneleri tanıyorlardı. İcatları tanıyorlardı. Bilim onlar için camdan güzel bir fanus inşa etmiş ve ikisi de o pırıl pırıl, hassas mekanik harikasını, o muhteşem eseri alkışlamıştı. Aslında onun, birbirlerinin seslerini duymalarını, birbirlerine dokunmalarını, birbirlerini tatmalarını, koklamalarını, hatta görmelerini engelleyen ve bir- birleriyle ancak içi boş, sessiz bir pantomimle iletişim kurmalarına izin veren camdan bir duvar olduğunu çok geç fark etmişti.

Hastanedeki kadına bakarken, seni tanımıyorum diye düşünmüştü, kim olduğunu bilmiyorum, yaşamamız ya da ölmemiz ne fark eder ki?

Ama yandaki eve güzel, esmer bir kızları olan yeni bir aile taşınmasaydı, bu bile tek başına yeterli gelmeyecekti. İlk bir yıl önce görmüştü kızı, öyle değil mi?

**

Farkındalığının başlangıcı belki de o olaydı. Bir gece, seneler boyu alışkanlık edindiği üzere, uzun bir yürüyüş yapmak amacıyla dışan çıkmıştı. Ay ışığında yürürken iki şey olmuştu. Birincisi, dışan çıkmasının asıl nedeninin televizyondan kaçmak olduğunun farkına varmıştı. Oysa o hep, stres atmak amacıyla dışarı çıktığını düşünürdü. İkincisi, hep gördüğü ancak

daha önce üzerinde hiç düşünmediği bir şeyi fark etmişti: Bütün kentteki tek yaya

kendisiydi. Bir boş sokaktan diğerine yürüyordu. Uzakta, puslu karanlıkta, ateş böcekleri gibi hareket eden arabalar vardı. Ama ayaklarını yere değdirmeye, betonu

ayakkabıları veya bastonuyla yoklamaya cesaret eden tek bir insan bile yoktu ortada. Hatta kaldırımlar düzenli olarak kullanılmayalı o kadar uzun zaman geçmişti ki, üzerlerinde çukurlar ve çatlaklar oluşmaya başlamış, otlar ve çiçekler boy göstermişti.

Birdenbire yalnızlığının farkına varmış, ağzından çıkan buğulu nefesi izleyerek, tek başına yürümüştü.

Polisin kendisini durdurup kimliğini sorduğu gece de o geceydi.

"Nereye gidiyorsunuz?"

"Yürüyüşe çıktım."

"Yürüyüşe çıktığını söylüyor, Jim."

Gülüşmeler. Kimliğinin özenle incelenmesi, ev adresinin dikkatle kaydedilmesi.

"Tamam bayım, gidebilirsiniz."

Elleri ceplerinde yoluna devam etmişti. Sadece bir yaya olduğu için, yürüdüğü için sorgulanmış olmak onu öyle öfkelendirmişti ki, durup kendini toparlamak zorunda kalmıştı; çünkü öfkesi olayın boyutlannı fersah fersah aşmış, katlanarak büyümüştü.

Derken kız bir köşeden dönerek aniden karşısına çıkmış ve onunla yürümeye başlamıştı.

"Merhaba," demişti omzunun üstünden bakarak, "siz bizim komşumuz değil misiniz?"

"Tabii ya," demişti adam. Kız ona gülümsemişti. "Yaşayan bir tek biz varız, değil mi?" demişti kız, eliyle sokakları göstererek. "Sizi de durdurdular mı?" "Evet.

Yürümek bir kabahat sanki."

"Bir an ışıklarını benim üzerime de tuttular, ama kadın olduğumu görünce yollarına devam ettiler." On altı yaşından büyük göstermiyordu kız. "Benim adım Clarisse McClellan. Ve siz de Bay Montag'sınız. İtfaiyeci."

Birlikte yürümüşlerdi.

"Bir ölüler kentine benzemiyor mu sizce de?" demişti kız. "Sırf kaldırımlar üzerindeki hakkımı korumak için yürüyorum ben."

Adam etrafına bakmıştı ve evet, şehir gerçekten de mezarlık gibiydi, evler televizyon izlensin diye karartılmıştı. Ne karşılık vereceğini bilememişti.

"Hiç arabaların nasıl hızla geçip gittiğini fark ettiniz mi? Aşağıdaki büyük caddelerde yani, gece gündüz... Bazen otların ya da çiçeklerin neye benzediklerini bilmediklerini düşünürüm, çünkü onları hiç ağır çekimde görmüyorlar. Onlara bulanık, yeşil bir şey gösterseniz, evet bu ot, derler. Ya da bulanık pembe bir şey gösterin; o da güldür." Kendi kendine gülmüştü kız. "Bulanık beyaz şey, ev. Hızla geçen bulanık kahverengi şeyler de inekler... Amcam bir keresinde otobanda yavaş gitti diye onu hapse attılar. Gülsem mi ağlasam mı bilemedim."

"Bir kız için ne çok şey düşünüyorsun," demişti Bay Montag ona bakarak.

"Düşünmek zorundayım. Düşünmek için o kadar çok vaktim var ki. Hiç televizyon izlemem ya da yarışlara veya lunaparklara ve onun gibi yerlere gitmem. Dolayısıyla bir sürü delice şey düşünmeye vakit bulurum. Şu reklam panolarının bir zamanlar sadece yedi buçuk metre olduklarını biliyor muydunuz mesela? Ama sonra arabalar önlerinden o kadar hızlı geçmeye başlamışlar ki, panolar

görülebilsin diye onları büyütmek zorunda kalmışlar."

"Bak bunu bilmiyordum," diyerek gülmüştü Bay Montag.

"İddiaya girerim, sizin bilmediğiniz başka bir şeyi daha biliyorum ben."

"Neymiş o?"

"Sabahlan çimlere çiy düşüyor."

"Yok canım?" Hatırlayamamış ve hatırlayamamak onu ürkütmüştü.

"Ve bakarsanız, ayda bir adam olduğunu da görürsünüz."

Hiç bakmamıştı. Kalbi hızla çarpmaya başlamıştı.

O noktadan itibaren hiç konuşmadan yürümüşlerdi. Kızın evine geldiklerinde evin bütün ışıklarının açık olduğunu görmüşlerdi. Bütün sokakta ışıkları yanan tek ev onunkiydi.

"Ne var, ne oluyor?" diye sormuştu Bay Montag. Hiç bu kadar aydınlık bir ev görmemişti.

"Yok bir şey canım. Sadece annem, babam, amcam ve yengem, oturmuş sohbet ediyorlar. Yaya olmak gibi bir şey aslında. Ama biraz daha az rastlanan bir durum.

Bir ara uğrayın, bir su. içersiniz siz de."

"Ne konuşuyorlar peki?"

Kız buna gülmüş ve iyi geceler diyerek gitmişti.

Adam sabahın üçünde yataktan kalmış ve pencereden dışarı bakmıştı. Ay yükseliyordu ve evet, ayda gerçekten de bir adam vardı ve evet, aşağıdaki geniş bahçede çiy otlara saçılmış mücevherler gibi parıldıyordu. "Vay canına," demişti adam, ve yatağına geri dönmüştü.

Sonraki günlerde, birçok öğleden sonra, Clarisse'i

bahçede oturmuş, sonbahar yapraklarını inceler veya elinde çiçeklerle ormandan dönerken, ya da gökyüzüne bakarken görmüştü. Yağmur yağdığında bile bakardı gökyüzüne.

"Güzel değil mi?" demişti bir keresinde.

"Ne?"

"Yağmur tabii ki."

"Hiç fark etmedim."

"İnanın bana çok güzel."

Böyle durumlarda utangaç bir şekilde gülerdi adam; ona mı, yoksa kendine mi güldüğünden emin olamazdı. "Sana inanıyorum."

"Gerçekten mi? Hiç yaprak kokladınız mı? Sizce de tarçın gibi kokmuyorlar mı?"

"Ee, şey... "

"Alın, koklayın."

"Aa, gerçekten tarçın kokusu bu."

Kız ona büyük gri gözlerini açarak bakmıştı. "Tannm, siz hiçbir şey bilmiyorsunuz." Kinci değil, endişeli bir ifadeyle söylemişti bunu.

"Kimse pek bir şey bilmiyor sanırım."

"Ben biliyorum, çünkü bakmak için vaktim var."

"Okula gitmiyor musun sen?"

"Hayır. Benim asosyal olduğumu söylüyorlar. İnsanların arasına karışmıyormuşum. Günün modası sürekli bağırıp çağıran, dışadönük tipler, biliyorsunuz."

"Evet. Üstelik çok uzun zamandır öyle," demişti Bay Montag ve bunu algılayabilmiş olmasına kendisi de şaşırmıştı.

"Demek siz de fark ettiniz?"

"Arkadaşların nerede?" diye sormuştu Bay Montag.

"Arkadaşım yok benim."

"Hiç mi?"

"Hiç. Bu benim anormal olduğum anlamına geliyor sanınm. Ama bütün çocuklar ya hep televizyonun karşısındalar, ya arabayla bir yerlere yetişmeye çalışıyorlar, ya da bağırıp çağınp birbirlerine zarar veriyorlar. Bugünlerde insanların birbirlerine nasıl zarar verdiklerine hiç dikkat etiniz mi?"

"Dinozor gibi konuşuyorsun."

"Dinozorum ben zaten. Yağmuru biliyorum mesela. Bu bile beni onların gözünde dinozor yapmaya yeter. Birbirlerini öldürüyorlar. Eskiden böyle değilmiş, değil mi? Yani çocuklar birbirlerini öldürmezmiş. Geçen sene dört arkadaşım vuruldu, biliyor musunuz? Asıl ben *onlardan* korkuyorum."

"Belki de hep böyleydi, kimbilir?"

"Babam böyle olmadığım söylüyor. Diyor ki, onun büyükbabası çocukların birbirlerini öldürmediği, çocuklann görüldüğü ama seslerinin duyulmadığı zamanları hatırlıyormuş. Ama çok uzun zaman önceymiş bu. O zaman çocuklar sorumluluk sahibi ve disiplinlilermiş. Biliyor musunuz, ben de disiplinliyim. İhtiyacım olduğunda dayak yerim. Sorumluluklarım da var. Haftada üç gün, evle ben ilgileniyorum."

"Ve yağmuru biliyorsun."

"Evet. Ve arkanıza yaslanıp ağzınızı açarsanız, tadı çok güzel. Bir deneyin!"

Arkasına yaslanıp ağzını açtı.

"Aa," dedi adam, "şarap bu!"

Hikâye burada bitmemişti. Henüz on altı yaşında olmasına rağmen, kız hep etrafında dolanıyordu ve o da kızı arar olmuştu. Ona papatya falı bakan ilk ve tek insan da kızdı.

"Âşık olup olmadığınızı anlayabilirsiniz," demişti kız.

Mildred'a âşık olmadığını o gün fark etmişti.

Clarisse papatyayı adamın çenesinin altına sürtmüş ve, "Hiç kimseyi sevmiyorsunuz siz, ne yazık!" demişti.

Ve adam da, Mildred'ı sevmekten ne zaman vazgeçtim, diye düşünmüştü. Yanıt hiçbir zamandı. Çünkü onu tanımıyordu. O, televizyonun ışığında yüzen solgun, hüzünlü bir süs balığıydı sadece. Doğal yaşam alanı da televizyon izlesin diye özel olarak yerleştirilmiş pofuduk koltuklardı.

"Kullandığın papatya yüzünden öyle çıktı," diye itiraz etti adam. "Başka bir papatyayla tekrar dene."

"Hayır," dedi Clarisse. "Siz âşık değilsiniz. Başka bir papatya da olsa bir işe yaramaz." Ayağa kalktı. "Neyse, benim gidip psikiyatrımı görmem lazım. Okul gitmemi şart koştu. Okula geri dönebileyim diye psikiyatr beni normalleştirmeye çalışıyor."

"Seni normalleştirirse onu öldürürüm!"

Sonra Clarisse'i bir ay kadar görmemişti. Her gün yolunu gözlüyordu. Ama aradan kırk gün geçtikten sonra, bir öğleden sonra, bundan karısına bahsetti.

Radyodan gelen müzik masadaki tabaklan zangır zangır titretirken, "Ah, o mu," dedi Mildred, "bir arabanın altında kalıp ölmüş. Bir ay oldu neredeyse." "Bir ay mı!" Bay Montag ayağa fırladı. "Bana niye söylemedin?"

"Söylemedim mi? Bir araba çarpmış işte."

"Kimin arabası olduğunu bulmuşlar mı?"

"Hayır. Bilirsin işte, olur böyle şeyler. Akşam yemeğinde ne istersin; donmuş biftek mi yoksa omlet mi?"

İşte o gün, kızla birlikte dünyanın da yüzde birlik bir kısmı ölmüş ve aynı anda, geriye kalan yüzde doksan dokuzluk kısmı da gerçek yüzünü ona göstermişti. Kadının ne olduğunu görmüştü; Mildred'm geçmişte ve şimdi ne olduğunu, gelecekte ne olacağını, kendisinin ne olduğunu ve artık ne olmak istemediğini, Mildred'm arkadaşlarının ne olduklarını ve daima ne olacaklannı fark etmişti. Ve Mildred'ın intihar girişimlerinin, sevimli esmer kızın çiçekleri ve yapraklarıyla bir arabanın altında kalmasının, birbirlerinden bağımsız, birbirlerinden kopuk şeyler olmadığını anlamıştı. Bunların ikisi de içinde yaşadıktan anlamsız dünyanın bağıran sıradanlığının, insanlan elektronik kalıplar içine sıkıştıran, onları kendi kuyruklannı kovaladıkları manasız bir kısırdöngüye sokan medeniyetin yarattığı boşluğun birer parçasıydı. Birdenbire Millie'nin kendini öldürme girişimleri onun için bir sembole dönüşmüştü. Mildred, Hiçlik'ten kaçmaya çalışıyordu. Oysa esmer kız, unutmak yerine farkında olarak, oturmak yerine yürüyerek, hayatın ona gelmesini beklemek yerine hayatı yakalamaya çalışarak bir şeyler yapıyor, bir şekilde Hiçlikle mücadele ediyordu. Ve medeniyet onun bu çabasının karşılığını onu öldürerek vermişti. Kasten değil, hayır! Müthiş bir ironiyle, manasızca, nedensizce öldürmüştü onu medeniyet. Tek neden, hiçbir yere, hiçbir şey yapmamak için giden, polis olayı soruştururken yüz yirmi saniyeliğine yolundan alıkonulduğu için sinirlenen ve her gün gidip geldiği yoluna devam etmek üzere serbest bırakılan vanilya suratlı bir geri zekâlının kullandığı bir arabanın aceleci yıkıcılığıydı.

Mildred. Clarisse. Hayat... Ve kendi işi, ne yaptığının ilk defa farkına varması... Bu gece o kadını yakmaları... Dün gece, adamın kitaplarını yakmaları, adamın tımarhaneye yollanması... Her şey öylesine büyük bir kâbustu ki, ondan kaçmak ancak daha az ürkütücü başka bir kâbusla mümkündü.

Bütün gece karanlıkta bunları düşünerek, ellerindeki isi koklayarak yattı.

Sabahleyin uyandığında ateşi vardı ve titriyordu.

"Hasta olamazsın," dedi Mildred.

Adam karısına baktı. Gözlerini bedenini saran ateşin ve titremenin üzerine örttü. "Evet, hastayım." "Dün akşam bir şeyin yoktu ama."

"Şimdi hastayım işte." Radyonun salonda bağırdığını duydu.

Kadın merakla yatağın başında bekliyordu. Kadının orada olduğunu, kendisine baktığını hissetti ama gözlerini açmadı. Titriyordu. Sanki vücudunun içinde kaburgalarını yumruklayan başka biri daha vardı, hapishanenin demirlerine yapışmış bağıran, ama sesini kimseye duyuramayan biri. Mildred bu sesi duyuyor muydu acaba?

"Bana biraz suyla bir Aspirin getirir misin?" "Kalkmalısın," dedi kadın, "öğlen oldu. Her zaman uyuduğundan beş saat daha fazla uyudun." Saman gibi yanık saçlan, her zaman somurtan kırmızı dudaklan, yaptığı perhizler sayesinde peygamber böceği gibi sıska bedeni, su katılmış süt kadar solgun teni ve radyo seslerini

taklit ede ede artık iyice metalikleşmiş cırtlak sesiyle karısı. Onu başka bir şekilde hayal edemiyordu.

"Radyoyu kapar mısın lütfen?"

"Bu benim programım ama."

"Hasta bir adamın hatırı için kapa."

"Gidip biraz sesini kısayım bari," dedi kadın. Odadan çıktı ve radyoya hiçbir şey yapmadı. Geri geldi. "Böyle iyi mi?"

Adam gözlerini açtı ve karısına şaşkınlıkla baktı. "Teşekkürler."

"Bu benim en sevdiğim program," dedi kadın.

"Aspirin ne oldu?" dedi adam.

"Daha önce hiç hasta olmamıştın." Tekrar gitti kadın.

"Ee, şimdi hastalandım işte. Bu gece işe gitmeyeceğim. Benim için Leahy'yi arar mısın?"

Bir şarkı mırıldanarak geri geldiğinde, "Dün gece bir gariplik vardı üzerinde," dedi kadın.

Adam, kadının kendisine verdiği su bardağına bakarak, "Aspirin nerede?" diye sordu.

"Tüh!" dedi kadın ve yine çıktı. "Bir şey mi oldu dün gece?"

"Yok bir şey, bir yangın işte."

"Ben çok güzel bir gece geçirdim," dedi kadın banyodan.

"Ne yaptın?"

"Televizyon izledim."

"Ne vardı televizyonda?"

"Programlar."

"Ne programları?"

"Çok güzel programlar."

"Kimin programlan?"

"İşte, bildiğin ekip."

"Evet, bildiğim ekip, ekip, ekip." Ellerini ağnyan gözlerine bastırdı ve bir an için elindeki gazyağı kokusu o kadar güçlü geldi ki burnuna, kustu.

Kadın bir şarkı mırıldanarak geri geldi. Şaşırdı. "Neden böyle bir şey yaptın ki?"

Adam yaptığı şeye dehşetle baktı. "Yaşlı bir kadını kitaplarıyla birlikte yaktık dün gece."

"İyi ki halı yıkanabilen cinsten." Kadın bir yer bezi alıp halıyı silmeye başladı. "Dün gece Helen'e gittim."

"Ne için?"

"Televizyon izlemeye."

"Evde izleyemez miydin?"

"Tabii izlerdim ama misafirliğe gitmek güzel bir şey."

"Helen nasıl?"

"İyi."

"Elindeki enfeksiyon iyileşmiş mi?"

"Fark etmedim."

Kadın dışan çıkıp oturma odasına gitti. Adam, kadının radyonun yanında bir şarkı mınldandığını duydu.

"Mildred," diye seslendi.

Kadın şarkı söyleyerek, parmaklarını usulca şık-latarak geri geldi.

"Dün gece ne olduğunu merak etmiyor musun?"

"Nesini merak edeyim?"

"Bin tane kitabı ve bir kadını yaktık."

"Yasak kitaplan."

Radyo salonda gümbürdüyordu.

"Evet," dedi adam, "Edgar Allan Poe'nun, William Shakespeare'in ve Eflatun'un kitaplarını." "Avrupalı değil miydi o?"

"Öyle bir şey işte."

"Radikal değil miydi o?"

"Bilmiyorum, hiç okumadım."

"Radikaldi o." Mildred elindeki telefonla oynuyordu. "Benden Bay Leahy'yi aramamı beklemiyorsun, değil mi?"

"Aramalısın!"

"Bağırma"

"Bağırmıyorum!" diye bağırdı adam. Yatakta

doğrulmuştu. Öfkeden kıpkırmızı kesilmiş, titriyordu. Odanın sıkıntılı havasında radyonun gürültüsü yankılanıyordu. "Onu ben arayamam. Ona hasta olduğunu ben söyleyemem. Senin araman lazım." "Neden?"

"Çünkü... "

Çünkü korkuyorum, diye düşündü adam. Hasta taklidi yapan bir çocuk gibi, Bay Leahy'yi aramaktan korkuyordu, çünkü biraz tartıştıktan sonra konuşmanın şöyle bağlanacağından adı gibi emindi: "Evet Leahy, kendimi daha iyi hissetmeye başladım bile. Saat altıda orada olurum, iyiyim gerçekten."

"Sen hasta değilsin," dedi kadın.

Bay Montag yatakta iyice doğruldu ve gizlice, yastığın altındaki kitaba dokundu. Hâlâ oradaydı. "Millie?"

"Efendim?"

"Biraz ara versem, mesela bir süreliğine işten çıksam ne olur?"

"Gerçekten hastasın sen."

"Öyle deme."

"Her şeyi bırakmak istiyorsan, sen git önce kafanı bir muayene ettir. Senin baban ve onun babası itfaiyeciydi. Ondan önce onun babası da itfaiyeciymiş... " "Mildred... "

"Bunca sene çalışıp didindikten sonra, sırf bir gecenin sabahında hasta oldun diye, sırf bir kadın yüzünden işi bırakmak, bana yalan söylemek de neyin nesi?"

"Ama kadını görmen lazımdı, Millie." "Umurumda değil o kadın, zaten niye kitapları varmış ki? Kendi suçu, daha önce düşünecekti. Ondan nefret ediyorum. Seni etkiledi, ondan sonra bir bakmışsın evsiz, işsiz, hiçbir şeysiz kalmışız."

"Kapa çeneni."

"Kapamayacağım işte!"

"Ben şimdi kapatmasını bilirim senin çeneni," diye bağırdı adam adeta yataktan fırlayarak. "Sen orada değildin. Sen görmedin. O kitaplarda bir şeyler olmalı, bizim hayal bile edemediğimiz dünyalar olmalı. Kitaplarda güzel bir şeyler olmalı. Yoksa neden yanan bir evin içinde kalmak istesin ki kadın? Boşu boşuna kalmaz insan orada.”

"Kafası çalışmıyormuş işte."

"En az senin kadar, benim kadar çalışıyordu kafası ve biz onu *yaktık."*

"Olan olmuş artık."

"Olmuş değil, yanmış, Millie. Sen hiç yanmış bir ev gördün mü? Günler boyunca tüter. Benim içinse bu yangın en az elli yıl sürecek. Tanrım, söndürmek için bütün gece uğraştım, uğraşırken deli oldum!" "Bütün bunlan İtfaiyeci olmadan önce düşünecektin."

"Düşünmek mi? Tercih şansım yoktu ki. Dünyadaki en iyi şeyin okumamak olduğunu öğrenerek yetiştirildim. En iyi şey radyo dinlemek, televizyon izlemek, 'zihnini ıvır zıvırla doldurmaktı. Ne yaptığımı daha yeni yeni

anlıyorum. Bu işe girdim, çünkü bir işti işte!"

Radyoda bir dans müziği çalıyordu.

"On yıldır dünyanın beynini öldürüyor, üstüne gazyağı döküyorum. Tannm, Millie, bir kitap bir beyin demek. Biz tüm bu yıllar boyunca sadece o kadını, ya da onun gibi bir sürü başka insanı öldürmedik. Düşünceleri yaktım ben, pervasızca, cayır cayır."

Adam yataktan çıktı.

"İnsanın yaşamdaki tüm iyiliklere ve güzelliklere bakıp, düşüncelerinin küçücük bir kısmını kâğıda dökmesi bir ömür sürüyor. Sonra biz gidiyoruz ve onları fınna atıp beş dakikada cayır cayır yakıyoruz."

"Gururla söyleyebilirim ki," dedi Millie gözlerini açarak, "hayatımda tek bir kitap bile okumadım." "Belli oluyor. Açma düğmene basıyoruz ve ağzından bayat haberler, gereksiz dedikodular ve gündüz dizilerinden ıvır zıvır replikler dökülmeye başlıyor. Mırıldandığın şarkı bile bir deodorant reklamının müziği!"

"Uğraşma benimle, rahat bırak beni."

"Senin hiç ihtiyaç duymadığın bir şey varsa o da rahat bırakılmak. Sorun da bu zaten. Senin rahatsız edilmen lazım. Artık hiç kimse, hiçbir şeyden rahatsızlık duymuyor. Kimse düşünmüyor. Bir bebeği rahat bıraksan, onunla hiç uğraşmasan ne olur? Yirmi yıl sonra nasıl bir insan olur? Dili bir karış dışarıda bir avanak olur, başka bir şey değil!"

Dışandan bir araba sesi geldi. Mildred pencereden baktı. "Hah işte, memnun oldun mu?" diye feryat etti. "Bak kim geldi!"

"Kim?"

"Bay Leahy."

Heyecan bir anda dindi. Bay Montag yerine çöktü.

"Git kapıyı aç," dedi en sonunda. "Ben yatağa geri döneceğim. Ona hasta olduğumu söyle."

"Kendin söyle."

Adam çabucak yatağına geri döndü. Yeniden üşümeye ve pencerenin dışına yıldırım düşmüşçesine titremeye başlamıştı. Bembeyaz aydınlıkta yastığı buldu, korkunç kitabın görünmediğinden emin oldu ve kapı açılıp Bay Leahy eve girmeden az önce, yatağa girip huzursuzca uzandı.

**

"Radyoyu kapa," dedi Bay Leahy dalgın bir ifadeyle.

Millie bu kez itaat etti. Bay Leahy rahat bir iskemleye oturdu ve Bay Montag'a hiç bakmadan, bacak bacak üstüne attı.

"Gelip, hastanın nasıl olduğunu kendim göreyim dedim."

"Nereden bildin!"

Bay Leahy pespembe sımışıyla omuzlannı silkti. "Ben bu işte epey eskiyim. Görmediğim bir şey kalmadı. Beni arayıp bugün izin isteyecektin, değil mi?"

"Evet."

"Öyleyse bir gün izin alabilirsin," dedi Bay Leahy. "Hatta iki gün de izin alabilirsin. Ama asla üç gün izin alma." Cebinden bir puro çıkarttı, ucunu ısırıp çiğnemeye başladı. "Ne zaman iyileşeceksin?"

"Yarın, öbür gün, hafta başında."

"Biz de senden bahsediyorduk," dedi Bay Leahy. "Herkesin başına gelir. Anlayış göstermek lazım.

Çarkın nasıl döndüğünü anlatmak lazım."

"Nasıl dönüyormuş çark?"

"Bak Montag, sen şerefli mesleğinin şanlı tarihini özümsememişsin. Acemilere anlatılmaz bu. Sadece itfaiye şefleri bilir. Ama ben şimdi sana anlatacağım." Bir süre purosunu çiğnemeye devam etti.

"Evet, devam et," dedi Bay Montag. Mildred olduğu yerde huzursuzca kıpırdandı.

"Kendine neden, nasıl, ne zaman diye soruyorsun değil mi? Kitaplarla ilgili olarak yani... "

"Belki... "

"Her şey 1900'lerin başında başladı. İç savaştan sonra belki de. Fotoğraf icat edildi. Hızlı baskı yapan matbaa makineleri. Sinema. Televizyon. Her şey kitleselleşmeye başladı Montag. Kitleselleşme, anlıyor musun?"

"Anlıyorum."

"Kitleselleştikleri için de basitleştirilmeleri gerekiyordu. Kitapları ele al mesela. Eskiden sadece orada burada birkaç çeşit insanın ilgisini çekerlerdi. Birkaç kişi farklı olmuş, çok da önemli değildi. Dünya genişti, farklılıklar için bol bol yer vardı." "Tamam."

"Ama sonra dünya kitleselleşti ve kalabalıklaştı. Milyonlarca insan için her şeyin basit olması gerekiyordu. Sinemanın, televizyonun, büyük, büyük dergilerin hepsinin sabun köpüğü gibi olması gerekiyordu diyebiliriz. Takip ediyor musun söylediklerimi?"

"Sanırım."

"19. yüzyıl insanını gözünün önüne getir. Atları, kitaplan ve bol bol boş vakti var. Ona ağır çekim insan da diyebiliriz. Çömelmesi, zıplaması ve engelden atlaması bir yıl sürüyor. Sonra 20. yüzyıla geliyoruz. Kamera hızlanıyor."

"iyi bir benzetme."

"Evet, muhteşem. Kitaplar kısalıyor. Kitap özetleri peyda oluyor. Tabloidler. Radyo programları basitleşiyor. Büyük aktörlerin muhteşem pantomimlerinin yerini, kıç üstü düşen palyaçoların şaklabanlıktan alıyor. Her şey şakaya, komediye, çarpıcı bir sona indirgeniyor. Tempo uğruna, her şeyden feragat ediliyor."

"Tempo," diyerek gülümsedi Mildred.

"Büyük klasikler önce on beşer dakikalık sahne gösterilerine, sonra okuması iki dakika süren kitap sayfalarına, ardından da iki satırlık bir sözlük tanımına sığacak şekilde kısaltılıyor. Dergiler resim albümlerine dönüşüyor. İki yüzyıllık kısacık bir sürede, anaokulundan çıkıp üniversiteye gidiyor, oradan tekrar anaokuluna geri dönüyoruz."

Mildred kalktı. Bay Montag kadının konuşmayı takip edemediğinin farkındaydı. Böyle durumlarda hep elinde bir şeylerle oynar, kıpırdanıp dururdu. Şimdi de odada dolanıp toz almaya başlamıştı. Leahy onu hiç umursamadan konuşmasını sürdürdü.

"Hızlı, daha hızlı döndür filmin makarasını, Montag! İnsanlar güçlükleri aşıyor, köpekler çemberlerin içinden, atlar çitlerin üzerinden atlıyor. KLİK? FOTOĞRAF, GÖZLER, BAK, ŞİMDİ?, ÇEVİR, BURADA Mİ? ORADA Mİ? NEREDE? ÇABUK, DAHA ÇABUK, NEDEN, NASİL, KlM? HA?, Montag! Dünya politikası bir gazete sütununa, bir cümleye, bir manşete dönüşüyor. Sonra buharlaşıp havaya karışıyor.

Şimdi bir daha bak adama, çabuk, güçlükleri aşıyor, çemberden atlıyor, çitin üzerinden zıplıyor, her şey o kadar hızlı ki, gördüğün şeylerin renklerini bile seçemiyorsun. Ve insanın zihni, ona sürekli olarak bir şeyler pompalayan yayıncıların, sömürücülerin, televizyoncuların elinde öyle hızlı dönmeye başlıyor ki, merkezkaç kuvveti bütün fikirleri duvara yapıştırıyor. İnsan artık hiçbir şeye odaklanamaz hale geliyor."

Mildred şimdi de yatağı düzeltiyordu. Elleri düzeltmek için yastığa uzandığında Bay Montag panikledi. Kitap yastığın altındaydı. Kadın farkında olmadan, Bay Leahy'nin gözleri önünde açığa çıkartabilirdi kitabı.

"Okul süreleri kısaltıldı. Kestirmeler bulundu. Felsefe ve dil eğitiminden vazgeçildi. İngilizce öğretilmez oldu. İmla öğretilmez oldu. Hayat şimdi ve buraya sıkıştı. En önemli şey iş oldu. Ellerini nasıl kullanacağın, hangi düğmeye basacağın, hangi levyeyi çekeceğin, hangi somunu nasıl sıkıştıracağın dışında bir şey öğrenmeye ne gerek vardı ki?"

"Evet," dedi Bay Montag titrek bir sesle.

"İzin ver de yastığını düzelteyim," dedi Mildred gülümseyerek.

"Hayır," diye fısıldadı Bay Montag.

"Düğmenin yerini fermuar aldı. İnsanın giyinirken bile düşünmeye vakti kalmadı. Sabahlan, kısa bir süre için bile olsa, felsefe yapmaya zamanı var mı insanın?"

"Yok," dedi Bay Montag otomatik bir şekilde.

Mildred yastığı çekiştirmeye başladı.

"Çekil başımdan," dedi Bay Montag.

"Hayat kocaman bir şaklabanlıktan ibaret artık

Montag. Nüanslar kaybolmuş durumda. Artık her şey güm, bam, hey... "

"Hey!" dedi Mildred yastığı çekiştirirken.

"Tanrı aşkına rahat bırak beni," dedi Bay Montag. "Zaten anlamsızlaşmaya başlamış bir şeyin yerini, daha büyük ve daha anlamsız bir şey aldı: Televizyon. Ardından televizyon düşkünü, içedönük insan ortaya çıktı."

"Bu ne?" dedi Mildred. Bay Montag kafasını bastırarak kadının elini yastığın altına sıkıştırdı. "Ne sakladın sen oraya?"

"Git otur bir yere," diye bağırdı Bay Montag kadına. Kadın geri çekildi. Elleri boştu. "Konuşuyoruz burada."

"Dediğim gibi," dedi Bay Leahy. "Her yer karikatürle doldu. Kitaplar çizgi romana dönüştü. Zihin gittikçe daha az şey almaya başladı. Sabırsızlık. Sinirli bir sabırsızlık. Vakit öldürme. İşsizlik. Otobanlar, oraya buraya gidip gelen, ama aslında hiç yere varmayan insanlarla doldu; halen yaşadıklan yere değil, daha önce hiç yaşamadıktan bir yere ulaşmak için sabırsızlanan insanlarla. Motorize göçmenler sardı etrafı. Şehirler neredeyse sadece motellerden ibaret hale geldi. Ve insanlar, sabırsızca o şehirden bu şehre taşınan büyük göçebe kafileleri halinde akıntıya kapılıp, dün gece birinin,

ondan önceki gece başka birinin kaldığı motel odalannı kendilerine mesken tuttular."

Mildred öteki odaya gidip kapıyı arkasından kapattı. Radyoyu açtı.

"Devam et," dedi Bay Montag.

"Teknolojik hızlanmayla birlikte, bir de azınlık sorunu baş gösterdi. Nüfus ne kadar büyürse, azınlıklar da o kadar

artar. Büyük bir kitle içerisinde çoğunluk bulmak güçtür. Ve kitlesel piyasanın ortaya çıkmasıyla, on binlerce azınlık grubu peyda oldu. Sendikalı azınlıklar, ırksal azınlıklar, dinsel azınlıklar, köpekseverler, kediseverler... "

"Meslek sahibi İrlandalılar, Teksaslılar, Brookly-nliler," diye katkıda bulundu Bay Montag terleyerek. Kitabın üstüne iyice yaslandı.

"Evet. İsveçliler, Ingilizler, Fransızlar, Oregonlu- lar, lllinoisliler, Meksikalılar... Filmlerde doktorları ya da avukatları, tüccarları veya kabile şeflerini kötü adam yapamaz oldun. Birleşmiş Milletler eski savaşları konu alan filmler çekilmesini yasakladı. Köpek haklan savunucuları hoşnut edilmeli, boğa güreşleri yasaklanmalıydı. Bütün azınlıkları o ya da bu şekilde memnun etmek lazımdı. Zeki insanlar tüm bunlardan iğrenerek pes ettiler.

"Filmler sabun köpüğüne dönüştürüldü. Dergiler boyama kitabı oldu. Çamaşır makinesini izlemekten başı dönen kitap okuyucusu, sinema izleyicisi sıkılarak, kitap almaktan, sinemaya gitmekten vazgeçti. Böylece bu meslekler de yavaş yavaş öldüler. İşte böyle. Suçlunun devlet olduğunu düşünme. Teknoloji, kitlesel sömürü ve azınlıkların sansürcülüğü; asıl suçlu bunlar. Bugün artık çizgi romanlar, itiraflar ve ticaret dergileri dışında hiçbir şey bulamazsın okuyacak."

"Biliyorum," dedi Bay Montag.

"Edgar Allan Poe'yu psikologlar öldürdü, öykülerinin akıl sağlığına zararlı olduğunu söylediler. Peri masallarını da onlar öldürdüler. Hepsi fantezi,

dediler, gerçeklerden kaçmak dediler."

"Ama neden İtfaiyecileri seçtiler?” dedi Bay Montag sonunda. "Bu korkunun, önyargının, yakmanın, öldürmenin sebebi ne?"

"Hah," dedi Bay Leahy. Sözlerini bitirmek için öne eğildi. "Kitaplann modası zaten geçmişti. Azınlık grupları, kazandıktan güvenceleri sağlama almak amacıyla sansürün iyice sıkılaşmasını sağladılar. Psikiyatrlar da onlara yardım etti. Aslında hiç zahmet etmeseler de olurdu. Çünkü zaten o noktada insanlar artık iyice eğitimsizdi. Kitaplardan uzak duruyor ve cehaletleri nedeniyle de onlardan nefret ediyor, korkuyorlardı. İnsan bilmediği şeyden korkar, bilirsin. Yüzyıllar boyu insanlar çok fazla şey bildikleri için direklere bağlanıp yakıldılar."

"Evet," dedi Bay Montag. "Bugün birine hakaret etmek istersen, söyleyebileceğin en ağır şey ona 'profesör' ya da 'entelektüel' demek. Küfür sayılıyor bu sözcükler."

"Zekâya kuşkuyla yaklaşıyor insanlar, bunun için iyi sebepleri de yok değil ha! Küçük adam da, büyük adam da kazık yemekten korkuyor. Dolayısıyla en iyisi herkesi aynı aptallık seviyesinde tutmak. Küçük adam, senin ve benim gibilerin de kendisi gibi olmasını istiyor. Aslında o meşhur sloganı yeni baştan yazmak lazım. Herkes eşit ve özgür doğmaz, insanlar sonradan birbirleriyle eşitlenirler. Herkesin zekâ seviyesini normalin altına çek. Komşundaki kitap, mermisi namluya sürülmüş bir silahtır aslında. Yak onu. Silahı etkisiz kıl. İnsanlann zihinlerini boşalt, iyi eğitim almış bir adamın ne zaman, kimi hedef alacağını kim bilebilir ki? Ve işte Montag, itfaiyeciler böyle ortaya çıktı. Sen ve ben ortaya çıktık." Bay Leahy ayağa kalktı. "Artık gitmem lazım." "Benimle konuştuğun için teşekkür ederim." "Seni hizaya sokmak gerekiyordu. Ama artık medeniyetimizin, çok büyük olduğu için sığlaşmak ve sığ kalmak zorunda olduğunu anlamışsındır umarım. Ne de olsa, azınlıkların huzurlarının kaçmasını istemeyiz, değil mi? İnsanlar huzurlu olmalı, Montag. Kitaplar onları huzursuz ediyor. Zenciler, *Küçük Siyah Sambo* isimli kitaptan mı hoşlanmıyor? O zaman biz de *Küçük Siyah Sambo'yu* yakanz. Beyazlar, *Tom Amca'nın Kulübesinden* mi hoşlanmıyor? O zaman onu da yakanz. Böylece herkesi mutlu eder, sakinleştiririz. İşin püf noktası bu."

Bay Leahy yaklaşıp Bay Montag'ın elini sıktı. "Son

bir şey daha."

"Dinliyorum."

"Her itfaiyeci günün birinde meraka kapılır."

"Tahmin edebiliyorum."

"Bu kitaplar neden bahsediyor, diye sorar kendine. İyi bir soru. Hiçbir şeyden bahsetmiyorlar aslında, Montag. Elini sürebileceğin, inanabileceğin hiçbir şey yok içlerinde. Hepsi hiçbir zaman var olmamış insanlar hakkında. Hepsi zihnin uydurmaları. Uydurmalara inanmak mümkün mü? Hayır. Hepsi uydurma ve kafa karışıklığından başka bir şey vermiyor. Ama neyse işte, itfaiyeci bir gün bir yangında, belki farkında bile olmadan bir kitap çalar; kim bilir, belki bir İncil... Son derece doğal bir şey."

"Evet, son derece doğal."

"Bu konuda bir esnekliğimiz vardır. İtfaiyecinin kitabı yirmi dört saatliğine alıkoymasına izin veririz. Bu sürenin sonunda kitabı kendisi yakmazsa, biz yakanz."

"Teşekkürler," dedi Bay Montag.

"Sende bu kitabın, Incil'in özel bir kopyası var, öyle

değil mi?”

Bay Montag dudaklarının kıpırdadığını hissetti. "Evet."

"Bu akşam saat altıda işe geleceksin, değil mi?"

"Hayır," dedi Bay Montag.

"Ne!"

Bay Montag gözlerini yumup açtı. "Daha sonra uğranm belki."

"Aman ihmal etme," dedi Bay Leahy gülümseyerek. "Gelirken kitabı yanında getirmeyi de unutma, olur mu? Şöyle bir göz attıktan sonra tabii... "

Bir daha hiç uğramayacağım oraya, diye bağırdı Bay Montag içinden.

"Geçmiş olsun," dedi Bay Leahy ve dışarı çıktı. Bay Montag, Bay Leahy'nin bir gece önce başlattıktan yangınla aynı renkte, pırıl pırıl böceğine binip uzaklaşmasını izledi.

Mildred ön odada radyo dinliyordu.

Bay Montag kapıda öksürerek gırtlağını temizledi. Kadın ona bakmak yerine, radyo sunucusunun söylediği bir şeye güldü.

"Bu gece işe gitmemekle, yarın da gitmemek ve sonra bir yıl boyunca gitmemek arasındaki mesafe sadece bir adım."

"Öğlene ne yemek istersin?" diye sordu Mildred.

"Böyle bir zamanda nasıl yemek düşünebiliyorsun anlamıyorum!"

"Bu gece işe gideceksin, değil mi?"

"Daha fazlasını yapacağım," dedi adam, "insanları öldürmeye, cinnet geçirmeye ve kitap satın almaya başlayacağım."

"Tek kişilik bir devrim," dedi kadın dalga geçerek. "Seni hapse atarlar."

"Hiç fena fikir değil aslında." Giysilerini giyip, odada öfkeyle dolanmaya başladı. "Ama hapse atılmadan önce birkaç kişiyi öldüreceğim. Şu Leahy, tam bir orospu çocuğu. Duydun değil mi? Bütün cevaptan biliyor, ama parmağını kıpırdatmıyor." "Ben bu saçmalıkta yokum," dedi kadın.

"Yok musun?" dedi adam. "Bu, benim olduğu kadar senin de evin değil mi?"

"Evet."

"Öyleyse bak şimdi."

Kadın adamın koşarak hole gitmesini ve tavandaki küçük bir havalandırma deliğinin kapağına bakmasını izledi. Adam bir iskemle aldı, üstüne çıktı ve kapağı açtı. Kolunu içeri sokarak, aşağıya, salondaki kadının ayaklannın dibine kitap atmaya başladı; küçük kitaplar, büyük kitaplar, kırmızı, sarı, yeşil, siyah kaplı, on, otuz, kırk kitap. "İşte," diye bağırdı adam. "Hâlâ bu işte olmadığından emin misin? Gırtlağına kadar bu işin içindesin sen de."

"Leonard!” Kadın ayağa kalkıp kitaplara bakmaya başladı. Eve, mobilyalara baktı. "Bunları bulurlarsa evimizi yakarlar, bizi de hapse atarlar veya öldürürler," dedi. Sızlana sızlana, küçük, kaçamak adımlarla kitaplara yaklaşıyordu.

"Denesinler de görelim."

Kadın duraksadı, sonra tek bir hamleyle eğilip, bir kitabı hızla şömineye fırlattı.

Adam kadını yakaladı ve bağırarak, başka bir kitabı elinden çekip aldı. "Yo, hayır Millie! Bu kitaplara bir daha dokunmayacaksın. Onlara bir şey yaptığını görürsem, öyle bir dayak atarım ki sana, ne olduğunu şaşırırsın." Kadını tutup sarstı. "Dinle." Onu sıkı sıkı kavradı, kadının suratı buruştu, allık sürülmüş yanaklarından yaşlar dökülmeye başladı. "Bana yardım edeceksin. Artık sen de bu işin içindesin. Önce bir kitap okuyacaksın, bunlardan birini. Otur. Sana yardım edeyim. Benimle birlikte, Leahy gibi adamlara karşı, içinde yaşadığımız bu şehre

karşı bir şeyler yapacaksın. Duyuyor musun beni?"

"Evet, duyuyorum." Kadının vücudu gevşemeye başladı.

Kapının zili çaldı.

İkisi de ani bir refleksle önce kapıya, ardından yerde duran kitap yığınına baktılar.

Kapının zili bir daha çaldı.

"Otur." Bay Montag karısını usulca iskemleye itti.

Eline bir kitap tutuşturdu.

Zil üçüncü defa çaldı.

"Oku." Adam sayfayı gösterdi. "Yüksek sesle oku."

"Bilgenin dili bilgiyi doğayı kullanır."

Zil yine çaldı.

"Devam et."

"Ama aptalların ağzından sadece aptallık dökülür." '

Yine zil.

"Çalar çalar sonunda giderler," dedi Bay Montag.

"Erdemli bir dil, hayat ağacıdır."

Bay Montag, uzaktan itfaiyecilerin sirenlerini duyar gibi oldu.

1

Bu öykünün, peşinden gelen "İtfaiyeci" adlı öyküyle kardeş öyküler olduğu, okuyucunun gözünden kaçmayacaktır. Bu öyküleri, Bradbury'nin *Fahrenheit 451* adlı romanına giden yolda iki önemli mihenk taşı olarak okumakta fayda vardır. Yazarın *Fahrenheit 451* fikrini nasıl geliştirdiğini, fikir üzerinde nasıl oynamalar yaptığını göstermesi açısından dikkate değerdir, *-yhn*

İKİNCİ BÖLÜM

Elek ve Kum

Bütün öğleden sonrayı okuyarak geçirdiler. Şöminede ateş yanıyor, evin üzerine yağmur yağıyordu.

Bay Montag zaman zaman sessizce bir sigara yakıyor ve sigarasından derin nefesler çekinerek ya da gidip soğuk bir şişe bira alarak keyifle içiyor veya "O kısmı bir kez daha okur musun? Nasıl fikir ama?" diyordu. Ve Mildred'ın, içine son derece güzel bir şarap konmuş ancak bundan haberi olmayan bir bira şişesi kadar renksiz sesi, sözcükleri sıradan bir su bardağına boşaltıyor, gevşek ağzından güzellikler dökülüyor ve donuk gözleri kelimeden kelimeye gezinirken, sigara dumanı yavaş yavaş odayı kaplıyor, vakit ilerliyordu. Shakespeare adında bir adamı, Poe adında bir adamı, bir de Matthew adında bir adamın yazdığı kitabın bazı kısımlannı okudular. Mildred arada bir korkulu gözlerle pencereye bakıyordu. "Devam et," dedi Bay Montag.

"Biri bizi izliyor olabilir. Demin kapıyı çalan Bay Leahy olabilirdi."

"Her kimse gitti. Son kısmı bir kez daha oku. Üzerinde biraz düşünmek istiyorum."

Kadın, Jefferson ve Lincoln'un kitaplarından okumaya devam etti.

Saat beş olduğunda, kadının elleri yorgun bir şekilde iki yana düştü. "Yoruldum. Durabilir miyim artık?" Sesi kısık çıkıyordu.

"Ne kadar düşüncesizim," dedi adam, kitabı kadının elinden alarak. "Ama çok güzel, değil mi Millie? Kelimeler

ve düşünceler çok heyecan verici, değil mi?"

"Hiçbir şey anlamadım."

"Ama... "

"Birtakım kelimeler işte," dedi kadın.

"Ama okuduklarından bir şeyler hatırlıyorsun- dur, değil mi?"

"Hayır. Hiçbir şey hatırlamıyorum."

"Dene bir."

Kadın hatırlamaya ve-aklında kalanları söylemeye çalıştı. "Hayır, hatırlamıyorum."

"Zamanla öğrenirsin. Ama güzelliği sezmiyor musun sen de?"

"Kitaplan sevmiyorum, onları anlamıyorum. Benim boyumu aşıyorlar. Profesörler ve radikaller okusun kitaplan. Ben artık okumak istemiyorum. Ne olur, bana bir daha kitap okutmayacağına söz ver!"

"Mildred!"

Titreyen ellerini yüzüne kapayarak, "Korkuyorum," dedi kadın. "Bu fikirlerden, Bay Leahy'den ve tüm bu kitaplann evimizde olmasından öyle korkuyorum ki. Kitaplarımızı yakacak, bizi de öldürecekler. Bak şimdi de ben hasta oldum."

Sonunda derin derin iç çekerek, "Zavallı Millie," dedi adam. "Seni çok zorladım değil mi? Ben iyice ilerlemiş durumdayım ve seni de yanıma çekmeye çalıştım. Oysa yapmam gereken, seni çekiştirmek yerine, sana elimi bile sürmeden, seninle birlikte, senin yanında yürümekti. Zihnini bu kitaplardaki fikirlere açabilecek duruma gelmen için belki de aylara ihtiyacın var. Sana haksızlık ettim. Tamam, artık okumak zorunda değilsin."

"Teşekkürler."

"Ama *dinleyeceksin.* Sana anlatacağım. Ve bir gün, bu kitaplann neden bu kadar güzel olduğunu anlayacaksın."

"Öğrenemem ben."

"Öğrenmelisin. Özgür olmak istiyorsan öğrenmelisin."

"Ben zaten olabildiğince özgürüm."

"Ama farkında mısın? Hayır. Gece yansı çanın içinde sıkışıp kalmış bir kelebek gibisin. Beyin sarsıntısına uğramış, sesle sarhoş olmuş haldesin. Otuz yıldır radyoyla beynin yıkanmış, tek bir fikre, tek bir güzelliğe maruz kalmamışsın. Gürültü olmuş hayatında hep, sırf gürültü. Çandaki bir kelebek gibi. Ve bizim de yapmamız gereken... "

"Bana radyomu da yasaklamayacaksın değil mi?" Kadının sesi yükselmişti.

"Belki başlangıçta... "

Ayağa fırlayıp, adama öfkeyle baktı kadın. "En azından bir süre, oturup seni dinleyeceğim," diye bağırdı. "Ama radyomu da dinleyeceğim. Onu benden alamazsın."

"Millie."

Telefon çaldı. İkisi de şaşırdılar. Kadın ahizeyi çabucak kaldırdı ve hemen gülmeye başladı. "Merhaba Ann, evet, evet! Tabii, bu gece. Evet. Sen gel buraya. Evet, bu gece Palyaçolar var, Dehşet de. Evet, çok güzel olacak."

Bay Montag ürperdi. Odadan çıktı. Evin içinde düşünerek gezindi. Bay Leahy'yi. İtfaiye istasyonunu. Kitaplan.

"Bu gece onu vuracağım," dedi yüksek sesle. "Leahy'yi öldüreceğim. Böylece bir sansürcüden kurtulmuş olacağız. Hayır." Buz gibi bir sesle güldü. "Çünkü aslında dünyadaki insanlann birçoğunu öldürmem lazım. Bir devrim başlatmak için ne yapması gerek insanın? Yalnız bir adam tek başına ne yapabilir?"

Mildred telefonda çene çalıyordu. Radyo yeniden gümbürdemeye başlamıştı.

Sonra, bir sene önce, parkta yalnız başına yürürken, siyah takım elbiseli bir adamla karşılaştığını anımsadı. Adam bir şey okuyordu. Bay Montag kitabı görmemişti, adamın bir şeyi hızla sakladığını, yüzünün kızardığını ve kaçmak istercesine ayağa fırladığını görmüştü. "Oturun," demişti adama.

"Ben bir şey yapmadım."

"Kimse bir şey yaptığınızı söylemedi zaten." Bütün öğleden sonra parkta oturmuşlardı. Bay Montag adamın kendisine açılmasını sağlamıştı. Emekli bir İngiliz edebiyatı profesörüydü. Kırk yıl önce, kalan son edebiyat fakültesi de kapandığında, o da işini kaybetmişti. Adı William Faber'di ve evet, utanarak, korkarak, okuduğu küçük Amerikan Şiiri Antolojisi'ni ona göstermişti. "Sırf yaşadığımı hissetmek için okuyorum," demişti Bay Faber. "Nerede olduğumu ve neler olduğunu bildiğimi hissetmek için. Farkında olmak için. Birçok arkadaşım farkında değil. Birçoğu konuşamıyor bile. Kekeliyor, duraksıyor, sözcük arıyorlar. Sadece satışlardan ve kârlardan ve bir saat önce televizyonda ne izlediklerinden bahsediyorlar."

Ne kadar hoş bir öğleden sonraydı o. Profesör Faber ona şiirlerin bazılarını okumuştu. Hiçbirini anlamamıştı ama tınılan iyi gelmiş, anlamlannı da, zaman içinde yavaş yavaş kavramıştı. Bittiğinde Bay Montag ona, "Ben bir itfaiyeciyim," demişti.

Profesör Faber'in kalbi az kalsın duruyordu. "Merak etmeyin, sizi ele vermeyeceğim," demişti Bay Montag. "Bu işten zalimce bir zevk almaktan yıllar önce vazgeçtim. Uzun yürüyüşler yapanm ben. Artık hiç kimse yürümüyor. Sizin de başınıza geldi mi aynı şey? Polis sırf yaya olduğunuz için, hırsız olduğunuzdan şüphelenip durdurdu mu sizi de?" Profesör Faber'le birlikte gülüşmüşler ve sözlü olarak birbirlerine adreslerini verip ayrılmışlardı. Adamla bir daha hiç görüşmemişti. Bir İngiliz edebiyatı profesörünü tanımak tehlikeli olabilirdi. Ama şimdi?

Telefonu çevirdi.

"Alo."

"Alo. Profesör Faber mi?"

"Evet. Kimsiniz?"

"Ben Leonard Montag. Hatırladınız mı, bir yıl önce parkta karşılaşmıştık."

"Aa, evet Bay Montag. Nasıl yardımcı olabilirim size?"

"Profesör... "

"Evet?"

"Dünyada Shakespeare'in kaç kopyası kaldı, biliyor musunuz?"

"Korkarım neden bahsettiğinizi anlamıyorum." Adamın sesi bir anda buz kesmişti.

"Hiç kopyası kalıp kalmadığını merak ediyorum." '

"Sizinle şimdi konuşamam, Bay Montag."

"Bu telefon hattı kapalı devre, dinleyen kimse yok, merak etmeyin."

"Bir tuzak mı bu? Telefonda her önüme gelenle konuşamam ben."

"Söyleyin, hiç kopyası kaldı mı Shakespeare'in?"

"Hayır, hiç kalmadı." Profesör Faber telefonu kapattı.

"Hiç." Bay Montag nefesini tutarak iskemlesinin arkasına yaslandı. Hiç. Tüm dünyada hiç Shakespe- are yok, bir tane bile kalmamış, hiçbir yerde. Hepsi yırtılmış, yakılmış, yok edilmiş! Titreyerek ayağa kalktı, odayı yürüyerek geçti ve kitaplann arasına çömeldi. Birini eline aldı ve havaya kaldırdı.

"Shakespeare'in oyunları, Millie! Dünyadaki'son kopya bu ve sahibi benim."

"İyi," dedi kadın.

"Bu kopyaya bir şey olursa, Shakespeare sonsuza dek kaybolmuş olacak. Bunun ne anlama geldiğinin farkında mısın? Evimizdeki bu son kopyanın önemini anlıyor musun?"

"Bu gece yakılsın diye Bay Leahy'ye teslim etmen gereken kitap da o, değil mi?" dedi kadın. Bunu zalimce söylememişti. Sadece kitabın nihayet hayatından çıkacak olmasından dolayı rahatlamış gibiydi.

"Evet."

Adam, Bay Leahy'nin kitabı elinde yavaşça, zevkini çıkararak çevirdiğini gözünün önüne getirebiliyordu. "Otur Montag, bunu izlemeni istiyorum. Yavaşça, patlıcan soyar gibi dikkatlice yapmak lazım bu işi. Bak, görüyor musun?" Bay Leahy kitabın sayfalarını teker teker yırtıyor. İlk sayfayı bir kibritle tutuşturuyor. Ve o sayfa siyah bir kelebeğe dönüştüğünde ikinci sayfayı tutuşturuyor, sonra üçüncüyü, dördüncüyü... Bütün kitabı, sayfa sayfa yakıyor. İşi bittiğinde Bay Montag orada terleyerek oturuyor, zeminse sanki fırtınaya kapılıp ölmüş küçük bir siyah kelebek sürüsüyle kaplı. Bay Leahy ise gülümseyerek

ellerini yıkıyor.

"Tanrım, Millie, bir şeyler yapmalıyız. Bunun bir kopyasını çıkarmalıyız. Bir eşinin olması lazım. Yok olmamalı bu kitap."

"Vaktin yok ama."

"Hayır, elle değil, fotoğrafını çektirmek lazım."

"Kimse senin için böyle bir şey yapmaz."

Adam durdu. Kadın haklıydı. Kimseye güvenemezdi. Belki Profesör Faber'e. Bay Montag kapıya doğru yürümeye başladı.

"Televizyon partisi için geri geleceksin değil mi?" diye bağırdı kadın arkasından. "Sensiz zevki çıkmaz."

"Yokluğumu fark etmezsin bile." Ama kadın televizyondaki bir gündüz programına bakıyordu ve onu duymamıştı.

Çocukken bir keresinde, mavi ve sıcak bir yaz günü, san kumların ortasına oturup, bir eleği doldurmaya çalışmıştı. Kumu eleğe ne kadar hızlı doldurursa, elek de o kadar hızlı boşalıyor, boşalırken de hışırtılı bir ses çıkartıyordu. Bütün bir gün bu işle uğraşmıştı, çünkü zalim bir kuzeni ona, "Bu eleği kumla doldur, sana bir teklik vereceğim," demişti.

Orada, Temmuz ayının ortasında oturup ağlamıştı. Elleri yorulmuştu, kum ateş gibiydi. Ve elek boştu.

Şimdi, yeraltındaki jet-metro onu şehrin mahzenlerine doğru taşırken, eleği anımsadı. Shakespeare'i elinde tutup, kelimeleri zihnine doldurmaya çalıştı. Ama o doldurdukça, kelimeler elekten akıp gidiyordu! Şöyle düşündü: Bu kitabı Leahy'ye bir iki saat içinde teslim etmem gerekiyor. Ama benim, hiçbirini akıtmadan, tüm sözcükleri

ezberlemem lazım. Teker teker bütün satırları

ezberleyebilirim. Ezberlemeliyim. Ezberlemek

zorundayım.

"Ama ezberleyemiyorum." Kitabı kapattı ve satır- lan tekrarlamaya çalıştı.

"Bu akşam Denham Diş Macunu'nu deneyin," dedi, sallanan vagonunun parlak duvarlarındaki jet- radyosu. Trompetler çaldı.

Kapa çeneni, diye düşündü Bay Montag. "Olmak ya da olmamak... "

"Denham Diş Macunu'ndan daha iyisi, yine ancak Denham Diş Macunu'dur."

"... Bütün mesele bu. Kapa çeneni, kapa, kapa, rahat bırak da ezberleyeyim."

Adam kitabı hararetle açmış sayfalan çekiştiriyor, satırları gözleriyle yırtıyor, göz kapaklarını gözlerinden yaş gelene kadar açık tutarak onlara bakıyor, bakıyordu. Kalbi küt küt atıyordu.

"Denham Diş Macunu. Şöyle yazılıyor: D - E - N-H.. ."

"Hayatın acılarına göğüs germek mi, yoksa... " Boş elekten akıp giden san kumun hışırtısı. "Denham, Denham, Denham. Denham'dır size lazım olan! Diş temizliği için daha iyisini aramayın." "Kapa çeneni!" O kadar yüksek sesle bağırmıştı ki radyo bile şaşırmıştı. Bay Montag ayağa fırladığını ve vagondaki yolcuların şaşkın şaşkın kendisine baktıklarını fark etti. Delirmiş

bir yüz ifadesiyle, anlaşılmaz şeyler mırıldanan ve elinde feci bir kitap tutan bu garip adamdan ürkmüşlerdi. Bu tavşan kılıklı insancıklar, toplu taşıma araçlarına radyo konulmasını ve reklam dinlemeyi talep etmemişlerdi belki, ama yine de kovayla boca ediliyordu bu reklamlardan. Nereye giderseniz gidin, havada her an onu kirleten, dolduran, döven bir müzik, bir ses olurdu. Ve şimdi geri zekâlının biri -ki bu kendisi oluyordu- durup dururken vagonun duvarlarını tırmalamaya, huzurun düşmanı, Shakespeare'in katili hoparlörleri yumruklamaya başlamıştı.

"A-a! Deli mi ne?"

"Kondüktörü çağınn."

"Denham, Denham'ın hassas dişler için iki kat güçlü diş macunu."

"On dördüncü Cadde."

Onu kurtaran bu oldu. Tren durdu. Hareketin aniden kesilmesine şaşıran Bay Montag geri çekildi, solgun suratlı insanlann önünden koşarak geçti ve kendisini dışan attı. Gittikçe uzaklaşan bir ses, deniz kıyısındaki yalnız bir martı gibi arkasından bağırıyordu: Denham, Denham, Denham, Denham...

Profesör Faber kapıyı açtı ve kitabı görür görmez onu Bay Montag'ın elinden kaptı. "Tannm. Bir Sha- kespeare görmeyeli yıllar olmuştu."

"Dün akşam bir ev yaktık. Ben de bunu çaldım."

"Büyük risk almışsınız."

"Ne olduğunu merak ettim."

"Elbette edersiniz. Güzeldir Shakespeare. Eskiden bir sürü güzel kitap vardı. Biz onlardan vazgeçmeden önce yani." Adam sayfalan büyük bir iştahla çevirdi. Zayıf, kel bir adamdı, ince ve uzun elleri vardı. Oturdu ve bir elini gözlerinin üzerine koydu. "Bay Montag, karşınızdaki adam bir korkak. Kırk yıl önce, 'şeytani' diyerek son kitaplan da yaktıklarında, ben önce biraz homurdandım, ama sonra köşeme çekilip sesimi kestim. O gün bu gündür kendi kendime kahrolurum."

"Geç kalmış değilsiniz ama. Dünyada hâlâ kitaplar var."

"Ben de hâlâ yaşıyorum, ama ölmekten korkuyorum. Medeniyetler benim gibi adamlann ölüm korkusu yüzünden çöker zaten."

"Bir planım var. Bir şeyler yapabilecek konumdayım ben. İtfaiyeciyim. Dolayısıyla kitapları bulup, onları saklayabilirim."

"Doğru."

"Dün gece uyumadım, düşündüm. Elimizde kitapların baskıya temel teşkil edebilecek kopyaları olursa, özel olarak, gizlice, birçok kitap basıp yayınlayabiliriz."

"Bunu deneyen çok oldu. Binlerce iyi insan, sırf bunu denedikleri için elektrikli sandalyeyi boyladı. Hem baskı makinesini nereden bulacaksınız?"

"Biz bir tane yapamaz mıyız? Biraz param var benim."

"Bu meseleyi umursayan, yetenekli bir usta bulabilirsek olur."

"Ama planımın en güzel kısmı şu." Bay Montag neredeyse gülecekti. Öne doğru eğildi. "Her kitaptan fazladan birkaç kopya basacağız ve onları itfaiyecilerin evlerine gizleyeceğiz."

"Ne?"

"Evet! Her eve on, yirmi kopya yerleştireceğiz. Suç işleme kastını ispat etmek için yeter de artar bile bu kadar kitap. Felsefe kitapları, siyaset kitaplan, din kitaplan, fantezi kitaplan... "

"Tannm!" dedi Profesör Faber. Yerinden fırladı ve odayı adımlamaya başladı. Ara ara Bay Montag'a bakıyor, gülümsüyordu. "İnanılmaz."

"Beğendiniz mi planımı?"

"Sinsi bir plan."

"İşler mi sizce?"

"Eğlenceli olacağı kesin."

"Evet, doğru sözcük bu. Tanrım, kitaplan evlere gizleyip sonra ihbar etmek, motorların gürültüsü, evlerin açılması, kapıların kırılması... ve bir bakmışsınız, suçlu itfaiyeciden başkası değil! Evi yanıyor, kendisi de doğru hapse... "

"Kesinlikle sinsice bir plan bu." Profesör neredeyse dans etmeye başlayacaktı. "Ejder kendi kuyruğunu yiyecek, desenize!"

"Elimde tüm kıtadaki itfaiyecilerin ev adreslerinin bir listesi var.. İyi bir yeraltı örgütlenmesiyle, sektördeki bütün orospu çocuklarının evine kitap tohumu ekip, ateş hasadı biçmek işten bile değil." "iyi ama nasıl başlayacaksınız işe?"

"Orada bir kitap, burada bir kitap, örgütü yavaş yavaş kuracağım."

"Kime güvenebilirsiniz ki?"

"Sizin gibi eski profesörlere, eski aktörlere, yönetmenlere, yazarlara, tarihçilere, dilbilimcilere... Böyle için için kaynayan, öfkesinden patlamak üzere olan bir sürü insan olmalı."

"Çoğu yaşlı, içi geçmiş dinozorlardır ama. Son yıllarda yeni mahsul almak pek mümkün olmadı." "Daha iyi ya işte. Kamuoyu unutmuştur çoğunu, kimsenin dikkatini

çekmezler."

"Ben öyle birkaç kişi tanıyorum."

"Onlarla başlayıp, ağı yavaş yavaş genişletiriz. Hiç Shakespeare, Pirandello veya Shaw oynama fırsatı bulamamış aktörleri bir düşünsenize! Tanrım, onların öfkesini iyi bir amaç için kullanabiliriz. Kırk yıldır bir satır bile tarih yazamamış tarihçiyi düşünün. Ve neredeyse yarım yüzyıldır sabun köpüğü dışında bir şey yazamayan, akşamlan eve gittiklerinde unutmak için kusan yazarları. Böyle milyonlarca insan olmalı!"

"En azından."

"Hattâ küçük okuma seminerleri düzenleyip, insanlann ilgisini yeniden uyandırmamız bile mümkün olur, bakarsınız."

"Bu imkânsız işte."

"Ama denememiz şart."

"Hayır. Bütün yapı, bir bütün olarak çökmezse olmaz. Sadece dış görünüşü değiştirerek yapılabilecek bir iş değil bu. İskeleti yıkmamız lazım. Vasatlık her yere, her şeye öylesine sinmiş durumda ki! Bilmiyorum farkında mısınız Bay Montag, ama kırk yıl önce yakma operasyonları gerekli bile değildi aslında."

"Nasıl yani?"

"O noktada çizgi romanlar, özetin özeti özetler büyük kitleyi o derece parçalamıştı ki, halk kütüphaneleri zaten Büyük Sahra gibi boş, ıssız ve sessizdi, artık kimse kütüphanelere uğramaz olmuştu. Bilim ve teknoloji kitaplarının durduğu bölümler hariç tabii... "

"Ama biz kütüphaneleri yeniden canlandırabiliriz."

"Radyodan daha yüksek sesle bağırabilir, hilkat garibesi dansçılardan daha hızlı dans edebilir misiniz? Zira doğduklan andan bunadıklan ana kadar, tüm'ömürleri boyunca ana kucağında emzirilen bu muhallebi çocuklannın ilgisini çekmek ancak öyle mümkün olur. Dergi raflanna bir bakın. Hepsinin kapağında yan çıplak kadın resimleri var. Reklam panolarına, filmlere bakın. Seks. Amerikan erkeğini spor salonundan, Amerikan kadınını güzellik salonundan, ikisini birden ortak dostlan televizyondan ayırabilir misiniz?"

"Deneyebiliriz en azından."

"Aptalsınız. İnsanlar düşünmek istemiyorlar artık. Hayatlanndan memnunlar, eğleniyor, hoşça vakit geçiriyorlar."

"Hayır. Eğlendiklerini düşünüyorlar sadece. Kanının her şeyi var mesela. Ama o da, milyonlarca başka insan gibi intihar teşebbüsünde bulundu."

"Tamam, kendilerini kandınyorlar, ama bunu onlara göstermeyi denediğinizde, sizi böcek gibi ezerler."

Batıya doğru giden bir savaş uçağı filosu evi titretti.

"Bakın, bizim umudumuz bu işte," dedi Profesör Faber havayı göstererek. "Umalım ki uzun ve kötü bir savaş olsun, Bay Montag. Bırakalım televizyonla- n, radyolan, çizgi romanları ve gerçek itiraflan savaş yok etsin. Bu medeniyet kendi kendisini yok ediyor. Bırakın, tekerleği merkezkaç kuvveti kırsın."

"Ben o kadar bekleyemem. Bu yapı çöktüğünde onun yerine geçmeye aday başka bir yapının hazırda bekliyor olması lazım. O da biziz işte."

"Shakespeare'den alıntılar yapan ya da Sofokles'i hatırladığını söyleyen birkaç yaşlı adam mı? Bu kadar

trajik olmasa, komik derdim."

"İnsanın makineden daha fazlası olduğunu, mutluluğu yanlış bir tembellik türünün değil, doğru bir iş türünün getireceğini anımsatmak lazım ama insanlara. İnsanın yapacak bir işi olmalı. Aksi takdirde kendini faydasız hisseder. Ona dürüstlük, güzellik, şiir ve sanat gibi, kaybettiği şeyleri anlatmamız lazım."

Profesör Faber iç çekip, "Tamam, Bay Montag," dedi. "Doğru düşünüyorsunuz ama yanılıyorsunuz. Nasılsa bir şeyler yapacağız. Bana bugün ne kadar para getirebilirsiniz?"

"Beş bin dolar."

"Getirin o zaman. Yıllar önce üniversite gazetesini basan bir adam tanırdım. O seneyi çok iyi hatırlıyorum. Bir gün sınıfa girdim ve bir baktım, Antik Yunan Draması dersime sadece tek bir öğrenci kayıt yaptırmış. Anlıyor musunuz, işte böyle yavaş yavaş oldu her şey. Ağustos ayında, öğlen sıcağında eriyen bir buz kütlesi gibi. Kimse yasa çıkarmadı. Öylece, kendiliğinden oluverdi. İnsanlar, kendi kendilerini salaklığa mahkum edip, kendi kendilerini sansürle- diklerinde, devlet kamuoyunun sadece sabun

köpüğü okumasının kendi avantajına olduğunu fark etti ve bu durumu kalıcı kılmak için işe girişti. Gazeteler zaten daha 1950'lerde can çekişmeye başlamıştı. 2000'lere gelindiğinde tam anlamıyla öldüler. Dolayısıyla, hükümet gazeteleri yasakladığında kimsenin umurunda olmadı. Zaten kimse gazete okumak istemiyordu. Dünya yarım insanlarla dolu, Bay Montag. Nasıl mutlu olacaklannı bilmiyorlar, çünkü ne nasıl çalışacaklarını ne de nasıl dinleneceklerini biliyorlar.

Neyse, bu kadar yeter. Ben matbaacıyı ararım. Kitaplan basmaya başlayalım. İşin o kısmı eğlenceli olacak. Gerçekten zevk alacağım."

"Ve okuma seminerlerini de planlayalım."

"Evet. Savaşı da bekleyelim," dedi Profesör Faber. "Savaşın tek iyi yanı bu zaten. Makineleri mükemmelen yok ediyor." Bay Montag ayağa kalktı. "Size parayı bugün bir ara ya da en geç yarın getiririm. Ama bana o Shakespeare'i geri verin. Bugün yakılması gerekiyor maalesef."

"Hayır!" Profesör Faber kitabı elinde sıkı sıkı tutup, sayfalarını çevirmeye başladı.

"Ezberlemeye çalıştım ama olmadı. Unuttum. Hatırlamaya çalışırken kafayı yedim."

"Hay aksi. Keşke daha çok vaktimiz olsaydı." "Ben de aynı şeyi söyleyip duruyorum kendime. Üzgünüm gerçekten." Bay Montag kitabı adamın elinden alıp kapıya doğru yürüdü. "İyi geceler." Kapı kapandı. Tekrar sokaktaydı. Gerçek dünyaya bakıyordu. O gece savaşın hazırlık yaptığını gökyüzünde hissetmek mümkündü. Bulutların yavaş yavaş kenara çekilmeleri, sonra tekrar geri gelmeleri ve yıldızların milyonlarcasının düşman uçaklan gibi bulutlann arasından bir görünüp bir kaybolması ve gökkubbenin şehrin üzerine çöküp evleri harabeye çevirmek üzere olduğu hissi ve ayın bir ateş topuna dönüşmesi; gecenin onda uyandırdığı his işte böyle bir şeydi. Bay Montag, cebinde parayla, otobüs durağından eve doğru yürüyor, dalgın bir şekilde, sol kulağına bir tıkaç gibi taktığı deniz minaresi şeklindeki radyoyu dinliyordu. "Deniz Minaresi Kulak Radyosunu satın alın ve okyanusun sesi hep kulağınızda olsun." Eve adım atarken bir ses onunla, sadece onunla konuşuyordu: "Bugün işler aniden kötüye gitmeye başladı.

Artık savaşın çıkması an meselesi." Jet motorlu bir bombardıman uçağı filosu, başaklar üzerinde savrulan bir tırpan gibi tıslayarak, gökyüzünden hızla geçti. Bir radyo dalgası kadar bile sürmemişti geçişleri. Bay Montag bir cebindeki parayı, ardından diğer cebindeki Shakespeare'i yokladı. Artık ezberlemekten vazgeçmişti. Artık sırf zevk için, güzel kelimelerin dilinde ve zihninde bıraktığı hoş lezzet için okuyordu. Deniz Minaresi Kulak Radyosunu kulağından çıkarttı ve ay ışığında Lear'dan bir sayfa daha okudu.

Saat sekizde ön kapıdaki tarayıcı üç kadını tanıdı ve kapıyı açtı. Kadınlar yüksek sesli kahkahalar ve boş konuşmalar eşliğinde içeri girdiler. Bayan Masterson, Bayan Phelps ve Bayan Bowles, Mildred'ın kendilerine sunduğu martinileri içiyor, yanlışlıkla çarpılan bir avizenin çınlayan kristalleri gibi kahkahalar atıyor, birbirlerine aynı bembeyaz dişlerle gülüyor, şen şakrak sesleri boş koridorlarda yankılanıyordu. Bay Montag kendisini, ana konusu herkesin ne kadar hoş göründüğü olan bir konuşmanın ortasında buldu.

"Herkes ne kadar hoş değil mi?"

"Çok hoş."

"Çok hoş görünüyorsun, Alma."

"Sen de çok hoşsun, Mildred."

"Herkes çok hoş ve iyi," dedi Bay Montag. Kitabı bırakmıştı. Tek kelimesi aklında kalmayacaktı nasıl olsa.

Hamlet'i ezberlemek için ne kadar çok uğraşırsa, Hamlet o kadar hızlı buharlaşıyordu zihninden. Canı yürümek istiyordu ama artık yürüyüşe çıkmıyordu. Yürürken bir şekilde Clarisse'le karşılaşmaktan ya da karşılaşmamaktan korkuyordu. Bu gece bu sarışın kuklalar arasında kalmasının asıl nedeni buydu. Onlara boş boş bakıyor, incir çekirdeğini doldurmayan şeyler söylüyordu. Henüz herkes birbirine ne kadar hoş göründüğünü söylemeyi bitirmemişken, bir şekilde televizyon açıldı. Adamın biri meyveli gazoz satıyor, kadının biri de sırıtarak gazozu içiyordu. Bir insan aynı anda hem sırıtıp hem de içmeyi nasıl becerebilirdi, tanrı aşkına? Tam bir reklam hilesi! Bunun ardından yeni bir pasta çeşidini

yapmanın püf noktalan, sonra da çılgın bir aile komedisi ve son haberleri yorumlamayan bir yorum. "Önümüzdeki yirmi dört saat içerisinde savaş çıkabilir de, çıkmayabilir de. Kesin bir şey söylemek mümkün değil." Ve eyaletlerin başkentlerini konu alan tahammül edilemez bir yarışma programı.

Bay Montag aniden kalkıp televizyonu kapattı.

"Hey!" dedi herkes, bu bir şakaymış gibi.

Mildred ise tedirginlikle, "Leonard," dedi.

"Bir parça sessizlik hepimize iyi gelir diye düşündüm."

Bunu biraz düşünüp gözlerini kırpıştırdılar.

"Değişiklik olsun diye biraz sohbet etmeyi denesek... "

Sohbet!

Doğuya doğru giden bir uçak filosu evi titretti. Titreşim kadınların bedenlerinden akıp, ellerindeki içkileri salladı. Bay Montag uçaklann sesini gözleriyle takip etti.

"işte gidiyorlar," dedi.

Herkes ona baktı.

"Sizce savaş ne zaman çıkar?"

Sessizlik.

En sonunda: "Ne savaşı?"

"Savaş olmayacak ki."

"Kocalarınız nasıllar? Bakıyorum da bu gece burada değiller."

Bayan Masterson yan gözle boş televizyon ekranına baktı. "Kocam bir iki haftaya kalmaz geri döner. Askere çağırdılar ama zırt pırt çağırırlar zaten." Güldü.

"Endişelenmiyor musunuz? Savaştan filan dolayı yani?"

"Aman, boşverin. Savaş çıkacaksa çıksın da, bir an önce olsun bitsin. Savaş çıkacak diye boş boş oturacak değiliz ya."

"Hayır, ama en azından düşünebiliriz."

Kadın sevimli bir şekilde içkisini yudumladı. "Bana ne canım savaştan? Bob düşünsün."

"Ve ölsün."

"Ölen hep başkasının kocası olur. Nasıl espri ama?" Kadınlar kıkırdadılar. "Bob başının çaresine bakabilir.”

Evet, diye düşündü Bay Montag, bakamasa da ne önemi var? Nasılsa fabrikalar bize yedek parça denilen şeyin sırrını öğretti. Elini sallasan erkeğe çarpıyor. Bugünlerde biri diğerinin kopyası. Kadınlar da öyle. Kanm, ötekiler... Hepsinin cayır cayır parıldayan yüzleri, neon renkli rujlan, oyuncak bebek gibi uzun kaşlan var. Bob olmuş, Mary olmuş, Tom olmuş ne fark eder? Onlar olmazsa, en az onlar kadar boş bir Joe, bir Helen, bir Roger bulunur yedekte. Televizyon karşısında solmuş tenlerin doldurduğu bu dünyada, ara da yanık bir ten bul bakalım.

Pelte gibi kasların doldurduğu bu dünyada, sıkı bir pazu bul bulabilirsen. Muhallebi ve keşkül dünyasında, ara da çemenli pastırma ve tuzlu peynir bul. Kör makaslara dönüşmüş bunca zihin arasında, meselelerin kalbini deşecek neşter nerede? Hadi canım. Bu kadınlar portakal soymaya kalksalar, kollannı dirsekten budarlar. Odaya sessizlik hakim olmuştu.

"Dün akşam Clarence Dove'un filmini izlediniz mi? Ne komikti değil mi?"

"Evet, çok komik bir adam o."

"Peki ya Bob ölürse? Veya sizin kocanız ölürse, Bayan Phelps?"

"Öldü zaten," dedi Bayan Phelps. "Bir hafta önce öldü. Duymadınız mı? Damın birinden kendini attı." "Bilmiyordum." Sustu. Utanmıştı.

"Clarence Dove konusuna geri dönecek olursak, gerçekten de çok komik," dedi Mildred.

"Bay Phelps'le neden evlenmiştiniz?" diye sordu Montag.

"Neden mi?"

"Evet neden, ortak yanlanmz neydi yani?"

Zavallı kadın ellerini çaresizce salladı. "Ee, şey, çünkü hoş bir espri anlayışı vardı ve aynı televizyon programlarından hoşlanıyorduk, öyle şeyler işte. İyi dans ediyordu bir de."

Cenazelerde tıpkı bu kadın gibi, gözleri kuru başka dullar da görmüştü. Gözleri kuruydu, çünkü ölen adam fabrikadan çıkmış bir robottan başka bir şey değildi; neşeli, uyumlu, ama aynı ölçüde neşeli ve uyumlu başka bir modelle kolayca değiştirilebilecek, poligonda vurulan hedefler gibi, pat diye yeniden ayağa dikilebilecek bir robot.

"Peki ya siz Bayan Masterson? Sizin çocuğunuz var mı?"

"Komik olmayın."

"Aslında düşünüyorum da, buradaki hiç kimsenin çocuğu yok," dedi Bay Montag. "Bir tek Bayan Bowles'un çocuğu var."

"Evet, hem de dört tane. Hepsini sezaryenle doğurdum. O kadar kolay ki."

"Tıbbi zorunluluk nedeniyle mi sezaryenle doğurdunuz?"

"Hayır canım. Sırf bir bebek doğuracağım diye o kadar acı çekecek halim yok ya! Dördünü de sezaryenle doğurdum." Kadın sayıyı parmaklarıyla gösterdi.

Evet, her şey kolaydı. Kolay yolu doğru yolla karıştırmak. Ne kadar da baştan çıkartıcıydı. Ama yaşamak bu değildi. Bebek doğurmayan bir kadın

ya da çalışmayan bir adam, bir şeye ait sayılmazdı. Gelip geçerdi onlar, tüketilip atılırlardı. Hiçbir şeye ait olmazlar, hiçbir şey yapmazlardı.

Adam kadınlardan her geçen dakika biraz daha iğreniyordu. "İçinde yaşadığımız bu dünyanın, olası en iyi dünya olmayabileceği hiç geldi mi aklınıza hanımlar?" dedi. "Zenciler, Yahudiler, insan haklan ve diğer her şey, yüz yıl önce neredelerse hâlâ orada olabilirler mi mesela?"

"Yok canım, olur mu öyle şey," dedi Bayan Phelps. "Öyle olsa duyardık."

"Nereden duyardınız? Bu sabun köpüğü püskürtücüsünden mi?" dedi Bay Montag, başparmağıyla televizyonu göstererek. "Bu sansür makinesinden mi duyardınız?"

"Yalan söylüyorsunuz," dedi Bayan Phelps.

Adam cebinden bir kâğıt çıkarttı ve kâğıdı sinirli bir şekilde salladı.

"O ne?" diye sordu Bayan Masterson gözlerini kısarak.

"Kitabın birinden bir şiir. Dinlemenizi istiyorum."

"Ben şiir sevmem ki."

"Hiç okudunuz mu, dinlediniz mi peki?"

"İğrenirim şiirden ben."

Mildred ayağa fırladı, ama Bay Montag ona oturmasını söyledi. Kadınların tümü, sinirli bir şekilde birer sigara yaktılar. Dudaklannı büzüştürüp, nikotin kokulu ellerini dumanlı havada salladılar. "İyi hadi, okuyun öyleyse," dedi Bayan Masterson. "Okuyun da bir an önce kurtulalım şu pislikten." Bayan Phelps cırlak sesiyle söylendi: "Yasaya aykırı değildir inşallah. Bak korktum şimdi. En iyisi evime gideyim ben."

"Oturun oturduğunuz yerde. Bu konuyu sonra konuşuruz." Adam boğazını temizledi. Oda sessizliğe büründü. Gözlerini kaldırdı. Kadınların hepsi umutla televizyona bakıyorlardı. Sanki bakarak onu

açabileceklerini düşünüyorlardı.

"Dinleyin," dedi adam. "Okuyacağım, Mathew Amold adında bir adamın, 'Dover Sahili' isimli şiiri." Bekledi. Şiiri düzgün okumak istiyordu, hata yapmak istemiyordu. Okudu:

"Deniz durgun bu gece Sular yükselmiş, mehtap

vurmuş Boğazın üzerine; Fransa kıyısında bir ışık

Yanıp sönüyor; İngiltere'nin sarp kayalıktan Körfezin sükûnetinde hafifçe ışıldıyor.

Gel pencereye, gece havası çok güzel!

Dalgalann havaya karıştığı Denizin Ay'la aklanan karayla buluştuğu yerde Dinle! Dalgalann çekilirken sahilden emdiği Kabarırken sahile geri fırlattığı Çakıltaşlarının kükreyişini duyarsın Başlayan, biten ve sonra yeniden Ürkek, aheste bir makamda başlayan Bitmeyen hüzünlü bir nağme.

"Sofokles uzun zaman önce işitmişti bu nağmeyi Ege sahillerinde Ve insan acılarının bulanık gelgitini Anımsatmıştı bu ona.

Bize de bu uzak kuzey denizinde Bir şeyler anlatabilir elbette.

İnanç Denizi de bir zamanlar Böyle kabarmıştı ve sarmalamıştı Dünyanın tüm kıyılannı Parlak, fırfırlı bir kuşak gibi.

Fakat şimdi sadece ağır ağır çekilen dalgaların Hüzünlü gürültüsü geliyor kulağıma.

Gece rüzgârının nefesine katıyorlar

Geniş, kasvetli kıyılardan topladıkları çıplak

çakıltaşlannı.

"Ah, sevgilim, dürüst olalım birbirimize karşı! Çünkü önümüzde bir düşler diyarı gibi uzanan Bu hengameli, bu güzel, bu yeni dünyada Aslında ne

sevinç, ne aşk, ne ışık Ne güven, ne huzur; ne de acının çaresi var Karanlığa gömülen bir ovadayız sanki Vurdumduymaz ordular geceleri vuruşurken

Aklımızda mücadele ve kaçış fikirleri."

Okumayı bitirdi.

Mildred ayağa kalktı. "Artık televizyonu açabilir miyim?"

"Hayır, kahretsin, hayır."

Mildred oturdu.

Bayan Masterson, "Ben hiçbir şey anlamadım," dedi.

"Ne hakkındaydı bu şiir?" diye sordu Bayan Phelps, gözlerinde korku okunuyordu.

"Güzelliğini fark etmiyor musunuz?" diye sordu Montag, sesi epey yüksek çıkmıştı.

"Bu kadar heyecanlanacak ne var?" diye sordu Bayan Masterson.

"Şiirin kendisi. O kadar küçük ki, çok büyük. Artık şiir okumaya hiç vakit ayırmıyoruz. Yağmuru sevmiyoruz. Yağacaksa bizim şehrimizden uzağa yağsın diye, yağmur bulutlarını tohumluyoruz. Noel'de karları denize

süpürüyoruz. Ağaçlar görüntümüzü mü kapıyor, onları kesiyoruz. Çimleri biçmek gerekir, çok iş, en iyisi üzerine beton dökmek. Artık yaşamaya zahmet etmiyoruz."

"Bay Montag," dedi Bayan Masterson. "Bu gece bize okuduğunuz bu şiir nedeniyle sizi ihbar etmiyorsak, sırf bir itfaiyeci olduğunuz için. Yoksa yaptığınız şey yasadışı. Ama aptalca. Şiir yani, gerçekten aptalca bir şey."

"Aptalca dersiniz tabii. Çünkü fişe takabileceğiniz, pratik bir şey değil."

"Hadi hanımlar, gidelim artık buradan."

"Burada onunla ve onun şiirleriyle yakalanmadan gitsek iyi ederiz," dedi Bayan Phelps aceleyle ayağa

kalkarken.

"Durun, gitmeyin," dedi Mildred.

Kadınlar konuşmadan çıktılar. Kapı çarparak kapandı.

"Evinize gidin, battaniyelerinizi fişe takın ve kızarın, e mi!" diye bağırdı Bay Montag. "Eve gidip tımarhanedeki ilk kocanızı düşünün Bayan Masterson ve siz, Bayan Phelps, damdan atlayan kocanızı düşünün!"

Ev sessizliğe gömüldü.

Adam yatak odasına gitti. Mildred kendisini banyoya kilitlemişti. Suyun aktığını duydu. Uyku haplarının şişeden kadının eline döküldüğünü duydu.

Kapıyı çarparak evden dışarı çıktı.

**

"Teşekkürler Montag." Bay Leahy, Shakespeare'i alıp, ona göz ucuyla bile bakmadan yavaş yavaş yırttı ve duvardaki bir yarıktan içeri attı. "Hadi gel, şimdi yirmi bir oynayıp, bütün bu olup biteni unutalım. Geri döndüğüne sevindim." Birlikte itfaiye binasının üst katına çıktılar.

Oturup iskambil oynamaya başladılar.

Bay Montag, Bay Leahy'nin bakışlarında, ellerinin suçunu görebiliyordu. Adam ellerine, elleri kötü bir şey yapmış köstebeklermiş gibi bakıyordu. Kıpır kıpırdı elleri, bir şeyler kopartarak, bir şeyleri karıştırarak, ceplerine gizlenerek, bir şekilde Bay Leahy'nin alkol alevini andıran bakışlarından kaçmaya çalışıyorlardı. Ellerinin üzerine Bay Leahy'nin soluğu bile değse, ters dönüp kıvrılarak öleceklermiş, onları bir daha canlandırmak mümkün olmayacakmış, buz kesip sonsuza dek kolunun yenine gömülecek ve unutulacaklarmış gibi hissediyordu. Zira bunlar kendi kendilerine hareket eden, onun parçası olmayan, kitaplan çalan, sayfaları yırtan, paragraftan ve cümleleri sonradan evde, kibrit ışığı altında açılıp, okunup, yakılacak küçük

tomarlar halinde saklayan ellerdi. Bunlar Shakespeare'le, Eyüp Kitabıyla ve Ruth'la kaçan, onları küt küt çarpan kalbinin, zonklayan kaburgalarının, hızla akan kanının üstünde saklayan ellerdi. Bunlar, bir yandan hırsızlığına heyecanlanan, diğer yandan cüretinden dehşete kapılan, arada bir havaya kaldınp sanki üzerlerinde taze kan varmış gibi hayretle baktığı on parmağının ihanetine uğramış bir adamın elleriydi. Ellerini sürekli yıkıyordu Bay Montag. Sigara içemiyordu; sadece Bay Leahy'nin ellerini görmesini istemediğinden değil, sigara dumanı ona yaşlı adamı, yaşlı kadını ve bir önceki gece bronz makinelerini kullanarak başlattıkları yangını anımsattığı için de içemiyordu.

"Bugün sigara içmiyorsun, Montag."

"Evet. Öksürük yapıyor. Bırakmam lazım artık." Aynca iskambil oynarken ellerini masanın altına gizliyordu ki, Bay Leahy titrediklerini görmesin. "Ellerimiz masanın üstünde olsun lütfen," dedi Bay Leahy. "Hayır, sana güvenmediğimizden değil, ama masanın altında fazladan birkaç kâğıt var sanki." Hep birlikte gülüştüler. Bay Montag suçlu ellerini, titreyen hırsız ve yankesici ellerini çıkartıp kâğıtlarını masaya koydu.

Telefon çaldı.

Bay Leahy, elinde kâğıtlarla sakince telefona yürüdü, telefonun yanında durdu, bir kez daha çalmasını bekledi, sonra da ahizeyi kaldırdı.

"Buyrun."

Bay Montag kulak kabarttı.

"Evet?"

Odada saatin tıkırtısı duyuluyordu.

"Anlıyorum,” dedi Bay Leahy. Bay Montag'a bakarak gülümsedi ve göz kırptı. Bay Montag gözlerini kaçırdı. "Adresi alayım ben yine de."

Bay Montag kalktı ve elleri cebinde odada dolanmaya başladı. Diğer iki adam da ayağa kalkmış, hazırda bekliyordu. Bay Leahy, çabuk olmalarını

söylercesine, başıyla kabanları ve şapkalarını işaret etti. Şakalaşarak kollarını kabanlarına soktular, kasklarını taktılar.

Bay Montag bekledi.

"Kesinlikle anlıyorum," dedi Bay Leahy. "Evet, evet, kesinlikle. Hayır, bir sorun olmaz. Endişelenmeyin siz. Hemen çıkıyoruz."

Bay Leahy telefonu kapattı. "Bak sen şu işe!" dedi.

"Bir ihbar mı geldi?"

"Evet."

"Yakılacak kitaplar mı var?"

"Öyle görünüyor."

Bay Montag oturdu. "Kendimi iyi hissetmiyorum."

"Ne yazık! Hem de tam bu çok özel vakada," dedi Bay Leahy, yavaşça yaklaşıp yağmurluğunu giyerken.

"Sanırım istifa edeceğim ben."

"Lütfen, biraz daha bekle. Son bir yangın daha Montag, ha, ne dersin? Sonra senin istifanı alacağım, söz ve hepimiz mutlu olacağız."

"Doğru mu söylüyorsun!"

"Sana hiç yalan söyledim mi ben?"

Bay Leahy, Bay Montag'a kaskını verdi. "Al, tak şunu. Bir saate kadar her şey bitmiş olur. Seni anlıyorum,

Montag. Gerçekten de anlıyorum. Yakında her şey harika olacak."

"Tamam," diyerek ayağa kalktı Bay Montag. Pirinç çubuktan aşağıya kaydı. "Yangın nerede?"

"Yolu ben sana tarif ederim, Bay Brown,‾' diye seslendi Bay Leahy itfaiye arabasındaki adama.

Motor öksürerek canlandı ve gök gürültüsünü andıran sesler eşliğinde ekip arabaya tırmandı.

Köşeyi motor gümbürtüsü, patinaj çeken lastik ve siren sesleriyle döndüler. Tanktaki gazyağı bir devin midesindeki yemek gibi savruluyor, Bay Montag'ın parmaklan gümüş rengi korkuluklan sıkıca kavrıyor ve onlar soğuk boşluğa doğru hızla ilerlerken, saçlan rüzgârda, soluk yüzünden geriye doğru uçuşuyordu. O sırada o kadınları, ıvır zıvır kadınları, neon bir rüzgârın özlerini savurduğu, harman gibi dağıttığı, içi boşaltılmış kadınları düşünüyordu. Ve onlara şiir okumasını, bunun şimdi ona ne kadar aptalca geldiğini düşünüyordu. Kitap dediğin neydi ki, biraz kâğıt, biraz da mürekkep. Bir kitap yanmış, on kitap yanmış, beş bin kitap yanmış, ne önemi vardı ki? Dünyada kitapları ondan başka önemseyen kimse yoktu işte! Gerçek buydu. Niye unutmasındı, niye bu işin peşini bırakmasındı, niye kitaplan kaderine terk etmesindi?

"Buradan dön," dedi Bay Leahy.

"Elm Caddesi'ne mi?"

"Evet."

Bay Montag önde, devasa yağmurluğu rüzgârda uçuşan Bay Leahy'yi görebiliyordu. Bu haliyle itfaiye arabasının bronzdan numaralarının üzerinde uçan, kanatlarını onun rüzgarıyla dolduran siyah bir yarasaya benziyordu. Yüzü karanlıkta fosfor gibi parlıyordu ve gülüyordu.

"İşte, dünyanın mutluluğunu muhafaza etmek için gidiyoruz," diye bağırdı.

Bunun üzerine Bay Montag, hayır, diye düşündü. Kitaplan ölüme terk etmeyeceğim. Onların yakılmasına izin vermeyeceğim. Dünyada Bay Leahy gibi adamlar olduğu sürece pes edemem. Ama ne yapabilirim? Herkesi öldürecek halim yok ya? Tüm dünyaya karşı bir tek ben vanm. Ve bu iş tek bir adamın altından kalkabileceğinden çok daha büyük. Ne yapabilirim? Yangına karşı en etkili su hangisi?

Bilmiyordu.

"Şimdi Park Terrace'a dön," dedi Bay Leahy.

İtfaiye arabası aniden durdu, arabadaki adamlar öne doğru fırladılar. Bay Montag yerinde durdu ve parmaklannın sıkı sıkı kavradığı gümüş rengi korkuluklara baktı, titriyordu.

"Yapamam," diye mırıldandı, "içeri giremem. Bir kitap daha yakamam."

Bay Leahy oturduğu yerden atladı, yüzüne vuran temiz havayı kokladı. "Tamam, Montag. Gazyağını al!"

Hortumlar açıldı. Adamlar, yumuşak tabanlı botlarıyla, sakatlar gibi beceriksizce, örümcekler gibi sessizce koşuşturuyorlardı.

Bay Montag nihayet çevresine bakındı.

Bay Leahy, "Ne oldu Montag, bir sorun mu var?" dedi.

"Ama," dedi Bay Montag. "Bu ev... Bu benim evim."

"Evet, öyle," dedi Bay Leahy.

"Bu benim evim."

Evin bütün ışıklan yanıyordu. Sokak boyunca, bütün evlerde ışıklar san san yanıyordu, insanlar sahneye çıkar gibi balkonlarına, verandalanna çıkmışlardı. Bay Montag'ın evinin kapıları ardına kadar açıktı. Kapıda, elinde iki valiziyle Mildred duruyordu. Kocasını görünce eğildi, valizlerini aldı ve rüyadaymışçasına kaskatı bir şekilde, gözlerini adamın ceketinin üçüncü düğmesine dikerek, merdivenlerden indi.

"Mildred!"

Kadın konuşmadı.

"Tamam Montag, hortumları ve baltaları al, hadi."

"Bir dakika Leahy. Mildred, bu ihbar telefonunu sen açmadın, değil mi?"

Kadın yanından kollan kaskatı bir şekilde geçti. Kollarının ucundaki kırmızı ojeli sivri parmaklarında, valizlerin sapı vardı. Dudaklannın kanı çekilmişti.

"Mildred."

Kadın valizleri orada bekleyen bir taksiye koydu, kendisi de taksiye bindi ve gözlerini dümdüz karşıya dikti.

Bay Montag ona doğru yürümeye başladı, ama Bay Leahy onu kolundan yakalayıp eve doğru çekiştirdi: "Hadi, Montag."

Taksi aydınlık evlerin arasından yavaşça ilerlemeye başladı.

Ateşi besleyecek bir cereyan yaratmak amacıyla kınlan camların şangırtısı duyuldu.

Bay Montag yürüyordu, ama ne ayaklarının yere değdiğini, ne elinde tuttuğu soğuk hortumu hissediyor, ne de kapıya varana dek aralıksız konuşan Leahy'nin ne dediğini duyuyordu.

"Püskürt, Montag."

"Ne?"

"Gazyağını."

Bay Montag karşısındaki yabancı eve, komşuların mırıltıları, kırılan camlann sesi ve her odada yanan ışıklarla her geçen dakika biraz daha da yabancılaşan kendi evine baktı. İçeride, yerde, kapakları kopartılmış, sayfalan güvercin tüyleri gibi ortalığa saçılmış bir şekilde, onun muhteşem kitapları duruyordu. O kadar acınası, o kadar salakça ve o kadar canını sıktığına değmez duruyorlardı ki kitaplar. Çünkü kâğıt, mürekkep ve cilt bezinden başka neydi ki zaten onlar?

Ama Bay Montag ateşi, daha tutuşturulmadan bile her şeyi kavuran ateşi söndürmek için ne yapacağını biliyordu. Devasa bir sessizlik içinde ilerledi

ve kitaplardan birinin bir sayfasını eline alıp üstünde yazanlan okumaya başladı.

Ezberleyeceğim, dedi kendi kendine. Ve günün birinde oturup, hatırladıklarımla başka bir kitap yazacağım.

Daha üç satır okumuştu ki, Bay Leahy elindeki kâğıdı çekip aldı, buruşturarak omzunun üzerinden attı. "Yo, bak o olmaz işte," dedi gülümseyerek. "Çünkü sonra senin zihnini de yakmak zorunda kalırız. Öyle bir şey olsun istemeyiz değil mi?" Bir adım geri çekilerek, "Hazır mısın!” diye bağırdı.

Bay Montag ateş püskürtücüsünün vanasının üzerindeki emniyet kilidini açtı ve, "Hazırım," dedi.

"Nişan al!"

"Nişan al!"

"Ateş!"

"Ateş!"

Bay Montag televizyonu yaktı, radyoyu yaktı, sinema projektörünü yaktı, filmleri yaktı, dedikodu gazetelerini yaktı, masanın üzerindeki kozmetik malzemelerini yaktı ve bundan zevk de aldı, ardından duvarları yaktı, çünkü her şeyi değiştirmek istiyordu, iskemleleri, masalan, tablolan. Burada, bu evde yedeği ile kolayca değiştirilebilecek, yarın onu unutmuş olacak yabancı bir kadınla yaşadığını anımsamak istemiyordu. Acınası bir kadındı aslında, zira dünya ve onun nasıl işlediği hakkında hiçbir şey bilmiyordu.

Dolayısıyla odayı yaktı.

"Kitaplar, Montag, kitaplar."

Alevi kitaplara yöneltti. Kitaplar, kanatları san ve kırmızı tüylerle tutuşmuş, kızaran kuşlar gibi zıplayıp dans etmeye başladılar. Kıvrılıp bükülerek kıvılcıma ve küle dönüştüler.

"Oradaki Shakespeare'i de yak. Yak onu!" dedi Bay Leahy.

Shakespeare'i kömüre çevirdi.

Kitaplan yaktı, düzinelercesini yaktı, gözlerinden yaşlar dökülerek yaktı kitaplan.

"İşin bittikten sonra Montag," dedi Bay Leahy, "tutuklusun."

İKİNCİ BÖLÜMÜN SONU

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sayfasız Kitaplar

Ev harabeye döndü. Üzerinden göğe doğru bir duman sütunu uzanan, uyuklayan pembe bir kül yığını halini aldı. Saat sabaha karşı biri on geçiyordu. Kalabalık artık evlerine dağılmaya başlamıştı. Eğlence bitmişti.

Bay Montag elinde ateş püskürtücüsüyle duruyordu. Kollarının altında terden büyük adacıklar oluşmuştu, suratı isten kapkaraydı. Diğer üç itfaiyeci de orada karanlıkta duruyor, yanan evin soluk ışığı suratlarını aydınlatıyordu. Evi az önce, gazyağıyla ve özenle nişan alarak, etkili bir şekilde, bizzat Bay Montag yakmıştı.

"Tamam Montag," dedi Bay Leahy. "Hadi gel. Sen görevini yaptın. Artık tutuklusun."

"Suçum ne?”

"Suçunun ne olduğunu sen de biliyorsun, sorma işte. Kitaplar."

"Bir parça kâğıt için neden bu kadar yaygara kopartılıyor?”

"Hadi gel. Hava soğuk. Bunlan burada tartışmayalım.”

"Arayan karım mıydı? Ya da arkadaşlarından biri mı?"

"Ne fark eder ki?"

"Karım mıydı?"

Bay Leahy kafasını evet anlamında salladı. "Ama arkadaşları da ondan bir saat önce aramışlardı zaten. Herkesin önünde, rahat rahat şiir okumakla büyük bir salaklık yapmışsın Montag. Hadi gidelim artık.”

"Hayır," dedi Bay Montag.

Elindeki ateş püskürtücüsünün tetiğini yokladı. Bay Leahy, onun tetikteki parmağına baktı ve adamın niyetini kendisinden bile önce anladı. Ne de olsa cinayet işlemek hep yeni bir deneyim olmuştu ve Bay Montag da cinayet işlemek hakkında hiçbir şey bilmiyordu. O sadece yakmayı biliyordu, insanların şeytani dediği şeyleri yakmayı...

"Ama bu dünyada neyin yanlış olduğunu biliyorum," dedi Bay Montag.

"Yapma!" diye bağırdı Bay Leahy.

Ve derken bir anda, çığlıklar atan, dönen, kıvranan, zıplayan bir ateş topuna döndü. Bay Leahy çimlerin üzerinde kıvranırken, Bay Montag ona üç kez daha sıvı halde ateş yolladı. Adamın çıkarttığı sesler korkunçtu. Siyah mumdan, gülünç bir bebek gibi büzüşüp kendi üzerine kıvrıldı ve sonra sessizliğe gömüldü.

Diğer iki adam dehşet içindeydi.

"Montag!"

Silahını onlara çevirdi. "Arkanızı dönün."

Döndüler. Elindeki silahla kafalarına vurdu. Onları da yakmak istemiyordu. Ardından ateş püskürtücüsünü itfaiye arabasına doğrulttu, tetiğe bastı ve koşmaya başladı. Araba, içindeki tonlarca gazyağıyla, aniden açan bir ateş çiçeği gibi patladı.

Caddeden aşağıya doğru koştu, dar bir ara sokağa saptı. Senin sonun bu işte, Leahy, diye düşündü, senin ve sen her neysen, onun sonu bu...

Koştu, koştu.

Derken kitaplan anımsadı ve geri döndü.

"Aptalsın sen, lanet olası bir aptalsın, korkunç bir aptalsın, ama kesinlikle aptalsın," diyordu kendi kendine. "Geri zekâlı. Senin o salak öfken yok mu! Her şeyi mahvettin. Daha başlamadan mahvettin her şeyi. Ama o kadınlar yok mu, o salak kadınlar! Saçmalıklarıyla beni buna onlar zorladılar!"

"Ama yine de aptalsın. En az onlar kadar aptalsın. Kurtarabildiğimizi kurtaracaktık, yapılması gerekeni yapacaktık."

Kitapları onları bıraktığı yerde, bahçe çitinin az ötesinde buldu. Gecenin karanlığında bağıran sesler, hareket eden el fenerleri vardı. Uzaktan başka itfaiye arabalarının geldiği duyuluyor, polis arabalarının olay yerine vardığı görülüyordu.

Bay Montag koltuklarına altına sığdırabildiği kadar -onar tane- kitap aldı ve ara sokakta sendeleyerek yürümeye başladı. Gecenin kendisi için nasıl bir şok olduğunun farkına daha önce varmamıştı. Ama o an, birdenbire yere düştü ve düştüğü yerde ayaklarını kıvırıp hıçkırarak ağlamaya başladı. Uzaktan koşarak yaklaşan ayak sesleri duyuluyordu. Ayağa kalk, dedi kendine. Ama o orada öylece yatmaya devam etti. Ayağa! Ayağa! Ama o bir çocuk gibi ağlıyordu. Kimseyi öldürmek istememişti, Bay Leahy'yi bile. Öldürmek, insanın kendisinden de bir parçayı öldürmek dışında hiçbir şeye yaramazdı zaten. Birdenbire Bay Leahy, çığlık atan bir meşale şeklinde tekrar gözlerinin önüne geldi. Gözlerini kapattı ve isli parmaklarını ıslak yüzünde gezdirdi. "Özür dilerim, özür dilerim."

Her şey bir anda olmuştu. Yirmi dört saatlik bir zaman dilimi içinde. Kadının yakılması, kitaplann yakılması, Profesöre gidişi, Bay Leahy, Shakespe- are, ezberleme çabalan, elek ve kum, bankadan para çekmesi, baskı makinesi, planı, öfkesi, alarm, Mildred'ın gidişi, yangın, Bay Leahy'nin meşaleye dönmesi; tüm bunlar bir hayatın bir günü için çok fazlaydı. Çok fazla.

En sonunda ayağa kalkabildi, ama kitaplar çok ağır geliyordu. Dar sokakta sendeleyerek yürüdü ve arkasındaki seslerle gürültüler yavaş yavaş duyulmaz oldu. Karanlıkta, nefes nefese ilerliyordu.

"Unutma," dedi. "Onları yakmak zorundasın, yoksa onlar seni yakacaklar. Onları yak, yoksa onlar seni yakacak."

Ara sokak altı blok sonra büyük, geniş ve boş bir bulvara açılıyordu. Bulvar bir amfitiyatroyu andırıyordu. Bir amfitiyatro kadar geniş, o kadar sessiz, o kadar temizdi. Ve o caddeyi tek başına, yalnız bir adam olarak geçmeye kalkarsa görülmesi ve kolayca vurulması işten bile değildi. Gölgelere gizlendi. Yakında bir benzin istasyonu vardı. Önce oraya gitmesi, temizlenmesi, yıkanması, saçlarını taraması, yüzüne bakılacak hale gelmesi gerekiyordu. Daha sonra yanındaki kitaplarla, geniş bulvarda hiçbir şey olmamış gibi ağır ağır yürüyerek gideceği yere gidebilirdi.

"Nereye gidiyorum ben?"

Bilmiyordu.

**

Geniş bulvar karşısında duruyordu; kazanması gereken bir oyun vardı, sabahın ikisinde karşısında devasa bir bowling salonu duruyordu ve o kirliydi, ciğerleri göğsünde yanan süpürgeler gibi ağırdı koşmaktan ağzı kurumuştu, ayaklan kurşun gibiydi ve yakındaki benzin istasyonu, önündeki uzun gecede açan büyük, beyaz bir metal çiçeğe benziyordu.

Ay batmış, çöken pus ona bir sığınak sağlamış ve polis helikopterlerini uzağa göndermişti. Helikopterlerin yarım kilometre aşağıda, sonbahann gelmesiyle kafası karışan, kışın gelmesiyle ölen kelebekler gibi kararsız bir şekilde uçuştuklarını, sonra teker teker yere konduklarım, orada polis arabalarına dönüşerek, geniş bulvar boyunca çığlıklar atarak kendisini aramaya devam ettiklerini görmüştü.

Bay Montag benzin istasyonunun arkasından dolanarak erkekler tuvaletine girdi. Teneke duvarlardan bir sesin, "Savaş ilan edildi! Savaş ilan edildi. On dakika önce... " diye bağırdığını duydu, ama ellerini yıkarken, suratına su çarparken, kurulanırken çıkan sesler, sunucunun sesini boğdu. Tuvaletten çıkan adam daha temizdi, daha yeniydi, daha az kuşku çekiyordu. Bay Montag, külleri ve kirleri lavabo deliğinde bırakmış olarak kitap öbeğine geri döndü, onları aldı ve otobüs arayan bir adam edasıyla dışarıya, bulvara

çıktı. Kuzeye baktı, güneye baktı. Bulvar tilt makinesi kadar temizdi, ama altından geçen elektrik enerjisini, mavi ve kırmızı ışıkların her an yanıp sönmeye başlayabileceğini ve onu arayan ekiplerin, yuvarlanan gümüş bir top gibi ansızın karşısına çıkabileceklerini hissediyordu. İki blok ötede birkaç far vardı. Derin bir nefes alıp yürümeye devam etti. Şansını denemesi gerekiyordu. Açıktaydı, bulvarı geçiyordu, birkaç metreyi ardında bırakmıştı. Ansızın belirebilecek bir polis arabasının onu ezip geçmesi için bol bol zaman vardı.

Karşıdan bir araba geliyordu. Arabanın zıplayan farları onu yolun ortasında yakaladı. Sendeledi, kitaplarını biraz daha sıkı kavradı ve kendisini koşmamak için zorladı. Artık bulvarın üçte birini geçmişti. Motor gürültüsü arttı ve araba hızlanmaya başladı.

Polis!, diye düşündü Bay Montag. Beni gördüler. Dikkatli ol oğlum, dikkatli.

Araba müthiş bir hızla yaklaşıyordu. Saatte en az yüz yirmi kilometre hız yapıyordu. Koması bas bas çalıyordu. Arabanın farları asfaltı yıkıyor ve ışığın ısısı adeta yanaklannı, göz kapaklannı yakıp vücudundan ter boşanmasına yol açıyordu.

Tabanları yağlayıp koşmaya başladı. Koma çalıyordu. Motorun gürültüsü arttı. Bay Montag koştu. Bir kitabı'düşürdü, duraksadı, bıraktı yerde kalsın ve koşmaya devam etti. Kendi kendine söyleniyordu. Artık caddenin ortasına gelmişti, araba sadece yüz metre uzaktaydı, gittikçe yaklaşıyor, yaklaşıyordu. Koma çalıyor, araba ilerliyor, lastik sesleri çıkartıyordu. Koma artık sürekli çalıyor, Bay Montag koşuyordu, ayaklan kalkıp iniyor, yanıp sönen sıcak ışık gözlerini kör ediyor, komanın sesi ona yaklaştıkça yaklaşıyordu.

Beni ezecekler, kim olduğumu biliyorlar, artık işim bitti, sona geldim, diye düşündü Bay Montag. Ama kitaplara sarılmaya ve koşmaya devam etti. Ayağı takıldı ve düştü.

Onu kurtaran bu oldu. Vahşi, isterik araba, ona çarpmasına ramak kalmışken, son anda bir yana kırdı ve etrafından dolanarak, bir mermi gibi

uzaklaştı. Bay Montag düştüğü yerde yatmaya devam etti. Araba ardında mavi egzoz dumanıyla birlikte, kahkaha parçacıkları da bırakmıştı.

Polis değildi bunlar.

Bir arabaya doluşmuş, bağıran çağıran, kahkahalar atan lise öğrencileriydi. Bir yaya görmüş ve bunun ne kadar ender rastlanan bir yaratık olduğunu düşünerek, 'Hadi gidip şunu avlayalım!' demişlerdi. Onun arandığını, onun Bay Montag olduğunu bilmiyorlardı. Ay ışığında uluyarak orada burada dolanmak, yüzleri rüzgârda donarak ve saçlan uçuşarak birkaç saat içinde birkaç yüz kilometre yol katetmek ve eğlenceli bir gece geçirmek istiyorlardı sadece.

Bay Montag yerde yatarken, beni öldüreceklerdi, diye düşündü. Yok yere öldüreceklerdi beni.

Ayağa kalktı ve sendeleyerek uzaktaki kaldırıma doğru yürüdü. Nasılsa, yere düşen kitaplan toplamayı akıl etmişti. Onlara baktı, elinde olmalarını garipsedi.

Acaba, diye düşündü, Clarisse'i öldürenler de bunlar mıydı? Gözleri yaşardı. Hayatını çocukların kendilerini koruma refleksine borçluydu. Hiç hareket etmeden dimdik ayakta dursaydı ona çarparlar ve onu bir domino taşı gibi devirirlerdi. Ama onun yerde yatay durumda olması, sürücünün ona saatte yüz yirmi kilometre hızla çarpması durumunda arabanın devrilebileceği ve hepsinin birden ölebileceği olasılığını düşünmesine yol açmıştı.

Bay Montag caddeden aşağıya baktı. Çocuklann arabasının yarım kilometre kadar ileride U dönüşü yaptığını ve tam hız geri geldiğini duydu.

Aceleyle bir ara sokağa girdi ve araba geri gelmeden önce oradan uzaklaştı.

Ev sessizdi.

Bay Montag arkadan dolandı; fulya, gül ve ıslak çimen kokulan arasından sürünerek geçti. Tel kapıya dokununca açık olduğunun farkına vardı.

Yavaşça içeri süzüldü ve başka bir kapının ardındaki mutfakta, buzdolabının arkasına, kitapların beş tanesini gizledi. Eve kulak

kabartarak bekledi.

"Billett, yukarıda uyuyorsun değil mi?" diye sordu ikinci kata doğru fısıldayarak. "Sana bunu yaptığım için üzgünüm, ama sen de aynı şeyi başkalarına yaptın, sormadan, soruşturmadan, merak etmeden, endişelenmeden yaptın hem de. Şimdi sıra senin evinde ve hapse girecek olan da sensin. Yaktığın tüm evler ve öldürdüğün bütün insanlar için... "

Tavan, Bay Montag'a cevap vermedi.

Montag sessizce evden dışarı süzüldü ve ara sokağa geri döndü. Ev hâlâ karanlıktı ve kimse onun girdiğini ya da çıktığını görmemişti.

Sokakta hiçbir şey olmamış gibi yürüdü. Bir blok sonra tüm gece açık bir markete ulaştı. İçeri girdi, kendini telefon kulübesine kapadı ve bir numara çevirdi.

"Alo."

"Yasadışı kitaplar bulunduran birini ihbar etmek istiyorum," dedi.

Telefonun ucundaki ses ciddileşti. "Adres lütfen."

"South Grove, Glade Sokağı 11 Numara."

"Adınız."

"Bir dost. İsmimi vermek istemiyorum. O kendisi yakmadan önce, bir an önce gidin oraya."

"Gideceğiz. Teşekkürler." Klik.

Bay Montag dışan çıktı ve caddede yürümeye başladı. Uzaktan siren seslerinin geldiğini ve hızla yaklaştıklanm duydu. Bay Billett'in evini yakmaya geliyorlardı; her şeyden habersiz, üst katta horul horul uyuyan Billett'in evini.

**

Kapıya sertçe vurdu.

"Profesör Faber!"

Bir kez daha vurdu, uzunca bir sessizliğin ardından içeride ışıkların göz kırpmaya başladığını gördü. Profesör Faber yataktan kalkmış, odasındaki selenyum ışıklarını açmış ve bütün ev yavaş yavaş uyanıp, pınl pırıl aydınlanmıştı. Profesör Faber kapıyı açtı. "Sen de kimsin?" dedi. Zira kapısında duran adam tanınmayacak haldeydi. "Aa, Montag!"

"Ben kaçıyorum," dedi Montag bir iskemleye çökerek. "Bir salaklık yaptım."

Profesör Faber yarım dakika boyunca, uzaktaki sirenlere kulak kabartarak olduğu yerde durdu. Siren sesleri sabaha karşı uluyan hayvanları andırıyordu. "Birileri epey çalışmış anlaşılan," dedi.

"Plan işledi."

"En azından doğru bir şey uğruna salaklık yaptığınızı söyleyebiliriz." Profesör kapıyı kapattı, geri geldi ve her ikisi için de birer içki doldurdu. "Size ne olduğunu merak ediyordum ben de."

"Geciktim. Ama para burada." Parayı cebinden çıkartıp masanın üstüne koydu. Sonra oturup yorgun bir şekilde içkisini yudumladı.

"Nasılsınız?"

"Yıllardan beri ilk defa bu gece hemen uykuya dalabildim," dedi Profesör Faber. "Bu da doğru bir şey yaptığım anlamına geliyor. Sanırım artık bana güvenebiliriz. Daha önce ben de kendime güvenmiyordum."

"İnsanlar hiçbir zaman kendilerine güvenmezler, ama bunu başkalanna göstermek istemezler. Sanırım düşüncesizce bir şeyler yapıp, kendimizi geri dönüşü olmayan yollara sokmamızın asıl sebebi bu. Bilinçaltımızda pes edeceğimizden, mücadeleden vazgeçeceğimizden korkuyoruz ve bu nedenle salakça şeyler yapıyoruz; mesela kadınlara şiir okuyoruz." Kendisine güldü.

"Dolayısıyla sanınm benim kaçmam gerekiyor. Planı bundan sonra siz yürüteceksiniz artık."

"Elimden gelenin en iyisini yapanm," dedi Profesör Faber ve oturdu. "Neler yaptığınızı anlatın bana, yani buraya gelmeden önce."

"Kitaplan üç değişik eve, hepsinde de farklı yerlere yerleştirdim ki, planlı bir iş olduğu anlaşılmasın. Sonra da itfaiyecileri aradım."

Profesör Faber kafasını salladı. "Tannm, orada olup kendi gözlerimle görmek isterdim. Evler yandı mı peki?"

"Evet, gayet güzel yandılar."

"Şimdi nereye gideceksiniz?"

"Bilmiyorum. Sizinle temasta kalacağım ama. Zaman zaman, boş arsalara kullanabileceğim kitaplar bırakırsınız. Ben sizi ararım."

"Elbette. Bir süre burada uyumak ister misiniz?"

"Hayır, gitsem daha iyi olacak. Burada kalıp sizin de başınızı belaya sokmak istemem."

"Durun bir dakika. Dinleyelim." Profesör Faber ellerini radyoya doğru üç defa salladı ve radyo çalışmaya başladı. Bir ses hızlı hızlı konuşuyordu.

”... bu akşam. Leonard Montag kaçtı ancak bulunması an meselesi. Vatandaşlar bu adama karşı uyanık olsunlar.

Bir seksen boyunda, yetmiş beş kilo ağırlığında, kahverengiye çalan san saçlan, mavi gözleri ve sağlıklı görünen bir teni var. Şimdi bir son dakika haberi: Elektrikli Köpek Albany'ye getiriliyor."

Bay Montag ve Profesör Faber birbirlerine bakıp kaşlarını kaldırdılar.

"... Bu yeni icatla ilgili haberleri hatırlarsınız. Söz konusu olan, av köpekleri gibi iz sürebilen son derece hassas bir makine. Yedi lastik tekerlek üzerinde hareket ediyor. Makinenin ön tarafı bir burun, ama aslında son derece

hassas binlerce burun demek daha doğru olur. Bu burunlar o kadar hassas ki, on bin yemek çeşidinin, beş bin çiçek çeşidinin kokusunu birbirinden ayırabiliyor ve on beş bin insanın

kimliğini ve şahsi kokusunu hafızasında tutabiliyor."

Profesör Faber ürperdi. Evine, kapıya, yere, Bay Montag'ın oturduğu iskemleye baktı. Bay Montag bu bakışı yorumladı. Sonra ikisi birlikte, bu eve doğru gelen ve bu odada sonlarıan görülmez ayak izlerine, kapı tokmağındaki parmak izlerine, Bay Montag'ın havadaki ve oturduğu iskemledeki kokusuna baktılar.

"Elektrikli Köpek tam şu anda helikopterle Leonard Montag'ın yakılmış evine indiriliyor. Televizyonlarınızı açarak bu sahneyi izleyebilirsiniz."

İşte yanık ev oradaydı, etrafında kalabalık toplanmıştı. Üzeri örtülü bir şey; evet, Bay Leahy de orada duruyordu. Ve kırmızı helikopter kanatlarını çırparak geldi ve polis kalabalığı geri iterken, gülünç ve kaba bir çiçek gibi yere kondu. Rüzgarından kadınların etekleri uçuşuyordu.

Bay Montag sahneyi hipnotize olmuşçasına izliyor, yerinden kıpırdamak istemiyordu, tstese burada rahatça oturabilir ve ara sokaklarda, caddelerde, geniş büyük bulvarlarda başlayacak, başka ara sokaklarda, yanan evlere giden yollarda sürecek, nihayet buraya, Profesör'ün ve onun rahat rahat oturduklan evine ulaşacak ve Elektrikli Köpek'in sağı solu koklaya koklaya bu kapıya varıp orada uluyarak durmasıyla sona erecek sürek avını, aşama aşama, sabahın ilk saatlerine kadar izleyebilirdi. O noktada Bay Montag isterse ayağa kalkabilir, kapıya gidebilir, bir gözü televizyon ekranında, kapıyı açıp dışarı bakabilir, sonra geriye dönüp kendisini televizyon ekranında görebilir ve tüm bunlan seyretmekte olan televizyon izleyicilerini memnun etmek için öldürülmeden, bilincini tümüyle yitirmeden önce, parlak ekrandaki görüntüsünü dışandan nesnel bir gözle takip edilebilecek bir drama olarak, kendisi de izleyebilirdi. Bu dramayı seyreden izleyicilerin sayısının belki bin kat arttığını tahmin edebiliyordu Bay Montag, çünkü tüm ülkedeki televizyon kanallarının bip bip öterek, izleyicileri bu flaş haberi izlemeleri için uyardığından adı gibi emindi.

"İşte orada," dedi Profesör Faber.

Fielikopterden ne makine ne de hayvan, ne canlı ne de ölü olan, sadece kayarak hareket eden bir şey çıktı. Deniz yeşili renginde, fosfor gibi parlayan bir ışık saçıyordu; uzun bir tasmanın uçundaydı ve tasmayı saçları kazınmış kafasına kulaklıklar takmış, ince giyimli bir adam tutuyordu.

"Burada kalamam," dedi Bay Montag. Ayağa kalkarken gözleri hâlâ ekrana kilitlenmiş durumdaydı. Elektrikli Köpek harabeye doğru hamle etti, adam arkasından koşturdu. Bir ceket getirildi. Bay Montag, bunun kaçarken arka bahçede düşürdüğü ceketi olduğunu fark etti. Elektrikli Köpek ceketi uzun uzun, dikkatle inceledi. Birtakım düğmelerin döndüğü, birtakım göstergelerin ve ölçüm cihazlarının vızıldadığı duyuldu.

"Kaçamazsınız," diyerek içini çekti Profesör Faber ve gözlerini ekrandan çevirdi. "Bu kahrolası köpeği daha önce duymuştum. Ondan kaçabilen olmamış şimdiye kadar."

"Yine de deneyeceğim. Üzgünüm Profesör." "Benim için mi, yoksa bu ev için mi? Üzülmeyin. Ben sadece daha fazlasını yapmaya vakit bulamadığımız için üzgünüm."

"Durun bir dakika," dedi Bay Montag ve ileriye doğru yürüdü. "Sizin de açığa çıkmanız şart değil. Buradaki izleri yok edebiliriz. İskemleden başlayalım. Bana bir bıçak getirin."

Profesör Faber koşup bir bıçak getirdi. Bay Montag bıçakla daha önce oturduğu iskemleye saldırdı. İskemlenin döşemesini küçük parçalara ayırdı ve sonra onları azar azar, duvardaki Yakma Fırını'na attı. "Şimdi," dedi, "ben gittikten sonra halıyı da aynı şekilde yırtın. Üzerinde benim ayak izlerim var. Parçalayıp yakın, yer çıplak kalsın. Kapı tokmaklarını alkolle yıkayın ve ben burayı terk ettikten sonra bahçedeki yağmurlama cihazını sonuna kadar açın. Böylece bahçedeki izler de silinir."

Profesör Faber, Bay Montag'ın elini kuvvetlice sıktı. "Teşekkürler, çok, çok teşekkürler. Bunun benim için ne kadar önemli olduğunu tahmin edemezsiniz. Artık gelecekte size yardım etmem mümkün olacak. Eğer evimi yakmazlarsa, planı hâlâ işletebiliriz."

"Elbette. Dediğim gibi yapın. Ve bir şey daha. Bir bavul getirin, içine kirli çamaşırlarınızı koyun. Ne kadar kirli olurlarsa o kadar iyi. Bir kot pantolon, bir gömlek, eski lastik ayakkabılar ve çoraplar." "Anladım." Profesör Faber gitti ve bir dakika sonra bir bavulla geri geldi.

Bavulu seloteyple kapattılar. "Kokuları içine hapsetmek için," dedi Bay Montag nefes nefese. Bavulu bolca konyak ve viskiyle sildi. "Köpeğin iki kokuyu da aynı anda almasını istemiyorum. Yeteri kadar uzaklaştıktan sonra, nehirde giysilerimi değiştireceğim."

"Ve böylece kimliğinizi de değiştirmiş, Mon- tag'dan Faber'e geçmiş olacaksınız."

"Tanrım! Umanm işler. Giysileriniz yeterince kokuyorlarsa, tanrı biliyor ya kokuyorlar, en azından köpeğin kafasını karıştırabilirim."

"Bir deneyin bakalım."

"Artık daha fazla konuşmayalım. Ben kaçıyorum."

Son bir kez daha el sıkıştılar ve ekrana baktılar. Elektrikli Köpek yola çıkmıştı. Mobil televizyon kameralan, Leonard Montag'ı adalete teslim etmek için sabaha karşı dar ara sokaklarda, geniş büyük caddelerde gece havasını sessizce koklaya koklaya ilerleyen köpeği izliyordu.

"Köpeğe iyi bir ders vereceğiz," dedi Bay Montag. "tyi

şanslar."

"Görüşürüz."

Ve kapıdan çıkıp elindeki valizle koşmaya başladı. Arkasında bıraktığı bahçedeki yağmurlama sistemi, Leonard Montag isimli bir adamın kokusunu yok etmek için canlandı ve karanlık havayı nem ve su tanecikleriyle doldurmaya başladı. Arka pencerede gördüğü son şey, Profesör Faber'in halıyı parçalayarak Yakma Fınnı'na atmasıydı.

Bay Montag koşmaya başladı.

Arkasındaki şehirde, Elektrikli Köpek de koşuyordu. **

Şehri geçerken arada bir duruyor ve uyanmakta olan evlerin loş ışıklı pencerelerinden içeri bakıyordu. Televizyon ekranlarının önünde insanlann siluetlerini ve ekranlarda da Elektrikli Köpek'in şimdi nerede olduğunu görebiliyordu. Şimdi Elm Terrace'da, şimdi Lincoln Bulvan'nda, şimdi 34. Cadde'de, şimdi Profesör Faber'in evine giden ara sokakta, şimdi Profesör'ün evinin önünde.

Bay Montag nefesini tuttu.

Şimdi yoluna devam ediyor. Profesör Faber'i geride bırakıyor. Televizyon kameraları bir an için Profesör'ün evini taradı. Ev karanlıktı. Bahçede, yağmurlama sistemi serin havayı, usul usul nemlendiriyordu.

Elektrikli Köpek, ileriye, ara sokağa doğru atıldı.

"İyi uykular Profesör," dedi Bay Montag ve uzaktaki nehre doğru koşmaya devam etti.

Koşarken, Deniz Minaresi Kulak Radyosunu kulağına yerleştirince, kalp atışlarını ve çakıltaşları üzerindeki ayak seslerini takip eden bir ses, yol boyunca ona eşlik etmeye başladı. "Yayaya dikkat edin, yayaya dikkat edin, vatandaşlar. Kaldırımlarda ya da caddelerde yürüyen ya da koşan biri şüphelidir. Yayaya dikkat edin." Tabii, hiç kimsenin yürümediği bir şehirde ne kadar da basitti. Yürüyen adama dikkat edin, bacaklarının olduğunu ispat eden adama dikkat edin. Neyse ki, güzel karanlık ara sokaklar vardı da, insan huzur içinde yürüyor veya koşabiliyordu. Etrafındaki evlerin, verandalarının ışıkları yanıp sönüyordu. Bay Montag evlerin arkalanndan geçerken birtakım yüzlerin caddeye doğru baktığını görüyordu; perdelerin arkasına gizlenmiş, soluk, ürkek, elektrikli mağaralardan bakan, gri gözlü, gri ruhlu hayvanları andıran yüzlerdi bunlar. Hızlandı ve bir dakika sonra onları arkasında, işlerinde güçlerinde bırakarak, soluk soluğa karanlık ve hareketli nehire ulaştı.

Sandal sessiz nehir boyunca rahat rahat, sallanarak ve fısıldayarak yüzüyor, akıntı onu şehirden uzaklaştınyordu. Bay Montag'sa karanlıkta çırılçıplak soyunmuş, bedenini, kollannı, ayaklannı, yüzünü saf alkolle siliyordu.

Ardından Profesör Faber'in eski giysileriyle ayakkabılarını giydi. Bu stratejinin işe yarayıp yaramayacağını bilmek mümkün değildi. Peşindekileri, Leonard Montag denen adamın kıyıya nerede çıktığını keşfetmek amacıyla, Elektrikli Köpek'i nehir boyunca aşağı yukarı gezdirmek zorunda bırakıp, hiç değilse biraz geciktirmesi mümkün olabilirdi belki. Profesör'ün kokusunun, saf alkolün de yardımıyla, Bay Montag'ın kokusunu gizleyecek kadar güçlü olup olmadığı ise başka bir meseleydi. Kıyıya çıktığında ağzını alkole batırılmış bir bezle örtmeyi de unutmaması gerekiyordu. Nefesinden çıkan küçük parçacıklar gizli bir bulut oluşturup, o geçip gittikten sonra bile saatlerce havada kalabilirlerdi.

Gökyüzünde, uzakta üç tane siyah kelebek gördü. Üç polis helikopteri havada vızıldayarak, yere büyük sarı ışık huzmeleri tutuyor, yerden yukarıda, Elektrikli Köpek'in önünde ilerliyorlardı. Hâlâ ağustos böcekleri kadar uzaktaydılar, ama bir iki dakika içinde nerede olacaklarını kim bilebilirdi ki? Daha fazla bekleyemezdi. Kıyıya doğru kürek çekti, alkolün geri kalanını mendiline boşaltıp, ağzına ve burnuna kapattı, ardından sandal kıyıya değdiği anda karaya atladı.

Sandal elbiseleriyle birlikte, akıntıda yavaş yavaş dönerek uzaklaştı. "Güle güle Bay Montag, hoş geldin Bay Faber," dedi.

Güneş doğarken ormana doğru koştu.

**

Şehrin eski bir bölgesiydi. Kendisini yıllardan beri kullanılmayan, kahverengi pasla kaplı, üzerini yabani otların bürüdüğü tren raylarının arasında bulmuştu. Ayaklarının uzun otlar üzerinde çıkarttığı seslere kulak kabarttı. Arada bir durup arkasına bakıyor, kendisini takip eden kimse olup olmadığını kontrol ediyordu.

İleride bir ateş yandığını gördü ve yaklaştığında altı adamın ateşin çevresinde, ellerini ateşe uzatmış oturduklarını gördü. Uzaktaki birtakım rayların üzerinden bir tren geçip gitti.

Bay Montag yarım saat kadar gölgede bekledi. Sonra bir ses ona seslendi: "Tamam, artık çıkabilirsin.”

Olduğu yerde biraz daha büzüldü. "Tamam, korkma," dedi ses. "Buraya gelebilirsin."

Ayağa kalktı ve ateşe doğru yürüyerek orada oturan adamlara baktı.

"Otur," dedi küçük grubun lideri olduğu anlaşılan adam. "Bir kahve iç."

Üzerinden dumanlar çıkan karışımın katlanabilir bir fincana dökülüp, kendisine uzatılmasını izledi. Dikkatlice bir yudum aldı ve dudaklarının haşlandığını hissetti. "Teşekkürler."

"Bir şey değil. Kim olduğunu ve nereden geldiğini bilmek istemiyoruz. Burada hepimizin adı Smith. Kural bu."

"iyi bir kuralmış." Bay Montag kahveden bir yudum daha aldı ve gözlerini kırptı.

"Al bunu iç,” dedi adam ve ona küçük bir şişe uzattı.

"Ne bu?"

"iç. Şu anda her kimsen, birkaç saat için başka biri yapacak seni. Ter bezleri üzerinde etkili bir madde. Terinin bileşimini değiştiriyor. Burada kalmak istiyorsan iç bunu. İçmezsen buradan aynlmak zorunda kalırsın. Peşinde bir köpek filan varsa, bizimle birlikte olmanı istemeyiz çünkü."

Bay Montag bir an duraksadı ve sonra içti. Sıvı acıydı ve boğazını yaktı. Bir an midesi bulandı, gözleri karardı, beyni uğuldadı. Ama sonra geçti.

"Böylesi daha iyi." Adam boş şişeyi elinden aldı. "Daha sonra, eğer istersen, yüzüne estetik de yaptırabiliriz. Ama o zamana dek ortalıkta görünmemelisin."

"Bana güvenebileceğinizi nereden bildiniz?" Adam ateşin yakınında duran küçük radyoya işaret etti.

"Dinliyorduk."

"Sıkı bir takip oldu."

Radyonun sesini açtılar. "Takip şu anda güneye, nehir boyuna yönelmiş durumda. Polis helikopterleri, nehrin doğu kıyısında 87. Cadde ve Elm Grove Park üzerinde yoğunlaştılar."

"Güvendesin," dedi yabancı. "Yalan söylüyorlar. Nehirde izini kaybettirmeyi başardın, ama bunu itiraf edemezler. Peşindeki köpekli ekibi izleyen ve dinleyen en az bir milyon kişi olmalı. Görürsün, beş dakikaya kalmaz seni yakalarlar da."

"Ama buradan on kilometre uzaktalarsa nasıl... " "İzle."

Adam televizyonu açtı.

"Şu caddenin yukarısında bir yerlerde, sabah yürüyüşüne veya sigara içmeye çıkmış, keyfine bakan zavallı bir orospu çocuğu var. Adı Billings, Brown ya da Baumgartner olmuş fark etmez, sürek avı her geçen dakika ona biraz daha yaklaşıyor. Orada işte, gördün mü?"

Ekranda köşeden dönen bir adam göründü. Köpek cırtlak bir ses çıkartarak ona doğru hamle etti.

Radyodaki ses, "İşte Leonard Montag orada," diye bağırdı. "Takip sona erdi."

Masum adam durup üzerine yürüyen kalabalığı izledi. Elinde yarısı içilmiş bir sigara vardı. Elektrikli Köpek'e baktı, ağzı bir karış açıldı, bir şeyler söylemeye çalıştı, ama tam o sırada tanrısal bir ses, "Tamam Montag, kıpırdama. Seni yakaladık!" diye gürledi.

O sırada Bay Montag sessiz ateşin başında, altı adamla birlikte, on kilometre ötede oturuyor, ekranın ışığı yüzüne vuruyordu.

"Kaçamazsın, Montag!"

Adam döndü ve koşmaya başladı. Kalabalık kükredi. Köpek ileri atıldı.

"Zavallı orospu çocuğu."

Bir düzine silah sesi duyuldu. Adam olduğu yere yığıldı.

"Leonard Montag öldü. Takip sona erdi. Bir suçlu layığını buldu," diye bağırdı sunucu.

Kamera ölmüş adama doğru yaklaştı. Ama tam adamın suratını gösterecekken ekran karardı.

"Şimdi, yarım saat dans müziği dinlemek üzere, Pittsburg'daki Lux Otel'in Gökyüzü salonuna bağlanıyoruz."

Yabancı radyoyu kapattı. "Adamın yüzünü gösteremezlerdi tabii. Herkesin onun Leonard Montag olduğuna inanması lazım çünkü."

Adam elini uzattı. "Ölümden yaşama geri dönüşün hayırlı olsun Leonard Montag." Bay Montag kendisine uzatılan eli sıktı. Adam, "Benim adım Stewart," dedi. "Bir zamanlar Cambridge'de T. S. Eliot Kürsüsü başkanıydım. Yani orası Elektrik Mühendisliği Okulu'na dönüştürülmeden önce. Bu bey de,

U.C.L.A'dan Dr. Simmons, öyle değil mi doktor?" Adam başıyla onayladı.

"Ben buraya ait değilim," dedi Bay Montag. "Salağın tekiyim ben."

"Öfke hepimizi salağa çevirir. Öfkelenir, öfkelenir, sonra dayanamayıp patlar ve yanlış şeyler yaparız. Ama yapacak bir şey yok artık."

"Buraya gelmemeliydim. Sizi tehlikeye attım." "Biz alışkınız buna, merak etme. Hepimiz hata yaptık, yoksa burada olmazdık. Ayrı ayrı bireylerken, sahip olduğumuz tek şey öfkemizdi. Ben mesela, 2010 senesinde kütüphaneme el koymaya gelen bir itfaiyeciye vurmuştum. Kaçmak zorunda kaldım. O zamandan beri de kaçıyorum. Ve Dr. Simmons da..."

"Bir genetik dersinin ortasında Donne'dan alıntılar yapmaya başladım. Görüyorsun işte, hepimiz salağız."

Bir süre ateşe baktılar.

"Bize katılmak istiyor musun Montag?"

"Evet."

"Peki bize ne sunabilirsin?"

"Sadece Eski Ahit'ten Eyüp Kitabını. Ne fazla ne de eksik."

"Eyüp Kitabı yeter de artar bile. Nerede peki?"

"Burada." Bay Montag kafasına dokundu.

"Aha," dedi Stewart. Dr. Simmons gülümsedi.

"Ne oldu, yanlış bir şey mi söyledim?" diye sordu Bay Montag.

"Ne yanlışı, aksine çok doğru bir şey söyledin Montag, örgütümüzün sırrına kendiliğinden vakıf olmuş durumdasın. Yaşayan kitaplar, Montag. Hiç kimsenin göremeyeceği bir yere, kafatasının içine gizlenmiş kitaplar." Simmons'a döndü. "Elimizde hiç Eyüp Kitabı var mıydı?"

"Sadece bir tane. Youngstown'da Harris adında bir adam."

"Leonard Montag." Adam uzandı ve elini Bay Montag'ın omuzuna koydu. "Yavaş ve dikkatli yürü, kendine dikkat et. Bu Harris denen adama bir şey olursa, Eyüp Kitabı sen olacaksın. Ne kadar önemli olduğunun farkında mısın?" .

"Korkudan ödüm patlıyor. Önceleri hiçbir şey anımsamıyordum. Ama sonra, bu gece, nehirde, birdenbire hepsini hatırladığımı fark ettim."

"iyi. Birçok insan çok kolay ezberler, ama bunun farkında değildir. Tann'nın en basit yaratıklanndan bazıları, fotoğrafik bellek dediğimiz şeye sahiptir. Yani bir sayfa dolusu yazıyı bir bakışta hafızalarına kaydedebilirler. Bunun zekâyla alakası yoktur. Sakın, yanlış anlama Montag. Duruma göre değişen bir şeydir bu. Bir gün Eflatun'un *Devlet* isimli kitabını okumak ister miydin?"

"Elbette."

Stewart öte yanda oturan adamlardan birine bir işaret çaktı. "Sayın Eflatun, lütfederseniz... "

Adam konuşmaya başladı. Boş boş ateşe bakıyor, elleriyle mısır koçanından yapılmış bir pipoyu dolduruyor ve kelimeler dudaklarından konuştuğunun farkında değilmiş gibi dökülüyordu. İki dakika boyunca hiç ara vermeden konuştu.

Stewart eliyle küçük bir işaret yaptı ve adam sustu. "Mükemmel! Kelimesi kelimesine hafızaya kaydedilmiş durumda. Her bir kelime önemli, her bir kelime Eflatun'un."

"Ve," dedi Eflatun olan adam, "tek bir kelimesini bile anlamıyorum. Ben sadece söylüyorum. Anlamak size kalmış."

"Tek kelimesini bile mi?"

"Tek kelimesini bile. Ama yüksek sesle okuyabilirim. Kelimeler bir defa içeri girdiler mi, şişeye girmiş zamk gibi orada kalıyorlar. Stewart bunun önemli olduğunu, bunun benim için yeterli olduğunu söylüyor."

"Biz eski dostuz," dedi Stewart. "Çocukluğumuz beraber geçti. Sonra birkaç yıl önce, burayla Seatt- le arasında bir yerde, bir demiryolunda karşılaştık. Ben itfaiyecilerden kaçıyordum, o da şehirlerden." "Hiç sevmedim şehirleri. Hep insanların sahibinin şehirler olduğunu düşündüm. Şehirler makineleri yağlatıp tozlarını aldırmak ve böylece kendi varlıklarını sürdürmek için insanları kullanıyorlar bence, başka bir şey değil. Sonra Stewart'la karşılaştık ve o, benim fotoğrafik dediği türden bir hafızam olduğunu keşfetti. Bana okumam için bir kitap verdi, sonra yakalanmamak için onu yaktık ve şimdi ben Eflatun oldum."

"Aynı zamanda Sokrates de."

Adam bir reverans yaptı.

"Ve Schopenhauer."

Adam bir kez daha onayladı.

"Ve Nietzsche."

"Bunların hepsi aynı şişede," dedi adam. "Şişede yer kalmaz diye düşünürsün. Ama ben zihnimi akordeon gibi esnetip çalabiliyorum. Okuduğun şeyin ne olduğunu düşünmeye başlamazsan, bir sürü yer var aslında. Sıkışıklık düşünmeye başladığında ortaya çıkıyor. Ben de yemek, uyumak ve seyahat etmek dışında bir şey düşünmüyorum. Böylece zihnimde bol bol yer kalıyor."

"İşte böylece Eflatun ve onun meslektaşları bu adamda, Donne, Darwin ve Aristofanes Dr. Simmons'da yaşıyorlar. Diğer beyler de Matta, Luk ve Yahya. İçinde yaşadığımız bu melankolik çağa rağmen, hiç eğlenmiyor da değiliz. Ben kısmen Byron ve Shaw'um, Washington, Galileo, Da Vinci ve Washington Inving'im. Bir kaleydoskop gibi. Beni güneşe doğru kaldırıp sallayabilirsin. Ve sen de Eyüp'sün ve yarım -saate kadar ya da biraz daha sonra savaş çıkacak. Şu karınca tepesindeki insanlar Montag'ı kovalamakla meşgulken savaş yola koyulmuştu bile. Yarın bu saatlerde dünya küçük yeşil kasabalara, paslı demiryollarına ve traverslerde yürüyen adamlara kalacak ki, bu da biz oluyoruz. Şehirler, küle ve toza dönüşecek."

Televizyonda bir zil çaldı. "Düşman devletin liderleri ile yann yapılacak bir konferans için son müzakereler planlandı, aynca... "

Stewart radyoyu kapattı.

"Ee, ne düşünüyorsun, Montag?"

"İnanılmaz bir şey gerçekten. Ben gittiğim yoldan giderek bayağı bir körlük yapmışım. Yani itfaiyecilerin evlerine kitap yerleştirip onları ihbar ederek."
"Sen gerekli olduğunu düşündüğün şeyi yapmışsın. Ama bizim yolumuz, basitçe, bilgiyi muhafaza edip heyecanlanmadan, öfkelenmeden, usulca makinelerin hurdaya dönmesini beklemek. Sonra ortaya çıkmak ve 'Evet, artık aklınız başınıza geldiğine göre ey medeni insanlar, işte biz buradayız. Belki bir iki kitap size iyi gelir,' demek."

"Kaç kişisiniz peki?"

"Yollarda, raylarda binlerce insanız. Dışandan bakarsan hepimizi işsiz güçsüz serserileriz. Ama içeriden, her birimiz birer kütüphaneyiz. Planlanmış bir şey değil aslında, kendiliğinden büyüdü. Her birimizin

ezberlemek istediği bir kitap vardı. Ezberledik. Sonra birbirimizi keşfettik ve bir plan yaptık. Bazılarımız şehir dışındaki küçük kasabalarda yaşıyor. Birinci loca Nantucket, Walden'da, ikinci loca Rhode Island'da, üçüncü loca Waushka'da, dördüncü ve beşinci localar Tucson'da. Herkes yeteneği kadar katkıda bulunuyor, bazı insanlar

çok ezberliyor, bazıları da sadece birkaç satır."

"Kitaplar emniyette demektir o zaman."

"Hem de nasıl! Mesela Kuzey Carolina'da iki yüz kişilik küçük bir köy var, oraya bir bombanın düşmesi imkânsız gibi bir şey. Köy, Marcus Aurelius'un tüm *Meditasyonlar'mı* barındınyor. İnsanları alıp, sayfa çevirir gibi okuyabilirsin. Herkes bir sayfa. Bir kitapla görülmeyi aklının ucundan geçirmeyecek insanlar, bir sayfa ezberlemeyi seve seve kabul ettiler. Bu şekilde yakalanman imkânsız çünkü. Ve savaş bitip, bizim de zamanımız ve ihtiyacımız olduğunda, kitaplar yeniden basılmaya başlayacak. İnsanlan teker teker çağıracak ve ezberlerini okumalannı isteyeceğiz, böylece kitaplar yeniden baskıya girecek. Bir sonraki karanlık çağa kadar tabii, sonra da aynı şeyi yeni baştan yapmak zorunda kalacağız. İnsanın ne kadar aptal bir yaratık olduğunu düşünürsen." "Bu akşam ne yapacağız peki?" diye sordu Bay Montag.

"Bekleyeceğiz, sadece bekleyeceğiz."

"Daha fazla beklememize gerek kalmadı," dedi Dr. Simmons. "Bakın."

Ama o daha cümlesini bitiremeden savaş yapılıp bitmişti bile.

Bay Montag bakışlarını yukarı çevirdi.

**

Bombalar şehrin üzerine yağmaya başladı. Bir an için gökyüzünde, yıldızlarla binalar arasında dengede kaldılar; biri bir avuç buğday tanesini havaya saçmış gibiydi. Binalan parçalarına ayırdılar; pencereleri kapılardan, kirişleri kolonlardan, çatıları duvarlardan, insanları tuğlalardan ayırıp, bir moloz yığını halinde yeniden birleştirdiler. Ses, tüm bunlardan sonra geldi.

"Garip değil mi?" diye sordu ateşin başında oturan Bay Bedloe, izlerken. "İnsan geliyor ve taşlan, çimentoyu ve suyu bir beton karıştırıcısına atıyor, onu kalıplara döküyor ve bir şehir ortaya çıkıyor, sonra insan tüm zamanların en büyük kahrolası karıştırıcısıyla yine geliyor, şehri onun içine atıyor, öğütüyor ve sonunda yine elinde taş, kum ve su kalıyor." "Karım şehirde bir yerlerde," dedi Bay Montag. "Bunu duyduğuma üzüldüm."

Şehre bir sorti daha bomba düştü. Artık şehir cayır cayır yanıyordu.

"Dediğim gibi," dedi Bay Bedloe. "Her şey yıkılmazsa olmaz. Hah! İşte geliyor, hızla düşüyor. Ve biz burada, onun düşmeyi bitirmesini bekliyoruz." "Karım iyi mi acaba, bilmek isterdim," dedi Bay Montag.

"Şu anda ne durumda olursa olsun, eskisinden daha iyi olduğu kesin," dedi Bay Bedloe. "Duygusuz olmaktansa ölmek daha iyi. Ölmek, farkında olmamaktan da iyi."

"Umanm hayatta kalır."

"Hayatta kalırsa, yarın televizyon olmadığı için kafayı yer kesin. Şehir veya insanlar öldüğü için değil, tüm zamanlann en iyi komedyeni Zack Zack'i kaçırdığı için..."

Bombardıman bitmişti. Bombardıman, henüz çekirdekler rüzgarlı gökyüzünden şehrin üzerine düşmekteyken bitmişti. Bombardıman, insanlar daha kırmızı ve tozlu bir kâbusa dönüşmeden önce, üzerlerine yağan kadere, suratlarına kapanan bir tabutun kapağına bakar gibi bakarlarken bitmişti. Bombardıman aslında bitmişti, çünkü saatte üç bin mille, gökyüzünü kesen bir hançerin

fısıltısı kadar hızlı uçan jetler hedeflerini görüp bombacılarını uyardıklarında, bombardıman bitmiş

demekti. Tetiğe basılır basılmaz, bombalar uçmaya başlar başlamaz biterdi bombardıman. Bombaların düşmesi ve düşman uçaklarının mağara adamının göremediği için varlığına inanmadığı mermiler gibi görünen dünyanın öteki ucuna gitmesi, insanlık tarihinin sadece üç saniyesini alırdı. Mağara adamı kalbinden vurulur, bedeni parçalara ayrılır, kanı havada serbest kaldığı için alıklaşır, beyni değerli hatıralarını teker teker terk eder ve o neye uğradığını anlayamadan ölürdü.

Bu, inanılacak bir savaş değildi. Bir şakaydı bu. Büyük, metal bir elin şehrin üzerinde cilve yapması ve bir sesin, "Parçalayın. Taş taş üstünde bırakmayın. Yok edin. Ölün," demesiydi.

Bay Montag zihni ve elleriyle bombalan bir an havada tuttu. "Kaç,” diye bağırdı Profesör Faber'e. Clarisse'e, "Kaç, dışarı çık, dışarı," diye bağırdı. Profesör zaten şehrin dışındaydı. Orada, şehir dışındaki derin vadilerde, bir felaketten diğerine doğru giden şafak treni ilerliyordu. Felaket henüz gelmemişti, henüz havadaydı, ama varışı insanoğlunun mümkün kılabileceği kadar kesindi. Daha tren elli metre gitmeden, varış noktası anlamsızlaşacak, kalkış noktası olan metropol ise bir moloz yığınına dönüşecekti. Ve şimdi, kalan son yarım saniyede, belki bombalann yere varışına sadece beş santim kala, Bay Montag, Mildred'ın küle dönüşmek üzere olan o metropoldeki halini gözünün önüne getirdi. Mildred, sanki uykusuz huzursuzluğunun çaresini orada bulacakmış gibi televizyona doğru eğilmiş ona açlıkla bakıyor. Televizyon tüpüne sanki ona mutluluğu gösterecek bir kristal küreymiş gibi heyecanla, gerginlikle bakıyor Mildred. İlk bomba şehre düşüyor. Belki de ilk vurulan yer televizyon istasyonu oluyor. Bay Montag televizyonun Mildred'ın yüzünde karardığını ve onun bir çığlık attığını görüyor. Çünkü, geriye kalan saniyenin milyonda biri kadar sürede, Mildred kendi yüzünün aç ve yalnız yansımasını kristal bir küre yerine bir aynada görüyor. Ve gördüğü öylesine boş bir yüz ki, nihayet onu tanıyor ve tam tavana adeta şükrederek bakarken, otel olduğu gibi üzerine çöküp, onu milyonlarca ton tuğla, metal ve insanla birlikte, manasız bir şekilde çöpe atılmak üzere, kilere sürüklüyor.

Bay Montag kendini yüzüstü yatarken buldu. Şehrin aldığı darbe, havayı nehir boyunca sürüklemiş, adamları yan yana dizilmiş domino taşları gibi devirmiş, ateşi mum gibi söndürmüş ve güneye doğru esen bir rüzgar ağaçları inim inim inletmişti. Bay Montag başını kaldırdı. Şimdi bombalar değil şehir havadaydı, ikisi birbiriyle yer değiştirmişti adeta. Şehir, o imkânsız anlardan biri boyunca havada asılı kaldı ve yeni baştan, daha önce hayal bile edemeyeceği, insanların inşa ettiğinden daha yüksek bir boyda ve tanınmaz bir halde, yeniden inşa edildi. Şehir kum ve kopan metal parçacıklarının saçtığı kıvılcımlarla yeniden kuruluyordu adeta ve bu haliyle dev bir elin salladığı bir kaleydoskopa benziyordu: orada bir desen, burada bir renk, hepsi ateşten, çelikten ve taştan, pencerenin olması gereken yerde bir kapı, altın olması gereken yerde üst, arkanın olması gereken yerde yan. Ve sonra şehir sırtüstü dönerek cansız bir şekilde düştü.

Ölümünün sesi, ancak tüm bunlar olup bittikten sonra duyuldu.

**

"İşte," dedi yabancı.

Adamlar yerde, soluk almakta güçlük çeken balıklar gibi yatıyorlardı.

Uzun bir süre ayağa kalkamadılar. Çocuklar tanıdıkları bir şeye, ona ne olursa olsun, ne kadar soğuk ve ölü olursa olsun nasıl sanlırlarsa, onlar da yere öyle sarıldılar; parmakları toprağa pençeler gibi gömülmüştü, kulaklarını dengede ve açık tutabilmek için hep birlikte bağırıyorlardı. Bay Montag da üzerlerinden onları süpürerek geçen ve burunlarının kanamasına neden olan rüzgarı protesto etmek amacıyla, onlarla birlikte bağırıyordu. Bay Montag yere damlayan kana öylesine bir dalgınlıkla bakıyordu ki, şehir unutulmuştu.

Rüzgar dindi.

Şehir, sanki biri bir kaşık dolusu kabartma tozunu almış ve üstünden parmağını geçirerek onu düzleştirmiş gibi yamyassı olmuştu.

Bir süre sanki uykunun şafak vakti tarafındaymış gibi oldukları yerde yattılar. Henüz kalkmaya • e günün yükümlülüklerini yerine getirmeye,

yangınlara ve yiyeceklere, ayak ayak önüne, el el üstüne atmanın binlerce aynntısına, teslimatlara, işlevlere ve hassas saplantılara hazır değillerdi sanki. Şaşkın göz kapaklarım açıp kapayarak yattılar. Nefes alışlarını duyabiliyordunuz. Önce hızlı hızlı, sonra daha vavaş ve derken daha da yavaş.

Bay Montag doğruldu, ama çok da uzağa gitmedi. Diğer adamlar da aynı şeyi yaptılar. Güneş solgun kırmızı ucuyla ufka değiyordu. Hava serin ve tatlıydı, yağmur kokuyordu. Birkaç dakika içinde kum ve töz haline gelmiş demir kokacaktı, ama şu anda tatlıydı.

Grubun lideri sessizce ayağa-kalktı, her şeyin yerli yerinde olup olmadığını kontrol etmek istercesine kollannı ve ayaklarını yokladı, yüzüne dokundu ve sonra sönmüş ateşe doğru gidip onun üzerine eğildi. Bay Montag izliyordu. Bir kibrit çaktı, onu bir parça kâğıda değdirdi, sonra kâğıdı bir parça çıranın altına soktu, onun üzerine küçük saman ve kuru çıra parçacıkları yığdı; bir süre sonra ateş canlanmaya, adamları kendisine doğru çekmeye ve yüzlerini pembe san renklerle boyamaya başladı. Adamların sırtlarını da yavaş yavaş yükselmekte olan güneş boyuyordu.

Sabahleyin, alçak bir sesle konuşan adamların gizemli sesleri dışında çıt çıkmıyordu. Konuştukları da şuydu:

"Kaç dilim?"

"Adam başı iki."

Domuz pastırması dilimleri yağlı kâğıt üzerinde sayıldı. Tava ateşe kondu, domuz pastırmaları tavaya yerleştirildi. Pastırmalar bir süre sonra tavada cızırdamaya ve zıplamaya başladılar, kokulan sabah havasını sardı. Domuz pastırmalarının üzerine yumurta kırıldı ve adamlar bu töreni izlediler, çünkü liderleri gibi onlar da, sabahlan erken kalkma dininin inananlarıydılar. İnsanoğlunun yüzyıllardan beri yaptığı bir şeydi bu ve Bay Montag kendisini onların arasında rahat hissetti. Sanki onları çevreleyen büyük hapishanenin duvarları geceleyin buharlaşmış ve kendilerini açık arazide bulmuşlar ve şimdi keyifleri gelince şakıyıp, keyifleri gelince susan, hiçbir takvime uymayan ve hiçbir ısrara kulak asmayan kuşlar kalmıştı sanki sadece ortalıkta.

"Alın," dedi yaşlı adam ve sıcak tavadaki domuz pastırmasıyla yumurtaları her birine dağıtmaya başladı.

Sonra gün, fitili gittikçe uzayan pembe bir lamba gibi yavaş yavaş aydınlanırken, lider tavaya yeni yumurtalar kırmaya ve başını yaptığı işten hiç kaldırmadan, hem söylediklerine hem de pişirdiği yemeğe özen göstererek dikkatle anımsamaya, toparlamaya çalıştığı küçük alıntıları, kısa dizeleri okumaya başladı ezberinden. Bay Montag dinliyordu. Hepsi yumurtaların biraz soğuması için beklerken, ellerindeki teneke tabaklara bakıyorlardı. Bu âdeti başlatan liderdi, ama hepsi sırayla ondan devraldılar Bay

Montag kendi sırası geldiğinde şunlan söyledi:

"İnsana gelince, ota benzer ömrü... "

"Olmak ya da olmamak, işte bütün mesele bu... "

Domuz pastırması cızırdıyordu.

"Bulutsuz iklimlerin, yıldızlı göklerin güzelliğiyle yürüyen... "

"Kır zambaklarının nasıl büyüdüğüne bakın... "

Çatallar pembe ışıkta hareket ediyordu.

"Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler... "

Artık güneş tümüyle yükselmişti.

"Ah, hatırlıyor musun Tatlı Alice, Ben Bolt... "

Bay Montag kendini iyi hissediyordu.

Ateş, Ateş, Kitapları Yak Dört adam, sabaha karşı karanlığında oturmuş, tepelerinde sallanan yeşil ışığın altında yirmi bir oynuyorlardı. Sadece tavandan bir sesin fısıldadığı duyuluyordu:

"Saat 01:35, 4 Ekim 2052, Perşembe... Saat 01:40 . . 01:50..."

itfaiyeci

Bay Montag diğer itfaiyecilerin arasında kaskatı oturuyor, sesli saatin söylediği soğuk vakti, soğuk tarihi dinliyordu. Ürperdi.

Diğer üçü ona baktılar.

"Neyin var senin Montag?"

Üzerlerinde bir yerlerde bir radyo çalıyordu. "Savaş ilan edilmesi artık an meselesidir. Ülkemiz kendi kaderini savunmaya hazırdır. Savaş ilan edilmesi... " Karanlık gökyüzünden beş yüz jet uçağı gürültüyle geçti ve itfaiye istasyonunu salladı.

Kömür mavisi üniformaları içindeki adamlar irkilerek öne eğildiler. Temiz tıraşlı, keskin bakışlı, pembe suratlarında, yanık renkli saçlarında, otuzlu yaşlann izlerini görmek mümkündü. Pırıl pınl parlayan kasklan arkalannda üst üste yığılmıştı. Alt katta, nemli beton depoda, yangın canavanmn kendisi duruyordu. Boğa yılanını andıran hortumlan, pınl pınl bronz kaplamalanyla, gümüş ve turuncu renkli bir ejderhaya benziyordu.

"Son işi düşünüyordum," dedi Bay Montag. "Düşünme!"

dedi itfaiye şefi Bay Leahy. "Kütüphanesini yaktığımız o zavallı adam. İtfaiyeciler paldır küldür *bizim* evimize girseler ve *bizi m* kitaplarımızı yaksalar kendimizi nasıl hissederdik diye düşünüyordum."

"Bizim kitabımız yok ama."

"Peki ya *olsaydı?"*

"Yoksa senin kitabın mı var?"

"Hayır, yok."

Bay Montag adamlann arkasındaki duvarda asılı bir milyon yasak kitabın listesine baktı. Listedeki isimler ateşte kavrulur gibiydiler. Yıllar boyunca, baltasının altında, su yerine *gazyağı -evet* gazyağı!- fışkırtan hortumunun ucunda yanmışlardı.

"Acaba eskiden de böyle miydi?" diye sordu Bay Montag. "İtfaiye istasyonu, görevlerimiz filan, acaba hep böyle miydi? Yani demek istiyorum ki, evvel zaman içinde... "

"Evvel zaman içinde mi?" diye bağırdı Bay Leahy. "Ne biçim konuşuyorsun sen?"

Aptal, diye bağırdı Bay Montag içinden, az kalsın kendini ele verecektin! Son yangın. Bir masal kitabı.

Bir iki satır okumaya cesaret etmişti. "Diyorum ki," dedi aceleyle, "eskiden, tüm evler ateşe dayanıklı yapılmadan önce, itfaiyecilerin işi yangınları *başlatmak* değil, söndürmekmiş."

"Bunu bilmiyordum." Stoneman ve Black ceplerinden kural kartlannı çıkartıp, Bay Montag'ın okuyabileceği şekilde masaya, önüne attılar, ama Bay Montag zaten ezbere biliyordu kartta yazanları.

1. Alarma hemen yanıt verin.

2. Yangını çabucak başlatın.

3. Her şeyi yaktığınızdan emin olun.

4. Derhal itfaiye istasyonuna geri dönün.

5. Yeni bir alarma hazırlıklı olun.

**

Hepsi Bay Montag'a baktılar.

Bay Montag yutkundu. "Dün gece kitaplarla yakaladığımız o yaşlı adama ne olacak şimdi?" diye sordu.

"Tımarhaneye atılacak."

"Ama adam deli değildi ki!"

"Devleti ve bizi kandırabileceğini düşündüğüne göre deli." Bay Leahy'nin ağzından büyük, koyu bir puro dumanı bulutu yükseldi. Rahat bir şekilde arkasına yaslandı.

Alarm çaldı.

Zil birkaç saniye içinde iki yüz defa vurdu. Bay Montag bir baktı ki, karşısında üç tane boş iskemle var. İskambil kâğıtlan kar tanecikleri gibi havada uçuşuyor. Bakır direk boş ama titriyor. Adamlar gitmiş, kaskları da onlarla birlikte gitmiş. O ise masanın başında oturmayı sürdürdü. Aşağıda, turuncu ejderha öksürerek canlandı.

Bay Montag direkten aşağıya bir rüyadaymışçasına kaydı.

"Hey Montag. Şapkanı unutmuşsun!"

Şapkasını aldı ve yola koyuldular. Yolda, sirenlerinin sesini ve güçlü metal gümbürtüsünü gecenin esintisi bölüyordu.

Şehrin eski bölgelerinden birinde, boyası dökülmüş üç katlı bir evdi. En az yüz yıllıktı, ama diğer tüm evler gibi, elli yıl önce ateşe dayanıklı ince bir tabakayla yalıtılmıştı. Evi hâlâ ayakta tutan da sanki bu tabakaydı.

"işte geldik. Hadi bakalım çocuklar."

Motor aniden durdu. Leahy, Stoneman ve Black kaldınmdan yukan doğru koştular. Üzerlerine bol gelen yağmurluklan nedeniyle sanki aniden şişmanlamış, gürbüz çocuklara dönmüşlerdi. Bay Montag onları takip etti.

Ön kapıyı kırdılar ve kaçmaya çalışan bir kadını yakaladılar.

"Kimseye bir zararım dokunmadı benim," diye bağırdı kadın.

"Neredeler?" Leahy kadının bileğini büktü.

"Yaşlı bir kadının tek zevkini elinden almayacaksınız, değil mi?"

Stoneman telefon ihbar kartını çıkarttı. Kartın arkasında, yapılan şikayetin mahiyeti de iki nüsha halinde yazıyordu. "Şef, burada diyor ki, kitaplar çatı

katındaymış."

"Tamam çocuklar, hadi gidip bulalım onları!"

Bir sonraki sahnede, adamlar rutubetli karanlığa doğru gürültüyle çıkıyor, yollan üzerinde kilitli bile olmayan kapılara gümüş rengi baltalarını savuruyor ve taklalar atıp eğlenen oğlan çocuklan gibi bağrışıp gülüşüyorlardı.

"Hey!"

Dik merdivenlerden ürpererek çıkan Bay Montag'ın üzerine sağanak gibi kitap yağmaya başladı. Kitaplar omuzlarına, solgun suratına düşüyordu. Bir kitap, kanatlarını çırpan beyaz bir güvercin gibi, neredeyse uysallıkla ellerinin arasına kondu. Loş ışıkta açılan bir sayfa, karla kaplı, üzeri kelimelerle bezeli bir tüye benziyordu. Bütün o koşuşturma ve telaş içinde ancak bir satınnı okuyabildi, ama o satır sıcak demirle dağlamış gibi, bir dakika boyunca beynini yaktı. Kitabı elinden bıraktı. Anında kollanna bir yenisi düştü.

"Montag, yukarı gel!"

Bay Montag elini bir kapan gibi kitabın üstüne kapadı. Ve onu sıkı sıkı, vahşi bir sadakat ve beyinsiz bir çılgınlıkla göğsüne bastırdı. Yukarıdaki adamlar, tozlu havaya kürekler dolusu edebiyat fırlatıyordu. Kitaplar boğazlanmış kuşlar gibi patır patır dökülüyor, kadın da küçük bir kız çocuğu gibi, cesetlerin arasında duruyordu.

"Montag!"

Bay Montag çatıya tırmandı.

"Bu da geçer!"

"Ne dedin?" Bay Leahy ona dik dik baktı.

Bay Montag dondu, gözlerini kırpıştırdı. "Bir şey mi dedim?"

"Kıpırda biraz, salak!”

**

Kitaplar kurutulmuş balıklar gibi istiflenmişti.

"Çöp, çöp, çöp!" Adamlar kitapların üzerinde dans ediyorlardı. Kitapların isimleri yok olan, ölen altın gözler gibi parıldıyordu.

"Gazyağı!"

Adamlar soğuk sıvıyı merdivenden yukarı taşıdıktan beyaz yılandan püskürtmeye başladılar. Her bir kitabı o sıvıyla kapladılar, odalan onunla doldurdular.

"Bu iş, dün akşam gittiğimiz yaşlı adamın evin- dekinden bile iyi, değil mi?"

O iş bu kadar eğlenceli değildi. Yaşlı adam bir apartman dairesinde oturuyordu ve binada başka insanlar da yaşıyordu. Bu nedenle orada kontrollü bir yangın çıkartmak zorunda kalmışlardı. Ama burada bütün evi rahat rahat kömüre çevirebilirlerdi.

Koşarak aşağıya indiler, Bay Montag da peşlerinden sürüklendi.

"Hadi, kadın!"

"Kitaplarım," dedi kadın usulca. Kitapların arasına çömelmiş, ıslanmış deri ciltlere dokunuyor, kitapların yaldızlı başlıklannı gözleri yerine parmaklarıyla okuyor, gözleriyleyse Bay Montag'ı suçluyordu.

"Kitaplarımı alamazsınız," dedi.

"Yasayı biliyorsun," dedi Bay Leahy. "Hepsi saçmalık. Bir kitabın dediğini, ötekinin dediği tutmuyor. Kafa karışıklığı yaratıyor hepsi. Hiç var olmamış insanlardan bahsediyorlar. Hadi, hadi... "

"Hayır!" dedi kadın.

"Ev yanacak ama."

"Hayır, çıkmayacağım."

Üç adam paldır küldür kapıya yürüdüler. Kadının yanında duran Bay Montag'a baktılar.

"Onu burada bırakmayacaksın ya," diye itiraz etti Bay Montag.

"Gelmiyor işte, ne yapalım?"

"Ama gelmeli!"

Bay Leahy elini kaldırdı. Avucunda yangını başlatacak tutuşturucu vardı. "Vaktimiz yok, istasyona geri dönmemiz lazım. Hem mahkemeydi, hapishaneydi derken, bir sürü masraftan kurtulmuş oluruz."

Bay Montag elini kadının koluna koydu. "Hadi, benimle gelin."

"Hayır." Kadın bir an için gözlerini ona odakladı. "Ama yine de teşekkür ederim."

"Ona kadar sayıyorum," dedi Bay Leahy. "Bir, iki... "

"Lütfen," dedi Bay Montag.

"Hadi git," dedi kadın.

"Üç," dedi Bay Leahy.

"Gel." Bay Montag kadını çekti.

"Burada kalmak istiyorum," dedi kadın usulca.

"Dört, beş..." dedi Bay Leahy.

Kadın silkindi. Bay Montag gazyağıyla ıslanmış bir kitabın üstüne basınca düştü. Kadın koşarak merdivenlere çıktı ve orada, yere saçılmış kitapların arasında durdu.

"Altı, yedi... Montag," dedi Bay Leahy.

Bay Montag kıpırdamadı. Kapının dışındaki pembe suratlı adama baktı; pembe parmaklarında tutuşturucu tutan, bir sürü yangının, bir sürü gece heyecanının pembeliğini, parlaklığını ve yanıklığını yansıtan, pembe parmaklannda tutuşturucu tutan, pembe suratlı Bay Leahy'ye.

Bay Montag küt küt atan kalbinin üzerinde sakladığı kitabı hissetti.

"Gidip onu getirin!" dedi Bay Leahy.

**

Adamlar bağıran Bay Montag'ı evden sürükleyerek çıkardılar.

Bay Leahy de peşinde gazyağından bir iz bırakarak onları takip etti. Evden yüz metre kadar uzaklaştıklarında, Bay Montag hâlâ bağırıyor ve hâlâ onları tekmeliyordu. Arkasına vahşice baktı.

Kadın ön kapıya gelmiş sessizce onları izliyor; doğrudan Bay Leahy'nin gözlerinin içine bakıyor, sessizliğiyle onlara adeta lanet okuyordu.

Bay Leahy gazyağını yakmak üzere parmağını oynattı.

Çok geç kalmıştı. Bay Montag nefesini tuttu.

Kapıda duran kadın, yüzünde hepsinden iğrenen bir ifadeyle uzandı ve gazyağına doymuş ahşaba bir kibrit çakıverdi.

İnsanlar bütün sokak boyunca evlerinden dışarı koşturdular.

"Kim o?"

"Kim olabilir ki?" dedi Bay Montag. Kapıyı kapatıp arkasına yaslanmıştı.

"Işığı yaksana," dedi karısı nihayet.

"İşık istemiyorum," dedi.

"Yatağa gel."

Kadının sabırsızca döndüğünü, yatağın yaylan- nın gıcırdadığını duydu. "Sarhoş musun sen?"

Ceketini çıkartıp olduğu gibi yere attı. Pantolonunu da çıkartıp bir uçuruma doğru uzattı ve sonsuza kadar karanlığın içine düşsün diye bıraktı.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu karısı.

Kitabı terli, buz gibi ellerinde tutarken, odada dengesini bulmaya çalıştı.

Bir dakika sonra kadın, "Orada, odanın ortasında öyle durma," dedi.

Adam küçük bir ses çıkartı.

"Efendim?" dedi kadın.

Adam başka yumuşak sesler de çıkarttı. Sendeleyerek yatağa yürüdü ve kitabı beceriksiz hareketlerle soğuk yastığın altına sokuşturdu. Kendini yatağa atınca, karısı irkilerek küçük bir çığlık attı. Adam karnından ayrı yattı. Kadın uzunca bir süre onunla konuştu ve o yanıt vermeyip sadece homurdanınca, kadının elinin göğsünden boynuna, oradan da çenesine doğru uzandığını hissetti. Kadının elleri adamın yanaklarına değdi. Adam, kadın ellerini çektiğinde ellerinin ıslak olduğunu biliyordu.

Epey sonra, adam tam uykuya dalmak üzereyken, kadının, "Gazyağı kokuyorsun... " dediğini duydu.

Gecenin geç bir saatinde Mildred'a baktı. Uyanıktı. Odada hafif bir melodinin dans ettiği duyuluyordu. Kadın yüksük-radyosunu kulağına takmış, uzaklardaki uzak insanlan dinliyor, dinliyordu. Gözleri ardına kadar açıktı ve karanlığın derin ta- vanlannı izliyordu. Adam, son on yılda çoğu gece onun gözleri açık, ölü gibi yattığını görmüştü. O şekilde, boş boş bakarak saatlerce yatar, sonra kalkıp sessizce banyoya giderdi. Suyun lavaboya akması, uyku ilacı şişesinin tıkırdaması, ardından kadının açlıkla ve telaşla uykuya yutkunduğu duyulurdu.

Kadın şimdi uyanıktı. Bir dakikaya kalkacak ve uyku haplanm almaya gidecekti.

Mildred, diye düşündü adam.

Birdenbire kadın o kadar yabancı geldi ki adama, onu tanıyıp tanımadığından emin olamadı. Hani erkeklerin anlattığı o fıkradaki, gecenin geç bir vakti eve sarhoş dönen, yanlış bir kapıyı açıp yanlış bir odaya giren adam gibi, bir başkasının evindeydi sanki. Şimdi Bay Montag bu yabancı gecede, yanında daha önce hiç görmediği, tanımadığı bir bedenle yatıyordu.

"Millie?" diye seslendi.

"Efendim?"

"Özür dilerim, seni korkutmak istemedim. Şeyi soracaktım sana, biz ne zaman karşılaştık? Nerede?" "Nasıl?" diye sordu kadın.

"Yani, ilk olarak diyorum."

Kadın karanlıkta kaşlarını çattı.

Adam açıkladı: "Yani ilk olarak ne zaman ve nerede tanıştık?"

"Aa, dur bir dakika, şeydeydi... "

Kadın durdu.

"Bilmiyorum."

Adam korkmuştu. "Hatırlayamıyor musun?"

İkisi de hatırlamaya çalıştılar.

"O kadar uzun zaman oldu ki."

"Sadece on yıl. Daha otuz yaşındayız."

"Dur, hemen panik yapma, düşünmeye çalışıyorum." Kadın garip bir şekilde güldü. "İnsanın karısıyla veya kocasıyla ne zaman, nerede tanıştığını anımsayamaması ne komik!"

Adam gözlerini sımsıkı yumup, suratı buruşmuş şakaklanna masaj yaparak yattı. Mildred'la nerede tanıştığını bilmek, birdenbire hayattaki en önemli şey haline gelmişti.

"Aman, ne fark eder ki?" Kadın şimdi kalkmış, banyoya gitmişti. Suyun aktığını ve kadının yutkunduğunu duydu.

"Evet, ne fark eder ki?"

Adam merak etti: Acaba bir sene önce yaptığı gibi yirmi tane birden mi hap aldı? Midesini yıkatmak zorunda kalmıştık, diye düşündü, ben onu uyanık tutmak için bağınyor, yürütmeye çalışıyor, neden böyle bir şey yaptığını, neden kendini öldürmek istediğini soruyordum, o da bilmiyorum, bilmiyorum, hiçbir şey hakkında hiçbir şey bilmiyorum, diyordu.

Kadın adama ait değildi. Adam da kadına. Kadın ne kendini, ne adamı ne de herhangi birini tanıyordu; dünyanın kadına ihtiyacı yoktu, kadının kendisine ihtiyacı yoktu; ve hastahanede yatan karısına bakarken, birdenbire, karısı birazdan ölse ağlamayacağını fark etmişti. Zira ölen bir bilinmezlik, sokakta, gazetelerde gördüğü yüzlerden biri olacaktı sadece ve birdenbire bu ona o kadar yanlış gelmişti ki ağlamıştı; ölüme değil, ölüme *ağlamama* düşüncesine ağlamıştı. Şimdi doktorların içini biraz daha boşalttıktan boş bir kadının yanında duran, içi boş, aptal bir adam olduğunu düşünmüştü.

Bir sene önce, neden böylesine boş ve yalnızız, neden âşık değiliz, diye sormuştu kendine.

Hiç beraber olmuyorlardı. Aralanna giren bir şey vardı hep.

Bazen radyo, bazen televizyon, bazen bir araba, bir uçak, bir oyun, bazen de sinirli bir yorgunluk ya da en basitinden bir uyku ilacı... Birbirlerini tanımıyorlardı; nesneleri, icatları tanıyorlardı. Bilim onlar için camdan güzel bir fanus, pırıl pırıl bir mekanik mucizesi inşa ederken ikisi de bilimi alkışlamıştı. Aslında inşa edilenin camdan bir duvar olduğunu ise çok geç fark etmişlerdi. Duvarın ötesine seslerini duyuramıyor, birbirlerine dokunamıyor, birbirlerini zar zor görüyor ve ancak içi boş, sessiz

bir pantomimle iletişim kurabiliyorlardı.

Hastanede Mildred'a bakarken, yaşamamız ya da ölmemiz ne fark eder, diye düşünmüştü.

Belki de işi, evliliği ve hayatıyla ilgili farkındalığı- nın başlangıcı bu olmuştu.

**

Çok uzun zaman önce bir gece, uzun bir yürüyüş yapmak üzere dışan çıkmıştı. Ay ışığında yürürken, dışarı çıkmasının asıl nedeninin karısının televizyonunun dırdınndan kaçmak olduğunu fark etmişti. Soğuk havada elleri cebinde, ağzından buhar üfleyerek yürümüştü.

"Yalnızım." Önünde uzanan caddelere bakmıştı. "Tanrım, gerçekten de yalnızım. Kilometrelerce uzunluktaki yollarda benden başka yaya yok." Bir sokaktan diğerine hızla yürümüştü. "Vay be, tüm şehirdeki tek yaya benim!" Caddeler boş, uzun ve sessizdi. Uzakta, şehrin ana arterlerinde, birkaç arabanın karanlıkta hareket ettiğini görmek mümkündü. Ama bacaklarının işleyip işlemediğini sınamak için ayaklannı yere değdirmeye cesaret eden başka kimse yoktu etrafta. Hattâ kaldırımlar kullanılmayalı o kadar uzun zaman olmuştu ki, artık delik deşik olmuş ve otla kaplanmışlardı.

Böylece yalnız başına, yalnızlığının farkında olarak yürüdü; ta ki bir polis arabası yanında durup, soğuk beyaz ışığını üzerine tutana kadar.

"Ne yapıyorsunuz?" diye bağırdı bir ses.

"Yürüyüşe çıktım."

"Yürüyüşe çıktığını söylüyor."

Gülüşmeler, kimliğinin özenle incelenmesi, ev adresinin dikkatle kaydedilmesi.

"Tamam bayım, artık *yürüyebilirsiniz"*

Ayaklannı yere vura vura, ellerini kollarını sallaya sallaya yoluna devam etmişti. "Ne hadlerine! Bana kimlik sormak ne hadlerine! Yaya olmayı engelleyen bir yasa mı var?!"

Derken kız köşeyi dönüp, ona doğru yürümüştü. "Aa, merhaba," deyip elini uzatmıştı. "Siz bizim komşumuz değil misiniz?"

"Öyle miyim!" demişti adam.

Kız hafifçe gülümsemişti. "Bir tek biz canlıyız, değil mi?" demişti kız, eliyle boş kaldırımlan göstererek. "Polis sizi de durdurdu mu?"

"Yürümek bir suç tabii."

"Bir an ışıklarını benim üzerime de tuttular ama sonra kadın olduğumu görünce... " Bay Montag kızın on altı yaşından büyük göstermediğini fark etti. Böğürtlen gibi kara saçlı, kara gözlü bir kızdı, üzerinde hastalıktan değil, çevresine saçtığı aydınlıktan kaynaklanan bir solukluk vardı. "Gittiler. Benim adım Clarisse McClellan. Ve siz de Bay Montag'sı- nız. İtfaiyeci."

Birlikte yürümüşlerdi. Kız ikisinin yerine de konuşmaya başlamıştı.

"Bir ölüler kentine benzemiyor mu sizce de?" demişti kız.

"Sırf kaldırımlar üzerindeki hakkımı korumak için yürüyorum ben."

Adam etrafına bakmıştı. Evet, şehir gerçekten karanlık bir mezarlık gibiydi, bütün evler televizyon karanlığına gömülmüştü. Etrafta ne bir ses ne de bir hareket vardı.

"Hiç arabaların nasıl hızla geçip gittiğini fark ettiniz mi?[1]' diye sordu kız. "Aşağıdaki büyük bulvarlarda yani, gece gündüz... Bazen otların ya da çiçeklerin neye benzediklerini bilmediklerini düşünürüm, çünkü onları hiç yavaş görmüyorlar. Onlara bulanık, yeşil bir şey gösterseniz, evet bu ot, derler. Ya da bulanık pembe bir şey gösterin; bu da gül desinler." Kendi kendine gülmüştü kız. "Ve bulanık beyaz şey, ev. Hızla geçen bulanık

kahverengi şeyler de inekler... Amcam bir keresinde otobanda yavaş gitti diye onu hapse attılar. Gülsem mi ağlasam mı bilemedim."

"Bir kız için ne çok şey düşünüyorsun," demişti Bay Montag, huzursuz bir edayla.

"Çünkü düşünmek için vaktim var. Ben hiç televizyon izlemem ya da oyunlara, yarışlara veya lunaparklara gitmem. Dolayısıyla bir sürü delice şey düşünmeye vakit buluyorum sanınm. Mesela şehir dışındaki altmış metrelik reklam panolarını gördünüz mü hiç? Onların bir zamanlar sadece yedi buçuk metre olduklarını biliyor muydunuz? Ama sonra arabalar önlerinden o kadar hızlı geçmeye başlamış ki, görülebilsinler diye onları büyütmek zorunda kalmışlar."

"Bak bunu bilmiyordum.” Bay Montag birdenbire gülmüştü.

"İddiaya girerim, sizin bilmediğiniz başka bir şeyi daha biliyorum ben."

"Neymiş o?"

"Sabahlan çimlere çiy düşüyor."

Düşünmüş, hatırlayamamış ve bu onu korkutmuştu.

"Ve bakarsanız, ayda bir adam olduğunu görürsünüz."

Hiç bakmamıştı. Kalbi hızla çarpmaya başlamıştı.

Yolun geri kalanında hiç konuşmadan yürümüşlerdi. Kızın evine geldiklerinde evin bütün ışıklarının açık olduğunu görmüşlerdi. Bir milyon evin bulunduğu şehirde, ışıkları yanan tek ev buydu.

"Ne var, ne oluyor?" diye sormuştu Bay Montag. Hiç bu kadar aydınlık bir ev görmemişti.

"Yok bir şey canım. Sadece annem, babam ve amcam oturmuş sohbet ediyorlar. Yaya olmak gibi bir şey aslında. Ama biraz daha az rastlanan bir durum."

"Ne *konuşuyorlar* peki?"

Kız buna gülmüş, iyi geceler diyerek gitmişti.

Adam sabahın üçünde yataktan kalmış ve pencereden dışan bakmıştı. Ay yükseliyordu ve evet, ayda gerçekten de bir adam vardı. Aşağıdaki geniş bahçede, çiy otlara saçılmış mücevherler gibi panl- dıyordu.

"Vay canına," demişti Bay Montag ve yatağına geri dönmüştü.

Sonraki günlerde, birçok öğleden sonra, Clarisse'i görmüş ve görmeyi umar olmuş, kendini onu izlerken bulmuştu. Kız yeşil bahçede oturup, son derece sıradan bir şey yapıyormuşçasına, sonbahar yapraklarını inceler veya elinde çiçeklerle uzaklardaki bir ormandan dönüyor ya da gökyüzüne bakıyor olurdu. Yağmur yağdığında bile bakardı gökyüzüne.

"Yağmur ne güzel, değil mi?" demişti bir keresinde.

"Hiç fark etmedim."

"İnanın bana çok güzel."

Böyle durumlarda utangaç bir şekilde gülerdi adam. Ona mı, kendine mi güldüğünden emin olamazdı. "Sana inanıyorum."

"Gerçekten mi? Hiç kuru yapraklan kokladınız mı? Sizce de tarçın gibi kokmuyorlar mı? Alın, koklayın."

"Aa, gerçekten tarçın kokusu bu."

Kız ona parlak siyah gözlerini açarak bakmıştı. "Tanrım, siz hiçbir şey bilmiyorsunuz." Kinci değildi, onun için endişelenmişti sadece.

"Kimse pek bir şey bilmiyor sanınm."

"Ben biliyorum, çünkü bakmak için vaktim var." "Okula

gitmiyor musun sen?"

"Hayır. Benim antisosyal olduğumu söylüyorlar. İnsanlann arasına kanşmıyormuşum. Günün modası, sürekli bağınp çağıran kabadayı tipler, biliyorsunuz."

"Evet. Üstelik çok uzun zamandır öyle," demişti Bay Montag ve bunu algılayabilmiş olmasına kendisi de şaşırmıştı.

"Demek siz de fark ettiniz."

"Evet Peki arkadaşlann nerede?” diye sormuştu Bay Montag.

"Arkadaşım yok benim. Bu da benim anormal olduğumun kanıtı güya. Ama bütün çocuklar ya hep televizyonun karşısındalar, ya arabalarıyla yanşıyorlar ya da bağınp çağınp dövüşüyorlar. Bugünlerde insanlann birbirlerine nasıl zarar verdiklerine hiç dikkat ettiniz mi?"

"Dinozor gibi konuşuyorsun."

"Dinozorum ben zaten. Yağmuru biliyorum mesela. Bu bile beni onların gözünde dinozor yapmaya yeter. Birbirlerini öldürüyorlar. Eskiden böyle değilmiş, değil mi? Yani çocuklar sürekli birbirlerini öldürmezmiş. Geçen sene dört arkadaşım vuruldu, biliyor musunuz? Çocuklardan korkuyorum ben." "Belki de hep böyleydi."

"Babam, büyükbabasının çocuklann birbirlerini

öldürmediği, çocukların görüldüğü ama seslerinin duyulmadığı zamanlan hatırladığını söylüyor. Ama bu, çok uzun zaman önceymiş. O zamanlar çocuklar sorumluluk sahibi ve disiplinlilermiş. Biliyor musunuz, ben de disiplinliyim, ihtiyacım olduğunda dayak yerim. Sorumluluklarım da var. Evin bütün alışverişini ve temizliğini ben yapıyorum. Hem de ellerimle."

"Ve yağmuru da biliyorsun," dedi Bay Montag, şapkasına ve paltosuna yağmur damlalan düşerken "Evet. Arkanıza yaslanıp ağzınızı açarsanız, tadı çok güzel. Bir deneyin!"

Arkasına yaslanıp ağzını açtı.

"Aa," dedi adam, *"şarap* bu!"

Hikâye burada bitmemişti. Parlak bir öğleden sonra kız onunla konuşmuş, ona papatya falı baktırmıştı.

"Âşık olup olmadığınızı gösteriyor."

Clarisse papatyayı adamın çenesinin altına sürtmüştü.

"Ne yazık! Hiç kimseyi sevmiyorsunuz siz."

Ve o da Mildred'ı sevmekten ne zaman vazgeçtim, diye düşünmüştü. Yanıt hiçbir zamandı. Çünkü onu tanımamıştı. O, televizyonun ışığında yüzen solgun, hüzünlü bir süs balığıydı sadece. Doğal yaşam alanı da televizyon salonuydu.

"Kullandığın papatya yüzünden öyle çıktı," diye itiraz etti Bay Montag.

"Hayır," dedi Clarisse ciddi bir ifadeyle. "Âşık değilsiniz. Başka bir papatya da olsa bir işe yaramaz." Papatyayı bir kenara attı. "Neyse, benim gidip psikiyatrımı görmem lazım. Öğretmenlerim yolluyor beni ona. Beni normalleştirmeye çalışıyor."

"Öyle bir şey yaparsa, onu boğazlarım!"

"Şu sıralar benim neden her gün şehirden çıkıp ormanda yürüdüğümü anlamaya çalışıyor. Siz hiç ormanda yürüdünüz mü? Hayır mı? O kadar sessiz ve sevimli ki. Hiç kimsenin de acelesi yok. Kuşları ve böcekleri izlemeyi seviyorum. Acele etmiyorlar çünkü."

İçeri girmek için ondan ayrılmadan kız aniden adama bakıp, "Biliyor musunuz, Bay Montag, sizin itfaiyeci olduğunuza inanamıyorum," demişti.

"Neden?"

"Çünkü çok iyi birisiniz. Size son bir soru sorabilir miyim?"

"Sor tabii."

"Yaptığınız işi neden yapıyorsunuz?"

Ama adam daha kızın ne demek istediğini anlamadan ve ona bir yanıt veremeden, kendi açık sözlülüğünden utanan kız, koşarak uzaklaşmıştı.

Yaptığınız işi neden yapıyorsunuz demekle ne kastetti acaba, diye sormuştu Bay Montag kendi kendine. Ben bir itfaiyeciyim tabii. Kitaplan yakıyorum. Acaba kastettiği *bu* muydu?

Clarisse'i bir ay görmemişti. Her gün yolunu gözlemiş, ama kızın ortalıkta görünmediğinden karısına hiç bahsetmemişti. Kızın ailesinin evine gidip kapıyı çalmayı da geçirmişti aklından, ama bunu yapmamaya karar vermişti. Kıza duyduğu ilgiyi yanlış anlamalannı istememişti. Nihayet, aradan otuz altı gün geçtikten sonra, karısıyla konuşurken, Clarisse'in adını laf arasında anmıştı.

Radyodan gelen müzik masadaki tabaklan zangır zangır titretirken, "Ah, o mu!" dedi Mildred. "Bilmiyor musun?"

"Neyi bilmiyor muyum?"

"Bir ay kadar önce bir arabanın altında kalıp ölmüş."

"Bir ay mı!? Niye kimse söylemedi bana?"

"Söylemedim mi? Aklımdan çıkmış herhalde Evet, kıza bir araba çarpmış."

"Kimin arabası olduğunu bulmuşlar mı?"

"Hayır. Bu işler nasıldır, bilirsin. Akşam yemeğinde ne istersin; donmuş biftek mi yoksa omlet mi?"

Yani Clarisse ölmüştü. Hayır, yok olmuştu aslında! Zira büyük bir şehirde insanlar ölmezdi, sadece yok olurlardı. Kimse onları özlemez, kimse yokluklarını fark etmezdi. Ölümleri, bir arabanın radyatörüne çarpıp gizlice uzaklara taşman bir kelebeğinki kadar önemsizdi.

İşte o gün kızla birlikte dünyanın da yansı ölmüş ve aynı anda, diğer yarısı da gerçek yüzünü ona göstermişti.

Mildred'ın ne olduğunu ve gelecekte ne olacağını, kendisinin ne olduğunu ve artık ne olmak istemediğini görmüştü. Mildred'ın intihar girişimlerinin, sevimli esmer kızın çiçekleri ve yapraklarıyla bir arabanın altında kalmasının, birbirlerinden bağımsız olmadığını görmüştü. Mesele içinde yaşadıkları dünyaydı. İnsanları elektrikli kalıplar içine sıkıştıran çığlığın parçalarıydı onlar. Mesele medeniyetin kendi manasız kuyruğunu yok etmek için, kendi kendini anlamsızca kovalamasıydı. Mildred ölmeye çalışarak Hiçlik'ten kaçıyordu. Oysa Clarisse unutmak yerine farkında olarak, oturmak yerine yürüyerek, hayatın ayağına gelmesini beklemek yerine nayatı yakalamaya çalışarak, bir şeyler yapıyor, bir şekilde Hiçlik'le

mücadele ediyordu.

Ve medeniyet onun bu çabasının karşılığını onu öldürerek vermişti. Kasten değil, hayır! Müthiş bir ironiyle, nedensizce öldürmüştü onu medeniyet. Hiçbir yere, hiçbir şey yapmamak için giden, polis olayı soruştururken yüz yirmi saniyeliğine yolundan alıkonulduğu için sinirlenen ve her gün gidip geldiği yoluna devam etmek üzere serbest bırakılan vanilya suratlı bir geri zekâlı tarafından öldürülmüştü Clarisse.

Bay Montag, farkındalığının yavaş yavaş arttığını sezdi. Mildred, Clarisse. İtfaiyeciler. Çocuklann öldürmesi. Dün gece yaşlı adamın kitaplarının yakılması ve adamın tımarhaneye yollanması. Bu gece o kadının gözlerinin önünde yanması. Her şey öylesine büyük bir kâbustu ki, ondan kaçmak ancak daha az ürkütücü başka bir kâbusla mümkün olabilirdi. Clarisse haftalar önce ölmüştü ve Montag onun ölümünü görmemişti. Bu da Clarisse'in ölümünü bir yanıyla daha acımasız, bir yanıyla daha katlanılabilir bir şey haline getiriyordu.

"Clarisse... Clarisse... "

Bütün gece karanlıkta bunları düşünerek, ellerindeki isi koklayarak yattı.

**

Sabahleyin ateşi çıkmıştı ve titriyordu.

"Hasta olamazsın," dedi Mildred.

Adam gözlerini bedenini saran ateşin üzerine örttü. "Evet, hastayım."

"Dün akşam iyiydin ama."

"Hayır, değildim." Radyonun salonda bağırdığını duydu.

Mildred merakla yatağın başında bekliyordu. Kadının orada durduğunu sezdi ve gözlerini açmadan, onu gördü. Kimyasallarla saman rengini alana kadar yakılmış saçları, göz bebeklerinin ardında görülmeyen ama orada olduğu hissedilen metal kataraktı, her zaman somurtan kırmızı rujlu dudakları, yaptığı perhizler sayesinde peygamber böceği gibi sıska bedeni ve çiğ süt kadar soluk teni ile karısı. Onu başka bir şekilde hayal edemiyordu.

"Bana biraz suyla, bir ağrı kesici getirir misin?" diye sordu.

"Kalkmalısın," dedi kadın. "Öğlen oldu. Her zaman uyuduğundan beş saat daha fazla uyudun." "Radyoyu kapar mısın lütfen?"

"Bu benim en sevdiğim program ama."

"Hasta bir adamın hatırı için kapatır mısın?" "Sesini

kısacağım," dedi kadın.

Odadan çıktı ve radyoya hiçbir şey yapmadı. Geri geldi. "Böyle iyi mi?"

"Teşekkürler."

"Bu benim en sevdiğim program," diye yineledi kadın, daha önce binlerce defa söylememiş gibi. "Ağrı kesici ne oldu?" dedi adam.

"Daha önce hiç hasta olmamıştın." Tekrar gitti kadın.

"Ee, şimdi hastalandım işte. Bu gece işe gitmeyeceğim. Benim için Leahy'yi arar mısın?"

Bir şarkı mırıldanarak geri geldiğinde, "Dün-gece bir gariplik vardı üzerinde," dedi kadın.

Adam kadının getirdiği su bardağına bakarak, "Ağn kesici nerede?" dedi.

"Tüh!" dedi kadın ve yine çıktı. "Bir şey mi oldu dün gece?"

"Yok bir şey, bir yangın işte."

"Ben çok güzel bir gece geçirdim," dedi kadın banyodan.

"Ne yaptın?"

"Televizyon izledim."

"Ne vardı televizyonda?"

"Programlar."

"Ne programları?"

"Çok güzel programlar."

"Kimin programlan?"

"Bildiğin büyük şovlar işte."

"Evet, büyük şovlar, büyük, büyük büyük..." Ellerini ağrıyan gözlerine bastırdı ve bir an için elindeki gazyağı kokusu burnuna o kadar güçlü geldi ki, kustu.

Kadın bir şarkı mırıldanarak geri geldi. Şaşırdı. "Neden böyle bir şey yaptın?"

Adam zemine dehşetle baktı. "Yaşlı bir kadını kitaplarıyla birlikte yaktık dün gece."

"iyi ki halı yıkanabilen cinsten." Kadın bir yer bezi alıp beceriksizce halıyı silmeye başladı. "Dün gece Helenler'e gittim."

"Şovları evde, kendi televizyonunda izleyemez miydin?"

"Tabii ki, ama misafirliğe gitmek güzel bir şey." "Helen'in parmağındaki enfeksiyon iyileşmiş mi?"

"Bilmem. Fark etmedim."

Kadın dışan çıkıp oturma odasına gitti. Adam, kadının radyonun yanında bir şarkı mırıldandığmı duydu.

"Mildred," diye seslendi.

Kadın bir şarkı mırıldanarak, parmaklarını usulca şıklatarak geri geldi.

"Dün gece ne olduğunu merak etmiyor musun?" "Nesini

merak edeyim?"

"Bin tane kitabı ve bir kadını yaktık."

"Yasak kitaplan."

Radyo salonda gümbürdüyordu.

"Evet," dedi adam. "Eflatun'un, Sokrates'in ve Marcus Aurelius'un kitaplarını."

"Hepsi de yabancı adamlar."

"Öyle bir şey işte."

"O zaman radikaldir onlar."

"Bütün yabancılar radikal olacak diye bir şey yok!"

"Kitap yazdıklanna göre radikaldirler." Mildred elindeki telefonla oynuyordu. "Benden Bay Leahy'yi aramamı beklemiyorsun, değil mi?"

"Aramalısın!"

"Bağırma."

"Bağırmıyorum!" diye bağırdı adam. Yatakta aniden doğrulmuştu; öfkeden kıpkırmızı kesilmiş, titriyordu. Sıcak havada radyonun gürültüsü yankılanıyordu. "Onu ben arayamam. Ona hasta olduğunu ben söyleyemem."

"Neden?"

"Çünkü..."

Çünkü korkuyorsun, diye düşündü adam, hasta taklidi yapıyorsun, Leahy'yi aramaktan korkuyorsun, çünkü biraz tartıştıktan sonra konuşmanın nasıl bağlanacağından adın gibi eminsin: "Evet, Bay Leahy, kendimi daha iyi hissetmeye başladım bile. Saat onda orada olacağım."

"Sen hasta değilsin," dedi kadın.

Bay Montag kendini yeniden yatağa attı ve yastığın altında saklı kitabı yokladı. Hâlâ oradaydı.

"Mildred, diyorum ki... Bir süre işten aynlsam nasıl olur?"

"Her şeyden vazgeçmek mi istiyorsun? Bunca sene çalışıp didindikten sonra, sırf bir gece, bir kadın ve kitaplan yüzünden... "

"Ama kadını görmen lazımdı, Millie."

"O kadın umrumda değil, zaten niye kitaplan varmış ki? Kendi suçu, daha önce düşünecekti. Ondan nefret ediyorum. Seni kışkırttı; ondan sonra bir bakmışsın evsiz, işsiz, hiçbir şeysiz kalmışız."

"Sen orada değildin ama. Sen görmedin," dedi adam. "O kitaplarda bir şeyler, bizim hayal bile edemediğimiz dünyalar olmalı. Yoksa neden yanan bir evin içinde kalmak istesin ki kadın? İnsan boşu boşuna orada kalıp yanmaz."

"Kafası çalışmıyormuş işte."

"En az senin kadar, benim kadar çalışıyordu kafası ve biz onu yaktık."

"Olan olmuş artık."

"Olmuş değil, yanmış, Millie. Sen hiç yanmış bir ev gördün mü? Günler boyunca tüter. Benim içinse bu yangın en az elli yıl sürecek. Tannm, o yangını zihnimde söndürmek için bütün gece uğraştım, uğraşırken deli oldum."

"Bütün bunları itfaiyeci olmadan önce düşünecektin."

"Düşünmek mi?" dedi Bay Montag. "Tercih şansım var mıydı ki? Dünyadaki en iyi şeyin *okumamak* olduğunu öğrenerek yetiştim. Hayattaki en iyi şeyler televizyon, radyo, maçlar ve satın almaya gücünün yetmeyeceği bir evdi. Tanrım, ne yaptığımı daha yeni yeni anlıyorum. Benim babam da, dedem de itfaiyeciydi, ben de uyurgezer gibi onların izinde itfaiyeci oldum."

Radyoda bir dans müziği çalıyordu.

"On yıldır dünyanın beynini öldürüyor, üstüne gazyağı döküyorum. Millie, bir kitap bir beyindir. Biz tüm bu yıllar boyunca sadece o kadını ya da onun gibi bir sürü başka insanı öldürmedik. Düşünceleri yaktım ben, hem de ne yaptığımın

farkında olmadan."

Adam yataktan çıktı.

"İnsanın yaşamdaki tüm iyiliklere ve güzelliklere 3akıp, düşüncelerinin küçücük bir kısmını kâğıda dökmesi bir ömür sürüyor. Sonra biz gidiyoruz ve onları iki dakikada Yakma Fırını'na atıyoruz."

"Rahat bırak beni."

"Rahat bırakmak mı!" Adam neredeyse yüksek sesle gülecekti. "Seni rahat bırakmak kolay, ama *kendimi* nasıl rahat bırakacağım? Sorun da bu zaten. Bizim rahat bırakılmamamız lazım. Bizim rahatsız edilmemiz, kışkırtılmamız, huzursuz edilmemiz lazım. Artık hiç kimse, hiçbir şeyden rahatsızlık duymuyor. Kimse düşünmüyor. Bir bebeği rahat bırak- san,

onunla hiç uğraşmasan ne olur? Yirmi yıl sonra nasıl bir insan olur? Konuşmaktan ve düşünmekten aciz bir vahşi olur; tıpkı bizim gibi!"

Mildred pencereden dışarı baktı. "Hah işte, memnun oldun mu? Bak kim geldi!"

"Umurumda değil." Nedenini bilmiyordu ama artık kendini daha iyi hissediyordu Bay Montag.

"Bay Leahy geldi."

Heyecan bir anda söndü. Bay Montag yerine çöktü.

"Git kapıyı aç," dedi en sonunda. "Ona hasta olduğumu söyle."

"Sen kendin söyle."

Aceleyle kitabın yastığın altından görünüp görünmediğini kontrol etti. Kapı açılıp Bay Leahy elleri cebinde içeri girdiğinde, o da titreyerek yatağa gömülmüştü.

"Radyoyu kapa," dedi Bay Leahy dalgın bir ifadeyle.

Millie bu kez itaat etti.

Bay Leahy pembe suratında garip bir huzurla, rahat bir iskemleye oturdu. Bay Montag'a bakmadı.

"Gelip, hastanın nasıl olduğunu kendim göreyim dedim."

"Nereden bildin?"

Bay Leahy pespembe sımışıyla omuzlannı silkti. "Ben bu işte epey eskiyim. Görmediğim bir şey kalmadı. Beni arayıp bugün izin isteyecektin, değil mi?" "Evet."

"Öyleyse bir gün izin alabilirsin," dedi Bay Leahy ellerine bakarak. Zaman zaman elinde, üzerinde *"Bu kibritle 1 Milyon Sigara Yakmanız Garantidir"* yazan küçük bir kutuda, tükenmez bir kibrit taşır ve konuşurken kibriti

dalgınlıkla kutuya sürterdi. "Hattâ iki gün de izin alabilirsin. Ama *asla* üç gün izin alma." Kibriti yaktı, ateşine baktı, sonra üfleyerek söndürdü. "Ne zaman iyileşeceksin?"

"Yann, öbür gün, hafta başında. Ben... "

"Biz de senden bahsediyorduk," dedi Bay Leahy. Ağzına bir puro götürdü. "Her itfaiyecinin başına gelir. Anlayış göstermek lazım. Çarkın nasıl döndüğünü, mesleğimizin tarihini anlatmak lazım. Bu hikâyeyi acemilere anlatmıyorlar artık. Sadece itfaiye şefleri biliyor. Ama ben şimdi sana anlatacağım." Puroyu yavaş hareketlerle yaktı.

Mildred olduğu yerde huzursuzca kıpırdandı.

"Kendine neden, nasıl, ne zaman diye soruyorsun değil mi? Kitaplarla ilgili olarak yani... " Bay Leahy büyük, gri bir duman bulutu üfledi.

"Belki... " dedi Bay Montag.

"Her şey İç Savaş civarında başladı bence. Fotoğraf icat edildi. Hızlı baskı yapan matbaa makineleri peşinden geldi. Yirminci yüzyılın ilk yıllarında da sinema. Radyo. Televizyon. Her şey kitleselleşmeye başladı Montag. *Kitleselleşme,* anlıyor musun?"

"Anlıyorum."

"Kitleselleştikleri için de basitleşmeleri gerekti. Kitapları ele al mesela. Eskiden sadece orada burada küçük gruplar halindeki birkaç çeşit insanın ilgisini çekerlerdi. Birkaç kişi farklı olmuş, çok da önemli değildi. Dünya genişti, farklılıklar için bol bol yer vardı. Ama sonra dünya kitleselleşti ve kalabalıklaştı.

Öyle olunca da sinemanın, televizyonun, dergilerin, kitaplann hepsinin sabun köpüğü kıvamına getirilmesi gerekti. Takip ediyor musun beni?"

"Sanırım."

Bay Leahy, bir duman perdesinin arkasından Bay Montag'a değil, tarif ettiği şeye bakmaya başladı. "Gözünün önüne getir. Atlan, köpekleri ve ağır

tempolu yaşamı ile on dokuzuncu yüzyıl insanı. Ona ağır çekim insan da

diyebilirsin. Sonra yirminci yüzyıla geliyoruz, kamerayı hızlandırıyorsun."

"İyi bir benzetme."

"Muhteşem. Kitaplar kısalıyor. Kitap özetleri peyda oluyor. Tabloidler... Her şey şakaya, komediye, çarpıcı bir sona indirgeniyor."

"Çarpıcı son," dedi Mildred ve kafasını onaylayarak salladı. "Dün gece duyacaktınız..."

"Büyük klasikler önce on beşer dakikalık sahne

gösterilerine, sonra iki dakikalık kitap sütunlarına, ardından iki satırlık özetlere sığacak şekilde kısaltılıyor. Dergiler, fotoğraf albümlerine dönüşüyor! Birkaç yüzyıllık kısacık bir sürede,

anaokulundan çıkıp üniversiteye gidiyor, oradan tekrar

anaokuluna geri dönüyoruz!"

**

Mildred kalktı. Bay Montag kadının konuşmayı takip edemediğinin farkındaydı. Böyle durumlarda hep elinde bir şeylerle oynar, kıpırdanıp dururdu. Şimdi de odada dolanıp ortalığı toplamaya başlamıştı.

"Hızlı, daha hızlı döndür filmin makarasını, Montag! *Hızlı, Klick, Fotoğraf, Bak, Gözler, Şimdi! Çevir, Burada, Orada, Çabuk, Yukan, Aşağı, Neden, Nasıl, Kim, Ha?* Montag, özetin özeti özetler, siyaset haberleri bir sütun, bir cümle, bir manşet ve sonra buharlaşıp havaya karışıyor! Ve insanın zihni, kendisine sürekli bir şeyler pompalayan yayıncıların, halkla ilişkilercilerin, reklamcıların, televizyoncuların elinde öyle hızlı dönmeye başlıyor ki, merkezkaç kuvveti bütün fikirleri darmadağın ediyor. İnsan artık hiçbir şeye konsantre olamaz hale geliyor." Mildred şimdi de yatağı düzeltiyordu. Elleri düzeltmek için yastığa uzandığında Bay Montag panikledi. Birkaç saniye

içinde yastığın altındaki kitabı büyük bir saflıkla çekip, sanki bir solucan bulmuş gibi herkese göstermesi işten bile değildi!

Bay Leahy tavana doğru bir puro dumanı bulutu üfledi. "Okul süreleri kısaltıldı, disiplin gevşetildi, felsefe, tarih, yabancı diller eğitiminden vazgeçildi, İngilizce ve imla önce ihmal edildi, sonra da tümüyle umursanmaz oldu. Yaşam şimdi ve burada yaşanıyor artık. Önemli olan işin. Hangi düğmeye basacağın, hangi düğmeyi çevireceğin, hangi levyeyi çekeceğin, hangi somunu sıkıştıracağın dışında bir şey öğrenmeye ne gerek var ki?"

"izin ver de yastığını düzelteyim," dedi gerçek bir televizyon ev kadını olan Mildred.

"Hayır," diye fısıldadı Bay Montag.

"Düğmenin yerini fermuar aldı. Sabahlan giyinirken, kısa bir süre için bile olsa, felsefi şeyler düşünmeye vakti kaldı mı insanın?"

"Yok," dedi Bay Montag otomatik bir şekilde. Mildred

yastığı çekiştirmeye başladı.

"Çekil başımdan," dedi Bay Montag.

"Hayat kocaman bir şaklabanlıktan ibaret artık Montag. Nüanslar kaybolmuş durumda. Artık her şey güm, bam, vav... "

"Vav!" diye tekrarladı Mildred yastığı çekiştirirken.

"Tanrı aşkına rahat bırak beni," dedi Bay Montag heyecanla.

Bay Leahy dik dik baktı.

Mildred'm eli yastığın altında donmuştu. Eli kitaptaydı. Yüzünden şaşkınlık okunuyordu. Ağzı bir soru sormak üzere açılmaya başlamıştı.

"Sinema salonları, tiyatrolar boşaldı ve yerlerini televizyon, beyzbol ve düşünmeyi gerektirmeyen, hayır hiç gerektirmeyen sporlar aldı." Bay Leahy

artık neredeyse tümüyle görünmez olmuştu, boğucu bir puro dumanı bulutunun ardındaki bir sesti o sadece.

"Bu ne?" dedi Mildred adeta keyifle. Bay Montag kafasını bastırarak kadının elini yastığın altına sıkıştırdı. "Ne sakladın sen oraya?"

"Git otur!" diye bağırdı Bay Montag kadına. Kadın sıçrayarak geri çekildi. Elleri boştu. "Konuşuyoruz burada!"

**

Bay Leahy kibarca devam etti. "Her yer karikatürle doldu. Kitaplar çizgi romana dönüştü. Zihin gittikçe daha az şey almaya başladı. Vakit öldürmek. Çalışmak yok, hep dinlenmek var. Otobanlar, oraya buraya giden, hiçbir yere varmayan insanlarla doldu. Motorize göçmenler. Şehirler motelleşti. Ve insanlar, büyük göçebe kafileleri halinde, sabırsızca o şehirden bu şehre taşınmaya, dün gece birinin, ondan önceki gece başka birinin kaldığı motel odalarını kendilerine mesken tutmaya başladılar."

Mildred öteki odaya gidip, kapıyı çarparak kapattı. Radyoyu açtı.

"Devam et," dedi Bay Montag.

"Zeki yazarlar iğrenerek pes ettiler. Dergiler muhallebi oldu. Bulaşık makinesinden sıkılan, beyni sulanan kitap alıcıları kitap almaz oldular. Çizgi romanlar dışındaki her türlü yayıncılık faaliyeti yavaş yavaş öldü. Suçlunun devlet olduğunu düşünme. Teknoloji, kitlesel sömürü ve korkak görevlilerin sansürcülüğü işi bitirdi. Bugün artık çizgi romanlar, itiraflar ve ticaret dergileri dışında hiçbir şey bulamazsın okuyacak. Bunların dışındaki her şey tehlikelidir/'

"Peki ama neden itfaiyeciler?" diye sordu Bay Montag.

"Hah," dedi Bay Leahy. Sözlerini bitirmek için duman bulutunun içinde öne eğildi. "Okulların düşünen insanlar yerine yapan insanlar yetiştirmeye başlamasıyla birlikte, okumayan, dolayısıyla cahil kalan insanlar kitaplardan korkmaya başladılar. İnsan bilmediği şeyden korkar. Böylece

'entelektüel' kelimesi bir küfüre dönüştü. Kitap sahibi olmak züppelik sayıldı.

"Küçük adam, senin ve benim gibilerin de kendisi gibi olmasını istiyor. Anayasamızda yazdığı gibi herkes eşit ve özgür doğmuyor, insanlar sonradan birbirleriyle eşit *kılınıyorlar.* Komşundaki kitap, mermisi namluya sürülmüş bir silahtır aslında. Yak onu. Silahı etkisiz kıl. İnsanların zihinlerini boşalt. İyi eğitim almış bir adamın ne zaman, kimi hedef alacağını kim bilebilir ki? Ve böylece evlerin tümü ateşe dayanıklı hale getirilip, itfaiyecilerin korumasına ihtiyaç kalmayınca, onlara yeni bir iş verilmiş

Montag: Onlar, yetkili sansürcüler, yargıçlar, jüri üyeleri ve infaz memurları olmuşlar. İşte sen busun, Montag ve ben de, tabii."

Bay Leahy ayağa kalktı. "Artık gitmem lazım." "Bunlan bana açıkladığın için teşekkür ederim." "Şunu anlamalısın: Medeniyetimiz o kadar büyük ki, azınlıkların kızmasına ve ayaklanmasına izin veremeyiz. İnsanlar huzurlu ve mutlu olmalı, Montag. Kitaplar onları huzursuz ediyor. Zenciler *Küçük Siyah Sambo* isimli kitaptan mı hoşlanmıyor? O zaman biz de *Küçük Siyah Sambo'yu* yakıyoruz. Beyazlar *Tom Amca'nın Kulübesinden* mi hoşlanmıyor? O zaman onu da yakıyoruz. Huzur her şeye değer." Bay Leahy, Bay Montag'ın gevşek elini sıktı.

"Son bir şey daha. Her itfaiyeci günün birinde meraka kapılır. Bu kitaplar neden bahsediyor, diye merak eder, iyi bir soru. Hiçbir şeyden bahsetmiyorlar aslında, Montag. Elini sürebileceğin, inanabileceğin hiçbir şey yok içlerinde. Hepsi hiçbir zaman var olmamış insanlar hakkında. Hepsi zihnin uydurmaları. Güvenilmez şeyler. Ama neyse işte, itfaiyeci bir gün bir yangında, neredeyse 'kazara' bir kitap alır. Son derece doğal bir hata."

"Evet, son derece doğal."

"Bu konuda bir esnekliğimiz vardır. İtfaiyecinin kitabı yirmi dört saatliğine alıkoymasına izin veririz. Bu sürenin sonunda kitabı kendisi yakmazsa, biz yakarız."

"Anlıyorum," dedi Bay Montag. Boğazı kurumuştu.

"Bu akşam saat altıda işe geleceksin, değil mi?" "Hayır."

"Ne!"

Bay Montag gözlerini kapattı. "Daha sonra uğrarım belki."

"Aman ihmal etme," dedi Bay Leahy sırıtarak. "Bir daha hiç

uğramayacağım oraya!" diye bağırdı Bay Montag ama sadece içinden.

"Geçmiş olsun."

Bay Leahy peşinde bir duman bulutuyla dışarı çıktı.

Bay Montag, ön pencereden, Bay Leahy'nin bir gece önce başlattıkları yangınla aynı renkte, pırıl pırıl böceğine binip uzaklaşmasını izledi.

Mildred televizyonu açmış, hayal ekranında öğleden sonra şovunu izliyordu.

Montag öksürdü, ama kadın ona bakmadı.

"Bu gece işe gitmemekle, yann da gitmemek ve sonra bir yıl boyunca gitmemek arasındaki mesafe sadece bir adım."

"Ama bu gece işe gideceksin, değil mi?"

"Daha fazlasını yapacağım," dedi adam. "İnsanları öldürmeye, cinnet geçirmeye ve kitap satın almaya başlayacağım."

"Tek kişilik bir devrim," dedi kadın dalga geçerek "Seni hapse atarlar, değil mi?"

"Hiç fena fikir değil aslında. En iyi insanlar orada." Giysilerini giyip, odada öfkeyle dolanmaya başladı. "Ama hapse atılmadan önce birkaç kişiyi öldüreceğim. Şu Leahy, tam bir orospu çocuğu. Duydun değil mi? Bütün cevapları biliyor, ama parmağını kıpırdatmıyor."

"Ben bu saçmalıkta yokum," dedi kadın.

"Yok musun?" dedi adam. "Bu benim olduğu kadar senin de evin değil mi?"

"Evet."

"Öyleyse bak şimdi, görmeni istediğim bir şey var. Geçtiğimiz bir yıl içinde bir kenara koyduğum, neden koyduğumu, neden gizlediğimi, neden tuttuğumu ve sana neden hiç bahsetmediğimi bile bilmediğim bir şey. . . "

Adam hole bir iskemle çekip üstüne çıktı ve bir havalandırma deliğinin kapağını açtı. Kolunu içen sokarak, aşağıya, salondaki kadının ayaklarının dibine birer birer kitap atmaya başladı; küçük kitaplar, büyük kitaplar, kırmızı, san, yeşil kaplı, yirmi, otuz, elli kitap... "Al İşte!"

"Leonard Montag. Bunu yapmış olamazsın!" "Hâlâ bu işte olmadığından emin misin? Gırtlağına kadar bu işin içindesin sen de."

Kadın duraksadı, sonra inleyerek, bir kitabı kapıp şömineye doğru koştu.

Adam kadını yakaladı. "Hayır Millie! Hayır! Bir daha benim kitaplanma dokunma. Asla. Bir daha onlara yakmak amacıyla el sürdüğünü görürsem. Millie, Tanrı şahidimdir, seni öldürürüm."

"Leonard Montag. Öyle bir *şey yapmazsın* sen. "

Adam kadını tuttu ve sarstı. "Dinle," diye yalvardı suratına. Omuzlarından sıkı sıkı tutuyordu. Kadının suratı asıldı, gözünden yaşlar boşandı.

"Bana yardım etmelisin," dedi Bay Montag, kadının düşüncelerine nüfuz etmenin bir yolunu arayarak. "Artık sen de bu işin içindesin, istesen de istemesen de. Bugüne kadar senden hiçbir şey istemedim, ama şimdi istiyorum, hattâ yalvarıyorum. Bir yerden başlayalım. Kitap okuyacağız. Bu, şimdiye kadar hiç yapmadığımız, ama yapmamız gereken bir şey. Bu kitapların ne hakkında olduğunu öğrenmeliyiz ki başkalarına anlatabilelim ve böylece onlar da herkese anlatsın. Otur Millie, tamam işte, tam oraya. Sana yardım edeceğim, birbirimize yardım edeceğiz. İkimiz birlikte, Leahy gibi, Stoneman gibi, Black gibi ve benim gibi adamları ve içinde yaşadığımız bu dünyayı yok etmek ve sonra da onu yeni baştan, daha farklı bir şekilde kurmak için bir şeyler yapacağız. *Duyuyor* musun beni?"

"Evet." Kadının vücudu gevşemeye başladı. Kapının

zili çaldı.

İkisi de ani bir refleksle önce kapıya, ardından evin her yanına saçılmış kitap yığınına baktılar. "Leahy!"

"O olamaz!"

"Geri geldi."

Zil bir daha çaldı.

"Bırak beklesin. Kapıyı açmayacağız." Bay Mon- tag yerdeki kitaplardan birine körlemesine uzandı. Hangisi olursa olsun, herhangi bir kitap, herhangi bir başlangıç, herhangi bir güzellik olurdu. Kitabı Mildred'ın titreyen ellerine verdi.

Zil üçüncü defa, ısrarla çaldı.

"Oku!' Adam bir sayfayı gösterdi. "Yüksek sesle oku."

Mildred'ın gözleri kapıdaydı ve zil öfkeli, gürültülü bir şekilde, tekrar tekrar çalıyordu. "İçeri girecek," dedi kadın. "Tannm, içeri girecek ve her şeyi yakacak, bizi de."

Ama en sonunda, Bay Montag onun üzerine eğilmiş, ayakta başında beklerken, kadın bir satırı, kitaptaki herhangi bir satırı buldu ve dört denemeden sonra, sararmış kâğıda basılmış bir şiirin dizelerini, tekleye tekleye okumaya başladı:

"Ve akşam yitti, yok artık Ülkenin üzerindeki

soluk, loş ışık... "

Zil çaldı.

"Ne de denizin üzerindeki uzun ışık - Ve

burada, güneş altında yüzüstü... "

Zil bir kez daha çaldı.

"Biraz sonra gider," diye fısıldadı Bay Montag.

Mildred'm dudakları titredi:

"Hissediyor musun, ne kadar hızlı ve gizli,

Çöküyor, gecenin gölgesi..."

**

Tavanda Bay Leahy'nin puro dumanı hâlâ asılı duruyordu.

2

Elek ve Kum

3ütün öğleden sonrayı okuyarak geçirdiler. Şöminede ateş yanıyor, sessiz evin üzerine garip bir şekilde ekim yağmuru yağıyordu. Bay Montag zaman zaman odayı sessizce adımlıyor veya gidip soğuk bir şişe bira alıp keyifle içiyor ya da, "O kısmı bir kez daha okur musun? *Nasıl* fikir ama?" diyordu.

Mildred'ın, içine son derece güzel bir şarap konmuş ama bundan haberi olmayan bir bira şişesi kadar renksiz sesi, sözcükleri sıradan bir su bardağına boşaltıyor, gevşek ağzından güzellikler dökülür ve donuk gözleri kelimeden kelimeye, kelimeden kelimeye gezinirken, yağmur yağıyor, saatler ilerliyordu.

Shakespeare adında bir adamı, Poe adında bir idamı ve Matthew adında bir adamın yazdığı kitabin bazı kısımlarıyla, Mark adında bir adamın yazdıklarını okudular. Mildred arada bir korkulu gözlerle pencereye bakıyordu.

"Devam et," dedi Bay Montag.

"Biri bizi izliyor olabilir. Demin kapıyı çalan Bay Leahy olabilirdi."

"Her kimse gitti. Son kısmı bir kez daha oku. Ne demek istediğini anlamak istiyorum."

Kadın, Jefferson ve Lincoln'un kitaplarından okumaya devam etti.

Saat beş olduğunda, kadının elleri yorgun bir şekilde iki yana düştü. "Yoruldum. Durabilir miyim. artık?" Sesi kısık çıkıyordu.

"Ne kadar düşüncesizim," dedi adam, kitab: kadının elinden alarak. "Ama çok güzel, değil m: Millie? Kelimeler ve düşünceler, çok heyecan verici, değil mi?"

"Hiçbir şey anlamadım."

"Ama... "

"Birtakım kelimeler işte," dedi kadın.

"Ama aklında bir iki şey kalmıştır herhalde, değil mi?"

"Hayır. Hiçbir şey hatırlamıyorum."

"Zamanla öğrenirsin. Başlangıçta biraz zorlanman normal."

"Kitapları sevmiyorum, onları anlamıyorum Benim boyumu aşıyorlar. Profesörler ve radikalle: okusun. Ben artık okumak istemiyorum. Ne olur bana bir daha okutmayacağına söz ver!"

"Mildred!"

Titreyen ellerini yüzüne kapayarak, "Korkuyorum," dedi kadın. "Bu fikirlerden, Bay Leahyden tüm bu kitapların evimizde olmasından öyle korku - yorum ki. Kitaplarımızı yakacak, bizi de öldürecekler. Bak şimdi de ben hasta oldum."

Sonunda derin derin iç çekerek, "Zavallı Millie," dedi adam. "Seni çok zorladım değil mi? Ben iyice ilerlemiş durumdayım ve seni de yanıma çekmeye çalıştım. Oysa yapmam gereken, seni çekiştirmek yerine, sana elimi bile sürmeden, seninle birlikte, senin yanında yürümekti. Zihnini bu

kitaplardaki fikirlere açabilecek duruma gelmen için belki de aylara ihtiyacın var. Sana haksızlık ettim. Tamam, artık okumak zorunda değilsin."

"Teşekkürler."

"Ama *dinleyeceksin.* Sana anlatacağım." "Öğrenemem ben. Biliyorum işte, öğrenemem." "Öğrenmelisin. Özgür olmak istiyorsan öğrenmelisin."

"Ben zaten olabildiğince özgürüm, nasıl daha fazla özgür olabilirim ki?"

"Farkında değilsen, özgür de değilsindir." "Neden bizi mahvetmek istiyorsun tüm bunlarla?"

"Dinle," dedi adam.

**

Kadın dinledi.

Evlerinin üzerinden jet motorlu bombardıman uçakları geçiyordu.

Gökyüzündeki, koşan bir devin nefes almasını andıran o hızlı gümbürtü. Keskin, neredeyse sessiz bir ıslık; bir an burada, bir an yok, o kadar hızlı ki, insan adeta hiçbir şey duymadığını sanıyor. Ve olur da gökyüzüne bakarsan, hiçbir şey görmemek, bir şey görmekten bile kötü. Sanki büyük, görünmez bir pervanenin düşman kanatlan dev bir mırıltıyla ve hiç hareket etmeden, belki sadece ışıklan hafifçe titreterek, yıldızların arasında dönüyordu. Hayatları boyunca her gece, gece boyunca bu jet seslerini duymuş ve hiçbir şey görmemişlerdi, ta ki o sesler saatin ya da saatli bombanın tıklaması gibi fark edilmez olana dek. Çünkü onlar bugünün sesleriydi, bugünün ölürken çıkarttığı seslerdi, ölüm döşeğindeki medeniyetin hırıltılı nefes alışlarıydı onlar.

"Bulunduğumuz yere nasıl ve neden geldiğimizi bilmek istiyorum," dedi Bay Montag. "Bu bombardıman uçakları nasıl oldu da her an gökyüzünde gezer oldular? Neden 1960'tan bu yana tam üç tane yan nükleer savaş çıktı? Nerede hata yaptık? Peki biz buna karşı ne yapabiliriz? Sadece kitaplar biliyor bu sorulann cevaplannı. Belki kitaplar sorunumu çözemezler ama

beni ışığa, aydınlığa çıkartabilirler. Ve belki de hep aynı delice hatalan yapmamızı engelleyebilirler."

"Savaşlan durduramazsın. Savaş hep olmuştur." "Hayır durduramam. Savaş artık hayatımızın o kadar olağan bir parçası haline geldi ki, üç günden beri savaşın eşiğinde olmamıza rağmen, kimse ondan bahsetmiyor bile. Ama en azından şunu biliyorum: Cevap, savaşı görmezden gelmek olamaz. Neyse, bize dönecek olursak. Kendimize bir okuma takvimi yapmamız lazım. Her gece iki saat... "

"Bana radyomu da yasaklamayacaksın değil mi?" Kadının sesi yükselmişti.

"Belki, başlangıçta... "

Ayağa fırlayıp, adama öfkeyle baktı kadın. "En azından bir süre, her gece oturup seni dinlerim," diye bağırdı. "Ama radyo programlarımı da dinleyeceğim ve her gece televizyon da izleyeceğim... Bunu benden alamazsın."

"Anlamıyor musun? Bu tam da benim mücadele etmek istediğim şey."

Telefon çaldı. İkisi de şaşırdılar. Kadın ahizeyi çabucak kaldırdı ve hemen gülmeye başladı. "Merhaba Ann, evet, evet! Tabii, bu gece. Evet. Sen gel buraya. Evet, bu gece Beyaz Palyaço var ve Dehşet de çok eğlenceli olacak."

Bay Montag ürperdi. Odadan çıktı. Düşünceli bir şekilde

evde gezindi.

Bay Leahy'yi, itfaiye istasyonunu, bu tehlikeli kitaplan. '

"Bu gece onu vuracağım," dedi yüksek sesle. "Leahy'yi öldüreceğim. Böylece bir sansürcüden kurtulmuş olacağız. Hayır." Buz gibi bir sesle güldü. "Aslında dünyadaki insanlann birçoğunu öldürmem lazım. Bir devrim başlatmak için ne yapması gerek insanın? Yalnız bir adam tek başına ne yapabilir?"

**

Mildred çene çalıyordu. Radyo yeniden gümbürdemeye başlamıştı.

Derken Bay Montag, bir ay kadar önce, parkta yalnız başına yürürken, siyah takım elbiseli bir adamla karşılaştığını anımsadı. Adam bir şey okuyordu. Bay Montag kitabı görmemişti, adamın bir şeyi hızla sakladığını, yüzünün kızardığını ve kaçmak istercesine ayağa fırladığını görmüştü. "Oturun," demişti adama sadece.

"Ben bir şey yapmadım."

"Kimse bir şey yaptığınızı söylemedi zaten." Bütün öğleden sonra parkta oturmuşlardı. Bay Montag adamın kendisine açılmasını sağlamıştı. Emekli bir İngiliz edebiyatı profesörüydü. Kırk yıl önce, kalan son edebiyat fakültesi de kapandığında, o da işini kaybetmişti. Adı William Faber'di ve evet, utanarak, korkarak, küçük bir Amerikan Şiirleri Antolojisi'nden, yasaklanmış şiirler okuduğunu ona itiraf etmiş ve cebinden çıkarttığı kitabı ona göstermişti.

"Sırf yaşadığımı hissetmek için okuyorum," demişti Bay Faber. "Nerede olduğumu ve neler olduğunu bildiğimi hissetmek için. Algılamak için. Birçok arkadaşım algılayamıyor. Birçoğu konuşamıyor bile. Kekeliyor, duraksıyor, sözcük arıyorlar. Sadece satışlardan ve kârlardan ve bir saat önce televizyonda ne izlediklerinden bahsediyorlar."

Ne kadar hoş bir öğleden sonra olmuştu! Profesör Faber ona şiirlerin bazılarını okumuştu. Hiçbirini anlamamıştı ama tınıları iyi gelmiş, anlamlarını da, zaman içinde yavaş yavaş kavramıştı. Bittiğinde Bay Montag ona, "Ben bir itfaiyeciyim," demişti.

Profesör Faber'in kalbi az kalsın duracak gibi olmuştu.

"Merak etmeyin, sizi ele vermeyeceğim," demişti Bay Montag. "Bu işten zalimce bir zevk almaktan yıllar önce vazgeçtim. Biliyor musunuz, konuşmalarınız bana bir zamanlar tanıdığım, Clarisse adındaki bir kızı anımsattı. Birkaç ay önce bir arabanın altında kalıp öldü. Ama o da beni düşünmeye sevk etmişti. İkimiz de uzun yürüyüşler yapmaktan hoşlandığımız için tanışmıştık birbirimizle. Artık hiç kimse yürümüyor.

Sokağımızda, on yıldır bir tane bile yaya gördüğümü hatırlamıyorum. Polis hiç, sizi de sırf yaya olduğunuz için durdurdu mu?"

Profesör Faber'le birlikte gülüşmüşler, sözlü olarak birbirlerine adreslerini verip ayrılmışlardı. Adamla bir daha hiç görüşmemişti. Bir İngiliz edebiyatı profesörünü tanımak tehlikeli olabilirdi. Ama şimdi?

Telefonu çevirdi.

"Alo."

"Alo. Profesör Faber mi?"

"Evet. Kimsiniz?"

"Ben Leonard Montag. Hatırladınız mı, bir ay önce parkta karşılaşmıştık."

"Aa, evet Bay Montag. Nasıl yardımcı olabilirim?"

"Profesör... " dedi Montag ve duraksadı.

"Evet?"

"Dünyada İncil'in kaç kopyası kaldı, biliyor musunuz?"

"Korkarım neden bahsettiğinizi anlamıyorum." Adamın sesi bir anda buz kesmişti.

"Hiç kopyası kalıp kalmadığını merak ediyorum."

"Bu tür şeyleri sizinle tartışamam, Bay Montag." "Bu telefon hattı kapalı devre, dinleyen kimse yok merak etmeyin."

"Bir çeşit tuzak mı bu? Telefonda her önüme gelenle konuşamam ben."

"Söyleyin, hiç kopyası kaldı mı İncil'in?"

"Hayır, hiç kalmadı." Profesör Faber telefonu kapattı.

"Hiç." Bay Montag, nefesini tutarak iskemlesinin arkasına yaslandı. Hiç. Tüm dünyada hiç yok, bir tane bile kalmamış, hiçbir yerde... Hepsi yırtılmış, yakılmış, yok edilmiş! En sonunda İncil bu dünyada, sonsuza dek ölmüş.

Titreyerek ayağa kalktı, odayı yürüyerek geçti ve kitapların arasına çömeldi. Birini eline aldı ve havaya kaldırdı.

"Eski ve Yeni Ahit, Millie! Dünyadaki son kopyalar bunlar ve bizim elimizde, burada."

"İyi," dedi kadın belli belirsiz.

"Bunun ne anlama geldiğinin farkında mısın? Evimizdeki bu son kopyanın önemini anlıyor musun? Bu kopyaya bir şey olursa, İncil sonsuza dek kaybolmuş olacak."

"Bu gece yakılsın diye Bay Leahy'ye teslim etmen gereken kitap da o, değil mi?" dedi kadın. Bunu zalimce söylememişti. Sadece kitabın nihayet hayatından çıkacak olmasından rahatlamış gibiydi.

"Evet."   .

Adam, Bay Leahy'nin kitabı elinde yavaşça, zevkini çıkararak çevirdiğini gözünün önüne getirebiliyordu. "Otur

Montag, bunu izlemeni istiyorum. Yavaşça, marul soyar gibi dikkatlice yapmak lazım bu işi. Bak, görüyor musun?" Bay Leahy kitabın sayfalarını teker teker yırtıyor. İlk sayfayı bir kibritle tutuşturuyor. Veo sayfa siyah bir kanada dönüştüğünde, ikinci sayfayı birinciyle tutuşturuyor, sonra üçüncüyü İkinciyle... Bütün kitabı, uç uca ekleyerek tüttürüyor, tşi bittiğinde Bay Montag orada terleyerek oturuyor, zeminse sanki fırtınaya kapılıp ölmüş küçük bir siyah kelebek sürüsüyle kaplı. Bay Leahy ise sıntarak ellerini yıkıyor.

"Tannm, Millie, bir şeyler yapmalıyız. Bunun bir kopyasını çıkarmalıyız. Bir eşinin olması lazım. Yok olmamalı bu kitap."

"Vaktin yok ama."

"Hayır, elle değil. Ama fotoğrafını çekebilseydik... "

"Kimse senin için böyle bir şey yapmaz."

Adam durdu. Kadın haklıydı. Kimseye güvenemezdi. Belki Profesör Faber'e. Bay Montag kapıya doğru yürümeye başladı.

"Televizyon partisi için geri geleceksin değil mi?" diye bağırdı-kadın arkasından. "Sensiz zevki çıkmaz."

"Yokluğumu fark etmezsin bile." Ama kadın televizyondaki bir gündüz programını izliyordu ve onu duymamıştı.

Çocukken bir keresinde, mavi ve sıcak bir yaz günü, san kumlann ortasına oturup, bir eleği doldurmaya çalışmıştı. Kumu eleğe ne kadar hızlı doldurursa, elek de o kadar hızlı boşalıyor, boşalırken de hışırtılı bir ses çıkartıyordu. Bütün bir gün bu işle uğraşmıştı, çünkü zalim bir kuzeni ona, "Bu eleği kumla doldur, sana bir teklik vereceğim," demişti.

Orada, Temmuz ayının ortasında oturup ağlamıştı. Elleri yorulmuştu, kum kaynıyordu. Ve elek boştu.

Ve şimdi, yeraltındaki jet-metro vagonu onu şehrin mahzenlerinde sallayarak, zıplatarak taşırken, o sinir bozucu

eleği anımsadı ve İncil'in o çok değerli kopyasını elinde tutup, kelimeleri zihnine doldurmaya çalıştı. Ama o doldurdukça kelimeler akıp gidiyordu! Şöyle düşündü: Bu kitabı bir iki saat içinde Bay Leahy'ye teslim etmem gerekiyor. Oysa ben hiçbir sözcüğü kaçırmadan, tüm sözcükleri ezberlemeliyim. Teker teker bütün satırları ezberleyebilirim Ezberlemeliyim.

Ezberlemek zorundayım.

"Ama ezberleyemiyorum." Kitabı kapadı, yumruklarını üzerine bastırdı ve zihnini zorlamaya çalıştı.

"Bu akşam Denham Diş Macunu'nu deneyin,' diye bağırdı, jet-trenin titreyen, parlak duvarlarındaki radyo. Trompetler çaldı.

Kapa çeneni! diye düşündü Bay Montag panik içinde. "Kır zambaklarının nasıl büyüdüğüne bir bakın... "

"Denham Diş Macunu!"

"Ne çalışırlar ne de..."

"Denham Diş Macunu!"

"Kır zambaklannın nasıl büyüdüğüne bir bakın, kapa çeneni, rahat bırak da ezberleyeyim."

"Denham Diş Macunu!"

Adam kitabı hararetle açıp, sayfalan körmüş gibi hızla çeviriyor, satırları gözleriyle yırtıyor, göz kapaklarını gözlerinden yaş gelene kadar açık tutarak, onlara bakıyor, bakıyordu.

"Denham Diş Macunu! D - E - N -... "

"Ne çalışırlar ne de... "

Bir fısıltı. Boş elekten akıp giden san kumun muzip fısıltısı.

"Denham işi bitirir."

"Kır zambaklarının nasıl büyüdüğüne. .. "

"Daha iyi bir diş macunu olamaz."

"Kapa çeneni!" O kadar yüksek sesle bağırmıştı ki hoparlör bile şaşırmıştı adeta. Bay Montag ayağa fırladığını ve vagondaki yolculann şaşkın şaşkın kendisine baktıklannı fark etti. Kudurmuş bir yüz ifadesiyle, ağzından salyalar akarak anlaşılmaz bir şeyler mırıldanan ve elinde sayfalan açık bir kitap tutan bu adamdan ürkmüşlerdi. Bu tavşan kılıklı insancıklar, toplu taşıma araçlanna radyo konulmasını ve reklam dinlemeyi talep

etmemişlerdi belki, ama yine de bunlar başlanna kovayla boca ediliyordu. Nereye giderseniz gidin, havada her an onu kirleten, dolduran, döven bir gürültü, bir ses ve müzik olurdu. Ve şimdi geri zekâlının biri -ki bu o oluyordu- durup dururken, vagonun duvarlarını tırmalamaya huzurun düşmanı, felsefenin ve mahremiyetin katil: hoparlörleri yumruklamaya başlamıştı.

"A-a! Deli mi ne?”

"Kondüktörü çağırın."

"Denham, Denham'ın hassas dişler için iki ka; güçlü diş macunu."

"On dördüncü Cadde."

Onu kurtaran bu oldu. Tren durdu. Ani duruş Bay Montag'ı koridora fırlattı. Bay Montag yuvarlandı ve elindeki kitapla birlikte; zihninde çığlıklar atarak, solgun, korkmuş suratlı insanlann arasından sıyrılarak kendini dışan attı. Tünellerin beyaz karolarının üzerinden, yukarıya doğru, yalnız başına koştu. Gittikçe uzaklaşan bir ses, sahildeki yalnız bir martı gibi arkasından bağınyordu: Denham, Denham, Denham, Denham...

**

Profesör Faber kapıyı açtı ve kitabı görür görmez onu Bay Montag'ın elinden kaptı. "Tanrım, bunun bir kopyasını görmeyeli yıllar olmuştu."

"Dün akşam bir ev yaktık. Ben de bunu çaldım." "Büyük

risk almışsınız."

"Ne olduğunu merak ettim."

"Elbette edersiniz. Güzeldir İncil. İçeri gelin, kapıyı kapatıp oturun." Adam sayfalan büyük bir iştahla çevirdi. Zayıf, kel bir adamdı, ince ve uzun elleri vardı. "Eskiden bir sürü güzel kitap vardı. Biz onlardan vazgeçmeden önce yani." Oturdu ve bir elini gözlerinin üzerine koydu. "Bay Montag, karşınızdaki adam bir korkak. Kırk yıl önce, 'şeytani' diyerek son kitaplan da yaktıklannda, ben önce biraz homurdandım ama sonra pes ettim. O gün bu gündür kendi kendime kahrolurum."

"Geç kalmış değilsiniz ama. Dünyada hâlâ kitaplar var."

"Ben de hâlâ yaşıyorum, ama ölmekten korkuyorum. Medeniyetler benim gibi adamların ölüm korkusu yüzünden

çöker zaten."

"Bir planım var. Bir şeyler yapabilecek konumdayım ben. İtfaiyeciyim. Dolayısıyla kitaplan bulup, onları saklayabilirim. Dün gece uyumadım, düşündüm. Elimizde kitapların baskıya temel teşkil edebilecek kopyalan olursa, özel olarak, gizlice, birçok kitap basıp yayınlayabiliriz."

"Kaç kişi bu uğurda canından oldu biliyor musun?"

"Bir baskı makinesi edininiz."

"Biz mi? Siz, Bay Montag, siz edinirsiniz."

"Bana yardım etmeniz lazım. Tek tanıdığım sizsiniz. Yardım etmek *zorundasınız*

"Zorunda mıyım? Ne demek *zorundayım?"*

"Bize bir matbaa makinesi yapabilecek bir usta bulabiliriz."

"imkânsız. Kitaplar öldü artık."

"Onları yeniden diriltebiliriz. Biraz param var benim."

Faber, karaciğer lekeleriyle kaplı yaşlı ellerini sallayarak, "Hayır, hayır," dedi.

"Hiç değilse size planımı anlatmama izin verin." "Duymak istemiyorum. Anlatmak konusunda ısrarcı davranırsanız, korkanm sizden evimi terk etmenizi isteyeceğim."

"Her kitaptan fazladan birkaç kopya basacağız ve onları itfaiyecilerin evlerine gizleyeceğiz."

"Ne?" Profesör kaşlannı kaldırdı ve sanki parlak bir ışık görmüşçesine, Bay Montag'ın suratına baktı. "Evet! Sonra da ihbar edeceğiz."

"itfaiye arabalarını mı çağıracağız yani?"

"Evet ve motorların gümbürtüsünü dinleyeceğiz. Değişiklik olarak bu kez itfaiyecilerin evleri basılacak. Ve yerleştirdiğimiz kitaplar bulununca da, nihayet itfaiyeciler suçlanıp hapse atılacaklar."

Profesör elleriyle yüzünü kapattı. "Ne kadar sinsice bir plan bu!"

"Beğendiniz mi planımı?"

"Ejder kendi kuyruğunu yiyecek, desenize." "Öyleyse bana

katılacaksınız?”

"Öyle demedim. Hayır, hayır."

**

"Ama yaratabileceğimiz kafa kanşıklığı ve şüpheyi bir hayal etsenize."

"Evet, bayağı bir kanşıklık çıkar gerçekten." "Elimde tüm eyaletlerdeki itfaiyecilerin ev adreslerinin bir listesi var. İyi bir yeraltı örgütlenmesiyle, sektördeki bütün kör orospu çocuklanna ateş ve kaos hasadı biçmemiz işten bile değil."

"Ama kimseye güvenemezsiniz."

"Sizin gibi profesörler, eski aktörler, yönetmenler, yazarlar, tarihçiler, dilbilimciler vardır herhalde... "

"Çoğu ya çok yaşlı ya da çoktan öldüler."

"Daha iyi ya işte. Kamuoyu unutmuştur çoğunu, kimsenin dikkatini çekmezler. Eminim tanıdığınız böyle yüzlerce kişi vardır. Eminim bundan."

"Yine de size yardımcı olamam Bay Montag. İtiraf ediyorum ki fikriniz eğlenceli geliyor bana, intikam hislerimi gıdıklıyor. Ama geçici bir tatmin olur bu. Ben ürkek bir adamım. Hemen korkanm."

"Hiç Shakespeâre, Pirandello veya Shaw oynama fırsatı bulamamış aktörleri bir düşünsenize! Tannm, onların öfkesini iyi bir amaç için kullanabiliriz. Kırk yıldır bir satır bile tarih yazamamış tarihçiyi düşünün. Hattâ küçük okuma seminerleri bile düzenleyebiliriz... "

"Olacak şey değil."

"Ama en azından deneyebiliriz."

"Hayır. Medeniyet bir bütün olarak yıkılmazsa olmaz. Sadece dış görünüşü değiştirmek yetmez. Tüm yapıyı eritmek ve onun yeni bir kalıba dökmek lazım. Bilmiyorum farkında mısınız genç adam, ama kırk yıl önceki büyük yakma operasyonu gerekli bile değildi aslında. Kütüphaneler zaten Büyük Sahra gibi boşalmıştı. Fen kitaplannın bulunduğu bölümler dışında tabii."

"Ama... "

"Radyodan daha yüksek sesle bağırabilir, televizyondan daha hızlı dans edebilir misiniz? İnsanlar düşünmek istemiyorlar artık. Eğleniyor, hoşça vakit. geçiriyorlar."

"Böylece intihar ediyorlar."

"Bırakın etsinler."

"Cinayet işliyorlar."

"Bırakın işlesinler. Böylece birkaç aptal azalmış olur işte."

"Bir savaş çıkmak üzere ve kimse onun hakkında konuşmak bile istemiyor."

Ev sallandı. Bir bombardıman uçağı filosu güneye doğru gidiyordu. Uçaklar hızlarını saatte beş yüz kilometreye kadar düşürmüşlerdi ve karşı karşıya duran iki adamı titretiyorlardı.

"Bırakın televizyonları ve radyoları savaş süpürsün, gerçek itirafları da o bombalasın."

"Ben o kadar bekleyemem," dedi Bay Montag. "Sabredin. Medeniyet kendi kendini parçalıyor zaten. Geri durun ki, girdabı sizi de yutmasın."

"Bu yapı çöktüğünde onun yerine geçmeye aday başka bir yapının hazırda bekliyor olması- lazım," dedi Bay Montag. "O da biziz işte."

"Shakespeareden alıntılar yapan ya da Sofokles'i ezberlediğini söyleyen birkaç adam mı? Bu kadar trajik olmasa, komik derdim."

"Bizim hazır olmamız lazım ama. Geriye kalanlara makinelerden daha acil ve önemli şeylerin de olduğunu hatırlatmak için. Mutluluğun yanlış bir tembellik türü değil, doğru bir iş türü olduğunu anımsamamız gerek. İnsanlara yapabilecekleri işler vermeliyiz. Onların yeniden kendilerine ihtiyaç duyulduğunu hissetmesini sağlamalıyız."

"Ama yine birbirleriyle savaşırlar. Hayır, Bay Montag, evinize gidip yatın. Sizi görmek güzeldi. Ama kaybedilmiş bir dava bu."

**

Bay Montag ellerim ovuşturarak birkaç dakika odada volta attı, sonra döndü, kitabı eline aldı ve adama uzattı.

"Bu kitabı görüyor musunuz? Sizin olsun ister misiniz?"

"Aman Tannm, elbette. Sağ kolumu veririm onun için."

"İzleyin öyleyse." Bay Montag sayfalan teker teker kopartmaya, yere atmaya, ortadan yırtmaya, üzerlerine tükürmeye, buruşturmaya başladı.

"Durun, yapmayın!" diye bağırdı Profesör Faber. "Durun diyorum size!" ileriye doğru atıldı, Bay Montag kenara kaçtı ve sayfalan yırtmaya devam etti.

"Görüyor musunuz?" dedi Bay Montag, sıkılı yumruğunda bir avuç dolusu sayfa tutuyor, onları yaşlı adamın çenesinin altına sürtüyordu. "Kalbinizin sökülüp çıkartılması ne anlama geliyormuş anlıyor musunuz? Ne yapmakta oldukları şimdi dank etti mi kafanıza?"

"Lütfen artık yırtmayın, lütfen," dedi yaşlı adam.

"Beni kim durduracak? Siz mi? Ben bir itfaiyeciyim. Canım ne isterse yaparım istersem, hemen

şimdi evinizi yakabilirim, biliyorsunuz değil mi[7] Her şeyi yakabilirim. Bunu yapmaya yetkim var." "Yapmazsınız öyle bir şey."

"Hayır. Yapmam."

"Lütfen. Kitap. Onu artık yırtmayın, ne olur. Dayanamıyorum." Profesör bir koltuğa çöktü, yüzü bembeyazdı, dudakları titriyordu. "Görüyorum, anlıyorum. Tannm. Tamam, size yardım edeceğim. Artık daha fazla kaldıramıyorum. Ölürsem de bir şey fark etmez. Feci, şapşal, ihtiyar bir adamım ve bir şeyler yapmak için anık çok geç, ama size yardım edeceğim."

"Kitap basma konusunda yardım edecek misiniz?"

"Evet."

"Okuma seminerleri düzenlemek için peki?" "Evet, evet, her şeye evet. Ama yeter ki artık o kitabı mahvetmeyin, mahvetmeyin. Bir kitabın benim için bu kadar önem taşıyabileceği hiç aklıma gelmezdi." Profesör Faber iç çekti. "Diyelim ki sizinle kısıtlı bir işbirliğine gireceğim. Diyelim ki, planınızın en azından bir kısmı ilgimi çekti; itfaiyecileri evlerine yerleştirilecek kitaplarla vurma fikri yani. Yardım edeceğim. Bana bugün ne kadar para getirebilirsiniz?"

"Beş bin dolar."

"Getirin o zaman. Yıllar önce üniversite gazetesini basan bir adam tanırdım. O seneyi çok iyi hatırlıyorum. Bir gün sınıfa girdim ve bir baktım, Antik Yunan Draması dersime sadece tek bir öğrenci kayıt yaptırmış. Anlıyor musunuz, işte böyle yavaş yavaş oldu her şey. Güneş altında eriyen bir buz kütlesi gibi. İnsanlar satın alma güçlerini kullanarak, kendi kendilerini sansürleyip kendilerini salaklığa mahkûm ettiklerinde de, halkın iradesini temsil eden, halkın seçtiği temsilcilerden müteşekkil hükümet de durumdan vazife çıkartıp, bu durumu sabitledi. Gazeteler öldüler. Hükümet artık dirilmeyeceklerini söylediğinde de kimse umursamadı. Kimse dirilmelerini *istemiyordu ki* Şimdi istiyorlar mı peki? Hiç sanmıyorum ama matbaacıyı ararım. Kitapları basmaya başlayalım ve savaşı bekleyelim. Savaşın tek iyi yanı bu zaten. Makineleri mükemmelen yok ediyor."

**

Bay Montag kapıya doğru yürüdü. "Korkarım kitabı da yanımda götürmek zorundayım."

"Hayır!"

"Leahy evde bir kitap olduğunu tahmin etti. Beni doğrudan suçlamadı ya da kitabın adını da söylemedi ama... "

"Bunun yerine başka bir kitap veremez misiniz?" "O riski alamam. Bir tuzak olabilir. O bir İncil beklerken, ben ona başka bir kitap götürürsem,

hemen hapse atarlar beni. Hayır, korkarım, bu İncil bu gece yakılmak zorunda."

"Kabullenmesi o kadar zor bir şey ki bu." Profesör Faber kitabı eline aldı ve sayfaları yavaş yavaş çevirerek okumaya başladı.

"Ezberlemeye çalıştım ama olmadı. Unuttum Hatırlamaya çalışırken kafayı yedim."

"Hay aksi. Keşke daha çok vaktimiz olsaydı." ”Ben de aynı şeyi söyleyip duruyorum kendime Üzgünüm gerçekten." Bay Montag kitabı adamın elinden alıp kapıya doğru yürüdü. "İyi geceler." Kapı kapandı. Tekrar karanlığın çökmekte olduğu sokaktaydı. Gerçek dünyaya bakıyordu.

O gece savaşın hazırlık yaptığını gökyüzünde hissetmek mümkündü. Bulutlann yavaş yavaş kenara çekilmeleri, sonra tekrar geri gelmeleri ve yıldızların milyonlarcasının düşman uçakları gibi bulutların arasından bir görünüp bir kaybolması, gökkubbenin şehrin üzerine çöküp evleri harabeye çevirmek üzere olduğu hissi ve ayın bir ateş topuna dönüşmesi; gecenin onda uyandırdığı his işte böyle bir şeydi.

Bay Montag, cebindeki parasıyla, metro istasyonundan eve doğru yürüyordu. Yolda gecenin geç saatlerine kadar açık olan mekanik gişeli banka şubelerinden birine uğramıştı. Yürürken dalgınlıkla, sol kulağına bir tıkaç gibi taktığı deniz minaresi şeklindeki radyoyu dinliyordu. ('Deniz Minaresi Kulak Radyosunu satın alın ve okyanusun sesi hep kulağınızda otsun.') Adımları onu eve götürürken bir ses onunla, sadece onunla konuşuyordu: "Bugün işler aniden çığımdan çıktı. Artık savaşın çıkması an meselesi."

Hep aynı monolog. Nedenler ve sonuçlarla ilgili tek bir kelime, tek bir olgu, tek bir sayı, hiçbir şey yoktu, sadece aniden çığrından çıkma vardı.

Jet motorlu yedi roket filosu gökyüzünden göz açıp kapayıncaya kadar hızla geçti. Bay Montag cebindeki parayı ve elindeki Incil'i yokladı. Artık ezberlemekten vazgeçmişti. Artık sırf zevk için, güzel kelimelerin dilinde ve zihninde bıraktığı hoş lezzet için okuyordu onu. Deniz Minaresi Kulak

Radyosunu kulağından çıkarttı ve ay ışığında Eyüp Kitabı'ndan bir sayfa daha okudu.

**

Saat sekizde ön kapıdaki tarayıcı üç kadını tanıdı ve kapıyı açtı. Kadınlar yüksek sesli kahkahalar ve boş konuşmalar eşliğinde içeri girdiler. Bayan Masterson, Bayan Phelps ve Bayan Bowles, Mildred'ın onlara sunduğu martinileri içiyor, yanlışlıkla çarpılan bir avizenin çınlayan kristalleri gibi kahkahalar atıyor, birbirlerine aynı bembeyaz dişlerle gülüyor, şen şakrak sesleri boş koridorlarda yankılanıyordu. Bay Montag kendisini ana konusu herkesin ne kadar hoş göründüğü olan bir konuşmanın ortasında buldu.

"Herkes ne kadar hoş değil mi?"

"Çok hoş."

"Çok hoş görünüyorsun, Alma."

"Sen de çok hoşsun, Mildred."

"Herkes çok hoş ve çok iyi," dedi Bay Montag.

Kitabı bir kenara kaldırmıştı. Aklında hiçbir şey kalmayacaktı nasıl olsa. *Eyüp'ü* ezberlemek için ne kadar çok uğraşırsa, Eyüp o kadar hızlı buharlaşıyordu zihninden. Dışarı çıkıp cebindeki parayı

Profesör Faber'e vermek, bir an önce işe koyulma? istiyordu, ama bilinçli olarak oyalanıyordu. Bay Leahy önlem olarak kendisini izletiyorsa, birkaç saat içinde iki defa Profesör Faber'in evinde görülme? tehlikeli olabilirdi.

Floşuna gitsin ya da gitmesin, gecenin geri kalanını evde geçirmek ve Bay Leahy'yi kuşkulandırmamak için de saat on birde işe gitmek zorundaydı Bay Montag en çok da yürümek istiyordu, ama artı.-: neredeyse hiç yürüyüşe çıkmıyordu. Yürürken bir şekilde Clarisse'le karşılaşmaktan ya da daha doğrusu karşılaşmamaktan korkuyordu. Dolayısıyla bu gece, bu sarışın kuklalar arasında kalmış, onlarla nezaket icabı şakalaşıyor, onlara iltifatlar ediyordu.

Herkes birbirine ne kadar hoş göründüğünü söylemeyi bitirmemişti ki, bir şekilde televizyon açıldı Ekranda adamın biri meyveli gazoz satıyor, kadının biri de sırıtarak gazozu içiyordu. Bir insan aynı anda hem sırıtıp hem de içmeyi nasıl becerebilirdi? Tarr bir film hilesi! Bunun ardından yeni bir pasta çeşidini pişirmenin püf noktalan geldi. Sonra da sıkıcı bir aile komedisi ve hiçbir şeyi analiz etmeyen ve savaşın adının

bile anılmadığı bir haber analizi; oysa dört yöne uçan jetler evi sallayıp duruyordu. Son olarak, eyaletlerin başkentlerini konu alan tahammül edilemez bir yarışma programı izlediler.

Bay Montag parmaklarını dizlerinde tıklatarak, oflayarak, puflayarak oturuyordu.

Aniden kalkıp televizyona doğru yürüdü ve aleti kapattı.

"Bir parça sessizlik hepimize iyi gelir diye düşündüm."

Herkes gözlerini kırpıştırdı.

"Değişiklik olsun diye biraz sohbet etmeyi denesek... "

"Sohbet mi!"

Doğuya doğru giden bir uçak filosu evi titretti. Titreşim kadınların ellerindeki içkileri salladı.

Bay Montag tavana bakarak, "işte gidiyorlar," dedi. "Sizce savaş ne zaman çıkar?"

"Ne savaşı? Savaş olmayacak ki."

"Bakıyorum da eşleriniz bu gece burada değiller." Bayan Masterson boş televizyon ekranına tedirginlikle baktı. "Dick bir iki haftaya kalmaz geri döner. Askere çağırdılar. Ama ayda bir, zırt pırt çağırırlar zaten." Güldü.

"Savaştan dolayı endişelenmiyor musunuz?" "Aman boşverin. Savaş çıkacaksa çıksın da bir an önce olsun bitsin. Savaş çıkacak diye oturup endişelenecek halimiz yok ya."

"Hayır, ama en azından düşünebiliriz."

"Bana ne canım savaştan? Dick düşünsün." Sinirli bir kıkırdama.

"Ve belki de ölsün."

"Ölen hep başkasının kocası olur. Nasıl espri ama?" Kadınlar kıkırdadılar.

Evet, diye düşündü Bay Montag, Dick ölse de ne önemi var?

Nasılsa makinelerden yedek parça

denen şeyin sırrını öğrendik. Bugünlerde bir erkek diğerinin aynısı. Kadınlar da öyle, hepsi oyuncak bebek gibi.

"Dün akşam Clarence Dove'un filmini izlediniz mi?" dedi Mildred.

"Evet, çok komik bir adam o."

"Peki ya Dick ölürse? Veya sizin kocanız ölürse. Bayan Phelps?" diye ısrarla sormaya devam etti Bay Montag.

"Öldü zaten," dedi Bayan Phelps. "Bir hafta önce öldü. Bilmiyor muydunuz? State Otel'in onuncu katından kendini aşağı attı."

"Bilmiyordum." Bay Montag sustu. Utanmıştı. "Clarence Dove konusuna geri dönecek olursak... " dedi Mildred.

"Dur bir dakika," dedi Bay Montag. "Bayan Phelps, kocanızla neden evlenmiştiniz, ortak yanlarınız neydi?"

Kadın ellerini çaresizce salladı. "Ee, şey, çünkü hoş bir espri anlayışı vardı ve aynı televizyon programlarından

hoşlanıyorduk ve... "

"Çocuğunuz var mıydı peki?"

"Komik olmayın."

"Aslında düşünüyorum da, buradaki hiç kimsenin çocuğu yok," dedi Bay Montag. "Bir tek Bayan Bowles'un çocuğu var."

"Evet, hem de dört tane. Hepsini sezaryenle doğurdum. En kolay yolu o."

"Yani sezaryenler zorunlu değil miydi?"

"Hayır canım. Hep, 'Sırf bir bebek doğuracağım diye o kadar acı çekecek halim yok,' demişimdir. Dördünü de sezaryenle doğurdum. Çok kolay oldu."

Evet, her şey kolaydı. Kolay yolu doğru yolla karıştırmak. Ne kadar da baştan çıkartıcıydı. Ama yaşamak bu değildi. Bebek doğurmayan bir kadın ya da çalışmayan bir adam, bir şeye ait sayılmazdı. Gelip geçerdi onlar, tüketilip atılırdı. Hiçbir şeye ait olmazlar, hiçbir şey yapmazlardı.

Adam kadınlardan her geçen dakika biraz daha iğreniyordu. "İçinde yaşadığımız bu dünyanın, olası en iyi dünya olmayabileceği hiç aklınıza geldi mi hanımlar? Belki de geçtiğimiz yüz yılda, siyasal ve medeni haklarımız bizden alınmamıştır da, aslında onlardan biz vazgeçmişizdir mesela. Bu olasılığı hiç düşündünüz mü?"

"Yok canım, olur mu öyle şey," dedi Bayan Phelps. "Öyle olsa duyardık."

"Nereden duyardınız? Bu sabun köpüğü püskürtücüsünden mi?" dedi Bay Montag, kafasını televizyona doğru sallayarak. Birdenbire elini cebine atarak, üzerinde basılı yazılar olan bir parça kâğıt çıkarttı. Siniri bozulmuş, öfkeden tir tir titriyordu. Gözlerini elindeki kâğıda dikmişti.

"O ne?" diye sordu Bayan Masterson gözlerini kısarak.

"Kitabın birinden yırttığım bir şiir."

"Ay, ben şiirden hiç hoşlanmam."

"Hiç *dinlediniz* mi peki?"

"İğrenirim şiirden ben."

Mildred ayağa fırladı, ama Bay Montag buz gib: bir sesle, "Otur," dedi. Kadınların tümü, sinirli bir şekilde birer sigara yaktılar, dudaklarını büzüştürdüler.

Bayan Phelps cırlak sesiyle söylendi: "Yasaya aykırı değildir inşallah. Bak korktum şimdi. En iyisi evime gideyim ben."

"Oturun oturduğunuz yerde ve çenenizi kapayın," dedi Bay Montag.

Herkes sustu.

"Bu Matthew Amold adında bir adamın 'Dover Sahili' isimli şiiri."

Kadınların hepsi umutla televizyona bakıyorlardı. Sanki bakarak onu açabileceklerini düşünüyorlardı.

"Dinleyin," dedi adam. Bekledi. Şiiri düzgün okumak istiyordu ve kekelemekten korkuyordu Okudu.

Sessizlik içindeki odada sesi yükseldi, alçaldı ve nihayet şiirin son dizelerine ulaştı:

"İnanç Denizi de bir zamanlar Böyle kabarmıştı ve sarmalamıştı Dünyanın tüm kıyılannı Parlak, fırfırlı bir kuşak gibi.

Fakat şimdi sadece ağır ağır çekilen dalgalann Hüzünlü gürültüsü geliyor kulağıma.

Gece rüzgannın nefesine katıyorlar

Geniş, kasvetli kıyılardan topladıktan çıplak

çakıltaşlarını."

Dört kadın oturduktan koltuklarda kıpırdandılar.

Montag okumayı bitirdi:

"Ah, sevgilim, dürüst olalım birbirimize karşı Çünkü önümüzde bir düşler diyarı gibi uzanan Bu hengameli, bu güzel, bu yeni dünyada Aslında ne sevinç, ne aşk, ne ışık Ne güven, ne huzur; ne de acının çaresi var Karanlığa gömülen bir ovadayız sanki Vurdumduymaz ordular geceleri vuruşurken Aklımızda mücadele ve kaçış fikirleri."

.Bay Montag, kâğıdın yavaşça yere düşmesine izin verdi. Kadınlar kâğıdın havada salınmasını ve yere konmasını izlediler.

"Anık televizyonu açabilir miyim?" dedi Mildred.

"Hayır, kahretsin, hayır."

Mildred oturdu.

Bayan Masterson, "Ben hiçbir şey anlamadım," dedi. "Şiirden yani, bir şey anlamadım."

"Ne hakkındaydı bu şiir?" diye sordu Bayan Phelps, gözleri korkuyla, siyah beyaz çakıyordu. *"Anlamıyor* musunuz?" diye bağırdı Bay Montag. "Bu kadar kızacak ne var?" dedi Bayan Masterson, hiçbir şey olmamış gibi bir ses tonuyla.

"Ama var, var."

"Art arta dizilmiş aptalca birkaç kelime işte," dedi Bayan Masterson. "Ama Bay Montag şunu da söylemeden geçemeyeceğim. Bu gece bize okuduğunuz bu şiir nedeniyle sizi ihbar etmiyorsak, sırf bir itfaiyeci olduğunuz için. Yoksa yaptığınız şey yasadışı. Ama aptalca. Şiiri kastediyorum, gerçekten aptalca bir şey."

"Buraya bir daha gelirsem iki olsun," dedi Bayan Phelps hızla kapıya koştururken.

"Durun, gitmeyin," dedi Mildred.

Kapı çarparak kapandı.

Ev birdenbire tümüyle boşalmıştı. Bay Montag tek başına kalmıştı.

Banyodan su sesi geliyordu. Mildred'm uyku haplarını şişeden eline boşalttığını duydu.

Mutfağa gitti ve Mildred'ın buzdolabının arkasına sakladığı kitaplan buldu, içlerinden bazılarını seçerek arka bahçeye taşıyıp çitin dibindeki çalıların arasına sakladı. Neme lazım, diye düşündü, bakarsın Mildred'ın gecenin bir yansı bir şeyler yakacağı tutar. En iyi kitaplar burada. Evde kalanlar o kadar da önemli değil.

Eve geri döndü. Yatak odasının kapısında, "Mildred?" diye seslendi ama çıt çıkmadı.

Ön kapıyı sessizce kapayarak, işe gitmek üzere yola koyuldu.

**

"Teşekkürler Montag." Bay Leahy, İncil'i alıp, ona göz ucuyla bile bakmadan yavaş yavaş yırttı ve duvardaki Yakma Fınnı'ndan içeri attı. "Artık bütün bu olup biteni unutalım. Geri döndüğüne sevindim."

Birlikte üst kata çıktılar.

Saat on ikiyi bir geçe oturup iskambil oynamaya başladılar.

Bay Montag, Bay Leahy'nin bakışlarında, ellerinin suçunu hissedebiliyordu. Parmakları yaramazlık yapmış köstebekler gibiydi. Kıpır kıpırdı elleri, bir şeyler kopartarak, bir şeyler karıştırarak, ceplerine gizlenerek, o veya bu şekilde Bay Leahy'nin alkol alevini andıran bakışlarından kaçmaya çalışıyorlardı. Ellerinin üzerine Bay Leahy'nin soluğu bile değ-se, elleri bileklerinin ucunda büzüşüp ölecek ve onları canlandırmak bir daha mümkün olmayacakmış gibi hissediyordu. Sanki kolunun yenine gömülecek ve sonsuza dek orada unutulacaklarmış gibi.

Zira bunlar Bay Montag'a ait değillermiş gibi kendi kendilerine hareket eden, adamın hızlı ve kurnaz vicdanı olan ellerdi. Kitaplan çalan, sayfaları yırtan, paragraflan ve cümleleri sonradan evde, kibrit ışığı altında açılıp, okunup yakılacak küçük tomarlar halinde saklayan ellerdi. Bunlar Shakespeare'le, Eyüp'le ve Ruth'la kaçan, onları küt küt çarpan kalbinin,

zonklayan kaburgalannın, hızla akan kanının üstünde saklayan ellerdi. Bunlar, bir yandan hırsızlığına heyecanlanan, diğer yandan cüretinden dehşete kapılan, arada bir havaya kaldırıp sanki üzerlerinde kan varmış gibi hayretle baktığı on parmağının ihanetine uğramış bir adamın elleriydi.

Oyun sürüyordu. Bay Montag yarım saat içinde iki defa

lavaboya gidip ellerini yıkadı. Geri geldi.

Oturdu. Kâğıtları eline aldı. Bay Leahy parmaklarının kâğıtları kavramasını izliyordu.

"Bugün sigara içmiyorsun, Montag."

"Evet. Öksürük yapıyor."

Bir de tabii, sigara dumanı ona yaşlı adamın ve yaşlı kadının bağırarak alev alev tutuşmasını anımsatıyordu ve artık elinde ateş tutmak istemiyordu.

Ellerini masanın altına gizledi. "Ellerini masanın üstüne çıkart lütfen," dedi Bay Leahy. "Sana güvenmediğimizden değil ama... "

Hep birlikte gülüştüler.

Telefon çaldı.

**

Bay Leahy, pembe ellerinde kâğıtlarla sakince telefona yürüdü, telefonun yanında durdu, iki kez daha çalmasını bekledi, sonra da ahizeyi kaldırdı.

"Buyrun."

Bay Montag gözlerini kapayarak kulak kabarttı.

Odada saatin tıkırtısı duyuluyordu.

"Anlıyorum," dedi Bay Leahy. Bay Montag'a baktı. Gülümsedi. Göz kırptı. Bay Montag gözlerini kaçırdı. "Adresi alayım ben yine de."

Bay Montag kalktı ve elleri cebinde odada dolanmaya başladı. Diğer iki adam da ayağa kalkmış, hazırda bekliyorlardı. Bay Leahy, çabuk olmalarını söylercesine başıyla kabanlan ve şapkalarını işaret etti. Fısıltıyla şakalaşarak kollannı kabanlarına soktular, kasklarını taktılar.

Bay Montag bekledi.

"Kesinlikle anlıyorum," dedi Bay Leahy. "Evet, evet,

kesinlikle. Hayır, bir sorun olmaz. Endişelenmeyin siz. Hemen çıkıyoruz."

Bay Leahy telefonu kapattı. "Bak sen şu işe!" dedi.

"Bir ihbar mı geldi? Yakılacak kitaplar mı var?" "Öyle

görünüyor."

Bay Montag olduğu yere çöktü. "Kendimi iyi hissetmiyorum."

"Ne yazık! Üstelik de bu çok özel bir vaka," dedi Bay Leahy, yavaşça yaklaşıp yağmurluğunu giyerken. "Sanırım istifa edeceğim ben."

"Henüz değil, Montag. Son bir yangın daha, ha, ne dersin? Sonra senin istifanı alacağım, söz ve hepimiz mutlu olacağız."

"Doğru mu söylüyorsun?"

"Sana hiç yalan söyledim mi ben?"

Bay Leahy, Bay Montag'a kaskını verdi. "Al tak şunu. Bir saate kadar her şey bitmiş olur. Seni anlıyorum, Montag. Gerçekten de anlıyorum. Yakında her şey tam da senin istediğin gibi olacak." "Tamam," dedi Bay Montag.

Bronz çubuktan aşağıya kaydılar.

"Yangın nerede?"

"Arabayı ben süreceğim," dedi Bay Leahy. "Adresi biliyorum."

Motor öksürerek canlandı ve egzoz bulutlan içinde ileriye doğru fırladılar.

Köşeyi motor gümbürtüsü, patinaj çeken lastik ve siren sesleriyle döndüler. Tanktaki gazyağı bir devin midesindeki yemek gibi savruluyor, Bay Montag'ın parmaklan gümüş rengi korkuluktan sıkıca kavrıyor ve araba soğuk boşluğa doğru hızla ilerlerken, saçtan rüzgârda, soluk yüzünden geriye doğru uçuşuyor, rüzgâr dişlerinde ıslık çalıyordu. O sırada o kadınlan, ıvır zıvır kadınları, neon bir rüzgârın özlerini savurduğu, harman gibi dağıttığı, içi boşaltılmış kadınları ve onlara kitap okumasını düşünüyordu.

Bu hareket, şimdi ona ne kadar da aptalca geliyordu. Kitap dediğin neydi ki, bir parça kâğıt, birkaç tane de basılı satır. Neden umursuyordu ki kitaptan, bir, iki, on bin kitap olmuş ne önemi vardı ki? Cayır cayır yanan bir dünyada kitaptan umursayan tek kişi oydu. Dolayısıyla niye vazgeçmesin, unutmasın, bu işin peşini bırakmasın, artık anlamsızlaşan kitaptan kaderine terk etmesindi?

"İşte gidiyoruz," dedi Bay Leahy.

"Elm Caddesi mi?"

"Evet."

Bay Montag önde, sürücü tahtında oturan ve devasa yağmurluğu rüzgârda uçuşan Bay Leahy'yı görebiliyordu. Bu haliyle itfaiye arabasının bronzdan numaralarının üzerinde uçan, kanatlarını onun rüzgârıyla dolduran siyah bir yarasaya benziyordu. Yüzü karanlıkta fosfor gibi parlıyor, ileriye doğru bakıyor ve vahşice sırıtıyordu.

"İşte, dünyada huzuru muhafaza etmek için gidiyoruz."

Bay Montag, hayır, diye düşündü. Kitaplann yok olmasına göz yumamam. Onların yakılmasına izin vermeyeceğim. Dünyada Bay Leahy gibi adamlar olduğu sürece, nefesimi tutamam. Ama ne yapabilirim? Herkesi öldürecek halim yok ya? Tüm dünyaya karşı bir tek ben varım. Ve bu iş tek bir adamın yapabileceğinden çok daha büyük. Ne yapabilirim? Yangına karşı en etkili su hangisi?

"Şimdi de Park Terrace'a," dedi Bay Leahy.

İtfaiye arabası aniden durdu, arabadaki adamlar sendeleyerek öne doğru fırladılar. Bay Montag yerinde durdu ve bakışlannı parmaklannın sıkı sıkı kavradığı gümüş rengi korkuluklara dikti.

"Yapamam," diye mınldandı. "içeri giremem. Bir kitap daha parçalayamam."

Bay Leahy tahtından atladı, yüzüne vuran temiz havayı kokladı. "Tamam, Montag. Gazyağını al!"

Hortumlar açıldı. Adamlar, yumuşak tabanlı botlarıyla, sakatlar gibi beceriksizce, örümcek gibi sessizce

koşuşturuyorlardı.

Bay Montag başını çevirdi.

"Ne oldu Montag, bir sorun mu var?" diye sordu Bay Leahy merakla.

"Ama," diye itiraz etti Bay Montag,' "bu *benim* evim."

"Evet, öyle," dedi Bay Leahy.

Evin bütün ışıklan yanıyordu. Sokaktaki diğer evlerde de ışıklar yanmaya başlamıştı. İnsanlar balkonlarına çıkarlarken, Bay Montag'ın evinin kapısı açıldı. Kapıda, elindeki iki valiziyle Mildred duruyordu. Kocasını görünce hızla, rüyadaymışçasına kaskatı bir şekilde, gözlerini adamın ceketinin üçüncü düğmesine dikerek, merdivenlerden indi.

"Mildred!"

Kadın konuşmadı.

"Tamam Montag, hortumları ve baltaları al. hadi."

"Bir dakika Bay Leahy. Mildred, bu ihbar telefonunu sen etmedin değil mi?"

Kadın yanından kollan kaskatı bir şekilde geçti. Kollarının ucundaki kırmızı ojeli sivri parmaklarında, valizlerin sapı vardı. Dudakları bembeyazdı.

"O ihbarı sen yapmış olamazsın!"

Kadın valizleri orada bekleyen bir taksiye koydu, kendisi de taksiye bindi ve gözlerini dümdüz karşıya dikti.

Bay Montag ona doğru bir hamle yaptı, ama Bay Leahy onu kolundan yakaladı.

"Hadi, Montag."

Taksi aydınlık evlerin arasından yavaşça ilerlemeye başladı.

Stoneman ve Blackman ateşi besleyecek bir cereyan yaratmak amacıyla camlan kırmaya başladıklarında bir şangırtı duyuldu.

Bay Montag yürüyordu, ama ne ayaklannın yere değdiğini, ne elinde tuttuğu soğuk hortumu hissediyor, ne de kapıya varana dek aralıksız konuşan Bay Leahy'nin ne dediğini duyuyordu.

"Gazyağını püskürt, Montag."

Bay Montag karşısındaki yabancı eve, komşuların mırıltıları, kırılan camların sesi ve her odada yanan ışıklarla her geçen dakika biraz daha da yabancılaşan kendi evine baktı. İçeride, yerde, kapaklan kopartılmış, sayfalan güvercin tüyleri gibi ortalığa saçılmış bir şekilde, onun muhteşem kitapları duruyordu. O kadar acınası, o kadar salakça ve o kadar canını sıktığına değmez duruyorlardı ki kitaplar. Çünkü kâğıt, mürekkep ve cilt bezinden başka neydi ki zaten onlar?

Bay Montag, devasa bir sessizlik içinde ilerledi ve kitaplardan birinin bir sayfasını eline alıp üstünde yazanlan okumaya başladı.

Daha üç satır okumuştu ki Bay Leahy elindeki kâğıdı çekip aldı. "Yo, bak o olmaz işte," dedi Bay Leahy sıntarak. "Çünkü sonra senin zihnini de yakmak zorunda kalırız. Öyle bir şey olsun istemeyiz değil mi?" Bir adım

geri çekildi. "Hazır mısın?" "Hazınm." Bay Montag ateş püskürtücüsünün vanasının üzerindeki emniyet kilidini açtı.

"Nişan al!" dedi Bay Leahy.

"Nişan al!"

"Ateş!"

Bay Montag önce televizyonu, sonra radyoyu yaktı, sinema projektörünü, filmleri ve dedikodu dergilerini yaktı, masanın üzerindeki kozmetik malzemelerini yaktı ve bundan zevk de aldı, ardından duvarları yaktı, çünkü her şeyi değiştirmek istiyordu, iskemleleri, masalan, tablolan. Burada, bu evde, yarın onu unutmuş olacak yabancı bir kadınla yaşadığını anımsamak istemiyordu. Onu terk etmiş ve çoktan unutmuştu bile, belki de şimdi şehrin öteki ucuna giderken, yolda radyo dinliyordu. Dolayısıyla odayı büyük bir özen ve öfkeyle yaktı.

"Kitaplar, Montag, kitaplar."

Alevi kitaplara yöneltti. Kitaplar, kanatları san ve kırmızı tüylerle tutuşmuş, kızaran kuşlar gibi zıplayıp dans etmeye başladılar. Kömürleşmiş yığınlar halinde yere düştüler.

"Oradakini de yak. Yak onu!" diye yönlendirdi onu Bay Leahy, parmağıyla işaret ederek.

Bay Montag kendisine gösterilen kitabı da yaktı

Kitapları yaktı, düzinelercesini yaktı, yanaklarından terler süzülerek yaktı kitaplan.

"İşin bittikten sonra, Montag,” dedi Bay Leahy. "tutuklusun.”

3

Su, Su, Ateş i Söndür Su

Ev harabeye döndü. Üzerinden göğe doğru bir duman sütunu uzanan, uyuklayan pembe bir kül yığını halini aldı. Sabaha karşı biri on geçiyordu. Kalabalık artık evlerine dağılmaya başlamıştı. Eğlence bitmişti.

Bay Montag elinde ateş püskürtücüsüyle duruyordu. Kollannın altında terden büyük adacıklar oluşmuştu, suratı isten kapkaraydı. Diğer üç itfaiyeci de orada karanlıkta duruyor, yanan evin soluk ışığı suratlarını aydınlatıyordu. Evi az önce, gazyağıyla ve özenle nişan alarak, etkili bir şekilde bizzat Bay Montag yakmıştı.

"Tamam Montag," dedi Bay Leahy. "Hadi gel. Sen görevini yaptın. Artık tutuklusun."

"Suçum ne?"

"Suçunun ne olduğunu sen de biliyorsun, sorma işte."

"Bir parça kâğıt için neden bu kadar yaygara kopartılıyor?"

"Hadi gel. Hava soğuk. Bunları burada tartışmayalım."

"Arayan karım mıydı? Yoksa arkadaşlarından biri mi?"

"Ne fark eder ki?"

"Karım mıydı?"

Bay Leahy kafasını evet anlamında salladı. "Ama arkadaşları ondan önce ihbar etmişlerdi zaten. Öyle ya da böyle yakalanacaktın. Herkesin önünde, rahat rahat şiir okumakla büyük bir salaklık yapmışsın Montag, büyük. Hadi gidelim artık."

"Hiç sanmıyorum," dedi Bay Montag.

Elindeki ateş püskürtücüsünün tetiğini yokladı. Bay Leahy onun parmaklarına baktı ve adamın niyetini, kendisinden bile önce kavradı. Bay Montag cinayet fikri ile afallamıştı. Ne de olsa cinayet işlemek hep yeni bir deneyim olmuştur, ve Bay Montag da cinayet işlemek konusunda hiçbir şey

bilmiyordu. O sadece yakmayı biliyordu, insanlann şeytani dediği şeyleri yakmayı.

"Bu dünyada aslında neyin yanlış olduğunu biliyorum," dedi Bay Montag.

"Buraya bak Montag... " diye bağırdı Bay Leahy

Ve derken, bir anda, çığlıklar atan, dönen, kıvranan, zıplayan bir ateş topuna döndü. Bay Leahy çimlerin üzerinde kıvranırken, Bay Montag ona üç kez daha sıvı halde ateş yolladı. Üzerine tuz dökülmüş bir salyangozun çıkarttığı türden bir tıslama ve kaynama sesi duyuldu. Kıpkırmızı kor haline gelmiş bir ocağın üstüne düşen tükürük gibi bir cızlama sesi duyuldu. Bay Montag gözlerini kapattı ve seslen kesmek için bağınp elleriyle kulaklarını kapatmaya çalıştı. Bay Leahy siyah mumdan, komik bir bebek gibi büzüşüp kendi üzerine kıvnldı ve sonra sessizliğe gömüldü.

Diğer iki adam dehşet içindeydi.

"Montagl"

Silahını onlara çevirdi. "Arkanızı dönün."

Hızla döndüler. Elindeki silahın kabzasıyla kafalarına vurdu. Artık bir daha hiçbir şey yakmak istemiyordu. Yere düştüler. Sonra ateş püskürtücüsünü itfaiye arabasına doğrulttu, tetiğe bastı ve koşmaya başladı. Birçok evden çığlıklar yükseldi. Araba, içindeki tonlarca gazyağıyla, aniden açan bir ateş çiçeği gibi patladı.

Caddeden aşağıya doğru koştu, dar bir ara sokağa saptı. Senin sonun bu işte, Leahy, diye düşündü, senin ve sen her neyi temsil ediyorsan, onun sonu bu.

Koştu, koştu.

Kitapları anımsadı ve geri döndü.

"Aptalsın sen, lanet olası bir aptalsın, korkunç bir aptalsın, ama kesinlikle aptalsın," diyordu kendi kendine. Ayağı takıldı ve düştü. Yeniden ayağa kalktı. "Seni kör geri zekâlı. Sen ve senin o gururun, o kokuşmuş öfken ve

doğruculuğun her şeyi mahvetti. Ama o kadınlar yok mu, o salak kadınlar! Saçma-lıklanyla beni buna onlar zorladılar!" diye itiraz etti kendi kendine.,

"Ama yine de aptalsın. En az onlar kadar aptalsın. Kurtarabildiğimiz kadannı kurtaracağız, artık ne yapalım.

Yanacaksak da, birkaç itfaiyeciyi de birlikte götüreceğiz."

Kitapları onları bıraktığı yerde, bahçe çitinin az ötesinde buldu. Gecenin karanlığında bağıran sesler, hareket eden el fenerleri vardı. Uzaktan başka itfaiye arabalannın geldiği duyuluyor, polis arabalarının olay yerine vardığı görülüyordu.

Bay Montag koltukaltlarının altına sığdırabildiği kadar -onar tane- kitap aldı ve ara sokakta sendeleyerek yürümeye başladı. Gecenin kendisi için nasıl bir şok olduğunun farkına daha önce varmamıştı. Ama o an, birdenbire yere düştü ve düştüğü yerde ayaklannı kıvırıp yüzünü yerdeki çakıllara kapayarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Uzaktan koşarak yaklaşan ayak sesleri duyuluyordu. Ayağa kalk, dedi kendi kendine. Ama o orada öylece yatmaya devam etti. Ayağa! Ayağa! Ama o bir çocuk gibi ağlıyordu. Kimseyi öldürmek istememişti, Bay Leahy'yi bile. Öldürmek, insanın kendisinden de bir parçayı öldürmek dışında hiçbir şeye yaramazdı zaten. "Özür dilerim, özür dilerim."

Her şey bir anda olmuştu. Yirmi dört saatlik bir zaman dilimi içinde. Kadının yakılması, kitaplann yakılması, Profesör'e gidişi, Leahy, İncil, ezberleme çabalan, elek ve kum, bankadan para çekmesi, baskı makinesi, planı, öfkesi, alarm, Mildred'ın gidişi, yangın, Bay Leahy'nin meşaleye dönmesi; tüm bunlar bir hayatın bir günü için çok fazlaydı. Çok fazla.

En sonunda ayağa kalkabildi, ama kitaplar çok ağır geliyordu. Dar sokakta sendeleyerek yürüdü ve arkasındaki seslerle gürültüler yavaş yavaş duyulmaz oldu. Karanlıkta, nefes nefese ilerliyordu.

"Unutma," dedi. "Onları yakmak zorundasın, yoksa onlar seni yakacaklar. Onları yak, yoksa onlar seni yakacak."

Ceplerini yokladı. Para oradaydı. Gömlek cebinde Deniz Minaresi Kulak Radyosu'nu buldu ve kulağına taktı.

"Dikkat! Dikkat! Tüm ekipler alarm! Özel Alarm. Aranan şahıs: Leonard Montag. Kaçak. Cinayet ve Devlete karşı suçlardan ötürü aranıyor. Eşkali... "

Ara sokak altı blok sonra büyük, geniş ve boş bir bulvara açılıyordu. Bulvar boş ve temiz bir sahneyi andırıyordu. Bir sahne kadar geniş, sessiz ve aydınlıktı. O caddeyi tek başına geçmeye kalkarsa görülmesi ve kolayca vurulması işten bile değildi.

"Yayaya dikkat edin! Yayaya karşı tetikte olun," diye bağırdı radyo kulağında.

Gölgelere gizlendi. Sadece ve sadece arka so- kaklan kullanması gerekiyordu. Yakında bir benzin istasyonu vardı. Biraz temizlenip, eline yüzüne bakılacak bir hal alırsa, belki küçücük bir avantaj kazanabilirdi. istasyonun tuvaletine gitmesi, yıkanması, saçlannı taraması gerekiyordu. Sonra yanındaki kitaplarla, geniş bulvarda, hiçbir şey olmamış gibi ağır ağır yürüyerek gideceği yere gidebilirdi!

"Nereye gidiyorum ben?" diye sordu kendine.

, **

Hiçbir yere. Gidecek hiçbir yeri, güvenecek tek bir arkadaşı yoktu. Profesör Faber onu gizleyemezdi, bunu denemek bile cinayet demekti. Ama Profesör'e parayı verebilmek için, onu en azından bir iki dakikalığına görmesi gerekiyordu. Kendisine ne olursa olsun, parasının kendisinden sonra da bir işe yaramasını istiyordu. Belki şehirdışına çıkabilir, nehirlerde ve otobanlann kıyısında, çayırlarda, tepelerde, sık sık düşündüğü ama daha önce hiç denemediği türden bir yaşam sürdürebilirdi.

Gözünün ucuna bir şey takıldı ve bakmak için başım gökyüzüne çevirdi. Uzaklarda bir yerde polis helikopterleri, gri bir kelebek filosu gibi havalanıyordu. Altı taneydiler.

Sonbaharın gelmesiyle kafası kanşan, kışın gelmesiyle ölen kelebekler gibi kararsız bir şekilde uçuştuklannı, sonra teker teker yere konduklarım, orada polis arabalarına dönüşerek, geniş bulvar boyunca çığlıklar atarak ilerlediklerini, ya da yine aniden havaya fırlayıp onu aramaya devam ettiklerini gördü.

İşte benzin istasyonu buradaydı. Bay Montag, arkadan dolanarak erkekler tuvaletine girdi. Teneke duvarlardan bir sesin, "Savaş ilan edildi! Savaş ilan edildi! On dakika önce... " diye bağırdığını duydu ama ellerini yıkarken, suratına su çarparken, kurulanırken çıkan sesler, sunucunun sesini boğdu. Tuvaletten daha temiz, daha yeni, daha az kuşku çeker bir Montag çıktı, ve hiçbir şeyden haberi olmayan otobüs arayan bir adam gibi, geniş bulvann kıyısın; yürüdü.

Bulvar, sabaha karşının karanlığında, geniş bir bowling salonu gibi karşısında duruyordu. Bir tik makinesi kadar temiz ve boştu, ama altından geçen elektrik enerjisini, mavi ve kırmızı ışıkların he: an yanıp sönmeye başlayabileceğini ve onu arayan ekiplerin, yuvarlanan gümüş bir top gibi ansızın karşısına çıkabileceklerini sezebiliyordu. Üç blok ötede birkaç far vardı. Derin bir nefes aldı. Ciğerler göğsünde yanan süpürgeler gibiydi, koşmaktan ağzı kurumuştu. Sürüdüğü ayaklan da külçe gibiydi.

Boş caddede yürümeye başladı.

Birkaç metre yürüdü. Tahminen. Açıkta birkaç metre. Ansızın bir polis arabasının belirmesi, onu görmesi ve ezmesi için bol bol zaman vardı.

Karşıdan bir araba geliyordu. Arabanın zıplayan farları onu yolun ortasında yakaladı.

"Durma, devam et."

Sendeledi, kitaplarını biraz daha sıkı kavradı ve kendisini yolun ortasında donup kalmamak için zorladı. Koşarsa da şüpheleri üzerine çekebilirdi

Artık bulvarın üçte birini geçmişti. Motor gürültüsü arttı ve araba hızlanmaya başladı.

**

Polis! diye düşündü Bay Montag. Beni gördüler tabii. Aman, yavaş yavaş, sessizce yürü, geri dönme, onlara bakma, endişelendiğini belli etme. Yürü. Sadece yürü, yürü...

Araba müthiş bir hızla yaklaşıyordu. Saatte en az yüz yirmi kilometre hız yapıyordu. Koması bas bas çalıyordu. Arabanın farları asfaltı yıkıyor ve ışığın ısısı adeta yanaklarını, göz kapaklarını yakıp vücudundan ter boşanmasına neden oluyordu.

Ayaklarını salakça sürüyordu, ama derken direnci kırıldı ve koşmaya başladı. Koma çalıyordu. Motorun gürültüsü arttı. Montag hızlandı. Bir kitabı düşürdü, döner gibi oldu, duraksadı, kitabı orada bıraktı, betondan boşluğun ortasında kendi kendine bağınyordu, araba sadece yüz metre uzaktaydı, gittikçe yaklaşıyor, yaklaşıyordu. Koma çalıyor, araba ilerliyor, yuvarlanıyor, lastik sesleri çıkartıyordu. O koşuyordu, ayaklan kalkıp iniyor, yanıp sönen sıcak ışık gözlerini kör ediyor, komanın sesi ona yaklaştıkça yaklaşıyordu.

Beni ezecekler, kim olduğumu biliyorlar, artık işim bitti, sona geldim, diye düşündü Bay Montag.

Ayağı takıldı ve düştü.

Vahşi, isterik araba, ona vurmasına ramak kalmışken, son anda bir yana kırdı ve onun etrafından dolanarak, bir mermi gibi uzaklaştı. Onu kurtaran düşmesi olmuştu.

Bay Montag başı yerde, uzanmış yatıyordu. Araba ardında mavi egzoz dumanıyla birlikte, kahkaha parçacıklan da bırakmıştı.

Polis değildi bunlar, diye düşündü Bay Montag.

Bir arabaya doluşmuş, bağırıp çağıran, kahkahalar atan lise öğrencileriydi. Bir yaya görmüş ve bunun ne kadar ender rastlanan bir yaratık olduğunu düşünerek, 'Hadi gidip şunu avlayalım!' demişlerdi. Onun kaçak Bay Montag olduğunu bilmiyorlardı. Ay ışığında uluyarak orada burada

dolanmak, yüzleri rüzgarda donarak birkaç yüz kilometre yol katetmek ve eğlenceli bir geçe geçirmek istiyorlardı sadece.

Bay Montag yanaklannın altında titreyen betona. "Beni öldüreceklerdi," diye fısıldadı. "Yok yere öldüreceklerdi beni."

Ayağa kalktı ve sendeleyerek uzaktaki kaldırıma doğru yürüdü. Nasılsa, yere düşen kitaplan toplamayı akıl etmişti. Onları uyuşmuş elleriyle garip bir şekilde kanştırdı.

"Acaba," dedi, "Clarisse'i öldürenler de bunlar mıydı?"

Gözleri yaşardı.

Onu kurtaran şey yere düşmesi olmuştu. Sürücü onun yerde yatay durumda olduğunu görünce, saatte yüz yirmi kilometre hızla yerde yatan bir bedenin üstünden geçmeye çalışması durumunda arabanın devrilebileceği ve hepsinin arabadan dökülebileceği olasılığını göz önüne almıştı. Bay Montag ayakta olsaydı, olay bambaşka bir şekilde gelişebilirdi.

Derin bir nefes aldı. Çocukların arabası, uzakta, dört blok kadar ötede U dönüşü yapmıştı ve gittikçe hızlanarak geri geliyordu.

Bay Montag kendisini bir ara sokağa attı ve araba geri gelmeden epey önce gölgeler içinde kayboldu.

Ev sessizdi.

Bay Montag arkadan dolandı, fulya, gül ve ıslak çimen kokulan arasından sürünerek geçti. Tel kapıya dokununca kapının açık olduğunun farkına vardı. Yavaşça içeri süzülüp verandayı parmaklarının ucunda geçti ve mutfakta, buzdolabının arkasına, kitaplann üç tanesini gizledi. Eve kulak kabartarak bir süre bekledi.

"Bayan Black, yukarıda uyuyorsunuz değil mi?" diye sordu ikinci kata doğru fısıldayarak. "Size bunu yaptığım için gerçekten üzgünüm, ama sizin kocanız da aynı şeyi, belki daha kötülerini başkalanna yaptı, sormadan, soruşturmadan, merak etmeden, endişelenmeden yaptı hem de. Siz bir

itfaiyecinin karısısınız Bayan Black; şimdi sıra sizin evinizde ve hapse girecek olan da sizsiniz. Kocanızın yaktığı tüm evler ve öldürdüğü bütün insanlar için... "

Tavan Bay Montag'a cevap vermedi.

Bay Montag sessizce evden dışarı süzüldü ve ara sokağa geri döndü. Ev hâlâ karanlıktı ve kimse onun girdiğini ya da çıktığım görmemişti.

Sokakta hiçbir şey olmamış gibi yürüdü ve yolun aşağısında tüm gece açık olan loş ışıklı bir telefon kulübesine ulaştı. Kendisini telefon kulübesine kapadı ve bir numara çevirdi.

"Yasadışı kitaplar bulunduran birini ihbar etmek istiyorum," dedi.

Telefonun ucundaki ses ciddileşti. "Adres lütfen." Adresi verdi. "Kendileri yakmadan önce, bir ar. önce siz gidin oraya. Gittiğinizde mutfağa bakın."

Bay Montag dışan çıktı ve gece serinliğinde beklemeye başladı. Uzaktan siren seslerinin yaklaştığın: duydu. Bay

Black'in evini o işteyken yakacaklar ve karısı da evin damının çöküşünü sabaha karşı serinliğinde titreyerek izleyecekti. Ama şimdi kadın üst katta, mışıl mışıl uyuyordu.

Kapıya sertçe vurdu.

"Profesör Faber!"

Bir kez daha vurdu, uzunca bir sessizliğin ardından içeride ışıklann göz kırpmaya başladığını gördü. Biraz daha bekledikten sonra Profesör Faber kapıyı açtı.

"Sen de kimsin?" diye bağırdı Profesör Faber Zira sendeleyerek içeri giren Bay Montag bir an içir, karanlıkta kalmıştı, sonra hızla yanından geçerken onu tanıdı. "Fla, siz misiniz Bay Montag?"

"Ben kaçıyorum," dedi Bay Montag bir iskemleye çökerek. "Bir salaklık yaptım.”

Profesör Faber yanm dakika boyunca, uzaktaki sirenlere kulak kabartarak olduğu yerde durdu. Siren sesleri sabaha karşı uluyan hayvanlan andırıyordu. "Birileri epey çalışmış anlaşılan," dedi.

"Plan işledi."

"En azından doğru bir şey uğruna salaklık yaptığınızı söyleyebiliriz." Profesör Faber kapıyı kapattı, geri geldi ve her ikisi için de birer içki doldurdu. "Size ne olduğunu merak ediyordum ben de." "Geciktim. Ama para burada." Parayı cebinden çıkarıp masanın üstüne koydu. Sonra oturdu ve yorgun bir şekilde içkisini yudumladı. "Nasılsınız?" "Yıllardan beri ilk defa bu gece hemen uykuya dalabildim," dedi Profesör Faber. "Demek ki doğru bir şey yapıyorum. Sanınm artık bana güvenebiliriz. Daha önce ben de kendime güvenmiyordum." "insanlar hiçbir zaman kendilerine güvenmezler, ama bunu başkalanna göstermek istemezler. Sanırım düşüncesizce bir şeyler yapıp, kendimizi geri dönüşü olmayan yollara sokmamızın asıl sebebi bu. Bilinçaltımızda pes edeceğimizden, mücadeleden vazgeçeceğimizden korkuyoruz ve bu nedenle salakça şeyler yapıyoruz; mesela kadınlara şiir okuyoruz." Bay Montag kendisine güldü. "Dolayısıyla sanırım artık benim kaçmam gerekiyor. Planı bundan sonra siz yürüteceksiniz artık."

"Elimden gelenin en iyisini yapacağım," dedi Profesör Faber ve oturdu. "Buraya gelmeden önce neler yaptığınızı anlatın bana."

"Kitaplan dört itfaiyecinin evlerine yerleştirdim. Sonra da telefonla onları ihbar ettim. Yann sabaha ölmüş olabilirim ve ölmeden önce bir şey yapmış olayım dedim."

"Tanrım, orada olup kendi gözlerimle görmek isterdim."

"Evet, evler gayet güzel yandılar."

"Şimdi nereye gideceksiniz?"

"Bilmiyorum."

"Fabrikalar bölgesini deneyin, eski demiryollarını takip edin, o civardaki berduş kamplarını bulmaya çalışın. Bunu daha önce söylemedim; belki de size tam anlamıyla güvenmiyordum; benimle geçen sene temas kurmuşlardı, benim de onlarla birlikte yeraltına inmemi istiyorlardı."

"Aylak takımını mı diyorsunuz?"

"Burasıyla Los Angeles arasındaki demiryollarında bir yığın Harvard diplomalı adam var. Başka ne yapabilirler ki? Birçoğu şehirlerde aranıyor ve avlanıyor. Hayatta kalmaya çalışıyorlar. Bir devrim planladıklarını sanmıyorum ama. Devrimden bahsettiklerini hiç duymadım çünkü. Sadece ateşlerinin etrafında oturuyorlar. Çok canlı bir grup olduklan söylenemez, ama saklanmanıza yardım edebilirler." "Denerim.

Sanınm önce nehre doğru gideceğim. Sonra da eski fabrikalar bölgesine. Sizinle temas kurarım."

"Boston'da görüşürüz o zaman. Bu gece saat üç treniyle gidiyorum, ya da daha doğrusu bu sabah. Çok vakit kalmadı. Boston'da bu parayla görüşmek istediğim emekli bir matbaacı var."

"Sizi orada bulurum," dedi Bay Montag. "Ve sizden, tüm ülkedeki itfaiyecilerin evlerine yerleştirmek için gerekli kitaplan alırım."

Bay Montag içkisini bitirdi.

"Bir süre burada uyumak ister misiniz?" diye sordu Profesör Faber.

"Hayır, gitsem daha iyi olacak. Burada kalıp sizin de başınızı belaya sokmak istemem."

"Bir kontrol edelim," dedi Profesör Faber ve televizyonu açtı. Bir ses hızlı hızlı konuşuyordu.

”... bu akşam oldu. Leonard Montag kaçtı ama yirmi dört saat içinde yakalanacağını tahmin ediyoruz. Şimdi bir son dakika haberi: Elektrikli Köpek Green Town'dan buraya getiriliyor... "

Bay Montag ve Profesör Faber birbirlerine baktılar.

"... Bu yeni icatla ilgili haberleri hatırlarsınız. Söz konusu olan, av köpeklerinin yüz yıllardır yaptığı gibi iz sürebilen son derece hassas bir makine. Bu makinenin tek farkı, aradığı şeyi, hiç istisnasız her seferinde bulabilmesi."

Bay Montag elindeki boş bardağı masaya koydu. Buz kesmişti.

"Makine kendi kendine çalışıyor ve sadece yirmi kilo ağırlığında. Yedi lastik tekerlek üzerinde hareket ediyor.

Makinenin ön tarafı bir burun, ama aslında binlerce burun demek daha doğru olur. Bu burunlar o kadar hassas ki, on bin yemek çeşidinin, beş bin çiçek çeşidinin kokusunu birbirinden ayırabiliyor ve on beş bin insanın kimliğini ve şahsı kokusunu hafızasında tutabiliyor."

Profesör Faber titremeye başladı. Evine, kapıya, yere, Bay Montag'ın oturduğu iskemleye baktı. Bay Montag bu bakışı yorumladı. Sonra ikisi birlikte, bu eve doğru gelen ve bu odada sonlarıan görülmez ayak izlerine, kapı tokmağındaki parmak izlerine ve Bay Montag'ın havadaki ve oturduğu iskemledeki kokusuna baktılar.

"Elektrikli Köpek tam şu anda helikopterle Leonard Montag'ın yakılmış evine indiriliyor. Şimdi naklen yayınla sizi oraya götüreceğiz."

İşte yanmış ev oradaydı, etrafında kalabalık toplanmıştı. Üzeri örtülü bir şey; evet, Bay Leahy de orada duruyordu. Ve kırmızı helikopter kanatlarını çırparak gelip, gülünç ve kaba bir çiçek gibi yere kondu.

Bay Montag sahneyi hipnotize olmuşçasına izliyor, yerinden kıpırdamak istemiyordu. İstese burada oyalanabilir ve ara sokaklarda, caddelerde, geniş büyük bulvarlarda başlayacak, başka ara sokaklarda, yanan evlere giden yollarda sürecek, nihayet buraya, Profesör'ün ve onun rahat rahat sigara ve şarap içerek oturdukları evine ulaşacak ve Elektrikli Köpek'in sağı solu koklaya koklaya bu kapıya varıp, orada uluyarak durmasıyla sona erecek bu sürek avını, aşama aşama, sabahın ilk saatlerine kadar izleyebilirdi.

O noktada Bay Montag isterse ayağa kalkabilir, kapıya gidebilir, bir gözü televizyon ekranında, kapıyı açıp dışan bakabilir, sonra geriye dönüp

kendisini televizyon ekranında görebilir ve birkaç dakika önce bu sahneyi izlemek üzere uykulanndan uyandırılan milyonlarca televizyon seyircisini memnun etmek için öldürülmeden, bilincini tümüyle yitirmeden önce, parlak ekrandaki görüntüsünü dışarıdan nesnel bir gözle takip edilebilecek bir drama olarak, kendisi de izleyebilirdi.

"İşte orada/' dedi Profesör Faber hırıltılı bir sesle.

**

Helikopterden ne makine ne de hayvan, ne canlı ne de ölü olan, sadece kayarak hareket eden bir şey çıktı. Deniz yeşili renginde, fosfor gibi parlayan bir ışık saçıyordu; uzun bir tasmanın uçundaydı ve tasmayı saçlan kazınmış kafasına kulaklıklar takmış, ince giyimli bir adam tutuyordu.

"Burada kalamam," dedi Bay Montag ve ayağa fırladı, gözleri hâlâ ekrana kilitlenmiş durumdaydı. Elektrikli Köpek harabeye doğru hamle etti, adam arkasından koşturdu. Bir ceket getirildi. Bay Montag bunun kaçarken arka bahçede düşürdüğü kendi ceketi olduğunu fark etti. Elektrikli Köpek ceketi sadece biran inceledi. Birtakım düğmelerin döndüğü, birtakım göstergelerin ve ölçüm cihazlarının vızıldadığı duyuldu.

"Kaçamazsınız," diyerek içini çekti Profesör Faber ve gözlerini ekrandan çevirdi. "Bu kahrolası canavarı daha önce duymuştum. Ondan kaçabilen olmamış şimdiye kadar."

"Yine de deneyeceğim. Üzgünüm, Profesör." "Benim için mi, yoksa bu ev için mi? Üzülmeyim. Ben sadece yıllar önce harekete geçmediğim için üzgünüm. Bu işin sonunda başıma ne gelecekse, hak ettim. Siz kaçın. Belki ben onları burada biraz oyalayabilirim."

"Durun bir dakika," dedi Bay Montag ve ileriye doğru yürüdü. "Sizin de açığa çıkmanızın hiç gereği yok. Buradaki izleri yok edebiliriz. İskemleden başlayalım. Bana bir bıçak getirin."

Profesör Faber koşup bir bıçak getirdi. Bay Montag bıçakla daha önce oturduğu iskemleye saldırdı iskemlenin döşemesini küçük parçalara ayırdı ve sonra onları azar azar, duvardaki Yakma Fınnı'na attı, bu sırada fınnın

kapağına dokunmamaya d2 özen gösterdi. "Şimdi," dedi, "ben gittikten sonra halıyı da aynı şekilde yırtın. Üzerinde benim ayak izlerim var. Onu parçalayıp yakın. Evi havalandım Kapı tokmaklannı alkolle silin ve ben burayı terk ettikten sonra bahçedeki yağmurlama cihazını sonuna kadar açın. Böylece kaldırımdaki izler de silinir." Profesör Faber, Bay Montag'ın elini kuvvetlice sıktı. "Bunun benim için ne kadar önemli olduğunu tahmin edemezsiniz. Gelecekte size yardım etmek için ne gerekirse yapacağım. Boston'da görüşürüz.”

"Son bir şey daha. Bir bavul getirin, içine kiri: çamaşırlannızı koyun, bir de eski bir giysi. Ne kadar kirli olurlarsa o kadar iyi. Bir kot pantolon mesela, bir gömlek, eski lastik ayakkabılar ve çoraplar." Profesör Faber gitti ve az sonra bir bavulla gen

geldi. Bay Montag bavulu seloteyple mühürledi. "Kokulan içine hapsetmek için," dedi nefes nefese. Bavulun dışına bolca konyak döktü. "Bu viskiyi de alabilir miyim yanıma? Sonrası için lazım olacak. Nehre vardığımda kıyafet değiştireceğim."

"Ve böylece kimliğinizi de değiştirmiş olacaksınız. Montag'dan Faber'e... "

"Tannm! Umanm işler. Giysileriniz yeterince kokuyorlarsa, ki Tanrı biliyor ya kokuyorlar, en azından köpeğin kafasını kanştırabiliriz."

"iyi şanslar."

Bir kez daha el sıkıştılar ve ekrana baktılar. Elektrikli Köpek yola çıkmıştı. Leonard Montag'ın peşinde dar ara sokaklarda, geniş caddelerde, gece havasını koklaya koklaya ilerleyen köpeği, mobil televizyon kameralan izliyordu.

"Görüşürüz."

Ve kapıdan çıkıp, elindeki yansı boş valizle hafifçe koşmaya başladı. Geride, yağmurlama sisteminin, Leonard Montag isimli adamın kokusunu yok etmek amacıyla canlandığını ve havayı sentetik yağmurla doldurduğunu hissetti, gördü ve duydu. Arka pencerede gördüğü son şey

Profesör Faber'in halıyı parçalayarak duvardaki Yakma Fırım'na atmasıydı. Bay Montag koşmaya başladı.

Arkasındaki şehirde, Elektrikli Köpek onu takip ediyordu.

**

Şehri geçerken arada bir duruyor ve uyanmakta olan evlerin loş ışıklı pencerelerinden içeri bakıyordu. Televizyon ekranlarının önünde insanların siluetlerini ve ekranlarda da Elektrikli Köpek'in şimdi nerede olduğunu görebiliyordu. Şimdi Elm Terrace'da, şimdi Lincoln Bulvarı'nda, şimdi 34. Cadde'de, şimdi Profesör Faber'in evine giden ara sokakta, şimdi Profesör'ün evinin önünde.

Hayır, hayır!, diye düşündü. Geç git. Oraya dönme!

Bay Montag nefesini tuttu.

Elektrikli Köpek bir an duraksadı, sonra koşmaya devam etti ve Profesör'ün evini geride bıraktı. Televizyon kameraları bir an için Profesör'ün evini taradı. Ev karanlıktı. Bahçede, yağmurla sistemi serin havayı, usul usul suluyordu.

Elektrikli Köpek, ileriye, bir ara sokağa doğru atıldı.

"Kolay gelsin Profesör," dedi Bay Montag ve yoluna devam etti. Uzaktaki nehre doğru koşuyor, arada bir evlerin önünde durup, televizyondan naklen verilen yanşın durumunu kontrol ediyordu. Köpek gittikçe yaklaşıyordu.

"Aramızda artık sadece bir buçuk kilometre var.”

Bay Montag ilerideki nehre doğru koşmaya devam etti.

Koşarken, Deniz Minaresi Kulak Radyosu'nu kulağına yerleştirince, kalp atışlarını ve çakıltaşları üzerindeki ayak seslerini takip eden bir ses, yol boyunca ona eşlik etmeye başladı. "Yayaya dikkat edin, yayaya dikkat edin, vatandaşlar. Kaldırımlarda ya da caddelerde yürüyen ya da koşan biri şüphelidir. Yayaya dikkat edin."

Tabii, hiç kimsenin yürümediği bir şehirde basit bir şeydi bu. Yürüyen adama dikkat edin, bacaklarının olduğunu ispat eden adama dikkat edin. Neyse ki, güzel karanlık ara sokaklar vardı da, insan huzur içinde yürüyor veya koşabiliyordu. Etrafındaki evlerin ışıklan yanıp sönüyordu. Bay Montag evlerin arkalarından geçerken birtakım yüzlerin caddeye doğru baktığını görüyordu; perdelerin arkasına gizlenmiş, soluk, ürkek, elektrikli mağaralardan bakan, gri gözlü, gri zihinli hayvanlan andıran yüzlerdi bunlar. Hızlandı ve bir dakika sonra onları arkasında, işlerinde güçlerinde bırakarak, soluk soluğa karanlık ve hareketli nehire ulaştı.

Nehrin kıyısında beş dakika kadar koştuktan sonra aradığı şeyi buldu: kuma çekilmiş, küreği içinde bir sandal. Sandala el koydu.

Sandal sessiz nehir boyunca rahat rahat, sallanarak, fısıldayarak yüzüyor, akıntıyla şehirden uzaklaşıyordu. Bay Montag'sa karanlıkta çınlçıplak soyunmuş, bedenini, kollannı, ayaklannı, yüzünü saf alkolle siliyordu. Ardından Profesör Faber'in eski giysilerini ve ayakkabılarını giydi. Kendi giysilerini bavulla birlikte nehire attı.

Karanlık kıyıyı izleyerek oturdu. Takipçiler Leonard

Montag denilen adamın kıyıya nerede çıktığını keşfetmek amacıyla Elektrikli Köpek'i nehir boyunca aşağı yukarı gezdirirken, hiç değilse bir miktar vakit kaybedeceklerdi.

Profesör'ün kokusunun, saf alkolün de yardımıyla, Bay Montag'ın kokusunu gizleyecek kadar güçlü olup olmadığı ise başka bir meseleydi. Cebinde sakladığı mendili çıkartıp içkinin geri kalanıyla ıslattı. Kıyıya çıktığında ağzını bununla örtmesi gerekiyordu.

Nefesinden çıkan küçük parçacıklar, elektronik olarak keşfedilebilecek gizli bir bulut oluşturup, o geçip gittikten sonra bile saatlerce havada kalabilirlerdi.

Daha fazla bekleyemezdi. Kıyıya doğru kürek çekti, alkolün geri kalanıyla ıslattığı mendille ağzını ve burnunu kapattı ve sandal kıyıya değdiği anda karaya atladı.

Sandal akıntıda yavaş yavaş dönerek uzaklaştı.

"Güle güle, Bay Montag," dedi. "Hoşgeldin Bay Faber."

Ormana girdi.

**

Yıllardan beri kullanılmayan, kahverengi pasla kaplı, üzerini yabani otların bürüdüğü tren raylarını izleyerek kendine bir yol tuttu. Ayaklarının uzun otlar üzerinde çıkarttıkları seslere kulak kabarttı. Arada bir durup geriye bakıyor, kendisini takip eden kimse olup olmadığını kontrol ediyordu.

İleride bir ateş yandığını gördü ve, işte kamplardan biri, diye düşündü Bay Montag. Berduş entelektüellerin yemeklerini pişirip sohbet ettikleri yerlerden biri! İnanılmazdı.

Yarım saat sonra çalıların arasından ve ormandan çıktı, ateşin loş ışığı bir an üzerine vurdu. Ama sonra yine saklandı ve ellerini ateşe uzatarak oturmuş, mırıltıyla konuşan yedi adamı izleyerek bekledi. Sağ taraflarında, yanm kilometre kadar ileride nehir vardı. Nehrin yukarısında, bir buçuk kilometre kadar ilerideyse, karanlık olmasına rağmen rahatça seçilebilen şehir duruyordu. Ateşin çıtırtısı ve adamların sesleri dışında çıt çıkmıyordu.

Bay Montag on dakika kadar gölgede bekledi. Sonunda bir ses onunla konuştu: "Tamam, artık çıkabilirsin."

Olduğu yerde biraz daha büzüldü.

"Tamam, korkma," dedi ses. "Buraya gelebilirsin."

Ayağa kalktı ve adamlara ve onların kirli elbiselerine bakarak ateşe doğru yorgunlukla yürüdü.

"Çok şık değiliz, biliyorum," dedi küçük grubun lideri olduğu anlaşılan adam. "Otur, bir kahve iç."

Üzerinden dumanlar çıkan karışımın katlanabilir bir fincana dökülüp, ona uzatılmasını izledi. Dikkatlice bir yudum aldı ve dudaklarının haşlandığını

hissetti. Adamlar onu izliyordu. Suratları tıraşsızdı, ama sakallan çok düzgündü ve elleri temizdi. Bir misafiri karşılarmış gibi ayağa kalkmışlar, şimdi tekrar yerlerine oturmuşlardı. "Teşekkürler," dedi.

Lider, "Adım Granger," dedi. "Herhangi bir isim. Sen istersen bize ismini söylemeyebilirsin." Sonra bir şey anımsadı. "Dur, kahveni bitirmeden, şunu içsen iyi olur." Küçük bir şişede renksiz bir sıvı uzattı.

"Ne o?"

"İç. Her kimsen, başın belada olmasa burada olmazdın. Ya da devletin casusosun ki, eğer öyleyse, biz hiçbir yere seyahat etmeyen, kimseye de zaran dokunmayan adamlarız. Herhalükarda, kim olursan ol, bu sıvıyı içtikten bir saat sonra başka biri olacaksın. Ter bezleri üzerinde etkili bir madde. Terinin bileşimini değiştiriyor. Burada kalmak istiyorsan bunu içmelisin. İçmezsen buradan ayrılmak zorundasın. Peşinde bir köpek filan varsa, bizimle birlikte olmanı istemeyiz çünkü."

"Sanınm köpeğin icabına baktım," dedi Bay Montag ve tatsız sıvıyı içti. Boğazı yandı. Bir an midesi bulandı, gözleri karardı, beyni uğuldadı. Ama sonra geçti.

**

"Böylesi daha iyi, Leonard Montag," dedi Granger ve yaptığı gaftan dolayı yüzünü ekşitti. "Özür dilerim..." Başparmağı ile ateşin az ötesinde duran portatif bir televizyonu gösterdi. "İzliyorduk da. Bir fotoğrafını gösterdiler. Sana çok benzemiyordu. Bu tarafa gelmeni umuyorduk."

"Sıkı bir takip oldu."

"Evet." Granger televizyonu açtı. El çantası kadar bir şeydi, dört kilo ağırlığındaydı ve önemli bir kısmını ekran kaplıyordu. Televizyondan bir ses bağırdı:

"Takip şu anda güneye, nehir boyuna yönelmiş durumda. Polis helikopterleri, nehrin doğu kıyısında 87. Cadde ve Elm Grove Park üzerinde yoğunlaştılar."

"Güvendesin," dedi Granger. "Yalan söylüyorlar. Nehirde izini kaybettirmeyi başardın, ama bunu itiraf edemezler. Peşindeki köpekli ekibi izleyen en az bir milyon kişi olmalı. Görürsün, beş dakikaya kalmaz seni yakalarlar da."

"Ama buradan on kilometre uzaktalarsa nasıl... " "İzle."

Adam televizyonun ışığını biraz daha açtı.

"Şu caddenin yukarısında bir yerlerde, sabah yürüyüşüne çıkmış biri var. Nadir bir vaka, garip bir adam. Sence polis böyle garip kuşlann alışkanlıklarını bilmiyor olabilir mi; sabahlan sırf zevk olsun diye yürüyen adamların ahşkanlıklannı yani? Neyse, işte o caddenin yukarısında her sabah hava almak ya da sigara içmek için yürüyen bir adam var ve polis bunu biliyor. Adı Billings, Brown veya Baumgartner olmuş fark etmez, sürek avı her geçen dakika ona biraz daha yaklaşıyor. Orada işte, gördün mü?" Ekranda köşeden dönen bir adam göründü. Köpek cırtlak bir ses çıkartarak ona doğru hamle etti.

Radyodaki ses, "İşte Leonard Montag orada," diye bağırdı. "Takip sona erdi."

Masum adam durup üzerine yürüyen kalabalığı izledi. Elinde yansı içilmiş bir sigara vardı. Elektrikli Köpek'e baktı, ağzı bir karış açıldı, bir şeyler söylemeye çalıştı, ama tam o sırada tanrısal bir ses, "Tamam Montag, kıpırdama. Seni yakaladık!” diye gürledi.

O sırada Bay Montag sessiz ateşin başında, yedi adamla birlikte, on kilometre ötede oturuyor, ekranın ışığı yüzüne vuruyordu.

"Kaçma, Montag!"

Adam şaşkınlıkla döndü. Kalabalık kükredi. Köpek ileri fırladı.

"Zavallı orospu çocuğu," dedi Granger acı acı.

Bir düzine silah sesi duyuldu. Adam olduğu yere yığıldı.

"Leonard Montag öldü. Takip sona erdi. Bir suçlu layığını buldu," dedi sunucu.

Kamera ölmüş adama doğru yaklaştı. Ama tam adamın suratını gösterecekken ekran karardı.

"Şimdi, yarım saat dans müziği dinlemek üzere, San Francisco'daki Lux Otel'in Gökyüzü salonuna bağlanıyoruz."

**

Granger radyoyu kapattı. "Adamın yüzünü gösteremezlerdi tabii. Herkesin onun Leonard Montag olduğunu sanması lazım çünkü."

Bay Montag hiçbir şey söylemedi, sadece boş ekrana bakmaya devam etti. Ne konuşabiliyor ne de hareket edebiliyordu.

Granger elini uzattı. "Ölümden yaşama geri dönüşün hayırlı olsun Leonard Montag." Bay Montag kendisine uzatılan eli uyuşuk bir şekilde sıktı. Adam, "Benim adım Clement," dedi. "Bir zamanlar Cambridge'de T. S. Eliot Kürsüsü başkamydım. Orası Elektrik Mühendisliği Okulu'na dönüştürülmeden önceydi bu. Bu bey de, U.C.L.A'dan Dr. Sim-mons."

Nihayet yavaş yavaş, "Ben buraya ait değilim," dedi Bay Montag. "Bütün olay boyunca salak gibi davrandım, bocaladım, işleri karman çorman ettim, tökezledim."

"Öfke hepimizi salağa çeviriyor korkanm. Öfkelenir, öfkelenir, sonra dayanamayıp patlar ve yanlış bir şeyler yaparız. Ama yapacak bir şey yok artık." "Buraya gelmemeliydim. Sizi de tehlikeye attım." "Biz alışkınız buna, merak etme. Hepimiz hata yaptık, yoksa burada olmazdık. Ayrı ayrı bireylerken, sahip olduğumuz tek şey öfkemizdi. Ben bir keresinde bir itfaiyecinin suratına yumruk atmıştım. Kırk yıl kadar önceydi, kütüphanemi yakmaya gelmişti. Kaçmak zorunda kaldım. O zamandan beri de kaçıyorum. Ve Dr. Simmons da... "

"Bir öğleden sonra, genetik dersinin ortasında Donne'dan alıntı yaptım. Hiç sebep yoktu. Birden Donne okumaya başladım. Görüyorsun işte, hepimiz

salağız."

Bir süre ateşe bakarak kendi hallerini düşündüler.

"Ee, bize katılmak istiyor musun Montag?" "Evet."

"Peki bize ne sunabilirsin?"

"Hiçbir şey. Eski Ahit'ten Eyüp Kitabı var diyeceğim, ama

korkanm o bile yok."

"Eyüp Kitabı fazla fazla yeter. Neredeydi peki?" "Burada."

Bay Montag kafasına dokundu.

"Aha," dedi Granger-Clement. Gülümsedi ve kafasını salladı.

"Ne oldu, yanlış bir şey mi söyledim?" diye sordu Bay Montag.

"Ne yanlışı, tam aksine, mükemmel. Bizimkine örgüt denebilirse, örgütümüzün sırına kendiliğinden vakıf olmuş durumdasın. Yaşayan kitaplar, Montag. Hiç kimsenin göremeyeceği bir yere, kafatasının içine gizlenmiş kitaplar." Simmons'a döndü. "Elimizde hiç Eyüp Kitabı var mıydı?"

"Sadece bir tane. Youngstovvn'da Harris adında bir adam."

"Leonard Montag." Adam uzandı ve elini Bay Montag'ın omzuna koydu. "Yavaş ve dikkatli yürü, kendine dikkat et. Bu Harris denen adama bir şey olursa, Eyüp Kitabı sen olacaksın. Ne kadar önemli olduğunun farkında mısın?"

"Ama unuttum!"

"Saçma. Hiçbir şey unutulmaz. Kaybedilir belki, ama unutulmaz. Bizim kendimize göre yollarımız, yeni hipnoz yöntemlerimiz var. Böylece zihnin içinde kaybolmuş kırıntıları açığa çıkartabiliyoruz. Hatırlayacaksın, hiç korkma."

"Ama hatırlamayı denedim, olmadı."

"Bazı insanlar çok kolay ezberlerler, ama bunun farkında değildirler. Tann'nın en basit yaratıklarından bazılan, fotoğrafik bellek dediğimiz şeye sahiptir. Yani bir sayfa dolusu yazıyı bir bakışta hafızalarına kaydedebilirler. Bunun zekâyla alakası yoktur. Sakın yanlış anlama, Montag. Duruma göre değişen bir şeydir bu. Bir gün Eflatun'un Devlet'ini okumak ister miydin?

"Elbette."

Granger-Clement öte yanda oturan adamlardan birine bir işaret çaktı. "Sayın Eflatun, lütfederseniz... "

**

Adam konuşmaya başladı. Boş boş ateşe bakıyor, elleriyle mısır koçanından yapılmış bir pipoyu dolduruyor ve kelimeler dudaklanndan konuştuğunun farkında değilmiş gibi dökülüyordu. İki dakika boyunca hiç ara vermeden, hiç kekelemeden konuştu.

Granger eliyle küçük bir işaret yaptı ve adam sustu. "Mükemmel! Kelimesi kelimesine hafızaya kaydedilmiş durumda. Her bir kelime önemli, her bir kelime Eflatun'un."

"Ve," dedi Eflatun olan adam, "hiçbir şey anlamıyorum. Ben sadece söylüyorum. Anlamak size kalmış."

"Hiçbir şey mi anlamıyorsun?"

"Tek kelimesini bile. Ama yüksek sesle okuyabilirim. Kelimeler bir defa içeri girdiler mi, şişede donmuş zamk gibi orada kalıyorlar. Granger bunun önemli olduğunu söylüyor. Bu da benim için yeterli."

"Biz eski arkadaşız," dedi Granger. "Çocukluğumuzdan beri görüşmüyorduk. Birkaç yıl önce, burayla Seattle arasında bir yerde, bir demiryolunda karşılaştık. Yürüyorduk. Ben itfaiyecilerden kaçıyordum, o da şehirlerden."

"Hiç sevmedim şehirleri," dedi Eflatun olan adam. "Hep insanlann sahibinin şehirler olduğunu düşündüm. Şehirler makineleri yağlatıp tozlarını aldırmak ve böylece kendi varlıklarını sürdürmek için insanları kullanıyorlar bence, başka bir şey değil. Dolayısıyla ben de şehri terk ettim. Sonra Granger'la karşılaştık ve o, benim fotoğrafik dediği türden bir hafızam olduğunu keşfetti. Bana okumam için bir kitap verdi, sonra yakalanmamak için onu kendimiz yaktık ve şimdi ben Eflatun oldum, ben buyum." "Aynı zamanda Sokrates de."

Adam kafasını salladı.

"Ve Schopenhauer."

Adam bir kez daha onayladı.

"Ve John Dewey."

"Bunlann hepsi aynı şişede," dedi adam. "Şişede yer kalmaz diye düşünüyorsun. Ama ben zihnimi akordeon gibi esnetip çalabiliyorum. Okuduğun şeyin ne olduğunu düşünmeye başlamazsan, bir sürü yer var aslında. Sıkışıklık düşünmeye başladığında onaya çıkıyor. Ben de yemek, uyumak ve seyahat etmek dışında bir şey düşünmüyorum. Ezberden okuduğum şeyleri duyduğunuzda, onları anlamayı sizlere bırakıyorum. Bol bol yer var, inan bana." "işte böyle Montag. Dr. Simmons aslında Bay Donne, Bay Darvvin ve Bay Aristofanes. Diğer beyler de Matta, Luk ve Yahya. Ben de Rut'um."

Herkes usul usul güldü.

"İçinde yaşadığımız bu melankolik çağa rağmen, hiç eğlenmiyor da değiliz. Bende bölük pörçük başka şeyler de var. Bir parça Byron, Shelley, Shaw, Washington lrwing ve Shakespeare. Bir kaleydoskop gibiyim. Beni güneşe doğru kaldır, salla ve ortaya çıkan şekilleri izle. Sen de Bay Eyüp'sün ve yanm saate kadar ya da biraz daha az bir süre sonra savaş çıkacak. Şu kannca tepesindeki insanlar, sanki onların tüm kaygılannın ve mutsuzluklarının nedeni senmişsin gibi, Bay Montag'ı kovalamakla meşgulken, savaş yola koyulmuştu bile. Yarın bu saatlerde dünya küçük yeşil kasabalara, paslı demiryollarına ve traverslerde yürüyen adamlara

kalacak ki, bu da biz oluyoruz. Şehirler, küle ve toza dönüşecek." Televizyonda bir zil çaldı. Granger televizyonu açtı.

"Düşman devletin hükümeti ile yann yapılacak bir konferans için son müzakereler planlandı... " Granger televizyonu kapattı.

"Ee, ne düşünüyorsun, Montag?"

"Benin yöntemim bayağı kör ve vahşi bir şeymiş meğer. Yani itfaiyecilerin evlerine kitap yerleştirip, onları ihbar etmek... "

"Sen gerekli olduğunu düşündüğün şeyi yapmışsın. Ama bizim yolumuz, daha basit ve daha iyi. Bizim yapmak istediğimiz şey bilgiyi muhafaza etmek, heyecanlanmamak ve öfkelenmemek. Çünkü bize bir şey olursa, bilgi bu kez kesinkes ölmüş olacak. Biz kendimizce örnek vatandaşlanz. Demiryollarında yürüyoruz, geceleri tepelerde yatıyoruz, kimseyi rahatsız etmiyoruz ve şehre girmiyoruz. Yüzlerimiz ve parmak izlerimiz estetik cerrahi ile değiştirildi. Böylece sessiz sakin bir şekilde makinelerin hurdaya dönmesini bekliyoruz. Sonra da ortaya çıkacak ve bu savaştan hayatta kalanlara, 'Evet, artık aklınız başınıza geldi mi? Belki bir iki kitap size iyi gelir,' diyeceğiz."

"Peki sizi dinlerler mi?"

"Belki dinlemezler. O zaman biraz daha bekleriz. Belki birkaç yüz yıl daha. Belki hiç dinlemezler. Onları zorlayamayız. O zaman biz de kitaplan çocuklarımıza bırakınz, onların zihinlerine yerleştiririz. Sonra da onlar başkalarını beklemeye başlar. Günün birinde, birinin bize ihtiyacı olacaktır nasılsa. Bu böyle sonsuza dek süremez."

"Kaç kişisiniz?"

"Yollarda, raylarda binlerce insanız. Dışarıdan bakarsan hepimiz işsiz güçsüz serserileriz. Ama içeriden, her birimiz birer kütüphaneyiz. Planlanmış bir şey değil aslında, kendiliğinden büyümüş bir hareket. Her birimizin ezberlemek istediği bir kitap vardı ve ezberledik. Sonra birbirimizi keşfettik. Yirmi yıl kadar bir süre içinde gevşek bir şebeke oluştu ve bir plan yaptık. Öğrenmemiz gereken en önemli şey bizim önemli

olmadığımızdı. Bilgiçlik taslamayacak, kendimizi diğer insanlardan üstün hissetmeyecektik. Biz kitaplann kapağıydık sadece, başka bir şey değil, bireysel olarak önemli değildik. Bazılanmız şehir dışındaki küçük kasabalarda yaşıyor. Birinci loca Nantucket, Walden'da, ikinci loca Reading'de, üçüncü loca Waukesha'da... Herkes yeteneği kadar katkıda bulunuyor, bazı insanlar çok ezberliyor, bazıları da sadece birkaç satır."

"Kitaplar emniyette demektir o zaman."

"Hem de nasıl! Mesela Kuzey Carolina'da iki yüz kişilik küçük bir köy var, oraya bir bombanın düşmesi imkânsız gibi bir şey. Köy Marcus Aurelius'un tüm *Meditasyonlar'mı* barındırıyor. O köyü alıp sayfa çevirir gibi okuyabilirsin. Herkes bir sayfa. Ellerinde kitapla görülmeyi aklının ucundan bile geçirmeyecek insanlar, iş bir sayfayı ezberlemeye gelince seve seve kabul ettiler. Bu şekilde yakalanman imkânsız. Ve savaş bitip, bizim de zamanımız ve ihtiyacımız olduğunda, kitaplar yeniden basılmaya başlayabilir, insanlar teker teker ezberlerini okumaya çağırılacak ve kitaplar yeniden baskıya girecek; bir sonraki karanlık çağa kadar tabii, sonra da aynı şeyi yeni baştan yapmak zorunda kalacağız, tnsanın ne kadar aptal bir yaratık olduğunu düşünürsen."

"Bu akşam ne yapacağız peki?" diye sordu Bay Montag.

"Bekleyeceğiz, sadece bekleyeceğiz."

Bay Montag ateşin ışığında adamlann yüzlerine baktı. Hepsi yaşlı ve kesinlikle yorgun yüzlerdi. Belki de bir aydınlık, kararlılık, geleceğe ilişkin bir zafer umudu görmek istiyordu, ama yoktu. Belki de bu adamlann sahip olduklan bilgiyle gururlanmalarını, fenerin içindeki alevle parlaması gibi, onların da içlerindeki bilgelikle parlamasını umuyordu.

Ama görebildiği tek ışık kamp ateşinden geliyordu. Bu adamlar, uzun bir koşu koşmuş, uzun bir arayış yapmış, değerli şeylerin yok edildiğini, eski dostlarının öldüğünü görmüş ve artık, bu iyice ilerlemiş yaşlarında, makinelerin ölümünü beklemek ya da ummak üzere ateşin başına toplanmış sıradan adamlardan hiç de farklı değillerdi. Bu bekleyiş sırasında bile bir yanıyla mutluluk, bir yanıyla da dehşetle örülü bir kumaş dokuyabilen o makinelere karşı çelişkili bir sevgi besliyorlardı. Öylesine iç içe geçmiş bir

örgüydü ki bu, insan onu ve onun içindeki kendi yerini anlamaya çalıştığında, kolayca aklını yitirebilirdi.

Bu adamlar, kafalannda taşıdıkları şeyin gelecekte doğacak günlerin daha aydınlık doğmasına imkân sağlayabileceğinden de emin değillerdi. Emin oldukları tek şey, vakur gözlerinin ardında dosyalanmış kitaplar ve insanın aklını hakkıyla vermesi durumunda, onlarda kaybettiği onurunun ve

mutluluğunun bir parçasını yeniden bulabileceğine duydukları inançtı.

Bay Montag gözlerini bir yüzden diğerine gezdirdi.

"Bir kitap hakkında sadece kapağına bakarak yargıya varamazsın," dedi biri.

Hepsi usul usul güldü.

Bay Montag nehrin ötesindeki şehre bakmak için döndü.

"Şu anda karım o şehirde," dedi.

"Bunu duyduğuma üzüldüm."

"Bak," dedi Simmons.

Montag havaya baktı.

Bombardıman başladığı gibi, daha çekirdekler rüzgârlı gökyüzündeyken bitmişti. Jet uçakları ve bombalar sadece bir an için orada göründüler. Sanki büyük bir el havaya bir avuç buğday tanesi saçmıştı. Sonra bombalar, korkunç bir yavaşlıkla, şehrin sabahına süzüldüler. Şehirdeki tüm insanlar üzerlerine yağan kadere, suratlarına sıkı sıkı kapanan bir rüyaya bakar gibi baktılar ve bir an sonra da kırmızı ve tozlu bir kâbusa dönüştüler.

Askeri açıdan bombardıman çoktan bitmişti. Saatte beş bin mille, gökyüzünü kesen bir hançerin fısıltısı kadar hızlı uçan jetler bir kez hedeflerini görüp, bombacılarını uyardıklarında savaş bitmiş demekti. Tetiğe basılır basılmaz, bombalar uçmaya başlar başlamaz bitmiş demekti savaş.

O noktadan sonra bombaların düşmesi ve düşman uçaklarının mağara adamının göremediği için varlığına inanmadığı mermiler gibi görünen dünyanın öteki ucuna gitmesi, insanlık tarihinin sadece üç saniyesini alırdı. Mağara adamı kalbinden vurulur, bedeni parçalara aynlır, kanı havada serbest kaldığı için alıklaşır, beyni değerli hatıralarını teker teker terk eder, ve o neye uğradığını anlayamadan ölürdü.

**

Bu, inanılacak bir savaş değildi. Bir şakaydı bu, başka bir şey değil. Büyük, metal bir elin şehrin üzerinde cilve yapması ve bir sesin, "Parçalanın. Taş taş üstünde kalmasın. Yok olun. Ölün," demesiydi.

Bay Montag bombalan bir an havada tuttu. "Kaç!" diye bağırdı Profesör Faber'e. Clarisse'e, "Koş." Mildred'a, "Çık oradan, çık!" Ama Clarisse'ın öldüğünü anımsadı. Profesör zaten şehrin dışındaydı. Az ileride, şehir dışındaki derin vadilerde, bir felaketten diğerine doğru giden şafak treni ilerliyordu. Felaket henüz gelmemişti, henüz havadaydı, ama varışı insanoğlunun mümkün kılabileceği kadar kesindi. Daha tren elli metre gitmeden, varış noktası anlamsızlaşacak, kalkış noktası olan metropol ise bir moloz yığınına dönüşecekti.

Ve Mildred. •

Çık dışan, kaç, diye düşündü.

Ve şimdi, kalan son yarım saniyede, belki bombaların Mildred'ın bulunduğu otele varışına, diyelim ki beş kısa santim kala, Bay Montag onun metropoldeki halini gözünün önüne getirdi. Mildred'ın uykusuz huzursuzluğunun çaresini orada bulacakmış gibi televizyona açlıkla baktığını görür gibi oldu. Mildred televizyon tüpüne ona mutluluğu gösterecek bir kristal küreymiş gibi eğilmiş, heyecanla, gerginlikle bakıyor.

tik bomba şehre düşüyor.

"Mildred!"

Belki de ilk vurulan, televizyon istasyonu oluyor.

Bay Montag televizyonun Mildred'ın yüzünde karardığım ve onun bir çığlık attığını görüyor. Çünkü, geriye kalan saniyenin on milyonda biri kadar sürede, Mildred kendi yüzünün aç ve yalnız yansımasını kristal bir küre yerine bir aynada görüyor. Ve gördüğü öylesine boş bir yüz ki, nihayet onu tanıyor ve tam tavana adeta şükrederek bakarken, otel olduğu gibi üzerine

çöküp, onu milyonlarca ton tuğla, metal ve insanla birlikte, manasız bir şekilde çöpe atılmak üzere kilere sürüklüyor.

Şimdi hatırladım, diye düşündü Bay Montag, nerede tanıştığımızı. Chicago'daydı. Evet, şimdi hatırladım.

Bay Montag kendini yüzüstü yatarken buldu. Patlama, havayı nehir boyunca sürüklemiş, adamları yan yana dizilmiş domino taşlan gibi devirmiş, ateşi mum gibi söndürmüş ve

güneye doğru esen bir rüzgâr ağaçları inim inim inletmişti.

Bay Montag yüzü şehre doğru dönük bir şekilde yatıyordu. Şimdi bombalar değil, şehir havadaydı, ikisi birbiriyle yer değiştirmişti. Şehir, o imkânsız anlardan biri boyunca havada asıl kaldı ve yeni baştan, daha önce hayal bile edemeyeceği, insanlann inşa ettiğinden daha yüksek bir boyda ve tanınmaz bir halde, yeniden inşa edildi. Şehir kum ve kopan metal parçacıklarının saçtığı kıvılcımlarla yeniden kuruluyordu adeta ve bu haliyle ateş, çelik ve taştan ibaret ters dönmüş dev bir çığa benziyordu. Pencerenin olması gereken yerde bir kapı, altın olması gereken yerde üst, arkanın olması gereken yerde yan... Ve sonra şehir sırtüstü dönerek cansız bir şekilde düştü.

Ölümünün sesi ancak tüm bunlar olup bittikten sonra geldi.

Bay Montag gözleri kapalı, soluğu kesilmiş bir şekilde bağınrken bir şeyi daha hatırladı. Eyüp Kitabı'm. Artık hatırlıyorum, diye düşündü. Yere yapışmış yatarken, kendi kendine defalarca tekrarladı bunu. Çaba sarf etmesine bile gerek yoktu, kelimeler mükemmelen yerini buluyordu. Artık Eyüp Kitabı'nı anımsıyorum. Artık Eyüb Kitabı'nı gerçekten de anımsıyorum.

"İşte," dedi Granger.

Adamlar yerde, soluk almakta güçlük çeken balıklar gibi yatıyorlardı.

Uzun bir süre ayağa kalkamadılar. Çocuklar tanıdıkları bir şeye, ona ne olursa olsun, ne kadar soğuk ve ölü olursa olsun nasıl sarılırlarsa, onlar da yere öyle sarıldılar; parmakları toprağa pençeler gibi gömülmüştü ve

kulaklarını dengede ve açık tutabilmek için hep birlikte bağırıyorlardı. Bay Montag da üzerlerinden onları süpürerek geçen, saçlannı titreten, dudaklannı yamultan ve burunlarının kanamasına neden olan rüzgarı protesto edercesine, onlarla birlikte bağırıyordu.

Bay Montag yere damlayan kana öyle bir konsantrasyonla bakıyordu ki, şehir unutulmuştu.

Rüzgar dindi.

Şehir, biri bir kaşık dolusu kabartma tozunu almış ve üstünden parmağını geçirerek onu düzleştirmiş gibi yamyassı olmuştu.

Adamlar hiçbir şey söylemediler. Bir süre sanki uykunun şafak vakti tarafındaymış gibi oldukları yerde yattılar. Henüz kalkmaya ve günün yükümlülüklerini yerine getirmeye, yangınlara ve yiyeceklere, ayak ayak önüne, el el üstüne atmanın binlerce ayrıntısına, teslimatlara, işlevlere ve hassas saplantılara hazır değillerdi sanki. Şaşkın göz kapaklannı açıp kapayarak yattılar. Nefes alışlarını duyabiliyordunuz. Önce hızlı hızlı, sonra daha yavaş, ve derken normal bir hızda...

Bay Montag doğruldu, ama çok da uzağa gitmedi. Diğer adamlar da aynı şeyi yaptılar. Güneş karanlık ufka, solgun kırmızı ucuyla değiyordu. Hava serindi, tatlıydı ve yağmur kokuyordu. Birkaç dakika içinde kum ve toz haline gelmiş demir kokacaktı, ama şu anda tatlıydı.

Ve tüm dünyada başka milletlerin şehirleri de, neredeyse aynı anda öldü, diye düşündü Bay Montag.

Grubun lideri Granger sessizce ayağa kalktı, her şeyin yerli yerinde olup olmadığını kontrol etmek istercesine kollarını ve ayaklannı yokladı, yüzüne dokundu ve sonra sönmüş ateşe doğru gidip onun üzerine eğildi. Bay Montag onu izliyordu.

Bir kibrit çaktı, onu bir parça kâğıda değdirdi, sonra kâğıdı bir parça çıranın altına soktu, onun üzerine küçük saman ve kuru çıra parçacıkları yığdı; bir süre sonra ateş canlanmaya, adamlan kendisine doğru çekmeye ve yüzlerini

pembe san renklerle boyamaya başladı. Adamlann sırtlannı da yavaş yavaş yükselmekte olan güneş boyuyordu.

Sabahleyin, alçak ve gizemli bir sesle konuşan adamlar dışında çıt çıkmıyordu. Konuştuklan da şundan ibaretti:

"Kaç dilim?"

"Adam başı iki."

"O kadar yeter."

Domuz pastırması dilimleri yağlı kâğıt üzerinde sayıldı. Tava ateşe kondu, domuz pastırmaları tavaya yerleştirildi. Pastırmalar bir süre sonra tavada cızırdayıp zıplamaya başladılar ve kokulan sabah havasını sardı. Domuz pastırmalarının üzerine yumurta kınldı ve adamlar bu ritüeli izlediler, çünkü liderleri gibi onlar da sabahları erken kalkma dininin inananlanydı ve Bay Montag kendisini onların arasında rahat hissediyordu. Sanki onları çevreleyen büyük hapishanenin duvarları geceleyin buharlaşmış ve kendilerini açık arazide bulmuşlar ve şimdi keyifleri gelince şakıyıp, keyifleri gelince susan, hiçbir takvime uymayan ve hiçbir insani ısrara kulak asmayan kuşlar kalmıştı sanki sadece ortalıkta.

"Alın," dedi Granger ve sıcak tavadaki domuz pastırmasıyla yumurtalan her birine dağıtmaya başladı. Her biri çizik teneke tabaklannı uzattı ve tabaklar elden dolaştı.

Sonra gün, fitili gittikçe uzayan pembe bir lamba gibi yavaş yavaş aydınlanırken, lider tavaya yeni yumurtalar kırmaya ve başını yaptığı işten hiç kaldırmadan, hem söylediklerine hem de pişirdiği yemeğe özen göstererek dikkatle anımsamaya, toparlamaya çalıştığı küçük alıntılan, kısa dizeleri okumaya başladı ezberinden. Montag dinliyordu. Hepsi yumurtaların biraz soğuması için beklerken, ellerindeki teneke tabaklara bakıyor ve liderlerinin başlattığı bu sürece, hepsi, bir oradan bir buradan sırayla katılıyorlardı.

Sıra Bay Montag'a gelince o da konuştu: "Her şeyin bir mevsimi var.

Ve gök altındaki her şeyin bir zamanı, Doğmanın zamanı, ölmenin zamanı, Öldürmenin zamanı, sağaltmanın zamanı."

Çatallar pembe ışık altında hareket ediyordu. Artık adamlann her biri farklı, birbirinden kopuk küçük parçalan anımsıyor ve onları sabah serinliğinde okuyordu: bir şiirden birkaç dize, bir oyundan birkaç satır, eski bir şarkının sözleri... "İnsanı kadın doğurur,

Günleri sayılı ve sıkıntı doludur."

Ağaçlann üzerine bir rüzgar esiyordu.

"Olmak ya da olmamak, işte bütün mesele bu..."

Güneş artık yükselmişti.

"Ah, hatırlıyor musun Tatlı Alice, Ben Bolt.

Bay Montag kendini iyi hissediyordu.

DİĞER ÖYKÜLER

Kendi Kuyruğunu Yiyen Ejderha Şafak Vaktinden AZ **önce Geleceğe**

Kendi Kuyruğunu Yiyen Ejderha

En çok neyi isterlerdi? Eski Chicago'nun tozunu toprağını koklamayı, garip binalarına dokunmayı mı, yoksa Manhattan'ın gıcırdayan metrosuna binmeyi, çoktan unutulmuş bir yazın lolipoplannı tatmayı, 1910'dan kalma çizik plakları dinlemeyi mi? Yoksa Nelson'ın Trafalgar'a doğru yola çıkan gemilerine binmeyi, ya da baldıranotu zehrini içmeden önceki son gününü Sokrates'le geçirmeyi, en kalabalık gününde Atina sokaklarında dolanmayı ve Atinalılar'ın güneşin aydınlattığı dizlerini görmeyi mi isterlerdi? Önlerindeki bir saati, bir günü, bir ayı, bir yılı hangi fikirle ve hangi muhteşem şekilde geçirmek hoşlarına giderdi? Fiyatlar son derece makuldü, sıradan bir tur kadardı en fazla. Şu kadar peşinat veriyordunuz, şu kadar gün şu kadar ödüyordunuz ve antik dünya sinirinize dokunmaya, sizi sıkmaya veya korkutmaya başladığında, isterseniz anında eve

dönebiliyordunuz. Tarihinizi öğrenmenin bir yoluydu bu. Keşfetmenizi bekleyen canlı, taze ve yeni bir dünya vardı önünüzde.

Hadi!

"Hoşuna gider mi dersin Alice?"

"Hiç düşünmedim. Hayal etmeye çalışıyorum."

"Gitmek ister miydin?"

"Nereye?"

"1940'lann Paris'ine. 1870'lerin Londra'sına. Veya 1895 yılının Chicago'suna. Ya da 1900'ler civarındaki Saint Louis Fuarı'na? Duyduğuma göre son derece büyük ve naif bir fuarmış... "

Adam ve karısı mekanik kahvaltı masasında oturmuş, miktarı hassas bir şekilde ölçülmüş, üzerine sentetik ve dolayısıyla yüzde yüz garantili tereyağı sürülmüş kızarmış ekmeklerini yiyorlardı.

Ah, ejderin kendi radyoaktif kuyruğunu yediği o boş gelecek! Şevkleri kırılmış, karamsarlığa kapılmış, patlamalarla yüzlerinin rengi atmış, saçlan köklerine kadar yanmış, kalplerindeki umutlan kavrulmuş, buruşmuş, şekilsiz bir kütleye dönüşmüş ve geriye bakıp, "Ey uçarak geçen zaman, ne olur bizi, bir geceliğine tekrar çocuk yapsan," diyen insanların yaşadığı o karanlık çağ!

Dolayısıyla insanlar toparlanıyorlardı. Toparlanıyor ve gidiyorlardı. Yasa durduramıyordu onları, yasa koyucular durduramıyordu, polis, mahkemeler, salak senato, yozlaşmış kongre, laf ebeleri, yumruğunu masaya vurma meraklıları, kararsızlar, bocalayanlar, hiçbiri durduramıyordu onları. Tıpa çekilmişti ve insanlar zamanın lavabosundan akıp geçmişe gidiyorlardı.

Alice ve John Waters evlerinin kapısının önünde duruyorlardı. Sokaklarındaki evler boş ve sessizdi. Ağaçlarda karınlarını yeşil ve yasak meyvelerle şişiren çocuklar yoktu artık. Arabalar kaldırımları, titreşen ışıklar pencereleri boşaltmıştı.

"Banyonun musluğunu kapatmayı unutmadın değil mi?"

"Kapattım."

"Gazı?"

"Kapattım."

"Elektriği."

"Boşuna endişeleniyorsun."

"Şimdi de kapıyı kilitle."

"Hiç kimse girmez ki eve."

"Rüzgar girebilir."

"Ha, rüzgar başka tabii!"

"Sen yine de kilitle, John."

Böylece kapıyı kilitleyip, kıyafetlerini, üzerleri düzgün bir şekilde örtülmüş mobilyalarını arkalarında bırakarak bahçeyi geçtiler. Her şey yerli yerindeydi.

"Sence geri döner miyiz?"

"Hayır."

"Hiç mi?"

"Hiç."

"Elm Terrace'daki bu ev, mobilyalar, elektrik ışıklan, partiler, bunlar bir daha hiç aklımıza gelecek mi acaba? Ve geçmişe gittiğimizde, bir zamanlar böyle bir yer ve zaman olduğunu hatırlayacak mıyız?" "Hayır, hiç hatırlamayacağız. Seni tüm hafızanı silen bir makineye sokuyorlar. Makine sana yeni bir

hafıza veriyor. Ben mesela, 1920 yılında Chicago'da yaşayan John Sessions olacağım, sen de benim karım."

Alacakaranlık sokakta yürüyorlardı.

"Bir düşün," dedi kadın usulca, "bir gün, Chicago'da bir sokakta, Edgar ve karısıyla karşılaşıyoruz. Onlar bize bakıyorlar, biz onlara ve, 'Bu yüzleri daha önce nerede görmüştük?' diye düşünüyoruz ama yolumuza devam ediyoruz. İki yabancı onlar, aklımıza yüz doksan yıl sonrasının geleceğinde onlarla tanışmış olduğumuz gelmiyor bile." "Evet, yabancı olacaklar bize... Garip bir düşünce bu."

"Ve hepimiz, bir milyondan fazla insan, geçmişte saklanıyoruz, ama birbirimizi tanımıyoruz. Ortama uyum sağlıyoruz, başka bir çağdan olduğumuz aklımızın köşesinden bile geçmiyor."

"Biz kaçıyoruz," dedi adam. Durdu ve ölü evlere baktı. "Bir sorundan kaçmak hiç hoşuma gitmiyor." "Başka ne yapabiliriz ki?"

"Kalıp mücadele edebiliriz."

"Hidrojen bombasına karşı mı?"

"Onu yasaklayan yeni yasalar çıkartılabilir mesela."

"Ve o yasalar da çiğnenir."

"Bir kez daha deneriz, bir kez daha deneriz. Kaçmak yerine asıl yapmamız gereken şey bu aslında." "Faydası olmaz."

"Evet, elbette olmaz!" dedi adam. "Bu dünyada sadece tek bir. vicdansız bilim adamı ve tek bir yozlaşmış politikacı kalsa bile, bir şekilde birbirlerini bulacaklarını ve ne halta yarayacağı belli olmayan bombalarını yapacaklarını artık anladım. Eskiden biz küçük insanların silahlanmız, çakaralmaz tüfeklerimiz, milis güçlerimiz vardı ve onlara karşı mücadele edebiliyorduk, insanların tiranlara başkaldırması, devrim yapması mümkündü. Atacak bir mızrak, doğrultulacak bir tüfek vardı her zaman. Ama ne hidrojen bombasına ne de onu elinde bulunduranlara tüfek

doğrultamayız, çünkü misilleme yapmalarından korkarız. O nesne öylesine büyük ki, onun yanında biz ekmeğin üzerindeki çörek otu gibiyiz; ne oluyor demeye bile fırsat kalmadan fınna atılıp kızartılıyoruz. Hadi gel, artık bunları konuşmanın bir anlamı yok."

Ölü sokaktan uzaklaşarak, şehrin iş merkezinin sessizliğine doğru yürüdüler.

Çoğu gece, yükseltilmiş raylar üzerinde giden tren, altıncı kattaki yatak odalannın önündeki köşeyi dönerken, yataklannı bir an için sarı ve mekanik bir ışıkla aydınlatıp, uyuyan bedenlerindeki kemiklerini titretir ve kadın ürpererek kocasına seslenirdi. Adam da uyanıp ona fısıltıyla, "Sakin ol canım, ne oldu?" diye sorardı.

"Ah, Charles," derdi kadın ve artık sessizliğe, karanlığa bürünmüş boş ve kayıp odada ona anlatırdı: "Rüyamda, başka bir çağda, kahvaltı yaparken gördüm kendimi. Bizi mekanik bir masa besliyordu, havada roketler uçuyordu ve bir sürü garip şey ve icat vardı."

"Tamam, canım, geçti artık, bir kâbus görmüşsün," derdi adam ona.

Ve bir dakika sonra, birbirlerine sıkı sıkı sarılarak,

yeniden uykuya dalarlardı.

Şafak Vaktinden Az Önce

Gece geç saatte duyduğum bir ağlama sesiydi, bir histeri krizi belki de, ardından sesler şiddetli hıçkırıklara ve sonra da iç çekişlere dönüşürdü. Kocanın sesini duyardım duvann öte yanından: "Tamam, tamam," derdi. "Tamam, tamam."

Yatakta sırtüstü yatar, dinler ve merak ederdim. Odamdaki takvim 2002 yılının Ağustos ayını gösterirdi. Şehirdeki kütüphanede temizlikçi olarak çalışıyordum ve adamla karısı, benim de kaldığım pansiyona yeni taşınmışlardı. İkisi de otuzlu yaşlarda, açık renk saçlı, mavi gözlü, zinde insanlardı, ama ağızlarının kenarında kırışıklıklar vardı.

Her gece, her gece aynı şey olurdu. Duvarımın öte yanında kadın ağlar, adam yumuşak bir sesle onu sakinleştirirdi. Buna neyin sebep olduğunu, bunu neyin başlattığını anlamak için onları duymaya çalışırdım, ama hiçbir şey anlamazdım. Mesele adamın söylediği ya da yaptığı bir şey değildi, bundan emindim. Hatta bu krizlerin, gece saat iki civarında, durup dururken, kendi kendine başladığından da emindim. Kadın uyanır, diye kurardım kafamda ve dehşet içindeki o ilk çığlığı atar. Sonra da uzun süre ağlardı. Üzülürdüm buna. Ne kadar yaşlı olursam olayım, kadınların ağlamasına dayanamam çünkü.

Buraya geldikleri ilk geceyi anımsıyorum. Bir ay önce, burada, Illinois'in derinliklerindeki bu kasabada, tüm evlerin karardığı ve herkesin verandalarında dondurma yediği bir Ağustos gecesiydi. Hatırlıyorum, aşağıdaki mutfağa inmiş ve orada yemek kokulan içinde bir süre oyalanmıştım. Köpeğin ocağın altındaki kaptan geceye özgü bir sesle su içtiğini duymuş, ama onu görmemiştim. Sonra karanlıkta salona doğru ilerlemiş ve orada bir türlü çalışmayan klima cihazıyla boğuşan ev sahibimiz Bay Fisk'in, alı al moru mor şeytani yüzüyle karşılaşmıştım. Bay Fisk gecenin sıcağında dışarıya, 'sivrisinek verandası'na çıkmıştı; verandanın sadece sivrisinekler için olduğunu söylerdi, ama yine de çıkmıştı işte.

Ben de dışanya, verandaya çıktım ve kendi sivrisineklerimi savmak için bir puroyu paketinden çıkarttım. Sonra bir de baktım ki, Fisk Anne, Alice Fisk, Henry Fisk, Joseph Fisk, Bili Fisk ve diğer altı pansiyoner de gelmişler ve ellerindeki çubuklu dondurmaların ambalaj kâğıtlarını açmaya çalışıyorlar.

İşte tam o sırada, adamla karısı, ıslak çimden fırlamış gibi aniden merdivenlerin altında belirdiler ve bize sanki bir yaz gecesi sirkini izlercesine bakmaya başladılar. Ellerinde bavul yoktu. Bunu hiç unutmadım. Ellerinde bavul yoktu. Ve giysileri de üzerlerinden dökülüyordu.

"Yemek ve yatacak yer bulabileceğimiz bir yer var mı?" diye sordu adam, kekeleyen bir sesle. Herkes şaşırdı. Sanırım onları ilk gören bendim, derken Bayan Fisk gülümsedi ve sallanan iskemlesinden doğrularak, "Evet, boş odamız var," dedi. "Yemekler dahil, günlüğü yirmi dolar."

. Anlamış gibi görünmüyorlardı. Birbirlerine baktılar.

"Yirmi Dolar," dedi Fisk Anne.

"Tamam, tutuyoruz," dedi adam.

"Örice bir görmek istemez misiniz?"

Merdivenlerden çıkarken, biri tarafından takip ediliyormuş gibi arkalanna bakıyorlardı.

Ağlamalar da hemen o gece başladı.

**

Kahvaltı servisi her sabah yedi buçuktaydı. Üst üste yığılmış krepler, kocaman sürahilerde akçaağaç şurupları, topak topak tereyağı, kızarmış ekmek, sürahilerce kahve ve isterseniz mısır gevreği. Yeni çift yavaş yavaş merdivenlerden aşağı inerken, ben de tam mısır gevreğimi yiyordum. Yemek odasına hemen gelmediler. Her şeyi ilgiyle inceliyorlarmış gibi bir izlenim edindim. Bayan Fisk'in işi olduğundan, onları karşılamaya ben gittim. Adamla kadın ön pencereden dışarıya, yeşil çimlere, büyük karaağaçlara ve mavi gökyüzüne, daha önce hiç böyle şeyler görmemişçesine bakıyorlardı.

"Günaydın,” dedim.

Parmaklarını koltuk örtülerinde ya da yemek odasının kapısında asılı boncuklu perdenin üzerinde

gezdiriyorlardı. Bir ara, ikisinin birden gizli bir şeye ağız dolusu gülümsediklerini görür gibi oldum. İsimlerini sordum. Önce biraz şaşırdılar, ama sonra yanıt verdiler.

"Smith."

Onları yemek odasındakilerle tanıştırdım. Oturdular, yiyeceklere baktılar ve sonunda yemeye başladılar.

Çok az konuşuyorlardı. Sadece biri onlara bir şey söylediğinde yanıt vermek için ağızlannı açıyorlardı. Bir seferinde suratlannda gördüğüm güzelliği dile getirme fırsatını buldum, çünkü çenelerinin, yanaklarının ve

alınlannın kemik yapısı çok hoş ve endamlıydı, keskin hatlı burunlan ve berrak gözleri vardı. Ama ağızlarının çevresinde hep bir yorgunluk izi dururdu.

Kahvaltının ortasına doğru öyle bir olay oldu ki, buna dikkatinizi özellikle çekmem gerekiyor. Araba tamircisi Bay Britz, "Bugün gazetede gördüm. Başkan yine kampanyası için para toplama turuna çıkıyormuş," dedi.

Yabancı, yani Bay Smith, bunun üzerine öfkeyle suratını ekşitti. "Ne feci adam ama! Westercott'tan hep nefret etmişimdir," dedi.

Herkes ona baktı. Ben yemek yemeye ara verdim.

Bayan Smith kocasına kaşlarını çattı. Adam hafifçe öksürdü ve yemeğini yemeye devam etti. Bay Britz kısa bir an için suratını astı ve sonra hepimiz kahvaltımızı bitirdik. Bay Smith'in söylediği şey şuydu: "Ne feci adam ama. Westercott'tan hep nefret etmişimdir." Bunu hiç unutmadım.

**

O gece kadın sanki ormanda kaybolmuş gibi yine ağladı ve ben de bir saat kadar uyanık kalıp düşündüm.

Birdenbire onlara sormak istediğim o kadar çok şey birikmişti ki. Gelgelelim onları görmek neredeyse imkânsızdı, çünkü çoğu zaman kapılannı kilitleyip odalarında oturuyorlardı.

Ama ertesi gün cumartesiydi. Onları bahçede pembe güllere bakarken yakalamayı başardım. Sadece bakıyorlardı güllere, dokunmuyorlardı. "Ne güzel bir gün, değil mi?" dedim.

İkisi de, adeta bir ağızdan, "Muhteşem, muhteşem bir gün!” diye bağırdılar ve sonra da utanarak güldüler.

"Yok canım, *o kadar da* iyi olamaz," dedim ve gü-397

lümsedim.

"Ne kadar güzel olduğunu, ne kadar muhteşem olduğunu tahmin edemezsiniz," dedi kadın ve birdenbire gözleri doldu.

Hayretler içinde kaldım. "Özür dilerim," dedim. "Bir şeyiniz yok ya?"

"Yok, yok bir şey," dedi kadın. Burnunu sildi ve çiçek toplamak üzere biraz uzaklaştı. Üzerinde kıpkırmızı meyvelerin sallandığı elma ağacına bakarak bir süre durdum. Sonra cesaretimi topladım ve, "Nereli olduğunuzu sorabilir miyim Bay Smith?" dedim.

"Birleşik Devletler," dedi adam yavaşça. Kelimelerini seçmekte güçlük çeker gibi bir hali vardı.

"Ah, ben de sanmıştım ki... "

"Başka bir ülkeden geldiğimizi mi düşünmüştünüz?"

"Evet."

"Hayır, Birleşik Devletlerdeniz biz."

"Ne iş yapıyorsunuz Bay Smith?"

"Düşünürüm ben."

"Anlıyorum," dedim. Çünkü aldığım hiçbir yanıt beni tatmin etmemişti. "Ha, aklıma gelmişken, Westercott'un ilk adı neydi?"

"Lionel," dedi Bay Smith, sonra da bana dik dik baktı. Yüzünün rengi attı. Panik içinde döndü. "Lütfen ama," dedi yumuşakça. "Neden soruyorsunuz bütün bu soruları bana?" Özür dilememe fırsat vermeden, aceleyle eve girdiler. Merdivenlerin penceresinden bana sanki dünyanın en büyük casusuymuşum gibi bakıyorlardı. Utandım, kendimi kötü hissettim.

**

Pazar sabahı evin temizliğine yardım ettim. Smithler'in odasının kapısını çaldığımda içeriden yanıt gelmedi. İçeriyi dinlediğimde, ki bunu daha önce hiç yapmamıştım, sessizce çalışan birçok saatin tıkırtısını ve mırıltısını duydum. Mest olmuş bir şekilde kalakaldım. Tik-tak, tik-tak, tik-tak, tik-tak!

İki, hayır, *üç* saat... Çöplerini boşaltmak için kapılarını açtığımda, çalışma masasının, pencere pervazının ve komodininin üzerine dizilmiş, hepsi de sabahın bu ilerleyen vaktini gösteren, küçüklü büyüklü saatleri gördüm. Odayı böcekler basmış gibi tıkırdıyorlardı.

Ne *çok* saat! Merakımı cezbetti. Bay Smith bir *düşünür* olduğunu söylemişti.

Çöp sepetini aşağıya, Yakma Fınnı'na indirdim. Boşaltırken, sepetin içinde kadının mendillerinden birini buldum. Mendili avucumda buruşturdum ve burnuma bir çiçek kokusu geldi. Sonra onu ateşe attım.

Yanmadı.

Mendili maşayla dürtükleyip, ateşin derinliklerine doğru ittim.

Ama mendil yanmıyordu.

Odamda puro çakmağımı çıkartıp mendili onunla yakmaya çalıştım. Yanmıyordu. Yırtmaya çalıştım, o da olmadı.

Sonra kıyafetlerini düşündüm; birdenbire bana neden garip geldiklerini anladım. Kadınlar ve erkekler açısından bu mevsime uygun, sıradan sayılabilecek bir kesimleri vardı. Ama ceketlerin, gömleklerin ve ayakkabıların hiçbir yerinde, bir tane bile dikiş yoktu!

O gün öğleden sonra bahçede dolaşmak için dışarı çıktılar. Odamdaki yüksek pencereden onları izledim. El ele tutuşmuş, ayakta duruyorlar ve bir- birleriyle ciddi ciddi konuşuyorlardı.

Tam o sırada ürkütücü bir şey oldu.

Gökyüzünü bir gümbürtü doldurdu. Kadın göğe baktı, çığlık attı, ellerini yüzüne kapadı ve yere yıkıldı. Adamın suratı kirece döndü, boş boş güneşe baktı ve dizlerinin üzerine çöküp, karısına ayağa kalkmasını söyledi, ama kadın isterik bir şekilde orada yatakalmıştı.

Onlara yardım etme niyetiyle bulunduklan yere vardığımda, ortadan yok olmuşlardı. Belli ki ben evin bir tarafından dolanırken, onlar evin diğer tarafından kaçmışlardı. Gökyüzü bomboştu ve gümbürtü dinmişti.

Gökyüzünden görünmeden geçen bir uçağın sesinin neden böylesine büyük bir dehşete yol açtığını düşündüm.

Uçak bir dakika sonra bir kez daha geçti. Kanatlarında, "KASABA PANAYIRI! KATILIN! YARIŞMALAR! EĞLENCELER!" yazıyordu.

"Bunda korkacak ne var ki?" diye düşündüm.

Saat dokuz buçuk gibi odalarının önünden geçtim, kapılan açıktı. Duvarlarında üç takvim asılıydı. Hepsinde de, 18 Ağustos 2035 tarihi belirgin bir şekilde daire içine alınmıştı.

"İyi akşamlar," dedim dostça. "İçeride ne kadar da çok takviminiz var. Çok işe yarıyor olsalar gerek!"

"Evet," dediler.

Odama gittim ve ışığı açmadan önce karanlıkta bir an durarak, neden hepsi de 2035 yılını gösteren üç takvime birden ihtiyaç duyduklarını düşündüm. Deliceydi, *ama* deli değillerdi. Onlarla ilgili her şey deliceydi, ama onlar deli değillerdi. Aksine güzel, temiz yüzlü, makul insanlardı, ama takvimler, saatler, taktıkları kol saatleri... Saatlerden biraz anlıyorsam, her biri en az bin dolarlık saatlerdi. Sonra bizzat kendileri... Sürekli saate bakıyorlardı. Yanmayan mendili, dikişsiz elbiselerini ve, ^/Westercott'tan her zaman nefret etmişimdir," cümlesini düşündüm.

Westercott'tan her zaman nefret etmişimdir. Dünyada bu kadar sıradışı ismi olan iki insan olamazdı. Lionel Westercott. Yaz gecesinde kendi kendime o ismi mırıldandım. Ilık bir akşamdı, kelebekler penceremdeki telin üzerinde

usul usul dans ediyorlardı. Rahat işimi, her şeyin huzurlu, herkesin mutlu olduğu bu küçük güzel kasabayı huzursuzlukla düşündüm; sonra da yan odamdaki bu iki insanı... Kasabada, hatta dünyada mutlu olmayan bir tek onlar vardı sanki. Yorgun ağızlarını aklımdan çıkartamıyordum. Yorgun gözlerini de. O kadar genç iki insan için çok yorgun gözlerdi onlar.

Biraz uyumuş olacağım, her zamanki gibi saat ikide kadının çığlığıyla uyandım. Ama bu kez kadının, "Neredeyiz biz, neredeyiz? Buraya nasıl geldik, neredeyiz biz?" diye bağırdığını duydum. Ve adamın: "Şşş, lütfen ama, sakin ol," diyen sesini. Adam kadını yatıştırdı.

"Emniyette miyiz, emniyette miyiz, emniyette miyiz?"

"Evet, evet, sevgilim, evet."

Ardından hıçkırıklar.

Belki bir sürü başka şey düşünebilirdim. Herhalde bir başkası olsa aklına cinayet, adaletten kaçan insanlar filan gelirdi. Ama benim aklım o yönde çalışmadı. Onun yerine karanlıkta yatıp kadının ağlamasını dinledim ve içim eridi. Kadının yalnızlığı ve üzüntüsü bana öylesine dokundu ki, kalkıp giyinerek evden çıktım. Caddeden aşağıya doğru yürüdüm ve göz açıp kapayıncaya kadar kendimi gölün kenarındaki tepede buldum. Temizlikçisi olduğum büyük, karanlık kütüphane orada duruyordu ve anahtarlar da elimdeydi. Sessiz binaya, gecenin ikisinde, nedenini düşünmeden girdim. Birkaç ışığı yaktım ve boş odalardan geçtim, dar koridorlarda yürüdüm. Sabahın erken ve karanlık saatlerinde, birkaç tane büyük kitabı çıkartıp, onların sayfalarında bazı paragrafların ve satırların izini sürdüm. Bir iskemle çekip oturdum. Sonra nihayet elim bir ismin üzerinde durdu. "William Westercott, siyasetçi. New York. Ocak 1998'de Aime Ralf ile evlendi. Şubat 2000'de doğmuş Lionel isminde bir çocuğu var." Kitabı kapattım, kütüphaneyi kilitledim ve siyah gökyüzünde parıldayan yıldızların altında eve yürüdüm. Verandası boş, her bir penceresinde ağustos rüzgârında uçuşan perdeler asılı uyuyan evin önünde, bir an elimde puromla durdum, ama onu yakmadım. Kulak kabarttım ve yukarıda ağlayan kadının bir gece kuşunun çığlığını andıran sesini duydum. Bir kâbus daha görüyordu. Kâbuslar aslında hafızadır, diye düşündüm; temellerinde

anımsanan şeyler vardır, canlı, dehşetli ve gereğinden fazla ayrıntıyla anımsanan şeyler. Kadın bir kâbus daha görüyor ve korkuyordu.

Kasabaya baktım, küçük evlere, içinde insanlar yaşayan küçük evlere, ve evlerin ötesindeki kırlara, on binlerce kilometrelik çayırlara, çiftliklere, nehirlere, göllere, otobanlara, tepelere, dağlara ve şafak vaktinin hemen öncesinde sessiz sedasız uyuyan irili ufaklı şehirlere ve gecenin bu vaktinde artık kendilerine ihtiyaç kalmadığı için sönmekte olan sokak lambalarına baktım. Ülkenin tamamındaki insanlan ve gelecek yıllan düşündüm. Bu yıl iyi birer işte çalışan ve mutlu olan hepimizi düşündüm.

Sonra yukanya çıktım, oda kapılannın önünden geçtim ve yatağa girip kulak kabarttım. Duvarın ardındaki kadın zayıf bir sesle, tekrar tekrar, "Korkuyorum, korkuyorum," diyerek ağlıyordu.

Yattım. Battaniyelere sarılmış asırlık bir buz kütlesi kadar soğuktum. Titriyordum ama henüz hiçbir şey anlamamıştım. Derken anladım. Artık bu sey- yahlann nereden geldiklerini, kâbuslanmn ne olduğunu ve kadının neden korktuğunu, neden kaçtık- lannı biliyordum.

Uykuya dalmadan hemen önce, henüz kadının usul usul ağlaması kulaklanmda çınlarken anlamıştım her şeyi. 2035 senesinde, diye düşündüm, Lio- nel Westcott Amerika Birleşik Devletleri'nin başkanı olacak kadar büyümüş olacak.

Nedense, sabah güneşin doğmasını hiç istemedim.

Geleceğe

Taş karolarla bezeli meydanda, alev alev yanan bir boğa, çocuklann ve gülen adamların peşinde koşuyor; adam kovalayan fişekler kafenin kerpiç duvarlarına çarpıyor, oradan da ateşte kızdırılmış tellere benzeyen izler çıkartarak, kilisenin yüksek kulesine tosluyorlardı. Meksika'da 1938 yılının bir bahar gecesiydi.

Bay ve Bayan William Travis, çığlıklar atan kalabalığın kenarında gülümseyerek duruyorlardı. Boğa saldırdı. Adamla karısı hızla bir kenara çekilip, La Paloma'nın muazzam ritimlerini üfleyen bandonun yanından

geçerek, kıçları tutuşmuş gibi koşmaya başladılar. Boğa yanlanndan geçti. Koşan bir Meksikalı'nın sırtında taşıdığı, bambu kamışıyla baruttan yapılmış bir maketti boğa.

Susan Travis, "Hayatımda hiç bu kadar çok eğ-lenmemiştim," diyerek nefes nefese durdu.

"Müthiş bir şey," dedi William.

"Hep böyle sürecek değil mi seyahatimiz?"

Adam göğüs cebini eliyle yokladı. "Bize bir ömür boyu yetecek kadar seyahat çeki var yanımda. Eğlenmene bak. Unut. Bizi asla bulamazlar."

"Asla mı?"

Şimdi biri, kilisenin kulesinden dev havai fişekler atıyordu.

Boğa sönmüştü. Meksikalı, maketi omuzlarından indirdi. Çocuklar bu muhteşem kâğıttan makete dokunmak için çevresinde toplandılar.

"Gel biz de boğaya bakalım," dedi William.

Susan kendilerine bakan garip adamı, kafenin kapısının önünden geçerken gördü. Beyaz kıyafetler içinde zayıf yüzü güneşte yanmış, beyaz bir adamdı. Yürürlerken buz gibi gözlerle onları izliyordu.

Adamın kusursuz kollarının altındaki şişeler olmasa, kadının dikkatini çekmeyecekti: Masada büyük bir şişe mentol likörü, şeffaf bir vermut şişesi, bir testi konyak ve daha yedi değişik çeşit içki vardı. Parmaklarının ucunda on tane yan yarıya dolu bardak duruyor ve gözlerini caddeden bir an bile ayırmadan, bir o bir bu bardağı yudumluyordu. Zaman zaman gözlerini kısıyor ve ince dudaklannı kapayarak ağzındaki tadın keyfini çıkarıyordu. Boş elinde ince bir Havana purosu tütüyor, iskemlenin üstünde de yirmi paket Türk sigarası, yirmi kutu puro ve birkaç da kolonya şişesi duruyordu.

"Bili... " diye fısıldadı Susan.

"Sakin ol," dedi William. "Hiç kimse değil o adam."

"Onu bu sabah meydanda görmüştüm."

"Arkana bakma, sakin sakin yürümeye devam et, boğa maketini incelermiş gibi yap, işte burada, bir soru sor."

"Sence adam Arayıcılardan olabilir mi?"

"Bizi buraya kadar takip etmiş olamazlar."

"Olabilirler pekala."

"Ne kadar güzel bir boğa bu," dedi William boğanın sahibine.

"Bizi geçmişe doğru iki yüz yıl boyunca takip etmiş olamaz herhalde, öyle değil mi?"

"Dikkat et!" dedi William.

Kadın sallanıyordu. Adam kadının dirseğini sıkıca kavradı ve onu oradan uzaklaştırdı.

"Bayılma lütfen." Adam çaktırmamak için gülümsedi. "Tamam, geçti, merak etme. Hadi gel, kafeye girelim ve adamın gözünün önünde bir şeyler içelim. Böylece, adam bizim tahmin ettiğimiz kişiyse, bizden şüphelenmez."

"Hayır, yapamam."

"Yapmak zorundayız. Hadi ama. Sonra David'e, 'Saçmalama,' dedim." Adam bu son cümleyi, kafenin merdivenlerini çıkarken yüksek sesle söylemişti.

Buradayız, diye düşündü Susan. Biz kimiz? Nereye gidiyoruz? Neden korkuyoruz? En başından başla, dedi kendi kendine. Ayaklarının altındaki kerpici hissederek aklına mukayyet olmaya çalıştı.

Benim adım Ann Kristen, kocamın adı Roger. 2155 yılında doğduk ve çok kötü bir dünyada yaşadık. Geceleyin, kapkara düdüğünü öttürerek, akıl ve medeniyet limanından uzaklaşan, radyoaktif alevlere ve çılgınlığa doğru

hızla yol alan ve iki milyar insanı isteseler de istemeseler de, kendisiyle birlikte ölüme sürükleyen bir gemiye benziyordu bu dünya.

Kafeye girdiler. Adam onlara dik dik bakıyordu. Bir telefon çaldı.

Telefon sesi Susan'ı afallattı, iki yüz yıl sonraki gelecekte, 2155 yılının o mavi Nisan sabahında çalan telefonu ve ona yanıt verişini hatırladı.

"Ann, ben Rene! Zamanda Yolculuk Anonim Şirketi'ni duydun mu? Milattan sonra 21 yılının Roma'sına seyahatler. Napolyon'un Waterloo'suna seyahatler. Nereye, ne zamana istersen!"

"Benimle dalga geçme Rene!"

"Ne dalga geçmesi. Clinton Smith bu sabah 1776 yılının Philadelphia'sına gitti. Zamanda Yolculuk Anonim Şirketi her şeyi ayarlıyor. Biraz pahalı tabii, ama Roma'nın yanışını, Kubilay Han'ı, Kızıldeniz'deki Musa'yı kendi gözlerinle görebileceğini bir düşünsene! Eminim senin tüp-postana da bir reklam düşmüştür çoktan."

Kadın vakumlu tüp-postasını açtı ve evet, metal yapraklı reklam orada duruyordu.

ROMA VE BORGIAS'LAR KITY HAWK'UN BAŞINDAKİ WR1GHT KARDEŞLER

Zamanda Yolculuk A Ş., Lincoln'ün veya Sezar'ın suikastı esnasında, zamana uygun kostümler içerisinde kalabalığın arasına kanşmanızı sağlıyor. Herhangi bir yılda, herhangi bir medeniyette özgürce, sorunsuzca dolaşabilmeniz için size gereken dili öğretmeyi de garanti ediyoruz. Latince, Yunanca, Eski Amerikan günlük konuşma dili, hangisi olursa olsun. Tatilinizi hem zamanda hem de mekânda yolculuk yaparak değerlendirin.

Rene'nin sesi telefonda vızıldıyordu: "Tom ve ben yann 1492 yılına gidiyoruz. Tom'a Kolomb'un gemisinde bir yolculuk ayarladılar. Müthiş değil mi?"

"Evet," diye mırıldandı Ann, şaşırmıştı. "Bu zaman makinesi şirketine hükümet ne diyor?"

"Aman, polisin gözü üzerlerinde, insanların askerden kaçıp geçmişte gizlenmelerinden korkuyorlar. Dolayısıyla geri dönmelerini garanti altına almak için, gitmeden önce herkesin malıymış, eviymiş, değerli bir şeyini rehin bırakmasını şart koşuyorlar. Ne de olsa süren bir savaş var."

"Evet, savaş," diye mırıldandı Ann, "savaş... " Elinde telefon, ayakta dururken şöyle düşündü: Kocamla benim yıllardan beri konuştuğumuz, hayalini kurduğumuz şeyi gerçekleştirmek için müthiş bir fırsat bu. Biz 2155 yılının dünyasından hoşlanmıyoruz. Onun bomba fabrikasındaki işinden, ya da hastalık kültürü birimlerindeki herhangi bir işten kaçmak istiyoruz. Belki şimdi yüzyıllarca uzaklıktaki bir çağa, vahşi bir ülkeye kaçmak konusunda bir şansımız olabilir. Bizi bulup kitaplarımızı yaktıkları,

düşüncelerimizi sansürledikleri, korkulanyla beynimizi yıkadıklan, radyolanyla kafamızı ütüledikleri bu dünyaya geri getiremeyecekleri kadar uzak bir çağa.

Telefon çaldı.

1938 yılında Meksika'daydılar.

Kafenin lekeli duvarlarına baktı.

Geleceğin devleti, iyi çalışanlarının yorgunluk atmak için geçmişe yolculuk yapmalarına izin veriyordu. Böylece o ve kocası, 1938'e gelmişlerdi. Önce New York'ta bir oda tutmuş, orada tiyatroların ve yeşil limanda hâlâ durmakta olan Özgürlük Anıtı'nın keyfini sürmüşlerdi. Seyahatlerinin üçüncü günü, kıyafetlerini ve isimlerini değiştirerek, saklanmak üzere Meksika'ya kaçmışlardı.

Susan masada oturan yabancıya bakarak, "Bu o olmalı," diye fısıldadı. "Tüm o sigaralar, purolar ve içkiler onu ele veriyor. Geçmişte geçirdiğimiz ilk geceyi anımsıyor musun?"

Bir ay önce, daha kaçmadan, New York'ta geçirdikleri ilk gece, tüm garip içkileri tatmış, garip yiyecekler, parfümler ve nadir bulunan farklı farklı markalardan on düzine sigara satın almışlardı. Çünkü bunları her şeyin savaş olduğu gelecekte bulmak mümkün değildi. Dolayısıyla onlar da dükkanlara, salonlara, tütüncülere saldırıp, kendilerini aptal durumuna düşürmüş ve akşam odalarına döndüklerinde muhteşem bir şekilde hastalanmışlardı.

Şimdi bu yabancı da aynı şeyi yapıyordu. Sadece gelecekten gelen ve uzun yıllar boyu içkinin ve sigaranın özlemini çekmiş birinin yapacağı türden bir şeydi bu.

Susan ve William oturarak bir içki ısmarladılar.

Yabancı onların kıyafetlerini, saçlarını, takılarını, yürüme ve oturma biçimlerini inceliyordu. "Rahat otur," dedi William alçak sesle. "Sanki tüm hayatın boyunca hep böyle giyinmişsin gibi davran."

"Kaçmayı hiç denememeliydik."

"Tanrım," dedi William. "Buraya geliyor. Bırak ben konuşayım."

Yabancı önlerinde eğildi. Bunu yaparken sanki topuklan hafifçe birbirine vurmuştu. Susan kaskatı kesildi. O askeri ses; tıpkı gecenin bir yarısında kapınıza vurulduğunda çıkan o çirkin ses gibiydi. Başka bir şeyle kanştırmak imkânsızdı onu.

"Bay Kristen," dedi yabancı, "otururken pantolonunuzun dizlerini yukan çekmediniz."

William dondu. Masum bir şekilde bacaklarının üzerinde duran ellerine baktı. Susan'ın kalbi hızlı hızlı çarpıyordu.

"Sanırım beni birine benzettiniz," dedi William hemen. "Benim adım Krisler değil."

"Kristen," diye düzeltti yabancı.

"Benim adım William Travis," dedi William. "Ve pantolonumun dizlerinin sizi neden ilgilendirdiğini anlayabilmiş değilim."

"Özür dilerim," dedi yabancı ve bir iskemle çekerek oturdu. "Diyelim ki, pantolonunuzun dizlerini çekmediğiniz için sizi tanıdığımı sandım. Herkes çeker. Çekmezlerse, pantolonun ütüsü çok çabuk bozulur, iz yapar. Ben evimden bayağı uzaktayım Bay... Travis... ve dost arıyorum. Adım Simms."

"Bay Simms, yalnızlık çekmenizi anlıyorum, ama kusura bakmayın, biz biraz yorgunuz. Yarın da Acapulco'ya gidiyoruz."

"Çok hoş bir yer. Birkaç gün önce oradaydım, bazı arkadaşlarımı anyordum. Biliyorum, buralarda bir yerlerdeler. Ama bulacağım onları, merak etmeyin. Tüh, hanımefendinin nesi var, hasta mı?"

"İyi günler Bay Simms."

Kapıdan çıktılar. William, Susan'ın kolunu sıkıca kavramıştı. Bay Simms arkalanndan seslendiğinde dönüp bakmadılar: "Ha, son bir şey daha." Duraksadı ve ardından yavaş yavaş konuştu:

"Milattan sonra iki bin yüz elli beş."

Susan yerin ayaklarının altında sallandığını hissetti, gözlerini kapadı ve hiçbir şey görmeden, ışıklı meydana doğru yürümeye devam etti.

**

Otelde odalarının kapısını kilitlediler. Ardından kadın ağlamaya başladı. Karanlıkta ayakta duruyorlardı ve sanki üzerine bastıklan yer ayaklannın altından kaymaya başlamıştı.

"Herifteki kahrolası cüreti görüyor musun?" dedi William. "Orada oturup kahrolası sigaralannı, içkilerini içerek, bizi sanki hayvanmışız gibi baştan aşağıya incelemiş. Onu hemen orada öldürmem gerekirdi aslında." Adeta isterik bir sesle konuşuyordu. "Bize gerçek ismini söylemeye bile cüret etti herifçioğlu. Arayıcılann şefi. Ya o, pantolonumun dizleriyle ilgili şey neydi öyle? Otururken yukan çekmeliydim. Bu çağda herkesin otomatik olarak

yaptığı bir şey bu. Ben yapmayınca tabii, göze battım. Şöyle düşündü eminim: Bak işte, daha önce hiç pantolon giymemiş bir adam. Gelecek usulü, tenine yapışan

streç üniformalar giymeye alışmış, belli ki. Bizi ele verdiğim için kendimi öldürmeliyim aslında!" "Hayır, hayır. Asıl yürüyüş tarzımız ele verdi bizi. Bu yüksek topuklar yok mu! Saç kesimlerimiz de öyle. O kadar yeni, o kadar eğreti duruyorlar ki. Aslında bizimle ilgili her şey garip ve göze batıyor." William ışığı açtı. "Bizi hâlâ sınıyor. Henüz tam olarak emin değil bizden. Dolayısıyla henüz kaçamayız. Aksi takdirde emin olur. Yann sakin sakin Acapulco'ya gideriz."

"Belki de bizden emindir de, bizimle oyun oynu-yordur, olamaz mı?"

"Olabilir, ondan beklerim. Vakti bol. Burada istediği kadar oyalanıp, tam biz kaçacakken bizi geri götürebilir. Bizi günlerce tedirgin edip bizimle dalgasını geçer. Olur mu olur!"

Susan yatağa oturup gözlerinin yaşını sildi. Havada eski zamanlara özgü o kömür ve tütsü kokusu vardı.

"Herhalde herkesin gözünün önünde bir rezalet çıkarmazlar, değil mi?"

"Cesaret edemezler. Bizi yalnızken yakalayıp zaman makinesine koyar ve geri yollarlar bence."

"Bir çözüm var öyleyse," dedi kadın. "Hiç yalnız kalmayız biz de, hep kalabalık içinde oluruz."

Kilitli kapılarının önünden geçen ayak sesleri duyuldu.

Işığı söndürüp sessizce soyundular. Ayak sesleri uzaklaştı.

Susan pencereden aşağıya, karanlıktaki meydana 464 baktı. "Şimdi şu karşıdaki bina kilise, öyle mi?"

"Evet."

"Kilisenin nasıl bir şey olduğunu hep merak ederdim.

Kiliseler ortadan kalkalı o kadar uzun zaman oldu ki! Yann gidip ziyaret edebilir miyiz?"

"Tabii ki. Hadi yatağa gel."

Karanlık odada yattılar.

Yarım saat sonra telefonları çaldı. Ahizeyi kadın kaldırdı.

"Alo?"

"Tavşanlar ormanda saklanabilir," dedi bir ses, "ama tilki onları her zaman bulur."

Kadın telefonu kapattı ve yatağa uzandı. Buz kesmişti.

Dışanda, 1938 yılında, adamın biri gitarıyla birbiri ardına üç şarkı çaldı.

Kadın geceleyin elini uzattı ve neredeyse 2155 yılına değecek gibi oldu. Parmaklannın zamanın serin boşluğundan, kırışık bir yüzeyde ilerlercesine uzandığını hissetti. Uygun adım yürüyen ayakların ısrarlı temposunu, milyonlarca bandonun, milyonlarca marş çaldığını duydu. Cüzam, veba, tifo, tüberküloz tüplerini gördü. Büyük patlamayı duydu ve elinin buruşuk bir eriğe dönüştüğünü, patlamanın şiddetiyle seğirdiğini gördü. Öyle büyük bir patlamaydı ki bu, dünya yerinden oynamış ve sonra geri düşmüş, tüm binalar çökmüş ve insanlar beyin kanaması geçirip sessizce olduklan yere yığılmışlardı. Büyük volkanlar, makineler, rüzgarlar, çığlar, sessizliğe gömülmüştü. Ağlayarak uyandı. Yataktaydı,

Meksika'daydı ve o dünyadan yıllarca, yıllarca uzaktaydı.

Sabahın erken saatlerinde, nihayet yakalayabildikleri bir saatlik uykuyla uyuşmuş durumdayken, caddeden geçen arabalann gürültüsü onları uyandırdı. Susan demir balkondan bakarken, sekiz kişilik küçük bir kalabalık gördü. Üzerlerine kırmızı harflerle bir şeyler yazılı kamyonlardan ve arabalardan çıkıyorlardı. Kamyonların peşinden de kalabalık bir Meksikalı grubu gelmişti.

Susan küçük bir çocuğa, "Que pasa?" diye seslendi.

Çocuk yanıt verdi.

Susan kocasına döndü.

"Amerikalı bir film şirketi gelmiş buraya."

"İlginç olabilir." William duştaydı. "Hadi gidip onları izleyelim. Bence bugün burayı terk etmesek iyi olur. Simms'i oyalayalım biraz."

Pırıl pırıl parlayan güneş, kadına otelin bir yerinde binlerce sigara içen bir adamın beklediğini bir anlığına unutturmuştu. Aşağıdaki gürültülü, mutlu, sekiz Amerikalı'ya bakıp onlara, "Kurtann beni, saklayın beni! Ben 2155 yılından geliyorum," diye seslenmek istedi.

Ama kelimeler boğazına takıldı. Sizi zaman yolculuğuna çıkartmadan önce beyninize psikolojik bir engel yerleştiriyorlardı. Zamanda Yolculuk AŞ.'nin çalışanlan aptal değildi. Ne gerçek doğum yerinizi ve zamanını, ne de geleceğin neye benzediğini söyleyebilirdiniz birine. Geçmişin ve geleceğin birbirlerinden korunması gerekiyordu. Dolayısıyla ancak bu engel varsa insanlann zamanda kendi başlanna yolculuk yapmalanna izin veriliyordu. Susan tüm kalbiyle istese bile, aşağıdaki meydandaki mutlu insanlara, kim olduğunu ve sorununun ne olduğunu anlatamazdı.

"Kahvaltıya ne dersin?" dedi William.

**

Kahvaltı devasa yemek salonunda veriliyordu. Herkese yetecek kadar jambon ve yumurta vardı. Mekân turistle doluydu. Sinemacıların sekizi birden içeri girdiler.

Gülüşerek iskemleleri çekiştiren altı erkek, iki de kadın vardı. Susan onların sıcaklığını ve verdikleri güveni hissederek, yakınlanna oturdu. Bu duygu, Bay Simms Türk sigaralarını içerek aşağıya indiğinde bile devam etti. Bay Simms onlara uzaktan başıyla selam verdi, Susan da onu selamladı ve gülümsedi; çünkü burada sekiz sinemacının ve yirmi turistin önünde onlara bir şey yapamazdı.

"Bu aktörler... Belki ikisini tutabilirim. Bir şaka olduğunu söyleyip, onlara bizim kıyafetlerimizi giydiririz ve Simms'in suratlannı göremeyecekleri bir noktada, onları arabamıza bindirip yollanz. Yerimize geçen iki kişi Simms'i sadece birkaç saat için bile oyalayabilse, biz de Mexico City'ye kaçabiliriz. Bizi orada bulmalan yıllar sürer."

"Hey!"

Ağzı alkol kokan şişman bir adam masalanna doğru eğilmişti.

"Amerikalı turistler!" diye bağırdı adam. "MeksikalI görmekten artık midem bulanmaya başlamıştı. Sizi öpebilirim." Adam ellerini sıktı. "Gelin, bize katılın. Sefalet dostluk ister. Ben Sefaletim. Bu Bayan Hüzün, bunlar da Bay ve Bayan Meksika'dan- amma-da-nefret-ediyoruz. Hepimiz nefret ediyoruz buradan. Ama kahrolası bir filmin ön çekimlerini yapmak için geldik işte! Ekibin' geri kalanı yarın geliyor. Benim adım Joe Melton. Yönetmenim. Ve burası da feci bir ülke; caddeler cenaze ve ölü kaynıyor. Gelin, katılın bize, bizi neşelendirin."

Susan ve William güldüler.

"Komik miyim neyim ben?" diye sordu Bay Melton yanındakilere.

"Muhteşem," diyen Susan onların masasına geçti.

Bay Simms, yemek salonunun öteki ucundan onlara dik dik bakıyordu.

Kadın ona dil çıkarttı.

Bay Simms masalann arasından geçerek onlara yaklaştı.

"Bay ve Bayan Travis," diye seslendi. "Ben de sizinle baş başa kahvaltı edebileceğimizi umuyordum."

"Üzgünüm," dedi William.

"Dostum, gel sen de otur," dedi Bay Melton. "Bu ikisinin dostu, benim de dostum sayılır."

Bay Simms oturdu. Sinemacılar yüksek sesle sohbet ediyorlardı, ve onlar birbirleriyle konuşurken, Bay Simms usulca, "Rahat uyudunuz mu?" diye sordu.

"Ya siz?"

"Ben yaylı yataklara alışkın değilim," diye yanıt verdi Bay Simms, yüzünü ekşiterek. "Ama bu telafi edecek şeyler de yok değil. Uzun süre uyanık kaldım, ama o arada yeni sigaralar ve yiyecekler denedim mesela. Garip, harika. Tümüyle yeni bir tat ve deneyim yelpazesi sunuyor bu eski alışkanlıklar." "Neden bahsediyorsunuz siz Tanrı aşkına?" dedi Susan.

Bay Simms güldü. "Hep rol kesiyorsunuz, hep! Ama faydası yok. Bu kalabalıklara karışma taktiği de bir işe yaramayacak, göreceksiniz. Eninde sonunda sizi yalnız yakalayacağım. Çok sabırlıyımdır ben." Bay Melton araya girdi: "Yoksa bu adam sizi rahatsız mı ediyor?"

"Hayır, yok bir şey."

"Siz söyleyin, kıçına tekmeyi basarım."

Bay Melton döndü ve arkadaşlanna bağırarak bir şeyler söylemeye başladı. Kopan kahkahada Bay Simms konuşmaya devam etti. "Sadede gelelim. Şehirlerde, kasabalarda sizin izinizi sürmek bir ayımı aldı. Dün de bütün gün sizi izleyip emin oldum. Sessizce benimle gelirseniz ceza almamanızı sağlayabilirim; güçlendirilmiş hidrojen bombası fabrikasındaki işinize geri dönmeyi kabul ederseniz yani." "Neden bahsettiğinizi anlamıyoruz."

"Kesin artık!" diye bağırdı Bay Simms. "Aklınızı kullanın. Kaçmanıza izin veremeyeceğimizi biliyorsunuz. 2155 yılındaki başka insanlar da kaçmaya kalkarlar sonra. Bizimse insana ihtiyacımız var."

"Savaşlarınızda savaşacak insanlara," dedi Willi- am.

"Bili!"

"Tamam Susan. Artık onun dilinden konuşacağız. Kaçamayız."

"Harika," dedi Bay Simms. "Sorumluluklarınızdan kaçabileceğinizi düşünmek romantik bir saçmalıktı zaten."

"Dehşetten kaçmak desek şuna."

"Saçma. Altı üstü bir savaş."

"Siz neden bahsediyorsunuz Tann aşkına?" diye sordu Bay Melton. Susan ona anlatmak istedi. Ama ancak genel şeylerden bahsedebilirdiniz. Kafanıza yerleştirdikleri psikolojik engel buna izin veriyordu. Sadece Bay Simms'in ve William'ın şu an tartıştıkları türden genel şeyler.

"Sadece bir savaş mı?" dedi William. "Dünyanın yansı cüzam bombalarıyla yok oldu."

"Neyse ne. Geleceğin insanlan, onlar uçurumun kenanndan cehenneme yuvarlanmak üzereyken, ikinizin tropik bir adada saklanmanızı kıskanıyorlar. Ölüm ölümü sever, hayatı değil. Ölen insanlar, başka insanların da kendileriyle birlikte öldüklerini bilmek isterler. Mezarda, fınnda yalnız olmayacaklarını bilmek onları rahatlatır. Ben onların size karşı beslediği kolektif kıskançlığın

temsilcisiyim."

"Kıskançlık temsilcisine bakın," dedi Bay Melton arkadaşlanna.

"Beni ne kadar çok bekletirseniz, durumunuz o kadar güçleşecek. Size bomba projesinde ihtiyacımız var, Bay Travis. Şimdi dönün, işkence görmezsiniz. Ama beklerseniz bayım, önce sizi çalışmaya zorlar, bomba projesi bittikten sonra da yeni geliştirdiğimiz son derece karmaşık bazı cihazları sizin üzerinizde deneriz."

"Bir önerim var," dedi William. "Karımın burada canlı, güvende ve savaştan uzak kalmasına izin verirseniz, ben de sizinle gelirim."

Bay Simms bu öneriyi bir süre düşündü. "Tamam. On dakikaya kadar meydanda buluşalım. Beni arabanla al. Şehir dışında boş bir araziye gideriz. Ben Zaman Makinesini ayarlarım, bizi oradan alırlar."

"Bili!" dedi Susan ve adamın kolunu sıkıca kavradı.

"İtiraz etme," dedi adam ve kadına baktı. "Karar verilmiştir." Bay Simms'e dönerek, "Bir şey daha var, son bir şey daha," dedi. "Dün gece odamıza girip bizi kaçırabilirdin. Neden yapmadın?"

Bay Simms, baygın bir ifadeyle purosunu emerek, "Ben de buranın keyfini sürüyordum desek?" diye yanıt verdi. "Bu mükemmel atmosferi, bu güneşi, bu tatili terk etmek benim de hoşuma gitmiyor. Şarabı ve sigaraları geride bırakacak olmak hoşuma gitmiyor. Hayır, hiç gitmiyor. Neyse, on dakika sonra meydanda görüşürüz. Kann güvende olacak. Burada istediği kadar kalabilir. Hadi artık vedalaş onunla."

Bay Simms kalkıp dışan çıktı.

Bay Melton uzaklaşan adamın ardından bağırdı; "İşte

Bay Çenesidüşük gidiyor!" Döndü ve Susan'a baktı. "A, burada biri ağlıyor. Kahvaltıda ağlamak olmaz ama, öyle değil mi?"

Saat dokuzu çeyrek geçe, Susan odalarının balkonundan meydanı izliyordu. Bay Simms bronzdan narin bir bankın üzerinde, bacak bacak üstüne atmış oturuyordu. Bir puronun ucunu ısınp, nazikçe yaktı.

Susan bir motor sesi duydu ve caddenin uzak ucunda, William'ın garajdan çıkarttığı arabasıyla, parke taşlı bir tepeden aşağıya yavaş yavaş indiğini gördü.

Araba hızlandı, hızlandı, saatte elli kilometreden yetmişe, yetmişten doksana çıktı. Arabanın önünden tavuklar kaçışıyordu.

Bay Simms beyaz Panama şapkasını çıkarttı ve pembe alnını sildi. Şapkasını tekrar taktı ve derken arabayı gördü.

Araba artık saatte yüz kilometre hızla yaklaşıyordu.

"William!" diye bağırdı Susan.

Araba meydanın alçak kaldırımlarına çarptı, gök gürültüsünü andıran bir sesle sıçradı ve meydanın karolarını geçerek, Bay Simms'in oturduğu yeşil banka yöneldi. Bay Simms'in ağzındaki puro düşmüştü. Bir çığlık attı, ellerini salladı. Araba ona çarptı. Bedeni havaya fırladı ve ardından korkunç bir şekilde caddeye düştü. Araba meydanın uzak ucunda, bir tekerleği kırık bir şekilde durdu. İnsanlar koşuşuyordu.

Öğlen on ikide, hükümet konağının merdivenlerinden birlikte, kol kola indiler. Yüzlerinin rengi atmıştı.

"Adiös, Senor," dedi belediye başkanı arkalarından. "Senora."

Meydanda durdular. Kalabalıktaki insanlar birbirlerine yerdeki kanı gösteriyorlardı.

"Seninle bir daha görüşecekler mi?" diye sordu Susan. "Hayır, olayın üzerinden defalarca geçtik. Bir kazaydı. Arabanın kontrolünü kaybettim. Onlar için ağladım da. Tanrı biliyor ya, bir şekilde rahatlamam lazımdı. Ağlayacak gibi oldum. Onu öldürmek hiç hoşuma gitmedi. Hayatımda böyle bir şey yapmayı hiç istemedim."

"Sana dava açmayacaklar mı yani?"

"Bir süre tartıştılar, ama hayır. Bana inanıyorlar. Kazaydı. Oldu, bitti."

"Nereye gideceğiz? Mexico City'ye mi?"

"Araba tamircide. Bugün öğleden sonra dörtte hazır olacak. Sonra da topuklayıp kaçacağız buradan."

"Bizi takip etmezler mi dersin? Simms yalnız mı çalışıyordu acaba?"

"Bilmiyorum. Ama en azından onların biraz önünde oluruz, diye düşünüyorum."

Onlar otele yaklaşırken sinemacılar da otelden çıkıyordu. Bay Melton kaşlarını çatarak onlara doğru koşturdu. "Hey, olanları duydum. Çok kötü. Her şey yolunda mı bari? Aklınız biraz uzaklaştı mı olaydan? Caddenin

yukarısında bazı ön çekimler yapacağız, izlemek isterseniz buyurun. Hadi gelin, iyi gelir size!" Birlikte gittiler.

Kamera kurulurken parke taşlı yolda durdular. Susan piramitlerden, harabelerden, san, mavi,- pembe kerpiç evleri, rengarenk begonvilleri olan küçük şehirlerden geçerek, buradan uzaklaşarak Acapulco'ya ve denize giden yola, otobana baktı. Şöyle düşündü; Yollara düşeceğiz, kalabalıklarla yolculuk edeceğiz, pazarlarda, otel lobilerinde yaşayacağız, yakınımızda uyuması için polise rüşvet vereceğiz, kapımızı iki kere kilitleyeceğiz, ama çevremizde hep bir kalabalık olacak, hiçbir zaman yalnız kalmayacağız ve hep yanımızdaki insanın öteki Simms olup olmadığından endişe edeceğiz. Arayıcıları atlatıp atlatmadığımızı, izimizi kaybettirip kaybettirmediğimizi hiç bilemeyeceğiz. Hep ileriye, geleceğe doğru gideceğiz. Orada bizi bulup geri götürmek için bekliyor olacaklar. Bizi yakacak bom-balanyla, bizi mahvedecek hastalıklarıyla bekliyor olacaklar ve polisleri bize yere yatmamızı, geri dönmemizi, çemberden atlamamızı söyleyecek. Böyle böyle ormanda kaçmaya devam edeceğiz. Hiç durmayacağız ve bir daha hiç rahat uyuyamayacağız.

Film çekimini izlemek isteyen bir kalabalık toplanmıştı. Susan da kalabalığı ve sokakları izliyordu. "Şüpheli birini gördün mü?"

"Hayır. Saat kaç?"

"Üç olmuş. Araba neredeyse hazır olur."

Deneme filminin çekimi dörde çeyrek kala bitmişti. Hep birlikte, konuşarak otele yürüdüler William tamircide durdu. Dışarı çıktığında, "Araba saat altıda hazır olacakmış,'[1] dedi.

"Daha fazla gecikmez değil mi?"

"Gecikmez, merak etme."

Otelin lobisinde gözleriyle, yalnız seyahat eden, Bay Simms'e benzeyen, saçlan yeni kesilmiş, çok fazla sigara ve kolonya kokan bir adam aradılar, ama lobi boştu.

Merdivenlerden çıkarlarken Bay Melton, "Eh, uzun ve zor bir gün oldu. Kim bir yorgunluk içkisi ister? Bir Martini ya da bira mesela," dedi.

"Belki bir tane."

Bütün grup Bay Melton'un odasına doluştu ve içme

faslı başladı.

"Saati gözden kaçırmayalım," dedi William.

Saat, diye düşündü Susan. Keşke biraz daha zamanımız olsaydı. Tek istediği bu parlak bahar gününde, meydanda, dertsiz tasasız yalnız başına oturmak, güneşin suratına, kollanna vurduğunu hissetmek, gözlerini kapatıp tenindeki sıcaklığa gülümsemek ve hiç kıpırdamadan Meksika güneşi altında uyumaktı.

Bay Melton bir şampanya açtı.

"Filmlerde oynayacak kadar güzel, hoş bir hanımın şerefine," dedi ve kadehini Susan'a kaldırdı. "Seninle bir deneme çekimi yapabilirim."

Susan güldü.

"Ciddiyim," dedi Bay Melton. "Çok hoşsun. Seni bir sinema yıldızı yapabilirim."

"Beni Hollywood'a da götürür müsün?"

"Meksika'dan çıkartırım, o kesin!"

Susan William'a göz ucuyla, adam da bir kaşını kaldırıp başıyla onay verdi. Bir mekân değişikliği olurdu en azından. Belki kıyafetlerini, yerlerini, hatta isimlerini bile değiştirebilirlerdi. Üstelik sekiz kişiyle birlikte yolculuk yapıyor olurlardı ki, gelecekten yapılabilecek her türlü müdahaleye karşı iyi bir kalkandı bu.

"Kulağa harika geliyor," dedi Susan.

Artık şampanyanın etkisini hissetmeye başlamıştı. Öğlen hızla geçiyor, partinin sesi kulaklarında uğulduyor, kendisini güvende, iyi, canlı ve yıllardan beri ilk kez mutlu hissediyordu.

"Karım nasıl bir film için uygun acaba?" diye sordu William kadehini doldururken.

Bay Melton Susan'ı şöyle bir süzdü. İnsanlar gülmeyi kesip kulak kabarttılar. "Aslında bir gerilim öyküsü çekmek istiyorum. Sizin gibi bir adamla bir kadının öyküsü."

"Evet, devam edin."

"Bir çeşit savaş öyküsü de diyebiliriz," dedi yönetmen. Elindeki içkiyi güneş ışığına tutup rengini inceledi.

Susan ve William beklediler.

"2155 yılında, küçük bir caddede, küçük bir evde yaşayan bir adamla bir kadının öyküsü olabilir mesela," dedi Bay Melton. "Kafadan atıyorum şimdi, ama bu adamla kadın feci bir savaşla karşı karşıya kalmışlar. Süper güçlendirilmiş hidrojen bombaları, sansür ve ölüm var o yıllarda ve filmin asıl numarası şu; Adamla kadın geçmişe kaçıyorlar, peşlerinden gelen bir adam da onları kovalıyor. Onun çok kötü biri olduğunu düşünüyorlar ama aslında adamın tek yapmak istediği onlara görevlerini hatırlatmak." William'ın elindeki kadeh yere düştü.

Bay Melton devam etti. "Ve bu çift, güvenebileceklerini düşündükleri bir grup sinemacıya sığınıyor. Kalabalıkta güvende oluruz, diyorlar kendi kendilerine."

Susan bir iskemleye çöktüğünü hissetti. Herkes yönetmeni izliyordu. Yönetmen şarabından bir yudum aldı. "Ah, ne hoş bir şarap bu. Neyse, bu adamla kadın gelecek için ne kadar önemli olduklarının farkında değiller. Özellikle adam, yeni bir bomba metali için yaşamsal önemde. Dolayısıyla, adına Arayıcılar diyebileceğimiz bir grup, bu adamla kadını kimsenin onları göremeyeceği bir otel odasında tümüyle yalnız başlarınayken yakalayıp, eve götürmek için hiçbir masraf ve çabadan kaçınmıyorlar. Strateji bu.

Arayıcılar ya yalnız çalışıyorlar ya da sekiz kişilik gruplar halinde. O veya bu,

artık hangi taktik işlerse. Sence de harika bir film olmaz mı bu, Susan? Sence Bili?" Bay Melton içkisini bitirdi.

Susan gözlerini dimdik karşıya dikmiş oturuyordu.

"Bir içki daha al," dedi Bay Melton.

William tabancasını çıkarttı ve üç el ateş etti. Adamlardan biri düştü, diğerleri de öne doğru atıldılar. Susan çığlık attı. Bir el ağzını kapattı. Artık silah yere düşmüştü ve William kendisini yakalamaya çalışan adamlarla mücadele ediyordu.

Bay Melton, "Lütfen," dedi. Daha önce durduğu yerde duruyordu. Parmaklarında kan vardı. "Durumu daha da kötüleştirmeyelim."

Koridorda biri kapıya vuruyordu.

"Kapıyı açın, içeri gireyim."

"Otel müdürü," dedi Bay Melton ters ters. Kafasını salladı. "Hadi herkes toplansın, gidiyoruz."

"Beni içeri alın, yoksa polis çağıracağım."

Susan ve William hızla birbirlerine, ardından kapıya baktılar.

"Müdür içeri girmek istiyor," dedi Melton, "çabuk olun."

Bir kamera ortaya taşındı. Kameranın içinden, odayı bir anda dolduran mavi bir ışık çıktı. Işık genişledi ve odadaki insanlar teker teker yok olmaya başladılar.

"Çabuk."

Susan yok olmadan önce, bir an için pencerenin dışındaki yeşil araziyi, mor, san, mavi ve kırmızı duvarları, nehir gibi akan parke taşlarını, bir adamın

eşek sırtında sıcak tepelere doğru gittiğini ve bir oğlan çocuğunun portakallı gazoz içtiğini gördü. ' Tatlı sıvının kendi boğazından aktığını hissetti, bir adamın

meydandaki ağacın gölgesinde elinde gitarıyla

durduğunu gördü, gitarın tellerinde kendi ellerinin gezindiğini hissetti. Ve uzaklarda denizi, mavi ve sakin denizi gördü, dalgaların üzerine yuvarlanıp kendisini yuttuğunu hissetti.

Ve sonra yok oldu. Kocası da yok oldu.

Odanın kapısı kırılarak açıldı. Müdür ve adamları odaya doluştular.

Oda boştu.

"Daha biraz önce buradaydılar! Hepsinin içeri girdiğini gördüm; ama şimdi yoklar," diye bağırdı müdür. "Pencerelerin hepsinde demir var, oradan çıkmış olamazlar."

Akşam üzerine doğru rahibi çağırdılar. Odayı yeniden açtılar, havalandırdılar ve rahibin odanın her yanına kutsal su serpiştirip, odayı kendince arındırmasını sağladılar.

"Bunlan ne yapacağız?" diye sordu temizlikçi kadın.

Parmağıyla dolabı gösteriyordu. Dolapta altmış yedi şişe Chartreuse, konyak, absent, vermut, tekila ile yüz altı karton Türk sigarası ve yüz doksan sekiz kutu havana purosu vardı.

3 William Blake, "Kaplan", -çn